

ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON
INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

Miss Duangtida Ruksakaew

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Audio-Visual Communications

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์
จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 5

โดย

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ)

ดวงธิดา รักษาแก้ว : ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. (EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา, 258 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 3) เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้การจัดการเรียนรู้ตามโครงการก้าวอย่างเข้าใจขององการแพท(PATH) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 2) เว็บการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 3) แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล 4) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง และ 5) แบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ t-test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเนื้อหาการสนทนาที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติและกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูก มีอิสระในการเรียน และฝึกการสื่อสารและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
3. ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกในบล็อกระดับสูงทุกประเด็น คือ 1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ 2) ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม 3) ผู้เรียนสามารถสะท้อนการเรียนรู้และสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน และ 4) ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต ดวงธิดา รักษาแก้ว
สาขาวิชา โสวัตศนศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ปีการศึกษา 2552.....

5083338227 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEYWORDS : LEARNING INTERACTION/SIMULATION/ INTERPERSONAL COMMUNICATION

DUANGTIDA RUKSAKAEW : EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. JAITHIP NA SONGKLA, Ph.D. , 258 pp.

The purpose of this research were to

1. study effect of online learning interaction in simulation upon interpersonal communication skills of eleventh grade students
2. study students' opinion on the online learning interaction activities in simulation learning
3. study student's learning reflection blog.

The samples were divided in two groups with 35 students in each group : an experimental group taught by the online learning interaction activities in simulation and a comparative group taught without online learning interaction activities in simulation. The research instrument were web-base instruction of online learning interaction in simulation, interpersonal communication skill test, study plan, interview form, assessment tool for learning reflection on blog . The data were analyzed by arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The result of the reach:

1. Student being taught by using the online learning interaction activities in simulation had higher scores in interpersonal communication skill than those of students being taught without online learning interaction activities in simulation at .05 level of significance
2. Student's opinion were found that increasing suitable denying method affected on denying confidence in online learning interaction in simulation. Moreover learning activities increased independent, solving problem, trail and error, communication practice
3. Student showed the high lever for learning reflection in 3 issues 1) student can link prior knowledge with current knowledge. 2) student can apply in other situation. 3) student can reflect and communicate with others clearly. 4) students can review and summarize

Department :Curriculum, Instruction and Education Technology
 Field of Study : Audio-Visual Communications
 Academic Year : 2009

Student's Signature *Duangtida Ruksakaw*
 Advisor's Signature *Jaithip Nasayekha*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จากการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ความช่วยเหลือ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดคำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตรวจแก้ไข และให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาสัตตศาสตร์ศึกษาทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์แก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษานี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครูอาจารย์โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความรักและความอบอุ่นแก่ผู้วิจัยเสมือนเป็นลูกหลาน

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมพร ทองสมัคร สำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน และอาจารย์สัมพันธ์ คำเพ็ง ที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการใช้งานห้องคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจารย์ทั้ง 2 ท่านคอยเอาใจใส่ดูแลผู้วิจัยตลอดการสอนช่วงทดลองเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนๆ AV 50 ทุกคน และพี่น้องชาวสัตตศาสตร์ศึกษาทุกคนที่ให้กำลังใจ และคำแนะนำตลอดการทำวิจัย รวมถึงความสนุกสนานที่เติมเต็มชีวิตผู้วิจัยตลอดเวลาที่ศึกษาในสาขานี้

ขอบคุณความรัก ความเข้าใจ กำลังใจและความช่วยเหลือที่ได้รับจาก คุณเจียรวิชัย บ่อมอารีย์เสมอมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ผู้มีพระคุณสูงสุดและพร้อมที่จะสนับสนุนผู้วิจัยในทุกๆอย่าง คุณป้าสำหรับการดูแลอย่างดี และญาติพี่น้องทุกคน สำหรับกำลังใจความปรารถนาดีที่มีให้ตลอดชีวิตที่ผ่านมาของผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	12
คำอธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
1) การเรียนการสอนบนเว็บ.....	19
1.1) ความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	19
1.2) ลักษณะการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ.....	21
1.3) ประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	27
2) การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์.....	29
2.1) ความหมายของการสื่อผ่านคอมพิวเตอร์.....	29
2.2) ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์.....	30
2.3) การนำการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไปใช้ทางการศึกษา.....	33

บทที่	หน้า
3) ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน.....	35
3.1) ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน.....	35
3.2) แนวคิดพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์.....	36
3.3) รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนบนเครือข่าย.....	41
3.4) ระดับของการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน.....	46
4) การเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง.....	49
4.1) ความหมายของสถานการณ์จำลอง.....	49
4.2) องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง.....	51
4.3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง.....	54
5) ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในการสอนทักษะชีวิต.....	56
5.1) ความเป็นมาของทักษะชีวิต.....	56
5.2) ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	59
5.3) การสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	63
6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
วิธีเนิการทดลอง.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน.....	90
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบด็อก....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) ในลักษณะการสื่อสารแบบซิงโครนัส และแบบอะซิงโครนัส (สมสิทธิ์ จิตรสถาพร,2545).....	33
2	แสดงการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการสื่อสาร(CMC) ในห้องเรียน(Johansen,1992)	34
3	แสดงการจัดนักเรียนกลุ่มทดลองเข้ากลุ่มย่อย.....	70
4	แสดงโครงสร้างประเด็นในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน บนบลิ๊อค.....	80
5	แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	82
6	แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	88
7	แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล หลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	89
8	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน การสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค.....	93
9	แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของแผนการจัดการ การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง.	235
10	แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินเว็บการเรียนการสอนที่ใช้การเรียน ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง.....	237
11	แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง บนเว็บ.....	240
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกของแบบวัด ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	242
13	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่าง บุคคลโดยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม จากการ ทดสอบครั้งที่ 1.....	243

ตารางที่		๘ หน้า
14	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมจากการทดสอบครั้งที่ 2.....	244
15	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง.....	245
16	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก.....	246

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ของ Jaspers (1991).....	36
2	แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบในการเรียนของ Barker (1990).....	37
3	แสดงธรรมชาติพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ของ Barker (1990)....	37
4	แสดงโครงสร้างพื้นฐานของระบบเครื่องช่วยสอนของ Stoloraw (1971).....	40
5	แสดงระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ของ Ally(2004).....	48
6	แสดงองค์ประกอบของทักษะชีวิตของประเทศไทย (กองอนามัยโรงเรียน, 2538).....	59
7	แสดงกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง.....	73
8	แสดงการสร้างเว็บการเรียนที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ใน สถานการณ์จำลอง.....	77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารสมัยใหม่ที่มีมนุษย์สามารถรับข่าวสารข้อมูล และการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว จึงเกิดทางเลือกมากมายที่จะนำเอาเทคโนโลยีนี้ใช้ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนบนเว็บที่นำเอาคุณสมบัติของไฮเปอร์มีเดียและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอน (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2542) และตาม Colleen (1996) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนบนเว็บไว้ว่า เป็นสื่อใหม่ซึ่งรวมคุณประโยชน์ของไฮเปอร์มีเดีย ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อความ เสียง วิดีโอ ภาพกราฟิก และภาพเคลื่อนไหว เป็นการสอนรายบุคคลโดยผ่านเครือข่าย การออกแบบการสอนต้องใช้หลักทฤษฎีเพื่อการออกแบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งตรงกับ Khan (1997) ว่าการเรียนการสอนบนเว็บเป็นการเรียนการสอนที่อาศัยโปรแกรม ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) มาช่วยในการสอนโดยนำเอาคุณลักษณะของทรัพยากรต่างๆ ของเวิลด์ไวด์เว็บ มาใช้ประโยชน์และสร้างการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย

การเรียนการสอนบนเว็บที่มีรูปแบบการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction Model) นั้น Hannum (1998) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ได้รับ โดยนำลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาประยุกต์ใช้ เป็นการสอนบนเว็บที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ มีการให้คำแนะนำ การปฏิบัติ การให้ผลย้อนกลับ รวมทั้งการให้สถานการณ์จำลอง

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นั้นถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา โดยทำหน้าที่เป็นการขนส่งเนื้อหา (transmit content) หรือรองรับการบริหารจัดการ และการสื่อสารในหลักสูตร เทคโนโลยีสารสนเทศในมิติของการขนส่งเนื้อหาถูกนำมาใช้แทนตำราเรียนและผู้สอน ในมิติของการสื่อสารนำมาใช้เพื่อขยายความสามารถของเวลาในการพบปะระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงการบริหารจัดการต่างๆ

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้คอมพิวเตอร์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างบุคคลโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นข้อมูล (information) ทุกชนิด เช่น ข้อความ (text) ภาพ (images) เสียง (audio) และภาพเคลื่อนไหว (video) เป็นต้น การแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นลักษณะเป็นเวลาปัจจุบัน (real time communication) หรือที่เรียกว่า “ซิงโครนัส” (Synchronous) ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่อยู่ในเวลาเดียวกัน หรือ อาจจะเป็นการสื่อสารระหว่างกันที่ต่างเวลากันหรือที่เรียกว่า “อะซิงโครนัส” (asynchronous)

ทำให้การติดต่อสื่อสารของ CMC สามารถทำได้ในเวลาใดก็ตามที่ต้องการ จากการที่ลักษณะของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่มีสื่อในระบบหลายชนิด ซึ่งจะทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวกระทำหรือจัดการ ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม และคอมพิวเตอร์นั้น ก็จะทำให้ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น(Jonassen,1992) ซึ่งในการเรียนจะต้องประกอบไปด้วย 2 ฝ่ายที่จะต้องปฏิบัติสัมพันธ์และการตอบสนองซึ่งกันและกัน และต่างฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกันเพื่อเพิ่มพูน หรือเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงได้มีการนำเอารูปแบบการปฏิบัติสัมพันธ์เข้ามาใช้ในการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ จึงทำให้คอมพิวเตอร์มีความสามารถสูงขึ้น และสามารถนำมาใช้ตอบสนองการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

การปฏิบัติสัมพันธ์ทางการเรียน เป็นการที่ผู้เรียนผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม และสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล คือ ผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ รวมทั้งสื่อบทเรียนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ การสื่อสารที่ว่านี้จุดประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ระหว่างกันซึ่งมีผลทำให้การเรียนมีลักษณะเป็น Active Learning (Driscoll,2002) และเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการเรียน (Wagner ,1994)

Ally(2004) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติสัมพันธ์ทางการเรียนบนเว็บจากนักวิชาการหลายๆท่าน และได้แสดงระดับการปฏิบัติสัมพันธ์ทางการเรียนบนเว็บ ไว้ คือ ปฏิสัมพันธ์ระดับต่ำสุดเป็นการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) โดยที่การปฏิบัติสัมพันธ์ชนิดนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับเนื้อหา และปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น เมื่อผู้เรียนเข้าใช้งานการเรียนการสอนบนเว็บครั้งหนึ่งแล้ว ผู้เรียนควรจะต้องมีปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา(learner-content interaction) เพื่อการประมวลผลความรู้ การนำทางผู้เรียนตลอดเนื้อหาจะช่วยให้ผู้เรียนถึงในองค์ประกอบของบทเรียน โดยสามารถทำได้ในรูปแบบของกิจกรรมก่อนเรียน กิจกรรมระหว่างเรียน และกิจกรรมหลังเรียน ซึ่งกิจกรรมต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้เดิมที่มีอยู่หรือผู้เรียนสามารถใช้เนื้อหาที่สร้างขึ้นโดยนักออกแบบหรือผู้สอน ในการปฏิบัติสัมพันธ์กับเนื้อหาบนเว็บนั้นผู้เรียนควรได้รับการกระตุ้นให้เกิดการประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และสะท้อนในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ โดยเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการปฏิบัติสัมพันธ์กับเนื้อหาซึ่งผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลเพื่อเปลี่ยนข้อมูลที่เก็บไว้ในหน่วยความจำระยะสั้น(shot-term)ไปเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาว(Long-term) เมื่อผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้วก็จะเริ่มมีความต้องการที่จะหาผู้ช่วยเหลือ โดยการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน(learner-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (learner-to-instructor) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน(Instructor-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้เชี่ยวชาญ(Learner-expert) และสุดท้ายควร

จะใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนการสอน (learner-context interaction) เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงซึ่งผู้เรียนสามารถใช้บริบทต่างๆจากข้อมูลที่ได้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนการสอน (learner-context interaction) นั้นช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงในบริบทที่มีความหมายต่อตนเอง

การเรียนโดยใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนนั้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 66 ได้กำหนดไว้ว่า นักเรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกๆที่ทำได้เพื่อให้ความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,2542) อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันควรเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการทางความคิด การจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในชีวิตได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับการเรียนการสอนที่โดยใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้เรียนจะต้องใช้วิจารณญาณของตนเองมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ในการที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารตามบทบาทที่ได้รับ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมกันแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้น ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ หรือเรียนโดยไม่ต้องปฏิบัติตามกติกาเหมือนการเล่นเกมส์ แต่ต้องปฏิบัติตามข้อมูลหรือเข้าร่วมสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมสถานการณ์ การใช้สถานการณ์จำลองมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนได้สร้างรูปแบบการตอบสนองที่เป็นประโยชน์กับเหตุการณ์จริงของโลก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบเหตุการณ์ต่างๆ อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (Alessi and Trollip,2001; Kerr,1977; Grill,1977)

Standsklev (1974) ได้แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้ 1.) ขั้นเร้าความสนใจ (Motivation) เป็นขั้นสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะทำกิจกรรม 2.) ขั้นประสบการณ์ (Experience) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจัดบทบาทสมมติออกเป็นประธานกลุ่ม ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนบทบาทกันในแต่ละสถานการณ์จำลอง ศึกษาวิธีการกระทำกิจกรรม กฎ กติกา เวลาและบทบาทที่กำหนดไว้ 3.)ขั้นจำแนกแยกแยะ(Identify) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ผลจากการสังเกตการกระทำกิจกรรมโดยตรง ประกอบด้วย การจำแนกแยกแยะและอธิบายปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ การกระทำ การจัดระบบการ

ทำงาน กฎเกณฑ์ และการสรุปความคิดรวบยอด โดยประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการและคัดเลือกสมาชิกในกลุ่ม 1 คน เป็นเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึกผลจากการอภิปรายของกลุ่ม 4.) **ขั้นวิเคราะห์(Analyze)**เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายทั้งชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหาทางเลือกในการตัดสินใจ การกระทำการจัดระบบการทำงาน กฎเกณฑ์และความคิดรวบยอดที่ถูกต้องของกระบวนการสถานการณ์จำลอง 5.) **ลงความเห็นสรุป(Generalized)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนลงความเห็นสรุปความคิดรวบยอด หลักการ หรือวิธีการที่ได้จากสถานการณ์จำลอง และนำเอาความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการที่ได้รับไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนเขียนบรรยายความคิดเป็นรายบุคคล

สถานการณ์จำลองที่ใช้ในการสอนจะต้องสร้างขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดและสถานการณ์จำลองนั้นๆ อาจเกิดขึ้นได้เสมอ นอกจากนั้นสถานการณ์จำลองต้องไม่ยาก หรือซับซ้อนจนเกินความสามารถของผู้เรียนเมื่อได้ฝึกหัดแล้ว ผู้เรียนสามารถมองเห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ได้ (นาตยา ภัทรแสงไทย, 2525;สุภา กิจจาทร ,2529) สอดคล้องกับการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสอนที่มุ่งเน้นในด้านทักษะพิสัย ซึ่งต้องอาศัยการสร้างให้เกิดความชัดเจนในตัวทักษะ ให้เห็นเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่าย และผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียงตัว และในการส่งเสริมให้ผู้เรียนทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ทางภาษา ทักษะและกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็นโดยผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้เห็นตรงกันว่า การใช้สถานการณ์จำลอง ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารในลักษณะที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ เป็นการให้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น และการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้แสดงในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง(Littlewood,1981; Bygate,1995;Lazaraton,2001)

ในการสอนทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะการปฏิเสธ หรือการสอนทักษะอื่นๆก็ตาม มักมีปัญหว่าสถานการณ์ที่นำมาสอนนั้น จริงๆแล้วผู้เรียนไม่คิดจะปฏิเสธ เช่น เพื่อชวนให้ลองดื่มเบียร์ ทำให้การฝึกเป็นไปแบบแค้นๆ หรือไม่สมจริง ปัญหาเช่นนี้มีข้อคิด 2 ประการ

1. การที่คนเราจะปฏิเสธสิ่งใด แสดงว่าเรามีเจตคติในเรื่องนั้น และได้ตัดสินใจอย่างชัดเจนไปแล้ว เพียงแต่ยังขาดทักษะที่จะปฏิเสธให้ได้ผลโดยไม่ทำลายสัมพันธภาพระหว่างกัน ดังนั้นในโครงสร้างการสอนจำเป็นต้องสอนเจตคติ และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องนำมาก่อน การสอนทักษะการปฏิเสธ การปฏิเสธที่แท้จริงจึงจะเกิดขึ้น

2. ในขั้นตอนนำเข้าสู่บทเรียนหรือบรรยายสั้นๆ ผู้สอนควรทบทวนการเรียนรู้ในช่วงที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจตรงกันว่า พฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักเรียนคิดที่จะปฏิบัติ (กรมสุขภาพจิต,2543)

ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมของบุคคลในการสื่อสารเพื่อการปฏิเสธคัดค้าน เจรจาต่อรอง การสื่อสารเพื่อรักษาจุดยืนของตนเอง โดยเสนอทางเลือกใหม่ที่ดีกว่าและรู้จักหาเหตุผลโน้มน้าวให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือการเจรจาต่อรองอย่างละมุนละม่อม เพื่อรักษาน้ำใจและผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งมีผลต่อการยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีที่คอยเหนี่ยวรั้งหรือชักนำบุคคลให้เลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ (กำไรรัตน์ เย็นสุจิตร์, 2540) ซึ่งการใช้ทักษะชีวิตที่ถูกต้องและเหมาะสมนั้นจะช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการรณรงค์ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยจะต่อยอดความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ดึงสถานศึกษาพัฒนาเครือข่ายเยาวชนป้องกันเอดส์ ให้ครอบคลุมเพิ่มอีก 146 แห่ง ใน 43 จังหวัด ภายในปี 2544 หลังจากที่ขณะนี้มีสถานศึกษาเข้าร่วมเป็นเครือข่ายต้านเอดส์แล้ว 73 แห่ง ใน 22 จังหวัดทั่วประเทศ (กรมประชาสัมพันธ์,2551) และในปัจจุบันสำนักงานใหญ่กองทุนโลก ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้ชื่นชมประเทศไทยที่สามารถรณรงค์เรื่องเพศสัมพันธ์ เพื่อแก้ปัญหาโรคเอดส์ ได้บรรลุตามเป้าหมาย จึงจะให้ทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการต่ออีก 6 ปี ซึ่งไทยถือเป็น 1 ใน 5 ประเทศในโลก ที่ได้รับเงินสนับสนุนให้ดำเนินโครงการต่อ (เดลินิวส์,2551) โดยตั้งเป้าหมายว่าทุกองค์กรภาคีจะรณรงค์ระดมพลังพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ให้ร่วมลงชื่อสนับสนุนแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในสถานศึกษา โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 100,000 รายชื่อ และนำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อผลักดันให้มีการสอนเพศศึกษาอย่างจริงจัง(กรมประชาสัมพันธ์,2551)

หากจะกล่าวถึงสาเหตุการเกิดโรคเอดส์ในเยาวชนนั้นคือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การย้ายถิ่นเนื่องจากโอกาสและเงื่อนไขในการศึกษาและอาชีพ ประกอบกับการเติบโตของความเป็นเมือง การอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากลองร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางฮอร์โมนและสรีระตลอดจนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนๆ สนับสนุนให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเพิ่มขึ้นและเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย กลุ่มวัยรุ่นมีความเสี่ยงสูงต่อการมีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ (พิมพ์วัลย์ บุญมงคล และคณะ, 2541)พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ยังมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์ในอายุที่น้อยลงเพิ่มมากขึ้น การมีเพศสัมพันธ์โดย

ไม่มีการคุมกำเนิดหรือเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีคู่นอนหลายคน การเสพสิ่งเสพติดและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ และสาเหตุที่วัยรุ่นมีพฤติกรรมเช่นนั้นเนื่องจากขาดทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถอันประกอบ ด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย-หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพล สื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม (กระทรวงสาธารณสุข ,2541)

องค์การอนามัยโลก (1994) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถของบุคคล ที่จะจัดการกับความต้อการและสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลนั้นยังมีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมปรับตัวและการแสดงออกที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งกับบุคคลวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบทั้งด้านที่เป็นพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้เกิดความรู้ เจตคติและทักษะ ในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิต ครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการสอนทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัยคือทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถช่วยให้เยาวชนสามารถถ่ายทอดความคิดและการตัดสินใจเพื่อปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการเสี่ยงต่อการถูกชักชวนไปในสถานการณที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แต่ในการปฏิเสธนั้นอาจเกิดการขัดแย้งเกิดขึ้นได้จึงต้องเรียนรู้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพควบคู่กันไปเพื่อก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน และชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตามการกระทำที่ถูกต้อง ในการฝึกทักษะพิสัยนั้นต้องให้การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์ ไปสู่การสะท้อนความคิดเพื่อให้เกิดแนวคิด และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ สถานการณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้จะเป็นสถานการณ์จำลอง เพราะทำให้ผู้เรียนได้รู้สึกร่วมและสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่คล้ายกับความ เป็นจริงที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่ได้รับความเสี่ยงจากผลการกระทำ และนำการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์มาสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับวิธีสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในระดับต่างๆ โดยใช้ประโยชน์จากส่วนต่อประสานและเครื่องมือการสื่อสารบนคอมพิวเตอร์สื่อสารระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา ผู้เรียนด้วยกัน ผู้สอน และบริบทการเรียนการสอน เป็นช่องทางในการซักถามข้อสงสัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปและประยุกต์ใช้สาระจากบทเรียนอีกทางหนึ่ง

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยไม่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์มีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลแตกต่างกันหรือไม่
2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมและการนำไปใช้อย่างไร
3. นักเรียนมีการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกในกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาระดับการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้สถานการณณ์จำลองในการเรียนการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของสกวเนตร ไทระแจ่มจันทร์ (2544) อาจารย์แผนกวิชาการพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สถานการณณ์จำลองต่อสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือผู้่วยสูงอายุของนักศึกษาพยาบาลพบว่ากลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สถานการณณ์จำลองมีสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือผู้่วยสูงอายุสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และงานวิจัยของสาวิตรี แยมบัวศรี (2540) โดยศึกษาผลของการใช้สถานการณณ์จำลองในการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลและสุขภาพจิตและจิตเวชต่อความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล จากผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณณ์จำลองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงจะเห็นได้ว่าการใช้สถานการณณ์จำลองในการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนของสันทัด ทองรินทร์ (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบของปฏิสัมพันธ์และระดับของปฏิสัมพันธ์ในการเรียน โดยการใช้การประชุมทางคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนที่มีรูปแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ารูปแบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ และงานวิจัยของ Garrison (1990) พบว่า จากการศึกษาผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นๆ จะมีแรงจูงใจในการเรียนและมีประสบการณ์ในการเรียนสูงซึ่งสอดคล้องกับ Bonk and Cunningham (1998) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันจะเป็นแรงจูงใจในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดการแบ่งปันข้อมูล ความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้จากการศึกษาค้นคว้ายังไม่พบว่าม้งานวิจัยเรื่องใดที่นำระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์มาใช้ในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ผู้วิจัยคาดว่า การเรียนด้วยกิจกรรมนี้จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมนี้ในการเรียนโดยมีแนวโน้มว่าจะมีทักษะสูงซึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองจะมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรในการวิจัย
 - 1.1 ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
 - 1.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. กลุ่มตัวอย่างและประชากร
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552
3. การสื่อสารระหว่างบุคคลในการวิจัย คือ การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน และการปฏิเสธอย่างประนีประนอม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ หมายถึง ลักษณะการสื่อสารระหว่าง การปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ตามแนวคิดของ Ally(2004) ซึ่งได้แก่

1.1 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) ทำความคุ้นเคยกับส่วนต่อประสาน และใช้ส่วนต่อประสานในการเข้าสู่ ส่วนต่างๆ ของเว็บในกิจกรรมการเรียน

1.2 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา(learner-content interaction) ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหา เพื่อศึกษาประมวลความรู้ ด้วยการนำทางผู้เรียนตลอดเนื้อหา จะช่วยให้ผู้เรียนถึงในองค์ประกอบของบทเรียน โดยกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้อื่นๆ ที่มีอยู่ และเรียนรู้เนื้อหาใหม่

1.3 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งสนับสนุน (Learner-support interaction) ผู้เรียนได้ได้รับความช่วยเหลือและร่วมแสดงความคิดเห็นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียนด้วยกัน(learner-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (learner-to-instructor) ระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน(Instructor-learner)

1.4 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนการสอน (learner-context interaction) เป็นการนำกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สรุปและประยุกต์สิ่งที่ ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในบริบทที่มีความหมายต่อตนเอง

2. สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสอนที่ใช้การสมมติเหตุการณ์เพื่อ เลียนแบบให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับความเป็นจริง ในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนได้ แก้ปัญหาจากการโต้ตอบกับสถานการณ์ และใช้เครื่องมือการสื่อสารบนเว็บ อภิปราย วิเคราะห์ และมีการสรุปเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน มีขั้นตอนในการเรียนตามแนวคิดของ Standsklev (1974)

1. ขั้นเร้าความสนใจ (Motivation) เป็นการสร้างความสนใจให้ผู้เรียน กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

2. ขั้นประสบการณ์ (Experience) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละสถานการณ์ โดย ศึกษาวิธีการกระทำกิจกรรม กฎ กติกา เวลาและบทบาทที่กำหนดไว้

3. ขั้นจำแนกแยกแยะ (Identify) เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้ผลจากการร่วมกิจกรรม โดยตรง ทำการจำแนกแยกแยะและอธิบายปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ

4. **ขั้นวิเคราะห์ (Analyze)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย การวิเคราะห์ปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ การจัดระบบการทำงาน กฎเกณฑ์และความคิดรวบยอดที่ถูกต้องของกระบวนการสถานการณ์จำลอง

5. **ขั้นลงความเห็นสรุป (Generalize)** ผู้เรียนแต่ละคนลงความเห็นสรุปความคิดรวบยอด หลักการ หรือวิธีการที่ได้จากสถานการณ์จำลอง และนำเอาความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการที่ได้รับไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนเขียนบรรยายความคิดเป็นรายบุคคล

3. กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบนเว็บแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่นำขั้นตอนของกระบวนการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมบนเว็บเพื่อทำความเข้าใจกับส่วนต่อประสาน เพื่อใช้ส่วนต่อประสานในการนำทางเข้าสู่กิจกรรมต่างๆบนเว็บ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกประสบการณ์การใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา ผู้เรียนใช้บทเรียนสถานการณ์จำลอง เพื่อฝึกการหาทางออกในสถานการณ์จำลอง โดยนำความรู้เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ที่นำเสนอในกิจกรรม

ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน ผู้เรียนใช้ห้องสนทนาเพื่อจำลองการสื่อสารเป็นกลุ่มย่อยเป็นการเชื่อมโยงและทบทวนความเข้าใจในความรู้ที่ได้รับ มีการแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกันในการเลือกคำตอบที่เหมาะสมในการหาทางออกในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนด และผู้เรียนได้สื่อความหมายสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆในรูปแบบของการแสดง การจำลองการสื่อสารให้ผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันได้รับชม จากนั้นผู้สอนจะทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนและประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนการสอน ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมโดย ผู้เรียนใช้บล็อกในการสะท้อนการเรียนรู้สรุปความรู้ที่ได้รับ และประยุกต์ใช้ในบริบทที่มีความหมายต่อตนเอง

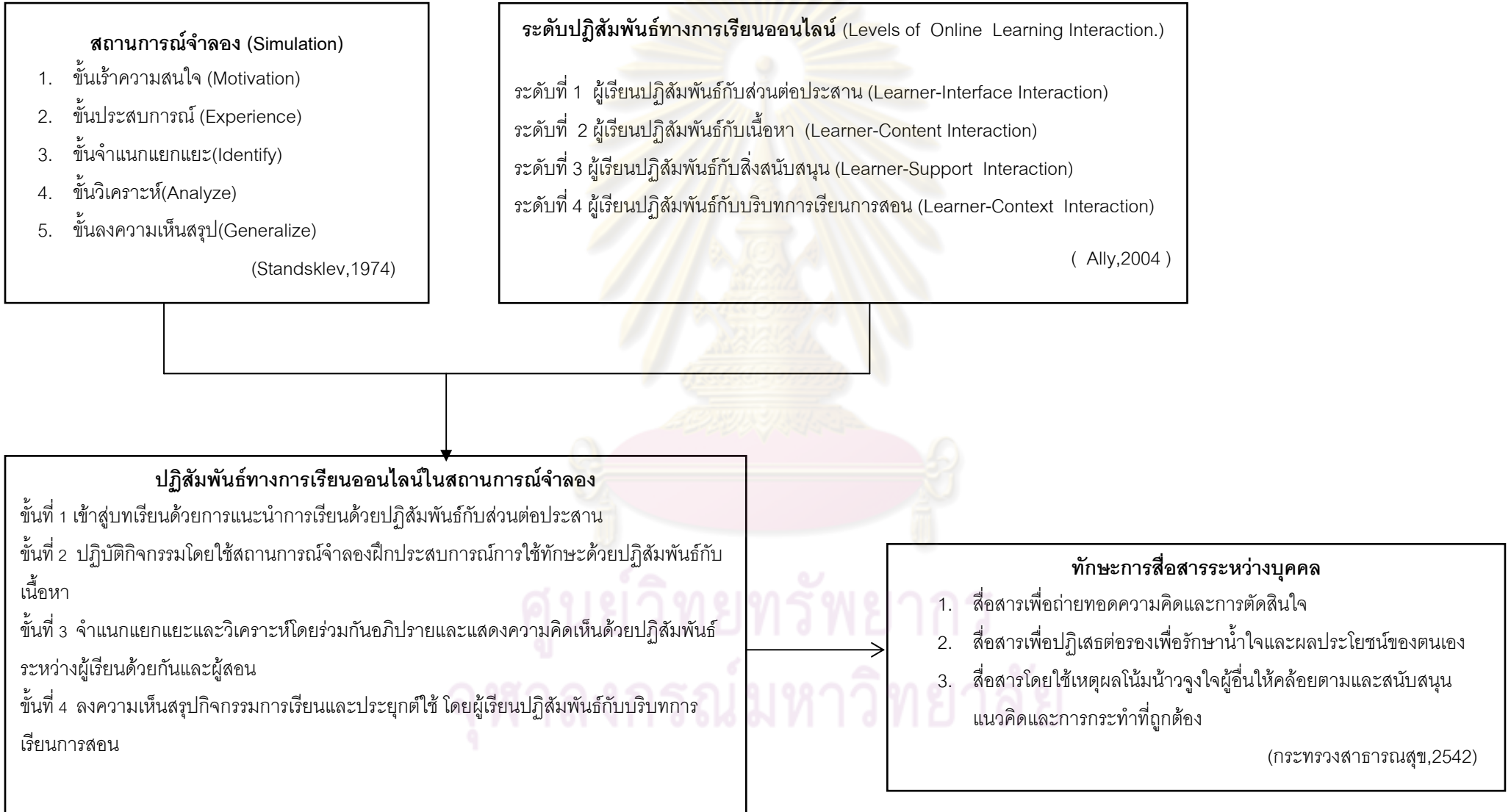
4. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูด ภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตน ความปรารถนา รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง ขอร้อง สามารถถ่ายทอดความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสมกับ เวลาและสถานการณ์ โดยสามารถวัดได้จากแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ผู้วิจัยได้ สร้างขึ้น

5. การเรียนรู้แบบบล็อก หมายถึง การเขียนสะท้อนการเรียนรู้โดยการเขียน บันทึกเพื่อสะท้อนประเด็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ สรุปความรู้ที่ได้รับ ประยุกต์ใช้และสื่อความหมายที่ต้องการได้ จากแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบ บล็อก จัดระดับเป็นสูง ปานกลาง ต่ำ ตามเกณฑ์ของรูบรีค (Rubric Scoring)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย

1. สถานการณ์จำลอง (Simulation)

เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมในสถานการณ์บางอย่าง (Sturridge, 1977) ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามข้อมูลหรือเข้าร่วมสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างใดนั้น ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมสถานการณ์ (Kerr, 1977) วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากไป (ทิศนา แหมมณี, 2522) โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของ Standsklev (1974) ดังนี้

1. ขั้นเร้าความสนใจ (Motivation) เป็นการสร้างความสนใจให้ผู้เรียน กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม โดยใช้สื่อในการเร้าความสนใจ
2. ขั้นประสบการณ์ (Experience) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละสถานการณ์ โดยศึกษาวิธีการกระทำกิจกรรม กฎ กติกา เวลาและบทบาทที่กำหนดไว้
3. ขั้นจำแนกแยกแยะ (Identify) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ผลจากการสังเกตการกระทำกิจกรรมโดยตรง ประกอบด้วยการจำแนกแยกแยะและอธิบายปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ
4. ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย การวิเคราะห์ ปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ การจัดระบบการทำงาน กฎเกณฑ์และความคิดรวบยอดที่ถูกต้องของกระบวนการสถานการณ์จำลอง
5. ขั้นลงความเห็นสรุป (Generalize) ผู้เรียนแต่ละคนลงความเห็นสรุปความคิดรวบยอด หลักการ หรือวิธีการที่ได้จากสถานการณ์จำลอง และนำเอาความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการที่ได้รับไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนเขียนบรรยายความคิดเป็นรายบุคคล

2. ระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ (Levels of Online Learning Interaction)

ระดับที่ 1 ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) เป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนบนเว็บในรูปแบบของปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสานเพื่อกระตุ้นประสาทการรับรู้ของผู้เรียน เช่น การเข้าสู่เนื้อหา/สาระ การนำทาง และการแสดงผลทางหน้าจอ รูปลักษณ์ของระบบและโปรแกรมที่ผู้เรียนได้เห็น ได้ยิน กลไกต่างๆ ที่ผู้เรียนใช้ควบคุม การใส่ข้อมูล

ระดับที่ 2 ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา (Learner-Content Interaction) เป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนบนเว็บในรูปแบบของปฏิริยาตอบโต้ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนในรูปแบบของการศึกษาบทเรียน เลือกคำตอบ และการได้รับผลป้อนกลับ

ระดับที่ 3 ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับสิ่งสนับสนุน (Learner-Support Interaction) เป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนบนเว็บในรูปแบบของปฏิริยาตอบโต้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน(Learner-Learner) และผู้เรียนกับผู้สอน(Learner-Instructor) ในรูปแบบของการสื่อสารทั้งในมิติต่างเวลาและประสานเวลา ผ่านทางกระดานสนทนา(web board) และห้องสนทนา(Chat Room)

ระดับที่ 4 ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้ (Learner-Context Interaction) เป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนบนเว็บในรูปแบบของปฏิริยาตอบโต้ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนรู้เป็นการสรุปและประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้รับจากการเรียน โดยการสร้างบันทึกลงบนบล็อก (Blog) เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในสถานการณ์อื่นๆ

3. กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง (Online Learning Interaction in Simulation) มีกิจกรรมและขั้นตอนในการเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน

ปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน

- 1.1 ผู้เรียนเข้าสู่เว็บไซต์
- 1.2 เข้าสู่เว็บไซต์โดยใช้ Username และ password ที่ผู้สอนกำหนดให้

รายบุคคล

1.3 ผู้เรียนเข้าสู่เว็บไซต์เพื่อศึกษาเงื่อนไขการเรียนพร้อมทั้งเครื่องมือต่างๆบนเว็บที่ต้องใช้ในระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้

หมายเหตุ การที่จะผ่านขั้นที่1 ได้ ผู้เรียนจะต้องมีความคุ้นเคยในการใช้งานเว็บร่วมกับส่วนต่อประสานได้อย่างดี เช่น สามารถเข้าระบบลงทะเบียนได้ และไปยังหน้าเว็บเพจต่างๆของเว็บได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งผู้สอนจะต้องใช้การสังเกตและทดสอบการใช้งานเว็บของผู้เรียนทุกคนในช่วงที่มีการปฐมนิเทศ และตอนใช้งานจริง

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา

ปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา

- 2.1 เลือกเมนูจากหน้าแรกของเว็บไซต์เพื่อเข้าสู่บทเรียนสถานการณ์จำลอง
- 2.2 เลือกสถานการณ์ที่ต้องการฝึกทักษะจาก 5 สถานการณ์

2.3 ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตาม
ขั้นตอน ดังนี้

2.3.1. เลือกตัวละคร

2.3.2. ปฏิบัติกิจกรรมโดยผู้เรียนร่วมดำเนินสถานการณ์โดยเป็นตัว
ละครหนึ่งในสถานการณ์จำลอง

2.3.3. เมื่อถึงทางเลือกที่ต้องตอบผู้เรียนก็จะเป็นคนตัดสินใจเลือก
คำตอบเพื่อให้สถานการณ์ดำเนินต่อไป

2.3.4. ผู้เรียนศึกษาผลป้อนกลับเป็นสถานการณ์ที่ดำเนินต่อจาก
คำตอบที่ได้เลือกไว้

หมายเหตุ การที่จะผ่านขั้นที่ 2 ได้ ผู้เรียนต้องสามารถเลือกทางออกในการ
สื่อสารที่ดีที่สุดได้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งหากยังไม่ถึงเกณฑ์นั้นผู้เรียนสามารถฝึกซ้ำได้จนกว่าจะ
ผ่านเกณฑ์ในขั้นนี้

**ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดง
ความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน**

ในขั้นนี้จะเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือการสื่อสาร

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน

3.1 ผู้เรียนรับชมวีดีทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารจาก
ผู้สอน โดยมีประเด็นในวีดีทัศน์ ดังนี้

3.1.1 พูดคุยกับผู้เรียนถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากบทเรียน
สถานการณ์จำลองโดยผู้สอนอธิบายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับ
บทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูด
แบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี

3.1.2 มอบหมายงานให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสาร โดยมีลักษณะของ
งานที่มอบหมายดังนี้

- 1) ให้ผู้เรียนเข้าสู่ห้องสนทนาบนเว็บ ของกลุ่มตนเองเพื่อ
อภิปรายกลุ่ม
- 2) ให้ผู้เรียนอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทตัว
ละครที่ทุกคนในกลุ่มจะได้รับ

3) ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

4) ฝึกซ้อมบทบาทที่ทุกคนได้รับในห้องสนทนาเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง ใช้เวลาในการอภิปรายและซักซ้อมทั้งหมด 15 นาที

5) เมื่อหมดเวลาให้ผู้เรียนเข้าห้องสนทนาในห้องรวมเพื่อแสดงและรับการจำลองการสื่อสารที่ละกลุ่ม

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน

3.2 สนทนาเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยใช้ห้องสนทนาบนเว็บ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปราย ดังนี้

3.2.1. กำหนดบทบาทตัวละครที่ทุกคนจะได้รับ

3.2.2. กำหนดบทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักการและแนวคิดเรื่องที่เรียน

3.2.3. ซักซ้อมการสนทนาเพื่อจำลองการสื่อสารภายในกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน

3.3 สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกลักษณะตัวละครให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับในการแสดงการจำลองการสื่อสาร

3.3.2 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงการจำลองการสื่อสารในสถานการณ์ที่ได้รับ

3.3.3 ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดงที่ละกลุ่ม

3.3.4 ผู้เรียนที่ไม่ได้แสดง รับชมการแสดงของกลุ่มอื่นๆ และรับฟังการประเมินจากผู้สอน

3.3.5 ผู้สอนสรุปกิจกรรมในขั้นนี้และให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน

3.3.6 ผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดในเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้และสรุปสาระความรู้ที่ได้จากการเรียนในเรื่องนี้

หมายเหตุ การที่จะผ่านขั้นที่ 3 ได้ ผู้เรียนเข้าร่วมการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน : ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้สอน โดยทั่วถึงกันทุกคน สิ่งที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจะต้องสะท้อนความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน – ผู้เรียน : ผู้เรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มย่อย มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการแสดงทุกคน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน – ผู้เรียน : ผู้เรียนทุกคนแสดงบทบาทการสนทนาในการจำลองการสื่อสาร และรับฟังผลป้อนกลับจากการแสดงจากผู้สอน

ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียน ปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้

4.1 ผู้เรียนแต่ละคนเข้าเว็บบล็อกของตนเอง

4.2 เขียนบันทึกการเรียนรู้ จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละคาบ และตอบคำถามบนบล็อกเพื่อประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนกับสถานการณ์อื่น

หมายเหตุ การที่จะผ่านขั้นที่ 4 ได้ ผู้เรียนต้องสามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยภาษาของตนเองและประยุกต์ใช้สิ่งเหล่านั้นในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ จากประเด็นที่ผู้สอนกำหนด โดยสิ่งที่เขียนบันทึกนั้นต้องสะท้อนความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ และผู้เรียนต้องตอบคำถามได้ครบทุกประเด็นที่ผู้สอนกำหนด

4. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและกริยาท่าทาง เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ สามารถที่จะปฏิเสธได้โดยสามารถดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการออกแบบการสอนที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองเพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาอื่นๆต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อศึกษา “ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังนี้

1. การเรียนการสอนบนเว็บ

- 1.1 ความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บ
- 1.2 ลักษณะการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ
- 1.3 ประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ

2. การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

- 2.1 ความหมายของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์
- 2.2 ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์
- 2.3 การนำการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไปใช้ทางการศึกษา

3. ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน

- 3.5) ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน
- 3.6) แนวคิดพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์
- 3.7) รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนบนเครือข่าย
- 3.8) ระดับของการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน

4. การเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

- 4.4) ความหมายของสถานการณ์จำลอง
- 4.5) องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง
- 4.6) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

5. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในการสอนทักษะชีวิต

- 5.1 ความเป็นมาของทักษะชีวิต
- 5.2 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- 5.3 การสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย

1. การเรียนการสอนบนเว็บ

1.1 ความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บ

การใช้เว็บเพื่อการเรียนการสอนนั้น เป็นการนำเอาระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษา เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายโดยนำมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศต่างๆ ได้อย่างโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา และสถานที่ เนื่องจากอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้ตลอดเวลา ด้วยคุณสมบัติความสามารถของอินเทอร์เน็ต ได้มีนักการศึกษาได้ให้คำนิยามและให้ความหมายของโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บไว้หลายท่านดังนี้

Khan (1997) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการเรียนการสอนที่อาศัยโปรแกรม ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) มาช่วยในการสอนโดยนำเอาคุณลักษณะของทรัพยากรต่างๆ ของเวิลด์ ไรด์ เว็บ มาใช้ประโยชน์และสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมาย

Parson (1997) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนบางส่วนหรือทั้งหมดผ่านเวิลด์ ไรด์ เว็บ เป็นสื่อกลางในการสื่อความรู้ให้กับผู้เรียน

Relan and Gillani (1997) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นกลวิธีการสอนโดยกลุ่มคอนสตรัคติวิซึ่ม (Constructivism) และการเรียนรู้ในสถานการณ์ร่วมมือ โดยใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะและทรัพยากรในเวิลด์ ไรด์ เว็บ เป็นสื่อกลาง

Clark (1996) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการเรียนการสอนรายบุคคลที่นำเสนอโดยการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์สาธารณะหรือส่วนบุคคล และแสดงผลในรูปของการใช้เว็บเบราว์เซอร์ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ติดตั้งไว้โดยผ่านเครือข่าย

Carlson and others (1998) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นภาพที่ชัดเจนของการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีในปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) ซึ่งก่อให้เกิดโอกาสที่ชัดเจนในการนำทางศึกษาไปสู่ที่ด้วยโอกาสเป็นการจัดหาเครื่องมือใหม่ๆ สำหรับส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มเครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ช่วยขจัดปัญหาเรื่องสถานที่และเวลา

Laanpere (1997) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการเรียนการสอนที่นำเสนอผ่านทางสิ่งแวดล้อมของ เวิลด์ ไรด์ เว็บ อาจจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนใน

มหาวิทยาลัย เป็นส่วนที่เสริมจากการบรรยายในชั้นเรียน การสัมมนา การทำโครงการกลุ่ม และการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือการเรียนการสอนบนเว็บอาจจัดทำในรูปแบบของการเรียนทั้งหลักสูตรผ่านเว็ลด์ ไซด์ เว็บเลยก็ได้ การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการรวมระหว่างการฝึกอบรมและการศึกษา โดยมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนให้สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

Colleen (1996) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นสื่อใหม่ซึ่งรวมคุณประโยชน์ของไฮเปอร์มีเดีย ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อความ เสียง วิดีโอ ภาพกราฟิก และภาพเคลื่อนไหว เป็นการสอนรายบุคคลโดยผ่านเครือข่าย การออกแบบการสอนต้องใช้หลักทฤษฎีเพื่อการออกแบบเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาแก่ผู้เรียน

Hannum (1998) การเรียนการสอนบนเว็บ เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต โดยมีการออกแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2542) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการผนวกคุณสมบัติไฮเปอร์มีเดียกับคุณสมบัติของเครือข่ายหมดผ่านเว็ลด์ ไซด์ เว็บ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Learning Without Boundary)

วิชุดา รัตน์เพียร (2542) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นความพยายามในการใช้คุณสมบัติต่างๆ ของอินเทอร์เน็ตสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการใช้เว็บในการเรียนการสอนโดยอาจใช้เว็บเพื่อนำเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการสอนก็ได้ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆ ของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เป็นการเขียนโต้ตอบกับทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียงมาใช้ประกอบด้วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2544) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บ เป็นการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และแก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา โดย

ประยุกต์ใช้คุณสมบัติและทรัพยากรของเวปไซด์ ไซด์ เว็บไซต์ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอนที่จัดขึ้นผ่านเว็บนี้ อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอนก็ได้

สรรพวิชา ห่อไพศาล (2544) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บหมายถึง การใช้โปรแกรมสื่อหลายมิติที่อาศัยประโยชน์จากคุณลักษณะและทรัพยากรของอินเทอร์เน็ต และเวปไซด์ ไซด์ เว็บไซต์ เพื่อการเรียนการสอน สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีลักษณะที่ผู้สอนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

จากความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บจากหลายๆท่านสรุปได้ว่าการเรียนการสอนบนเว็บเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาศัยคุณสมบัติและทรัพยากรของเวปไซด์ ไซด์ เว็บไซต์ มาเป็นสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บที่จัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ หรืออาจจัดเป็นการเรียนการสอนทั้งกระบวนการบนเว็บก็ได้

1.2 ลักษณะการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ

การเรียนการสอนบนเว็บนั้นมีความหลากหลายแล้วแต่คุณลักษณะต่างๆที่นำไปใช้ จึงได้มีการจัดประเภทของการเรียนการสอนบนเว็บโดยนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

Doherty (1998) ได้กล่าวถึงการจัดเรียนการสอนบนเว็บ ตามคุณลักษณะของการนำไปใช้ในอินเทอร์เน็ตไว้ 3 ลักษณะคือ

1. การนำเสนอ (Presentation) ในลักษณะของเว็บไซต์ที่ประกอบไปด้วยข้อความ ภาพกราฟิกโดยมีวิธี การนำเสนอ คือ

1.1 การนำเสนอแบบสื่อเดี่ยว เช่น ข้อความ หรือรูปภาพ

1.2 การนำเสนอแบบสื่อคู่ เช่น ข้อความกับรูปภาพ

1.3 การนำเสนอแบบมัลติมีเดีย คือ ประกอบด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง

2. การสื่อสาร (Communication) การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ทุกวันในชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของอินเทอร์เน็ต โดยมีการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตหลายแบบ เช่น

2.1 การสื่อสารทางเดี่ยว เช่น การดูข้อมูลจากเว็บเพจ

2.2 การสื่อสารสองทาง เช่น การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

โต้ตอบ

2.3 การสื่อสารแบบหนึ่งแหล่งไปหลายที่ เป็นการส่งข้อความจากแหล่งเดียวแพร่กระจายไปหลายแหล่ง เช่น การอภิปรายจากคนเดียวให้คนอื่น ๆ ได้รับฟังด้วย หรือการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer conferencing)

2.4 การสื่อสารหลายแหล่งไปสู่หลายแหล่ง เช่น การใช้กระบวนการกลุ่มในการสื่อสารบนเว็บ โดยมีคนใช้หลายคนและคนรับหลายคนเช่นกัน

3. การทำให้เกิดความสัมพันธ์ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของอินเทอร์เน็ต และสำคัญที่สุดซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

3.1 การสืบค้นข้อมูล

3.2 การหาวิธีการเข้าสู่เว็บ

3.3 การตอบสนองของมนุษย์ต่อการใช้เว็บ

Hannum (1998) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนบนเว็บมี 4 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการเผยแพร่ รูปแบบนี้สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ชนิด คือ

รูปแบบห้องสมุด (Library Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ประโยชน์จากความสามารถในการเข้าไปยังแหล่งทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่หลากหลาย โดยวิธีการจัดหาเนื้อหาให้ผู้เรียนผ่านการเชื่อมโยงไปยังแหล่งเสริมต่างๆ เช่น สารานุกรม วารสาร หรือหนังสือออนไลน์ทั้งหลาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำเอาลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดที่มีทรัพยากรจำนวนมากมาประยุกต์ใช้ ส่วนประกอบของรูปแบบนี้ ได้แก่ สารานุกรมออนไลน์ วารสารออนไลน์ หนังสือออนไลน์ สารบัญการอ่านออนไลน์ (Online Reading List) เว็บห้องสมุด เว็บงานวิจัย รวมทั้งการรวบรวมรายชื่อเว็บที่สัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

รูปแบบหนังสือเรียน (Textbook Model) การเรียนการสอนบนเว็บรูปแบบนี้เป็นการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรในลักษณะออนไลน์ให้แก่ผู้เรียน เช่น คำบรรยาย สไลด์ นิยาม คำศัพท์ และส่วนเสริม ผู้สอนสามารถเตรียมเนื้อหาออนไลน์ที่ใช้เหมือนกับที่ใช้ในการเรียนในชั้นเรียนปกติและสามารถทำสำเนาเอกสารให้กับผู้เรียนได้ รูปแบบนี้ต่างจากรูปแบบห้องสมุด คือ รูปแบบนี้จะเตรียมเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ขณะที่รูปแบบห้องสมุดช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการจากการเชื่อมโยงที่ได้เตรียมเอาไว้ ส่วนประกอบของรูปแบบหนังสือเรียนนี้ประกอบด้วย บันทึกของหลักสูตร บันทึกคำบรรยาย ข้อเสนอแนะของห้องเรียน

สไลด์ที่นำเสนอวิดีโอและภาพที่ใช้ในชั้นเรียน เอกสารอื่นที่มีความสัมพันธ์กับชั้นเรียน เช่น ประมวลผลรายวิชารายชื่อในชั้น กฎเกณฑ์ข้อตกลงต่างๆ ตารางการสอบ และตัวอย่างการสอบครั้งที่แล้ว ความคาดหวังของชั้นเรียน งานที่มอบหมาย เป็นต้น

1.3 รูปแบบการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Instruction Model) รูปแบบนี้จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ได้รับ โดยนำลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาประยุกต์ใช้ เป็นการสอนแบบออนไลน์ ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ มีการให้คำแนะนำ การปฏิบัติ การให้ผลย้อนกลับ รวมทั้งการให้สถานการณ์จำลอง

2. รูปแบบการสื่อสาร (Communication Model) การเรียนการสอนผ่านเว็บรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่อาศัยคอมพิวเตอร์มาเป็นสื่อเพื่อการสื่อสาร (Computer - Mediated Communications Model) ผู้เรียนสามารถที่จะสื่อสารกับผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้สอน หรือกับผู้เชี่ยวชาญได้ โดยรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลายในอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอภิปราย การสนทนาและการอภิปรายและการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่ต้องการส่งเสริม การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

3. รูปแบบผสม (Hybrid Model) รูปแบบการเรียนการสอนผ่านเว็บรูปแบบนี้เป็นการนำเอารูปแบบ 2 ชนิด คือ รูปแบบการเผยแพร่กับรูปแบบการสื่อสารมารวมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น เว็บไซต์ที่รวมเอาแบบห้องสมุดกับแบบหนังสือเรียนไว้ด้วยกัน เว็บไซต์ที่รวบรวมเอาบันทึกของหลักสูตร รวมทั้งคำบรรยายไว้กับกลุ่มอภิปราย หรือเว็บไซต์ที่รวมเอารายการแหล่งเสริมความรู้ต่างๆ และความสามารถของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยกัน เป็นต้น รูปแบบนี้มีประโยชน์เป็นอย่างมากกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้ใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีในอินเทอร์เน็ตในลักษณะที่หลากหลาย

4. รูปแบบห้องเรียนเสมือนจริง (Virture classroom model) เป็นรูปแบบห้องเรียนเสมือนเป็นการนำเอาลักษณะเด่นๆหลายๆประการของแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาแล้วมาใช้ ซึ่งเป็นการสอนสดโดยผู้สอน สอนผ่านคอมพิวเตอร์จากห้องเรียน หรือ ห้องส่งในสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งไปยังห้องเรียนอื่นๆ ทั้งภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือในสถานศึกษาต่างๆรอบโลก เพื่อสามารถเรียนได้พร้อมกัน การศึกษาทางไกลในลักษณะนี้จะต้องมีการนัดเวลาในการเรียนกันก่อนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนมาอยู่พร้อมกัน และมักใช้การประชุมทางไกลโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการเรียน ระบบนี้นอกจากจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วยังต้องมีอุปกรณ์และวัสดุอื่นๆ ประกอบ ได้แก่

กล้องวิดีโอ ไมโครโฟน ลำโพง และซอฟต์แวร์โปรแกรมในการรับส่งสัญญาณเพื่อส่งภาพและเสียงของผู้สอน ผู้เรียนจะสามารถรับภาพและเสียงของผู้สอนได้จากมอนิเตอร์ของคอมพิวเตอร์ และยังสามารถโต้ตอบกันได้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บไว้ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content)

เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดสำหรับการเรียนการสอนบนเว็บ คำว่า “เนื้อหา” ในองค์ประกอบแรกของการเรียนการสอนบนเว็บนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะบทเรียน คอมพิวเตอร์ หรือ คอร์สแวร์ เท่านั้น แต่ยังหมายถึงส่วนประกอบสำคัญอื่นๆ ที่การเรียนการสอนบนเว็บจำเป็นต้องมีเพื่อให้เนื้อหา มีความสมบูรณ์ องค์ประกอบของเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ โฮมเพจ หรือเว็บเพจแรกของเว็บไซต์ หน้าแสดงรายชื่อรายวิชา และเว็บเพจแรกของแต่ละวิชา ซึ่งในโฮมเพจยังคงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่จำเป็น เช่น คำประกาศ/คำแนะนำการเรียนการสอนบนเว็บโดยรวม ระบบสำหรับใส่ชื่อผู้เรียนและรหัสลับสำหรับการเข้าใช้ระบบ รายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมที่จำเป็นสำหรับการเรียนดูเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ เป็นต้น ส่วนในเว็บเพจแรกของแต่ละวิชา ควรจะต้องมีคำประกาศ/คำแนะนำการเรียนการสอนบนเว็บเฉพาะรายวิชา รายชื่อผู้สอน รายชื่อผู้เรียน ประมวลรายวิชา (Syllabus) ห้องเรียน (Classroom) เว็บเพจสนับสนุนการเรียน (Resources) ความช่วยเหลือ (Help) เป็นต้น

2. ระบบบริหารจัดการรายวิชา (Course Management System)

องค์ประกอบที่สำคัญมากเช่นกัน สำหรับการเรียนการสอนบนเว็บ ได้แก่ ระบบบริหารจัดการรายวิชา ซึ่งเป็นเสมือนระบบที่รวบรวมเครื่องมือซึ่งออกแบบไว้เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บนั่นเอง ซึ่งผู้ใช้ในที่นี้ อาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สอน (Instructors) ผู้เรียน (Students) และผู้บริหารระบบเครือข่าย (Network Administrator) ซึ่งเครื่องและระดับของสิทธิในการเข้าใช้ที่จัดหาไว้ให้ก็จะมีแตกต่างกันไปตามแต่การใช้งานของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ พื้นที่และเครื่องมือสำหรับการช่วยผู้เรียนในการเตรียมเนื้อหาบทเรียน พื้นที่และเครื่องมือสำหรับการทำแบบทดสอบแบบสอบถาม การจัดการกับแฟ้มข้อมูลต่างๆ รวมไปถึงการจัดการเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารไว้สำหรับผู้เรียน เป็นต้น

3. โหมดการติดต่อสื่อสาร (Modes of Communication)

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนบนเว็บที่ขาดไม่ได้อีกประการหนึ่งก็คือ การจัดให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ รวมทั้งผู้เรียน

ด้วยกัน ในลักษณะที่หลากหลาย และสะดวกต่อผู้ใช้ กล่าวคือ มีเครื่องมือที่จัดหาไว้ให้ผู้เรียน ใช้ได้มากกว่า 1 รูปแบบ รวมทั้งเครื่องมือเหล่านั้นจะต้องมีความสะดวกใช้ด้วย ได้แก่ การประชุมทาง คอมพิวเตอร์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ (Exercise/Test)

องค์ประกอบสุดท้ายของการเรียนการสอนบนเว็บ ได้แก่ การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการโต้ตอบกับเนื้อหาในรูปแบบของการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบความรู้ เพื่อเป็นการประเมินผลของผู้เรียน

Angelo (1993) ได้อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอนบนเว็บไว้ว่า

1. การจัดการเรียนการสอนบนเว็บช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา บทเรียนได้ทุกเวลา โดยผู้เรียนและผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน และในเวลาพร้อมๆ กันเสมอไป เหมือนกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ

2. ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นกับบทเรียนบนเว็บกับผู้สอน และกลุ่มผู้เรียน ด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนตลอดจนผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกันหรือเข้าถึงบทเรียนบนเว็บได้ตลอดเวลาด้วยความสะดวก ซึ่งรูปแบบของการสื่อสารอาจทำได้ในลักษณะการรับส่งข้อความธรรมดา (Text) การสื่อสารกันด้วยเสียง (Audio) หรือแม้กระทั่งการรับส่งสัญญาณภาพวิดีโอทัศน์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Internet –Based Video Conference) ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมทางด้าน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ รวมทั้งความสามารถของระบบเครือข่ายที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้

3. ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ จะช่วยพัฒนาความคิดความเข้าใจของผู้เรียนได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว ทั้งยังสร้างความสัมพันธ์เป็นทีมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ผู้เรียนจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อหาหนทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา ผู้เรียนที่เรียนบนเว็บแม้ว่าจะเรียนจากคอมพิวเตอร์ที่อยู่กันคนละที่ แต่ด้วยความสามารถของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกไว้ด้วยกันทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันทีทันใด เช่นการใช้บริการสนทนาแบบออนไลน์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนติดต่อสื่อสารกัน ได้ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจนถึงผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใหญ่ เป็นต้น

4. ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learner) หลีกเลี่ยงการกำกับให้ผู้สอนเป็นผู้ป้อนข้อมูลหรือคำตอบ ผู้เรียนควรเป็นผู้ชวนขวนขวายหาข้อมูลองค์

ความรู้ต่างๆ เองโยการแนะนำของผู้สอน เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนบนเว็บนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ทั้งยังหาข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลทั่วโลก เป็นการสร้างความกระตือรือร้นในการเฝ้าหาความรู้

5. การให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนโดยทันทีทันใด ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสามารถของตน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับแนวทาง วิธีการ หรือพฤติกรรมให้ถูกต้องได้ ผู้เรียนที่เรียนผ่านเว็บสามารถได้รับผลย้อนกลับจากทั้งผู้สอนเองหรือแม้กระทั่งจากผู้เรียนคนอื่นๆ ได้ทันทีทันใดแม้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะไม่ได้นั่งเรียนในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้ากันก็ตามควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ไม่มีขีดจำกัด สำหรับบุคคลที่เฝ้าหาความรู้ การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการขยายโอกาสให้กับทุกๆ คนที่สนใจศึกษา เนื่องจากผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเดินทางไปเรียน ณ ที่ใดที่หนึ่ง ผู้ที่สนใจสามารถเรียนด้วยตนเองในเวลาที่เหมาะสม

Hughes and Hewson (1998) กล่าวถึง สภาพการจัดการเรียนการสอนบนเว็บไว้ว่าต้องประกอบด้วย

1. การแจ้งล่วงหน้า (Notices) เป็นการให้เว็บโดยกำหนดพื้นที่เฉพาะที่เป็นบอร์ดในเว็บสำหรับอาจารย์กำหนดนัดหมายหรือสั่งงาน ซึ่งผู้เรียนอาจจะได้รับการแจ้งล่วงหน้าผ่านอีเมลหรือการเผยแพร่ในกลุ่ม เป็นกิจกรรมสื่อสารกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
2. การนำเสนอ (Presentations) เป็นการนำเสนอด้วยเว็บที่สร้างขึ้นทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย จัดทำแบบสัมมนาหรือประชุม นำเสนอผ่านเว็บไซต์หรือโดยอีเมลหรือการเผยแพร่ในกลุ่ม เป็นกิจกรรมสื่อสารกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
3. การอภิปรายปกติ (Formal Discussions) เป็นการอภิปรายกันบนเว็บโดยการใช้อีเมลและการประชุมสนทนาแบบกลุ่ม ซึ่งเป็นเครื่องมือบนเว็บเหมือนประชุมสัมมนา ซึ่งเป็นกลุ่มสนทนาที่แสดงเป็นรูปภาพแทนผู้ใช้หรือผู้แทนชื่อของผู้ใช้ก็ได้
4. การใช้คำถามโดยรอคำตอบ (Questioning) เป็นการกำหนดคำถามขึ้น โดยผู้สอนใช้คำถามนำและให้ผู้เรียนหาคำตอบ โดยคำตอบที่ตอบมาถ้าตรงกับคำถามที่กำหนด ก็จะมีการป้อนกลับไปยังผู้เรียนเพื่อการตอบสนองและประเมินผล
5. การระดม เป็นการออกแบบเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อคำถาม โดยผู้เรียนต้องร่วมกันหาคำตอบ กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายภายในเว็บจากคำถามที่กำหนดในกิจกรรมเดียวกัน

6. การกำหนดสภาพงาน เป็นการกำหนดกระบวนการในการทำงานส่งตามกิจกรรม ซึ่งอาจจะเป็นรายงานหรืองานกลุ่มย่อย ซึ่งอยู่ในรูปของเว็บไซต์ หรืออีเมล

7. แบบฝึกหัด เป็นการทดสอบผลทั้งชั้นเรียน หรือถามเพื่อประเมินผลของการเรียน ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น เป็นแบบตัวเลือก หรือคำถามสั้นๆ ที่จะมีการป้อนกลับตลอดเวลา และประเมินผลตามวัตถุประสงค์

8. การอภิปรายคู่หรือระบบหรือการศึกษาเป็นกลุ่ม แบบการออกแบบพื้นที่ของการเรียนการสอนผ่านเว็บให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับการพบปะสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ รายคู่หรือกลุ่มนอกเหนือจากขั้นตอนปกติในการสอน ซึ่งสามารถทำเป็นสภากาแฟ ห้องสัมมนา ห้องพักผ่อน ห้องสมุด ซึ่งผู้ใช้เว็บสามารถเข้าไปทำกิจกรรมได้อิสระในเว็บที่จัดไว้ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อย่างอิสระ

1.3 ประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ

การเรียนการสอนบนเว็บเป็นการผสมผสานระหว่างคุณสมบัติของอินเทอร์เน็ต และการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนซึ่งนักการศึกษาได้ให้ประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บไว้ดังนี้

Pollack and Masters (1997 อ้างถึงใน วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2545) ได้แสดงถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บดังนี้

1. การเรียนการสอนเข้าถึงทุกหน่วยงานที่มีอินเทอร์เน็ตติดตั้งอยู่
2. การเรียนการสอนกระทำได้โดยผู้เข้ารับการอบรมไม่ต้องทิ้งงานประจำเพื่อมาอบรม
3. ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอน เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ของว่าง
4. การเรียนการสอนกระทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง
5. การจัดฝึกอบรมมีลักษณะที่ผู้เข้าอบรมเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้เกิดกับตัวผู้เข้าอบรมเองโดยตรง (Self-directed)
6. การเรียนรู้เป็นไปตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเอง (Self-pacing)
7. สามารถทบทวนบทเรียนและเนื้อหาได้ตลอดเวลา
8. สามารถซักถามหรือเสนอแนะ หรือถามคำถามได้ด้วยเครื่องมือบนเว็บ
9. สามารถแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างผู้เข้ารับการอบรมได้โดยเครื่องมือสื่อสาร ในระบบอินเทอร์เน็ตทั้งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือห้องสนทนา (Chat Room)

10. ไม่ต้องมีพิธีกรในการดำเนินการเรียนการสอน

วิซุตา รัตนเพียร (2545) กล่าวถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ ดังนี้

1. ช่วยทำให้การเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดด้วยเรื่องของเวลาและสถานที่
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสไตร่ตรองและวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกาให้ความสำคัญของผู้เรียนรายบุคคลที่มีความแตกต่างกัน
3. เนื่องจากเทคโนโลยีมีความหลากหลายทำให้ผู้สอนสามารถนำเสนอบทเรียนรวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในการรับรู้และการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีศักยภาพตามสภาพแวดล้อมของการนำเสนอที่แตกต่างกัน
4. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น ผู้สอนมีเวลาให้ความสนใจกับผู้เรียนแต่ละคนมากขึ้น เนื่องจากมีบทเรียนบนเว็บทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้แล้วในส่วนหนึ่งดังนั้น เวลาที่เหลือของผู้สอนจึงสามารถสละให้กับการจัดกิจกรรม ควบคุมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งคอยให้ความช่วยเหลือกับผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด
5. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ด้วยความสะดวก ทั้งลักษณะประสานเวลาและไม่ประสานเวลากัน
6. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนได้อย่างอิสระ
7. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอน และการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักการศึกษาพยายามพัฒนาให้มีขึ้นในการเรียนการสอนรูปแบบอื่นๆ
8. ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนของตนเองได้ การควบคุมการเรียนนี้ รวมถึงความสามารถในการเลือกเรียนเนื้อหา การควบคุมความก้าวหน้าของการเรียนของตนเอง การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็นของตนเอง รวมทั้งเวลาและสถานที่เรียน

Ross and Schulz (1999) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนบนเว็บ ดังนี้

1. ส่งเสริมความต้องการในการเรียนรู้รายบุคคล
2. แหล่งข้อมูลออนไลน์จะช่วยให้ผู้ใช้ประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้เป็นอย่างดี

4. เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยส่งเสริมการสอนได้เป็นอย่างดี
5. ช่วยส่งเสริมในเรื่องของแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC : computer mediated communication)

2.1 ความหมายของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

คำว่า “การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์” (Computer Mediated Communication : CMC) เป็นคำที่มีนักวิจัยใช้กันอย่างกว้างขวางตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ.1994 เป็นต้นมา (December, John, 1997) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายคล้าย ๆ กันดังนี้

Burton (1996) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์คือการสื่อสารใด ๆ ก็ตามที่ใช้คอมพิวเตอร์

Santoro (1995) การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ หมายถึงการใช้คอมพิวเตอร์ทุกประเภท รวมทั้งการประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ไทรสัสมผัส (remote sensing) และการจัดงบประมาณซึ่งล้วนแต่เป็นการสื่อสารของมนุษย์

John และ Smoot (1994) กล่าวว่า การใช้ระบบสื่อสารต่าง ๆ เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคลใช้คอมพิวเตอร์เครือข่าย

Romiszowski and Mason (1996) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คือ การสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวช่วย

Person (1997) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์คือ การส่งหรือการรับสาร (Messages) หรือข้อมูล (data) โดยผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งการรับ/ส่งสารนั้นอาจจะเป็นการสื่อสารกับตัวเอง (one-alone), คนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง (one-to-one), คนหนึ่งไปหลายคน (one-to-many) หรือหลายคนไปหลายคน (many to many) การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ในสองลักษณะ คือ ซิงโครนัส (synchronous) และอะซิงโครนัส (asynchronous) ในลักษณะของแบบซิงโครนัส ผู้ใช้ทุกคนจะต้องเข้าสู่ระบบ (log on) ณ ที่ใดที่หนึ่ง และในเวลาเดียวกันก็จะรับหรือส่งข้อมูลในเวลาเดียวกัน เช่น การสนทนา (Chat) และ MOO ส่วนแบบ อะซิงโครนัส สาร (Messages) จะถูกส่งไปยังศูนย์กลางก่อน และรับ/ส่ง ตอบไปยังผู้ใช้ ตามสะดวก เช่น e-mail, Litservs หรือ Hypermail

Bodzin(1999) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์คือ การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยการใช้คอมพิวเตอร์เครือข่ายกลางเชื่อมโยงไปยังเครือข่ายย่อย อาจจะเป็นโดยผ่านทางสายโทรศัพท์ หรือสายเครือข่ายพิเศษต่างๆ และมีสิ่งเอื้ออำนวยประโยชน์หลากหลาย ตั้งแต่ e-mail ไปจนถึงฐานข้อมูลที่อยู่ห่างไกลออกไป

Ellsworth.H.Jill (1994) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ คือ การสื่อสารของมนุษย์ทุกรูปแบบที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะเป็นระหว่างบุคคลไปยังบุคคล (person-to-person) ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ (human-assisted by computer)

Berge (1997) ได้ให้คุณลักษณะของ CMC ไว้ว่าเป็นการสื่อสารแบบอะซิงโครนัสหรือพื้นที่เสมือน(virtual space) สำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เครือข่ายทางสังคม และเปลี่ยนแปลงและมีติของนักเรียน ครู สถาบัน หลักสูตร และเชื่อมสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีและโทรคมนาคมกับคอมพิวเตอร์เครือข่าย เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการเข้าสู่ระบบคุณภาพ และผลผลิตของระบบ

Ebbilink (1999) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูล (information) ระหว่างคนโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลชนิดใดก็ได้ เช่น ประเภทข้อความ(text) ภาพนิ่ง เสียง และภาพเคลื่อนไหว ส่วนการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันนั้นเป็นไปได้ทั้งในเวลาเดียวกันหรือซิงโครนัส และอีกประการหนึ่งคือการสื่อสารในเวลาที่แตกต่างกันหรืออะซิงโครนัส

จึงสรุปได้ว่าการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้คอมพิวเตอร์ในการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นข้อมูล(information) ทุกชนิด เช่น ข้อความ (text) ภาพ (images) เสียง (audio) และภาพเคลื่อนไหว (video) เป็นต้น การแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวนี้อาจจะเป็นลักษณะเป็นเวลาปัจจุบัน (real time communication) หรือที่เรียกว่า “ซิงโครนัส” (Synchronous) ซึ่งเป็นการ ติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่อยู่ในเวลาเดียวกัน และอาจจะเป็นการสื่อสารระหว่างกันที่ต่างเวลากันหรือที่เรียกว่า “อะซิงโครนัส” (asynchronous) ทำให้การติดต่อสื่อสารของ CMC สามารถทำได้ในเวลาใดก็ตามที่ต้องการ

2.2 ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

Murray J.P. (1997) แบ่งระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ตามลักษณะกายภาพของสื่อ ซึ่งแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

1. แบบที่ใช้ตัวอักษรเป็นหลัก (Text - based) ได้แก่ e-mail, Listserve type discussions, computer conferencing, Ejournals, Searchable databases, usenet newsgroups, Internet Relay Chat (IRC) หรือที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน

2. แบบที่ใช้ภาพและเสียง (Audio - Visual) ได้แก่ Real Audio Type applications, CUSeeMe Type applications

3. แบบผสม (Mixed)ระหว่างตัวอักษรกับภาพ เสียง เช่น NetMeeting, CoolTalk เป็นต้น ซึ่งจะสามารถใช้ได้ทั้ง e-mail, เสียง, whiteboard และการสื่อสารอื่นๆ ด้วย

Paulsen (1997) ได้แบ่งระบบการสื่อสารของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ตามกลุ่ม หรือผู้สื่อสาร ไว้ดังนี้

1. การสื่อสารกับตัวเอง (one-alone) การสื่อสารประเภทนี้ เป็นการสื่อสารที่ต้องการข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเช่นจากกลุ่ม และได้รับการตอบกลับโดยอัตโนมัติจากคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
2. การสื่อสารแบบคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง (one-to-one) การสื่อสารประเภทนี้ เช่น การใช้อีเมล และ talk เป็นต้น
3. การสื่อสารแบบคนเดียวกับหลายคน (one-to-many) เช่นการประชุมด้วยคอมพิวเตอร์ (computer conferencing) และกระดานประกาศข่าว (bulletin board system) และ electronic symposium เป็นต้น
4. การสื่อสารแบบหลายคนกับหลายคน (many-to-many) เช่น การใช้ IRC, MUDs/MOOS เป็นต้น

Ellsworth.H.Jill (1994) ได้แบ่งระบบการสื่อสารของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ตามลักษณะการสื่อสารของมนุษย์ ไว้ดังนี้

1. มนุษย์กับมนุษย์ (human-to-human หรือ person-to-person) ซึ่งมีอยู่หลายชื่อที่เรียกเช่น person-to-many, many-to-many people เป็นการสื่อสารโดยตรงระหว่างมนุษย์กับมนุษย์โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นตัวสื่อ อย่างเช่น e-mail, IRC(Chat), Litserv, newsgroups และ computer conferencing เป็นต้น
2. มนุษย์กับคอมพิวเตอร์ (human-to-computer) ซึ่งมีการเรียกอยู่หลายชื่อ เช่น
 - 2.1 มนุษย์กับคอมพิวเตอร์ (Person-to-computer) เช่น Telnet, FTP, Gopher, WWW
 - มนุษย์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ในลักษณะเครือข่าย (Person-to-many computer) เช่น Veronica, Gopher, WWW
 - คอมพิวเตอร์กับมนุษย์ (Computer-to-person) ได้แก่ personal news services, beeper services
 - คอมพิวเตอร์กับมนุษย์จำนวนหลายคน (Computer-to-many people) เช่น custom news service

วิชุดา รัตนเพียร (2542) กล่าวถึงระบบการสื่อสารของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ ตามลักษณะของเวลาที่ผู้สื่อสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์กัน (interaction) ได้แก่ การสื่อสารระบบซิงโครนัส (Synchronous communication) และอะซิงโครนัส (asynchronous communication) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1. การสื่อสารแบบซิงโครนัส (synchronous communication) หมายถึง การรับส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อกันได้ในเวลาเดียวกัน หรือพร้อมกัน เช่น บริการ พูดคุยสนทนา(chat) เช่น UNIX talk, IRC, MUD/MOO การประชุมทางเสียงด้วยคอมพิวเตอร์ (computer-based audio conferencing) เช่น CUSeeMe และ Microsoft Net Meeting เป็นต้น

2. การสื่อสารแบบอะซิงโครนัส (asynchronous communication) หมายถึงการสื่อสารระหว่างผู้รับกับผู้ส่งต่างเวลากัน ซึ่งรูปแบบการรับส่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้รับและผู้ส่งไม่จำเป็นต้องทำงานพร้อมกันหรือในเวลาเดียวกัน เช่นการบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสำหรับกลุ่มสมาชิก (listservs) หรือบางครั้งเรียกว่า e-mail servers กลุ่มข่าว (News groups) การประชุมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (computer conferencing software) รวมทั้งการบริการเว็ลด์ไวด์เว็บ (WWW) เป็นต้น

ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบซิงโครนัส หรืออะซิงโครนัสล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอน การสื่อสารทั้งสองอย่างทำให้บางคนเรียกว่า การเรียนแบบซิงโครนัส (synchronous learning) และการเรียนแบบอะซิงโครนัส (asynchronous learning) ด้วย

Bates (1995) กล่าวว่า การเรียนด้วยระบบซิงโครนัส ผู้เรียนจะต้องตั้งใจต่อการสอนและแสดงข้อคิดเห็นตลอดเวลาเรียนและต้องบันทึกความจำและจดจำเป็นอย่างดี ส่วนระบบอะซิงโครนัส ผู้เรียนจะมีเวลาคิดมากขึ้น นักเรียนได้รับแรงกดดันให้แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามน้อยกว่า แต่การที่จะใช้การเรียนแบบใดนั้น แต่ละอย่างก็มีความเหมาะสมในตัวเอง เช่นการเรียนด้วยระบบอะซิงโครนัส จะเหมาะมากสำหรับแบบฝึกหัด ส่วนระบบซิงโครนัสจะเหมาะต่อการแสดงความคิดเห็นร่วม

สมสิทธิ์ จิตรสถาพร (2545) ได้กล่าวถึงสื่อที่แสดงการปฏิสัมพันธ์ในช่วงเวลาที่เป็นซิงโครนัส หรือ อะซิงโครนัส ของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) ในลักษณะการสื่อสารแบบซิงโครนัส และแบบอะซิงโครนัส (สมสิทธิ์ จิตรสถาพร, 2545)

CMC/Communication in time	Synchronous	Asynchronous
E-mail		X
WWW	X	X
Newsgroups		X
Computer conferencing		X
Audio conferencing	X	
Video conferencing	X	
Voice mail		X
IRC	X	
MUD/MOO	X	
Whiteboard environment	X	

Tolmie. A และ Boyle(2000) ได้สรุปองค์ประกอบที่ทำให้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) ประสบผลสำเร็จในลักษณะของแหล่งทรัพยากรในระดับอุดมศึกษาดังนี้

1. ขนาดของกลุ่ม มีขนาดกลุ่มที่เล็กดีกว่ากลุ่มที่มีขนาดใหญ่
2. การรู้จักกันของสมาชิก ย่อมดีกว่า
3. ประสบการณ์ในการสื่อสารของนักเรียน ย่อมดีกว่า
4. ความชัดเจนของงาน หรือกิจกรรมที่ได้รับ
5. ความรู้สึกหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับ
6. ความจำเป็นของระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์
7. ชนิดของระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์
8. ประสบการณ์ในด้านการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) ที่มีมาก่อนเป็น

สิ่งจำเป็น

2.3 การนำการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไปใช้ทางการศึกษา

Johansen (1992) กล่าวว่า การนำคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนนั้น ประกอบด้วยสองมิติหลัก ๆ ได้แก่ เวลา และสถานที่ซึ่งปฏิสัมพันธ์สามารถที่จะเกิดขึ้นได้ทั้งใน

ลักษณะเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือต่างเวลา (asynchronous) ส่วนสมาชิกสามารถที่จะพบปะกันในสถานที่เดียวกันหรือในสถานที่ต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการสื่อสาร(CMC) ในห้องเรียน (Johansen, 1992)

Place		Time	เวลา	
			เวลาเดียวกัน (same)	ต่างกัน(different)
สถานที่ (place)	สถานที่เดียวกัน (same)	(Synchronous / Proximate) - ห้องเรียนที่ใช้เทคนิคสนับสนุน	(Shared physical workspace) - ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เดียวกัน	
	ต่างสถานที่กัน (different)	(Synchronous / Disperse) - ห้องเรียนที่มีระบบเครือข่ายเชื่อมต่อ	(Asynchronous / Disperse) - ห้องเรียนเสมือนในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้แบบเครือข่าย - เรียนผ่านเว็บ	

จากตารางแสดงถึงการนำคอมพิวเตอร์ช่วยในการสื่อสารที่นำมาใช้กับห้องเรียนซึ่งเวลาเดียวกัน / สถานที่เดียวกัน (same time/ same place) หมายถึงห้องเรียนที่มีคอมพิวเตอร์พร้อมสำหรับนักเรียนทุกคน ซึ่งในการมีปฏิสัมพันธ์ ห้องเรียนดังกล่าวนี้จะมีระบบสื่อสารพร้อมมูล แต่สำหรับการเรียนในลักษณะเวลาเดียวกัน / ต่างสถานที่กัน (same time/different place) นั้น จะหมายถึงการสอนที่ใช้เวลาเดียวกันไปยังห้องเรียนอย่างน้อย 2 ห้องเรียนพร้อมกันในเวลาเดียวกัน ส่วนการเรียนการสอนประเภทเวลาต่างกันแต่ใช้สถานที่เดียวกัน (different time/ same place) นั้นโดยปกติแล้วจะหมายถึงในกรณีที่ใช้ทรัพยากรร่วมกันเช่นบทเรียนอาจจะอยู่ในรูปของเทปโทรทัศน์ (วีดีทัศน์) ที่สามารถนำมาดูหรือศึกษาได้ในเวลาที่แตกต่างกันแต่อยู่ในสถานที่หรือ ห้องเรียนเดียวกันเช่นห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ทั้งในลักษณะกิจกรรมในเวลาและนอกเวลาห้องเรียน และลักษณะสุดท้าย คือ ต่างเวลาและต่างสถานที่ (different time/different place) ซึ่งจะเป็นลักษณะห้องเรียนทางไกลที่ผู้เรียนกับผู้สอนไม่มีโอกาสพบหน้า

กัน (face-to-face) หรือมีโอกาสน้อยมาก รายการสอนหรือเนื้อหาบทเรียนจะใช้การส่งหรือการสื่อสารในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้แบบอะซิงโครนัส (ALN) ซึ่งวิธีนี้นับว่าเป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (electronic classroom) หรือห้องเรียนเสมือน (virtual classroom) อย่างแท้จริง

3. ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน (Learning Interaction)

3.1 ความหมายของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน

Merill, Li and Jone (1990) ได้ให้ความหมายการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน หมายถึง กิจกรรมในการสื่อสาร และเรียนรู้ของมนุษย์ โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือสิ่งอื่นๆ ในระบบการเรียนการสอน

Wagner (1994) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการเรียน

Campbell (1999) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นการเรียนที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม เป็นผู้จัดกระทำกับสารสนเทศที่จะเปลี่ยนไปเป็นความหมายใหม่ของตนเอง

Driscoll (2002) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นการที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล คือ ผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ รวมทั้งสื่อ บทเรียนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาโดยเฉพาะ การสื่อสารที่ว่านี้จุดประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ระหว่างกันซึ่งมีผลทำให้การเรียนมีลักษณะเป็น Active Learning มากขึ้น

Thurmond (2003) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นการที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับเนื้อหาหลักสูตร ผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้สอน และเทคโนโลยีที่เป็นสื่อกลางทางการเรียนซึ่งการปฏิสัมพันธ์จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะยกระดับความรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน

บุญชู บุญลิขิตศิริ(2548) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ระหว่างกัน ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

นาถวดี นันทาภินัย(2546) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนคือการใช้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล คือ ผู้สอนและผู้เรียนคนอื่น ๆ รวมทั้งสื่อบทเรียนที่ได้รับการออกแบบมาโดยเฉพาะ การสื่อสารที่ว่ามีจุดประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ระหว่างกันซึ่งมีผลทำให้เกิดความกระตือรือร้นทางการเรียนมากขึ้น

จากความหมายจากนักการศึกษาหลายๆท่านสามารถสรุปได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนเป็นการที่ผู้เรียนผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม และสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล คือ ผู้สอนและผู้เรียนคนอื่น ๆ รวมทั้งสื่อบทเรียนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาโดยเฉพาะ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ระหว่างกัน

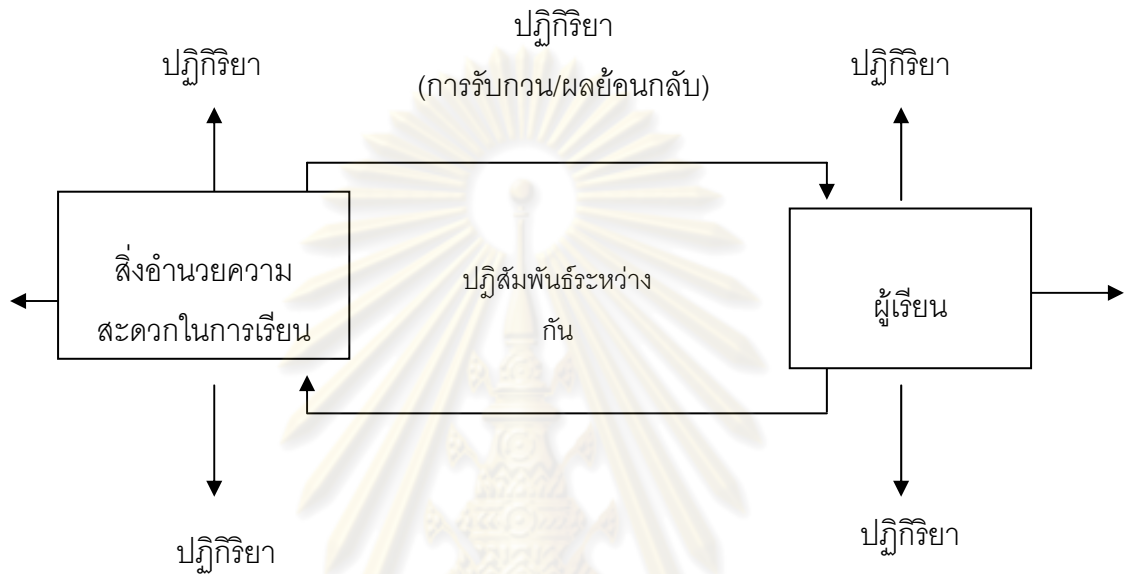
3.2 แนวคิดพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์

ปฏิสัมพันธ์จัดเป็นกิจกรรมในการสื่อสารและการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเป็นการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนข้อมูลข่าวสารความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือสิ่งอื่นๆ ในระบบการเรียนการสอน (Merill, Li and Jones, 1990) ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกัน และมีการตอบโต้กันกลับไปอย่างสอดคล้อง (Barker, 1990) โดยกระบวนการปฏิสัมพันธ์จะเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดเนื้อหา การตีความและประเมิน ความต้องการผลย้อนกลับ การถามและให้ข้อมูล การช่วยอีกฝ่ายในการคลี่คลายปัญหาและทำให้กระบวนการสื่อสารดำเนินต่อไปและการจบกระบวนการ (Jaspers, 1991) ดังแผนภาพที่ 1

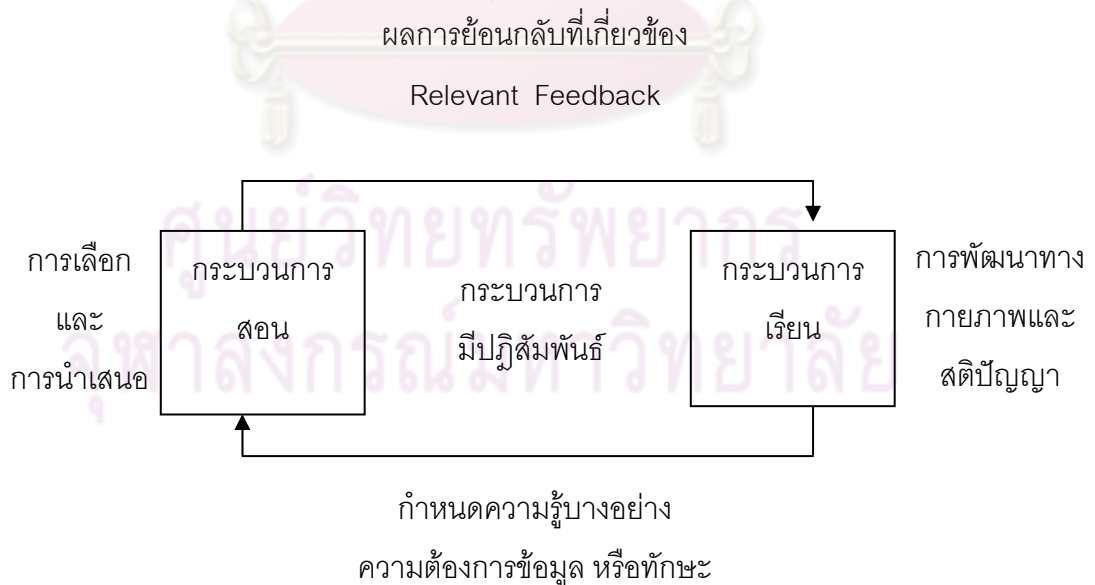

แผนภาพที่ 1 แสดงทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ของ Jaspers (1991)

ปฏิสัมพันธ์ อาจอยู่ในรูปของ multi-centered คือ มีหลายคนหรือ multi-media ใช้สื่อหลายตัวหรือหลายช่องทาง หรือ multi-modal คือ มีความหลากหลายในทางกายภาพ การรับรู้ และแนวคิดโดยสามารถแสดงเป็นระบบพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่มีลักษณะเท่ากัน และสอดคล้องไปด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย (Barker, 1990) ดังแผนภาพที่ 2 และ 3

แผนภาพที่ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบในการเรียนของ Barker (1990)

แผนภาพที่ 3 แสดงธรรมชาติพื้นฐานของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ของ Barker (1990)

โดยสิ่งสำคัญของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ คือ การให้ผลป้อนกลับซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการสร้างปฏิสัมพันธ์ เพราะในกระบวนการสื่อสารไม่ใช่เพียงแต่จะให้เกิดการไหลของข่าวสารข้อมูลจากครูผู้สอนหรือสื่อไปยังผู้เรียนเท่านั้น แต่ควรจะทำให้เกิดการไหลย้อนกลับจาก ผู้เรียนไปยังผู้สอนหรือสื่อดังกล่าวเช่นกัน และสิ่งที่สำคัญก็คือ ผลป้อนกลับควรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายสามารถประเมินได้ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อที่มีความหลากหลายได้ตามความเหมาะสมกับตัวผู้เรียน

นอกจากนี้ การเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ ยังมีหลักสำคัญอื่นๆ เช่น ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามอัตราการเรียนของตัวเอง การออกแบบการเรียนต้องพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจตามระดับความสามารถของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างอิสระโดยไม่ต้องยึดติดกับเวลาในชั้นเรียน

ดังนั้น การที่จะเกิดปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นมนุษย์กับมนุษย์ หรือมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ก็จะมีส่วนประกอบที่ถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ได้ ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้จะมีมากหรือน้อยจะขึ้นกับลักษณะของการสื่อสาร โดยส่วนประกอบที่จะกล่าวถึง ได้แก่การมีปฏิสัมพันธ์ต้องมีการตอบสนองอย่างทันที เช่น การส่งจดหมายตอบโต้ถึงกัน หรือถ้าหากเป็นการสื่อสารระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ ก็จะตอบสนองได้ทันทีเช่น หากผู้เรียนต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมในบางเรื่องเพียงแค่กดปุ่มก็จะได้ข้อมูลทันที และการมีปฏิสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามลำดับ ทั้งนี้ขึ้นกับลักษณะของผู้สื่อสารและผู้รับสาร เช่น ผู้เรียนบางคนอาจชอบเรียนตามลำดับที่กำหนดไว้ให้ ผู้เรียนบางคนอาจข้ามบางหน่วยบางตอน หรือบางคนต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้จะต้องเตรียมไว้เสมอโดยเฉพาะในการเรียนด้วยตนเองจากสื่อ

การเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ต้องมีการปรับได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามลำดับนั่นเอง เมื่อมีการสื่อสารของ 2 ฝ่าย แต่ละฝ่ายต้องมีการคาดเดาหรือเตรียมตัวล่วงหน้าได้ หากมีการปรับบางอย่างขณะกำลังสื่อสาร ดังนั้นจึงเป็นลักษณะที่ขึ้นต่อกัน และการมีปฏิสัมพันธ์จะต้องมีทางเลือกที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนหรือคู่สื่อสาร รวมถึงต้องอาศัยเวลาที่เหมาะสมในการสื่อสารด้วย

อย่างไรก็ตาม แนวคิดของการเรียนแบบการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ ในสมัยใหม่ก็คือ การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในกระบวนการเรียนที่มีการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการสื่อสารที่เป็นแบบ 2 ทาง เมื่อต้องการส่งข้อมูลข่าวสารระหว่าง 2 ฝ่ายในการศึกษา (Weber, 1991; Jonassen, 1985)

พื้นฐานของการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์

การออกแบบบทเรียนในระยะแรกตามแนวคิดของการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไข และ บทเรียนแบบโปรแกรม ของ Skinner และทฤษฎีการเรียนรู้ ทางวงจระภาษาอย่างมีความหมาย และทฤษฎีการเรียนรู้การสอนของ Bruner นั้น ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นผู้รับฝ่ายเดียวทำให้ ผู้เรียนไม่ได้ใช้โครงสร้างทางความรู้และขาดทักษะทางปัญญา ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้เก่า ไปยังความรู้ใหม่ได้ (Merrill, Li and Jones, 1990) ดังนั้น การออกแบบการเรียนการสอนในยุคใหม่ จึงควรได้มีการพิจารณาการใช้วิธีการแบบให้มีปฏิสัมพันธ์ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนดีขึ้น ทั้ง ยังเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน (Rowland, Parra and Basnet, 1994; Merriall, Li and Jones, 1990)

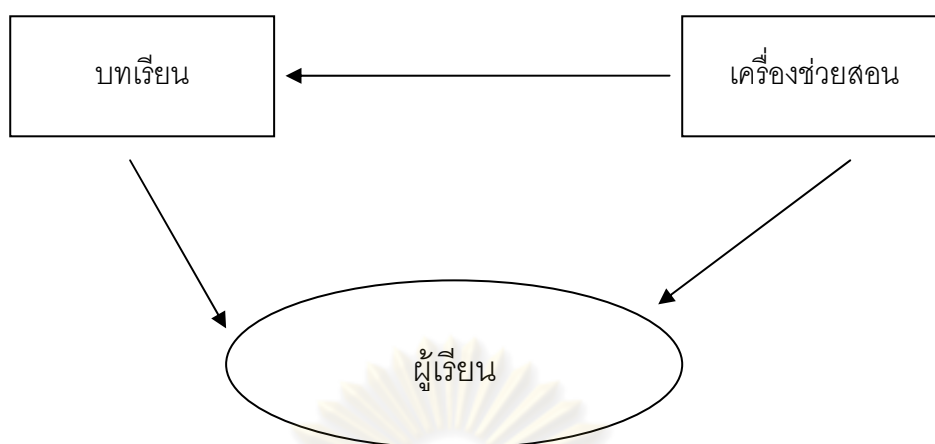
ในการเรียนการสอนนั้น ถ้าหากเป็นการสอนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ ผู้เรียนอาจพบว่า ครูอาจไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์และดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง จึงได้เกิดแนวคิดที่จะใช้สื่อแทนครูหรือผู้สอน โดยกำหนดบทเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนและมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อ ซึ่ง แนวคิดดังกล่าวก็คือ การสอนโดยใช้เครื่องช่วยสอน (teaching machine)

Barker และ Tucker (1990) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาและการอบรมว่าได้มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำเครื่องมือที่เรียกว่า เครื่องช่วยสอนเข้ามาช่วยในการสอนเพื่อเชื่อว่าสามารถทำงานได้เร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่า และอาจใช้แทนครูได้ โดยครูจะเป็นแหล่งของการสื่อสารและควบคุมกลไกต่างๆ โดยการวางแผน ออกแบบ พัฒนาและใช้สอนแบบ (Stoluraw, 1971)

เครื่องช่วยสอน เป็นกลไกในการนำเสนอข้อมูลแก่ผู้เรียนและควบคุมพฤติกรรม โดยการกำหนดความสัมพันธ์ของปฏิสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน

ดังภาพที่ 4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4 แสดงโครงสร้างพื้นฐานของระบบเครื่องช่วยสอนของ Stoluraw (1971)

ในระบบการสอนโดยใช้เครื่องช่วยสอนนั้น เป็นการสอนเนื้อหาวิชา หรือ ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ โดยใช้สื่อแทนครู ดังนั้นการออกแบบจึงต้องคำนึงถึงว่าจะทำอย่างไร จึงจะให้สื่อหรือโปรแกรมบทเรียนนั้น ๆ ทำหน้าที่เสมือนครู หรือเป็นตัวแทนครูที่เวลาสอบแล้วจะต้องมีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากองค์ประกอบต่างๆ ข้างต้น นอกจากนี้การสอนด้วยวิธีดังกล่าวยังมีข้อได้เปรียบ คือ มีกระบวนการเก็บรวบรวมเปรียบเทียบและแสดงผล โดยที่ครูได้มาทำหน้าที่นั้นอีก และอาจกล่าวได้ว่าการออกแบบบทเรียนดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม และบทเรียนแบบโปรแกรมนี้อย่างเป็นที่ยอมรับของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เครื่องมือที่นำมาใช้ในการสอนใช้เครื่องช่วยสอน ก็คือ คอมพิวเตอร์ซึ่งในยุคแรกยังมีความยุ่งยากในการใช้และรูปแบบของโปรแกรมส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการควบคุมด้วยโปรแกรม ต่อมาได้มีการพัฒนาทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จนสามารถติดต่อสื่อสารใกล้เคียงกับการสื่อสารของมนุษย์และมีลักษณะใช้ง่ายมากขึ้นและมีความสนุกสนาน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Jih and Reevees, 1992 ;Jasper, 1991) และเปลี่ยนแนวคิดจากเครื่องช่วยสอนเป็นเครื่องช่วยเรียน (learning machine) การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับสื่อ ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Baker and Tucker, 1990)

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนแบบมีปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดจากปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนกับผู้สอนที่ไม่สัมพันธ์กัน ทำให้ขาดการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ผู้สอนไม่สามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง การออกแบบบทเรียนที่มีลักษณะให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับ โดยขาดการคิดวิเคราะห์หรือมีปฏิสัมพันธ์ จนต้องหันมาใช้สื่อการสอนในลักษณะที่เรียกว่า เครื่องช่วยสอนและ

พัฒนาเป็นเครื่องช่วยเรียนตามการพัฒนาของเครื่อง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อมาทั้งนี้ เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการเรียนมากที่สุด

3.3 รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนบนเครือข่าย

Moore (1993) กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์(Interaction) อยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. ผู้เรียนกับเนื้อหาวิชา (Learner-Content Interaction)

เป็นลักษณะของการศึกษาระบบหนึ่ง ซึ่งการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาจะส่งผลในการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน เช่น ความเข้าใจ มุมมองหรือความรู้ที่ได้รับ ผู้เรียนอาจจะพูดกับตัวเอง (talk to themselves) เกี่ยวกับข้อมูลและแนวคิดที่ได้รับจากการดู การอ่านหรือจากการฟังจากรายการที่สอนที่กำหนด

2. ผู้เรียนกับผู้เรียน (Learner-Learner Interaction)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนคนหนึ่งไปยังผู้เรียนอื่นๆ ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ทั้งในลักษณะกิจกรรมที่ครูกำหนดหรือไม่ก็ตาม การมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะผู้เรียนกับผู้เรียนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมแนวคิด การทดสอบสมมติฐานและช่วยย้ำความคิดและเจตคติของผู้เรียนได้

3. ผู้เรียนกับผู้สอน (Learner-Instructor Interaction)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นผู้ที่เตรียมการวางแผนการสอนต่างๆ และเฝ้าความสนใจในสิ่งที่จะสอน ผู้สอนจะนำเสนอเนื้อหาหรือข้อมูลต่างๆ ไปยังผู้เรียนและคอยช่วยเหลือและแนะนำผู้เรียนตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

Hillman, Willis และ Gunawardena (1994) กล่าวถึงรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) โดยที่การปฏิสัมพันธ์ชนิดนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับเนื้อหา ผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ

Burnham และ Walden (1997) กล่าวถึงรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learner-Environment Interaction) โดยที่การปฏิสัมพันธ์ชนิดนี้เกิดจากสภาพแวดล้อม อาทิเช่น ครอบครั้ว ที่ทำงาน เพื่อนร่วมงานและศาสนา เป็นต้น

Paulsen(1997) รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ในลักษณะของจำนวนบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ ได้แก่

1. ปฏิสัมพันธ์กับตัวเอง (one-alone)
2. ปฏิสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่ง (one-to-one)
3. ปฏิสัมพันธ์กับหลายคน (one-to-many)

Repman and Logan(1996) แบ่งรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนไว้แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา (Learner-content interaction) ที่อาจอยู่ในรูปของสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ เทปเสียง เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน(Learner-instructor interaction) เป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนอาจอยู่ในรูปของการพบปะกันโดยตรงหรือพบปะมีปฏิสัมพันธ์กันผ่านสื่อต่างๆทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน (Learner-learner interaction) อาจอยู่ในรูปของการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง หรือผ่านสื่อต่างๆ เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในการช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนแบบช่วยเหลือร่วมมือกัน ได้แก่ E-mail หรือการสื่อสารแบบเวลาตรงกัน ได้แก่ Internet Relay Chat หรือ IRC
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน(Learner-Interface interaction) คือการที่ผู้สอนออกแบบระบบสื่อให้เป็นบทเรียนและตัวแทนของผู้สอน แล้วให้ผู้เรียนได้เรียนผ่านสื่อที่นั้นเสมือนกับว่าได้เรียนกับผู้สอน

Barker (1990) จำแนกรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ตามลักษณะของการสื่อสารสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนตามระบบมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-Centered System) จะมีหลักพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไปหลายชนิด คือ แบบ 1:1, 1:N และ M:N

1:1 หมายถึง การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน

1:N หมายถึง การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน

M:N หมายถึง การสื่อสารแบบกลุ่มที่ต่างฝ่ายต่างมีมากกว่า 1 คน

ซึ่งการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ ได้แก่ การเรียนแบบผู้เรียนกับผู้สอน (student/ learner-tutor/instructor) ผู้เรียนกับผู้เรียน (student-student) หรือการเรียนในสถานการณ์กลุ่มต่างๆ เช่นการเรียนแบบกลุ่มเล็ก (small group) หรือการเรียนแบบช่วยเหลือร่วมมือกัน (collaborative) เป็นต้น (Moore and Kearsley,1996; Holmberg,1995)

2. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนตามระบบเทคโนโลยีพื้นฐาน (Technology-Based System)เป็นการจำแนกรูปแบบการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์โดยอาศัยเทคโนโลยีที่เชื่อมต่อลักษณะของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน โดยอาจแบ่งออกเป็น ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือวิธีการสื่อสาร เช่น แบบเดี่ยวหรือสองทาง (Holmberg,1995;Weber,1991)

สำหรับการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์นั้น ถือว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ (Human-Computer Interaction) เนื่องจากมนุษย์เป็นผู้ใช้ (user) เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไป และเป็นการทำงานร่วมกันของทั้งสองฝ่ายอย่างเป็นระบบ โดยจะอยู่ในรูปแบบของการสื่อสาร (Card et al.,1983) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารสองทางคล้ายกับการสนทนากัน (Bailey, 1982)

Repman and Logan(1996) และ Moore (1993) แบ่งรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายคลึงกันมี 2 ลักษณะ คือ

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ (Learner-content Interaction) หมายถึง การใช้ไฮเปอร์มีเดีย(Hypermedia) เพื่อความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนเสนอเนื้อหาสาระ การให้ผลป้อนกลับ การจำลอง ฐานข้อมูล และรวมทั้งรูปแบบของความรู้ที่อยู่ในรูปของการสื่อสารที่เก็บอยู่ในอาร์ไคฟ์ (archive)

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน (Learner-learner-Instructor Instruction) เป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งในระดับผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างบุคคล ซึ่งมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์และจุดมุ่งหมายที่หลากหลาย เช่น การปฏิสัมพันธ์แบบรายคู่ แบบกลุ่มศึกษา การปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์ในประสบการณ์เสมือนจริง และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ก่อให้เกิดแรงจูงใจและความเกื้อกูลช่วยเหลือในกลุ่ม และจะช่วยทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547) ได้สรุปลักษณะการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายว่า
อาศัยหลักการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนในลักษณะ 2 ลักษณะ คือ

1. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ (Learner-Content Interaction) โดยการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่อยู่ในรูปของไฮเปอร์มีเดีย ที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้อย่างเป็นระบบ การใช้ไฮเปอร์มีเดียนำเสนอเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียน รวมทั้งการให้ผลป้อนกลับช่วยให้ความยืดหยุ่นกับผู้เรียน ที่จะศึกษาด้วยตนเองตามเวลาที่ตนเองสะดวก เหมือนหนึ่งมีผู้ถ่ายทอดเนื้อหา และกระตุ้นที่นำการเรียนรู้การออกแบบกิจกรรมการเรียนระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา จึงควรต้องพิจารณากระบวนการในการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเนื้อหา รวมทั้งเทคนิควิธีการในการสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน (Learner to Learner VS Instructor Interaction) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจัดเป็นความสัมพันธ์ในสองระดับ ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์รวมทั้งจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน สามารถที่จะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น แบบรายคู่ แบบกลุ่มศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) แบบรายคู่ เป็นการจัดการปฏิสัมพันธ์ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้หรือให้ความช่วยเหลือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง สามารถจัดเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนรายบุคคลกับผู้สอน การจัดให้มีการเรียนรู้รายคู่ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษากับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

2) แบบกลุ่มศึกษา การจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาสามารถจัดในลักษณะเน้นผู้เรียนรายบุคคลปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม หรือนั้นระหว่างกลุ่มผู้เรียน เช่น

2.1) แบบรายบุคคลปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เช่น ผู้เรียนศึกษางาน นำเสนอและรับผลป้อนกลับจากกลุ่ม ผู้สอนทำการบรรยายกับกลุ่มผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรบรรยายหรือตอบคำถามกับกลุ่มผู้เรียน

2.2) แบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เช่น การ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน กลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มบุคคลภายนอก กลุ่มผู้เรียนกับคณะผู้เชี่ยวชาญ /กลุ่มผู้สอน/กลุ่มวิทยากร

2.2 เทคนิควิธีการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน การสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอนมีเทคนิควิธีการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายต่างๆกัน ดังนี้

1) การปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในกรณี เช่นนี้ นักเรียนจะใช้การปฏิสัมพันธ์ในการสร้างความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดได้ทั้งในรายคู่และระดับกลุ่ม วิธีการต่างๆ ในการสร้างความรู้ ได้แก่ การสอนนักเรียนให้พัฒนาทักษะการคิดอย่างไตร่ตรอง (Critical thinking skill) โดยใช้วิธีการ เช่น การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning) หรือกรณีศึกษา (case study) โดยผู้สอนออกแบบให้มีการแสดงข้อเสนอแนะ มีการ สร้างความรู้ (knowledge building) ด้วยวิธีการเช่น การอภิปรายโต้ตอบ การร่วมประชุมหารือ

2) การปฏิสัมพันธ์ในประสบการณ์เสมือนจริง การสร้างประสบการณ์เสมือนนับว่าเป็นพื้นฐานหลักของการห้องเรียนเสมือน เว็บเปิดโอกาสให้ผู้ออกแบบสามารถจำลองสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนจากที่ต่างๆ กันมาพบกันได้ มีการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบความคิดด้วยการแก้ปัญหาหรือร่วมมือกันเมื่อเข้ามายังไซต์นั้นในเวลาพร้อมๆ กัน เช่น โปรแกรม MOO (Multi Object Oriented) หรือการใช้โปรแกรมภาษาเวิร์มบอล (VRML) สร้างด้วยภาพสามมิติและให้การรับรู้ภาพที่เปลี่ยนไปตามมุมมองการเคลื่อนที่ของผู้เรียนในคอมพิวเตอร์ เพื่อจำลองให้เกิดมิติของความเสมือนจริงควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือสื่อสารในเวลาจริง (chat)

3) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หมายความว่าถึงประเภทของการสื่อสารที่เกิดขึ้นได้หลายวิธี โดยอาศัยเครื่องมือการสื่อสารบนเครือข่าย เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมนับเป็นความสำคัญพื้นฐานในการเรียนการสอนบนเว็บ ที่จะช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและขาดการสนับสนุน เนื่องจากผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันจริง ความสัมพันธ์ทางสังคมสามารถก่อให้เกิดแรงจูงใจและความเกื้อกูลช่วยเหลือในกลุ่ม และจะช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ดี กิจกรรมทางสังคมดังนี้ สามารถสนับสนุนให้เกิดขึ้นได้ด้วยการส่งข้อความผ่านกระดานข่าวเพื่อแนะนำตนเองกับกลุ่มคนในชั้นเรียน หรือการจัดให้ผู้เรียนได้

เผยแพร่เรื่องราวของตนเองผ่านเว็บไซต์ส่วนตัว ที่โปรแกรมจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนนำเสนอได้อย่าง ง่ายตายและสะดวก

3.4 ระดับของการปฏิสัมพันธ์ในการเรียน

Schwier and Misanchuk(1993) แบ่งรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ตามแนวคิดมนุษย กับคอมพิวเตอร์ มี 3 ระดับไว้ คือ

1. ปฏิสัมพันธ์ระดับโต้ตอบ(reactive) เป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่น่าสนใจ ในทางกายภาพ เช่น การตอบคำถาม การใช้เครื่องในลักษณะการเปิด-ปิด การส่งโปรแกรมให้ ปฏิบัติงาน เป็นการกำหนดให้ผู้เรียนกระทำตามโดยไม่มีส่วนร่วมในโปรแกรม หรือกล่าวอีกนัย หนึ่งว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ในระดับพื้นฐานเท่านั้น โดยไม่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในโปรแกรม

2. ปฏิสัมพันธ์ระดับก้าวหน้า (proactive) การมีปฏิสัมพันธ์ในระดับนี้ เน้นที่การให้ผู้เรียนได้สร้าง หรือกำหนดกิจกรรมด้วยตนเองโดยจะเลือกหรือตอบสนองต่อสิ่งที่มี อยู่ในโครงสร้างของโปรแกรม หรือมีส่วนร่วมกำหนดหรือสร้างสิ่งใหม่ๆ ขณะที่กำลังใช้โปรแกรม อยู่ภายใต้ขอบเขตหรือข้อกำหนดที่โปรแกรมกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าในระดับนี้ผู้เรียนและโปรแกรม มีลักษณะการโต้ตอบใกล้เคียงกับความเป็นจริงในการสื่อสารของมนุษย์มากขึ้น

3. ปฏิสัมพันธ์ในระดับแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (mutual) เป็นปฏิสัมพันธ์ ในระดับสูง ซึ่งโปรแกรมจะมีลักษณะที่สามารถสื่อสารใกล้เคียงกับการสื่อสารของมนุษย์มากขึ้น โดยทั้งผู้ใช้และโปรแกรมสามารถคิดหรือกำหนดข้อมูลต่างๆร่วมกันได้

จากระดับปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวมีข้อสังเกต คือ อาจมีการผสมผสานหรือเหลื่อมล้ำ กันของระดับปฏิสัมพันธ์ระดับต่างๆ โดยจะคาบเกี่ยวกันในระดับล่างไปสูงสุดตามลำดับ คือ ระดับโต้ตอบอาจผสมผสานกับระดับก้าวหน้า ระดับก้าวหน้าอาจผสมผสานกับระดับแลกเปลี่ยน

Sudweeks and Rafaeli(1998) แบ่งตามแนวคิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ แบ่ง ได้ 3 ระดับ คือ

1. การสื่อสารแบบทางเดียว (one-way Communication) โดยเป็นการ สื่อสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยไม่มีการโต้กลับ

2. การสื่อสารแบบสองทาง(reactive or two-way communication) เป็น การสื่อสารแบบโต้ตอบระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มีการตอบสนองกันและกัน

3. การสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ (full interactive communication) เป็นการสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์เต็มรูปแบบ โดยจะยึดข้อความสุดท้ายที่จะต้องนำมาสร้างหรือตีความหมายเพิ่มขึ้นจากระดับ reactive ที่มีการโต้ตอบไปมาเท่านั้น

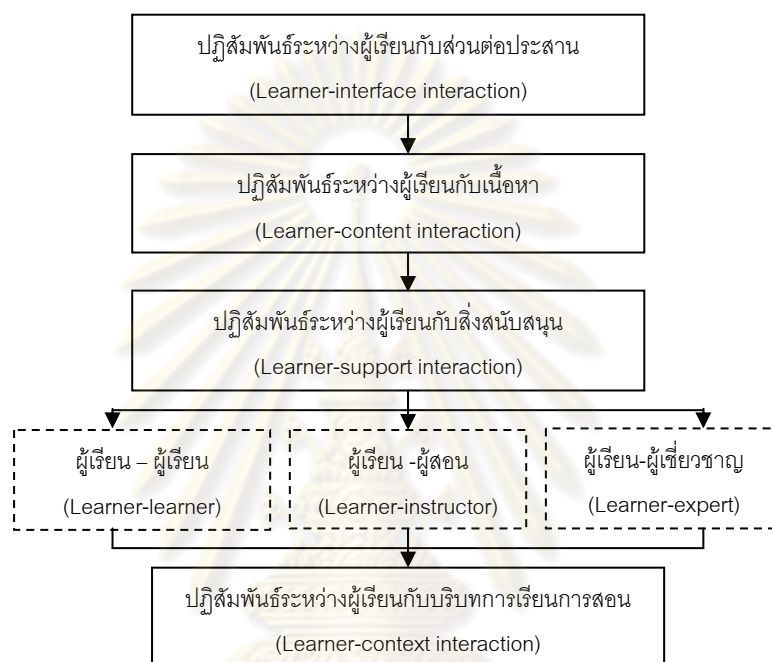
Hirumi (2002 อ้างถึงใน ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550) แบ่งระดับการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนไว้ 3 ระดับ คือ

1. ปฏิสัมพันธ์กับตนเองเป็นกระบวนการที่เกิดภายในตัวผู้เรียน ผู้เรียนจะตรวจสอบและควบคุมการเรียนรู้ของตน (within the learner)
2. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้อื่นและผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ (between learner and human/non-human resources)
3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาระการสอนกับตัวผู้เรียนเอง (Learner-instruction interaction) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ทางการเรียน

Ally (2004) ได้ศึกษาระดับการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์จากนักการศึกษาหลายท่าน และได้แสดงระดับการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนบนเว็บ ไว้ ดังนี้

ปฏิสัมพันธ์ระดับต่ำสุดเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) โดยที่การปฏิสัมพันธ์ชนิดนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับเนื้อหา และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เมื่อผู้เรียนเข้าใช้งานการเรียนการสอนบนเว็บครั้งหนึ่งแล้ว ผู้เรียนควรจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา (learner-content interaction) เพื่อการประมวลผลความรู้ การนำทางผู้เรียนตลอดเนื้อหาจะช่วยให้ผู้เรียนถึงในองค์ประกอบของบทเรียน โดยสามารถทำได้ในรูปแบบของกิจกรรมก่อนเรียน กิจกรรมระหว่างเรียน และกิจกรรมหลังเรียน ซึ่งกิจกรรมต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้เดิมที่มีอยู่หรือผู้เรียนสามารถใช้เนื้อหาที่สร้างขึ้นโดยนักออกแบบหรือผู้สอน ในการปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาบนเว็บนั้นผู้เรียนควรได้รับการกระตุ้นให้เกิดการประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และสะท้อนในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ โดยเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาซึ่งผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลเพื่อเปลี่ยนข้อมูลที่เก็บไว้ในหน่วยความจำระยะสั้น (short-term) ไปเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาว (Long-term) เมื่อผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้วก็จะเริ่มมีความต้องการที่จะหาผู้ช่วยเหลือ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (learner-instructor) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (instructor-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้เชี่ยวชาญ (Learner-expert) และสุดท้ายควรจะใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการ

เรียนการสอน (learner-context interaction) เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงซึ่งผู้เรียนสามารถใช้บริบทต่างๆจากข้อมูลที่ได้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนการสอน (learner-context interaction) นั้นช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงในบริบทที่มีความหมายต่อตนเอง

แผนภาพที่ 5 แสดงระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ของ Ally(2004)

งานวิจัยนี้ใช้ระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ของ Ally(2004) ทั้ง 4 ระดับ ซึ่งในระดับที่ 3 ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งสนับสนุนผู้วิจัยเลือกสิ่งสนับสนุนให้กับผู้เรียนคือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน(Learner-learner)และ ปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนกับผู้สอน (Learner-instructor) เพราะเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและนิยมใช้ในการเรียนการสอนโดยทั่วไป

4. การเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

4.1 ความหมายของสถานการณ์จำลอง

Kerr (1977) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ หรือเรียนโดยไม่ต้องปฏิบัติตามกติกาเหมือนการเล่นเกมส์ แต่ต้องปฏิบัติตามข้อมูลหรือเข้าร่วมสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไร ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมสถานการณ์

Davies(1981) กล่าวว่า ในการรับรู้ในการฝึกงานอาชีพ หรือการเล่นเกมส์ก็เหมือนกับการจำลองสถานการณ์ ที่จำลองจากความเป็นจริง อย่างไรก็ตามการกำหนดสถานการณ์จำลองในการเรียนยังมีส่วนเฉพาะเจาะจงไปอีก เช่น การเล่นเกมส์ จะเอาส่วนเฉพาะที่มีการใช้สถานการณ์ในห้องเรียน ส่วนสถานการณ์จำลองจะจำลองมาจากกาฝึกงานการ แสดงละคร เป็นต้น

Romiszowski (1974) กล่าวว่า การจำลองสถานการณ์มีความหมายเหมือนกับการพยายามที่จะถ่ายทอดรูปร่างหน้าตาบางสิ่งบางอย่างให้ผู้พบเห็นได้สัมผัสกับสิ่งเหล่านั้น แล้วบังเกิดผลเหมือนกับสัมผัสของจริงในบางลักษณะตามความต้องการของผู้จำลองสถานการณ์นั้น อันเนื่องมาจากผลที่ต้องการบางอย่างในการจำลองสถานการณ์นั่นเอง

Sturridge (1977) สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมในสถานการณ์บางอย่าง นักเรียนซึ่งเรียกว่าผู้เข้าร่วมในสถานการณ์ต้องใช้วิจารณญาณของตัวเองมากกว่ากิจกรรมอื่นๆในการที่จะใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร โดยจะต้องคิดว่าตัวเองจะพูดอะไร และจะพูดกับใคร เลือกใช้หน้าที่ในการสื่อความหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมมือกันในการทำงาน(Task) ที่ได้รับมอบหมายหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จะไม่มีบัตรเรื่องย่อ หรือบทละครที่บังคับให้ผู้เข้าร่วมในสถานการณ์ที่ต้องดำเนินสถานการณ์ไปในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้เข้าร่วมในสถานการณ์จะได้รับเพียงรายละเอียดของสถานการณ์พร้อมทั้งงาน(Task) หรือปัญหาที่เกิดขึ้น และได้รับข้อมูลประจำตัว แสดงชื่อ อายุ หน้าที่ความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมในสถานการณ์ทราบข้อมูลประจำตัวว่าเป็นพนักงานต้อนรับเขาจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ให้ไว้ ประกอบกับวิจารณญาณของตัวเองปฏิบัติหน้าที่ตาม สถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด

Ken Jones(1982) สถานการณ์จำลองไม่ใช่การเล่นเกมส์เพื่อความสนุกสนาน ไม่ใช่บทบาทสมมติหรือละคร แต่สถานการณ์จำลองเป็นเหตุการณ์หนึ่งซึ่งไม่ใช่การสอนโดยครู

แต่นักศึกษาเป็นผู้ที่เข้าร่วมในเหตุการณ์นั้น และเป็นผู้ทำให้เหตุการณ์นั้นดำเนินต่อไป โดย นักศึกษาจะได้รับมอบหมายหน้าที่ ภารกิจในสังคมและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอยู่ใน สถานการณ์นั้น ซึ่งต้องมีการแก้ปัญหา และการตัดสินใจรวมอยู่ด้วย ส่วนครูจะเป็นผู้ กำหนดเวลาเริ่มต้น และเวลาจบของสถานการณ์จำลองเท่านั้น นอกจากนี้ครूमี่หน้าที่อธิบาย รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่สำคัญในเหตุการณ์นั้น และกำหนดว่าใครเป็นใคร ใครทำ หน้าที่อะไร มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องใดบ้าง

Beck and Monroe (1969) สถานการณ์จำลอง หมายถึง ความหลอกลวง (Deception) หรือการแสดงผิด(Misrepresentation)ทั้งสองความหมายนี้เป็นความหมายของ สถานการณ์จำลองสมัยก่อน ในปัจจุบันนี้คำว่าสถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการซึ่งมี รูปแบบคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นเพื่อจะทดสอบสภาวะการณ์หรือเพื่อการสอน สถานการณ์จำลองมักจะได้รับ การอธิบายในรูปกระบวนการและแม่แบบ(Process and model) ซึ่งในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ย่นย่อโดยคงแสดงให้เห็นความสำคัญของสถานการณ์ในชีวิตจริง แม่แบบ จะแสดงให้เห็นความสำคัญของตัวแปรที่จัดไว้ เพื่อให้ผู้ค้นคว้ามองเห็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดย ปราศจากความสงสัยในการผสมผสานของสถานการณ์

Schultz (1972) สถานการณ์จำลอง หมายถึงการปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลองหรือ กระบวนการต่างๆให้คล้ายคลึงกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์ได้ฝึก ปฏิบัติ และแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง

Alessi and Trollip(1985)สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนเป็นวิธีการ เลียนแบบหรือสร้างสถานการณ์ เพื่อทดแทนสภาพจริงในชีวิตประจำวันเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง เช่นการควบคุมเหตุการณ์ การตัดสินใจ การโต้ตอบกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองได้ โดยที่ในชีวิตจริงผู้เรียนอาจไม่ สามารถแสดงปฏิกิริยาในสิ่งที่เป็นจริงได้ สถานการณ์จำลองจะลดความยุ่งยากซับซ้อนของเหตุ การณ์จริง เช่นลดรายละเอียด ลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น ในสถานการณ์จำลองผู้เรียนต้อง แก้ไขปัญหาโดยการเรียนรู้ขั้นตอนกระบวนการด้วยตนเอง จนเกิดความเข้าใจคุณลักษณะต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้วิธีการควบคุมเหตุการณ์และจะต้องเรียนรู้การปฏิบัติในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การใช้สถานการณ์จำลองมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนได้สร้างรูปแบบการตอบสนองที่เป็น

ประโยชน์กับเหตุการณ์จริงของโลก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบเหตุการณ์ต่างๆ อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

ทิสนา แชมมณี (2522) สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์ หรือการสร้างสถานการณ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้มีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากไป

จากความหมายของสถานการณ์จำลองที่ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายหลายท่านสรุปได้ว่าสถานการณ์จำลองเป็นการสมมติเหตุการณ์เพื่อเลียนแบบให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับความเป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเหตุการณ์นั้น

4.2 องค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง

Standsklev (1974) ได้แบ่งองค์ประกอบของสถานการณ์จำลองไว้ 4

องค์ประกอบ คือ

1. ผู้เล่น หรือผู้แสดง ซึ่งถูกกำหนดเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ทุกคนพยายามทำให้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์
2. กฎเกณฑ์ จะเป็นตัวกำหนดขอบเขตและคำจำกัดความในการกระทำที่ถูกต้องตามธรรมชาติของผู้เล่นและกฎเกณฑ์ยังสร้างคำสั่ง เหตุการณ์และโครงสร้างพื้นฐานในขอบเขตของการกระทำหรือการแสดงที่ถูกจัดขึ้น
3. เวลาจะเกี่ยวข้องกับความต้องการของเวลาในการเล่นและจบสถานการณ์
4. กิจกรรมของชีวิตจริงและกฎของพฤติกรรมซึ่งถูกกำหนดโดยกฎเกณฑ์ กิจกรรมนี้จะทำหน้าที่แทนสถานการณ์จำลอง และเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในสถานการณ์

Jones (1982) ได้แบ่งองค์ประกอบของสถานการณ์จำลองไว้ 3 องค์ประกอบคือ

1. การยอมรับความจริงในหน้าที่ (Accept of Reality of Function) หมายความว่าสมาชิกจะต้องรับหน้าที่ทั้งภายในใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนประสบอยู่
2. สถานการณ์โดยการจำลอง (Simulated Environment) เป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงทั้งสภาพแวดล้อมและการปฏิสัมพันธ์

3. โครงสร้าง (Structure) เป็นโครงสร้างของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นจากปัญหาที่ต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของสมาชิกภายในกลุ่มในการดำเนินการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมาย

Twelder(1969 อ้างถึงใน ทิวา พวงลำใย., 2547) การออกแบบสร้างการสถานการณ์จำลองเพื่อการสอนควรพิจารณาสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้

1. จะสอนเนื้อหาอะไร
2. จะสอนอย่างไรจึงจะได้ผลดี ต้องคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เรียนด้วย
3. ทำอย่างไรระบบที่ออกแบบจึงจะมีความสมบูรณ์ ซึ่งต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาด้วย

นาตยา ภัทรแสงไทย (2525 อ้างถึงใน สุมิตา เรือนแบน, 2545) กล่าวถึงองค์ประกอบของสถานการณ์จำลอง มีดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ต้องชัดเจน ว่าออกแบบไว้นี้มุ่งที่จะสอนอะไร จุดมุ่งหมายอาจมีลักษณะของการพัฒนาสติปัญญา เช่น ความคิด ความคิดรวบยอด และการให้เหตุผล หรือการพัฒนาด้านจิตพิสัย เช่น ค่านิยม คุณธรรม อารมณ์ และเจตคติ หรือพัฒนาทั้งสองอย่าง

2. สาระของสถานการณ์ ต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นจริง แม้ว่าสาระของสถานการณ์นั้นไม่อาจถอดแบบลักษณะของสภาพที่เป็นจริงได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ต้องมีลักษณะใกล้เคียงที่สุดและต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายมากที่สุด การออกแบบสถานการณ์ต้องคำนึงถึงความรู้ที่จะให้แก่ผู้เรียนด้วย นั่นคือการจะทำให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ใดต้องให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้นด้วยปฏิกิริยา ลักษณะความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีปฏิกิริยาต่อกัน การออกแบบสถานการณ์ต้องคำนึงถึงว่าการกระทำของผู้เรียนแต่ละคนมีผลต่อผู้เรียนคนอื่นๆอย่างไร

3. บทบาท สถานการณ์จำลองจะต้องสร้างขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม เพื่อให้ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามนั้น ถ้าผู้เรียนไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้เรียนจะเล่น ครูจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ก่อน กิจกรรมนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจว่าบทบาทที่เป็นคืออะไรและจะแสดงตามบทบาทตามนั้นได้อย่างไร

4. กฎ กฎที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ถือเป็นการจำกัดและการกำกับการแสดงของผู้เข้าร่วมสถานการณ์ การกำหนดกฎเกณฑ์ต้องทำให้ชัดเจนว่าผู้เรียนมีบทบาทอะไร

เป้าหมายและอุปกรณ์ประกอบสถานการณ์คืออะไร การจัดลำดับเหตุการณ์และกำหนดเวลา หรือขั้นตอนของการเข้าร่วมสถานการณ์ ผู้เรียนจะสามารถทำหรือไม่ทำอะไรได้บ้าง กฎที่กำหนดขึ้นต้องสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ในชีวิตความเป็นจริงมากที่สุด

5. การอภิปราย หลังจากเข้าร่วมสถานการณ์แล้ว ซึ่งจะทำให้ครูประเมินความสำเร็จหรือล้มเหลวของสถานการณ์

ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ (2536) แบ่งองค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลอง ว่าต้องประกอบด้วย

1. บทบาทของครูผู้สอนหรือหน้าที่ของผู้สอน จะเป็นเพียงผู้ควบคุม (Controller) คือ คอยสังเกต ช่วยเหลือและรับผิดชอบเฉพาะกลไกที่ใช้ กำหนดเวลา สถานที่ ส่วนสมาชิกจะเป็นผู้ตัดสินใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. โครงสร้างของสถานการณ์จำลอง จะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ คำชี้แจงหรือการให้คำเรื่อง (Briefing) การแสดง (Acting) การอภิปราย (Debriefing) (Jones, 1982)
3. การใช้สถานการณ์จำลอง ควรใช้หลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านการแสดงบทบาทสมมติมาบ้างแล้ว ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ และสถานการณ์จะต้องเหมาะสมกับระดับผู้เรียน ผู้สอนจึงควรเริ่มใช้สถานการณ์ที่ง่าย ๆ ก่อนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น

สุภา กิจจาท (2529) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้สอนควรสร้างสถานการณ์จำลองให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดและสถานการณ์จำลองนั้นๆ อาจเกิดขึ้นได้เสมอ นอกจากนั้นสถานการณ์จำลองต้องไม่ยาก หรือซับซ้อนจนเกินความสามารถของผู้เรียนเมื่อได้ฝึกหัดแล้วผู้เรียนสามารถมองเห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ได้ สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นจะเป็นที่น่าสนใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สถานการณ์นั้นเหมือนหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากเพียงใด
2. สถานการณ์นั้นสามารถคลุมไปถึงเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจริงได้กว้างขวางเพียงใด
3. มีความยากง่ายที่ผู้เรียนเข้าใจถึงสภาพการณ์นั้นเพียงใด
4. ช่วยกระตุ้นให้ผู้อยู่ในสถานการณ์นั้นได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องมือตัดสินใจได้เพียงใด
5. สามารถนำประสบการณ์จากการฝึกสถานการณ์นั้นไปเป็นเครื่องช่วยปัญหาในชีวิตจริงได้มากน้อยเพียงใด

4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

Twelder (1969 อ้างถึงใน ทิวา พวงลำใย.,2547) ได้แบ่งขั้นตอนการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ 13 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตปัญหาการสอน โดยผู้สร้างจะต้องรู้และเข้าใจว่าปัญหานั้นคืออะไร ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร และจะใช้สภาวะแวดล้อมอะไรเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา
2. พิจารณาว່ว่าจะใช้กับผู้เรียนกี่คน ใช้เครื่องมืออะไร มีวิธีการอย่างไร การดำเนินการจะเป็นไปในรูปใด มีสิ่งใดที่จะช่วยอำนวยความสะดวกได้บ้าง และปรัชญาการสอนจะเป็นไปในแนวใด
3. ปรับสถานการณ์เข้าสู่ปัญหา เพื่อจะให้ปัญหานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยสภาพการณ์ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการที่จะนำปัญหาเข้าสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้
5. กำหนดเกณฑ์การวัดผล ซึ่งจะใช้วัดพฤติกรรมของผู้เรียนโดยแบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น 2 แบบ คือ เกณฑ์การวัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียนและเกณฑ์การวัดระดับความสามารถที่เปลี่ยนแปลง
6. ขึ้นเสนอผลของสถานการณ์จำลอง
7. ขั้นตอนการเลือกชนิดของเครื่องมือที่จะนำเป็นส่วนประกอบในสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องช่วยสอน หนังสืออ่านประกอบ เกม หรือการแสดงบทบาท เป็นต้น
8. ขั้นพัฒนาการสถานการณ์จำลอง โดยเลือกสื่อหลายอย่างมาใช้แล้วจึงเลือกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาเป็นเครื่องมือ
9. ขั้นพัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง โดยพิจารณาหาข้อบกพร่องของแต่ละขั้นตอนเพื่อนำไปแก้ไขสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด
10. ขั้นทดลองใช้ในสถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดสอบกับผู้เรียนกลุ่มเล็กหรือกลุ่มตัวต่อตัว โดยให้ผู้รับการทดสอบทำเครื่องหมายในที่ที่เป็นปัญหา หรือเปิดให้อภิปรายกับผู้สร้างโดยตรง
11. ขั้นเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์จำลอง หลังการทดลองถ้าหากพบข้อบกพร่องต้องปรับปรุงให้เหมาะสม

12. ชั้นใช้สถานการณ์จำลองเป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมในการสอนจริง ซึ่งผู้สร้างจะต้องดูประสิทธิผลของสถานการณ์จำลองนั้นด้วย

13. ชั้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สถานการณ์จำลองเหมาะสมกับสภาวะในอนาคต ในการนำสถานการณ์ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนนั้น มักจะพบการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในการสอนจริงอยู่เสมอ จึงต้องปรับปรุงและเตรียมสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

Standsklev (1974 อ้างถึงใน สุมิตา เรือนแป้น, 2545) แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ชั้นนำเข้าเร้าความสนใจ (Motivation) เป็นชั้นสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะทำกิจกรรม โดยใช้วีดิทัศน์ สไลด์ รูปภาพ และเทปบันทึกเสียงแจ้จจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน

2. ชั้นประสบการณ์ (Experience) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มจัดบทบาทสมมติออกเป็น ประธานกลุ่ม ผู้เข้าร่วมสถานการณ์ โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนบทบาทกันในแต่ละสถานการณ์จำลอง ศึกษาวิธีการกระทำกิจกรรม กฎ กติกา เวลา และบทบาทที่กำหนดไว้

3. ชั้นจำแนกแยกแยะ (Identify) เป็นชั้นที่ผู้เรียนได้ผลจากการสังเกตการกระทำกิจกรรมโดยตรง ประกอบด้วยการจำแนกแยกแยะและอธิบายปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ การกระทำ การจัดระบบการทำงาน กฎเกณฑ์ และการสรุปความคิดรวบยอด โดยประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการและคัดเลือกสมาชิกในกลุ่ม 1 คน เป็นเลขานุการทำหน้าที่จดบันทึกผลจากการอภิปรายของกลุ่ม

4. ชั้นวิเคราะห์ (Analyze) เป็นชั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายทั้งชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหา ทางเลือกในการตัดสินใจ การจัดระบบการทำงาน กฎเกณฑ์และความคิดรวบยอดที่ถูกต้องของกระบวนการสถานการณ์จำลอง

5. ลงความเห็นสรุป (Generalized) เป็นชั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนลงความเห็นสรุปความคิดรวบยอด หลักการ หรือวิธีการที่ได้จากสถานการณ์จำลอง และนำเอาความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการที่ได้รับไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนเขียนบรรยายความคิดเป็นรายบุคคล

Sturtridge (1977) แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นให้ข้อมูลและความรู้ด้านภาษา โดยผู้สอนจะอธิบายกฎเกณฑ์ ความ เป็นมาและความรู้ด้านภาษา แล้วจึงทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อฝึกการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง หลังจากนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำตอบในแบบฝึกหัดที่ทำ
2. ขั้นจับคู่หรือเข้ากลุ่มทำงาน
3. ขั้นประเมินผลและอภิปราย ผู้สอนจะประเมินผลการทำกิจกรรมของ ผู้เรียนและอภิปรายข้อบกพร่องในการใช้ภาษา หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนทำงานใหม่เพื่อแก้ไข ข้อบกพร่อง

5. ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในการสอนทักษะชีวิต

ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสอนทักษะชีวิต จึง จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจในความหมายและการสอนทักษะชีวิตเพื่อความเข้าใจในการจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

5.1 ความเป็นมาของทักษะชีวิต

WHO (1994) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่ จะจัดการกับความต้องการและสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลนั้น ยังมีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมการปรับตัวและการแสดงออกที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งกับบุคคล วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบทั้งด้านที่เป็นพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย เพื่อให้ เกิดความรู้ เจตคติและทักษะ ในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและ เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย หญิง ชีวิต ครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม เป็นต้น

กรมวิชาการ (2543) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของ บุคคลที่จะคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับ ความต้องการ ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ร่วมสร้างสรรค์สังคมให้ เป็นสังคมที่มีสุขภาพดี

กระทรวงสาธารณสุข (2541) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะชีวิต เป็นความสามารถอันประกอบ ด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหาอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียม พร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย-หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพล สื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ฯลฯ

ทักษะชีวิตมี 10 องค์ประกอบ จัดเป็น 5 คู่ และสามารถจัดแบ่งตามพฤติกรรม การเรียนรู้ได้ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเห็นใจผู้อื่น

ด้านทักษะพิสัยมี 3 คู่ ได้แก่ การสื่อสาร และการสร้างสัมพันธภาพ

การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

1. การตัดสินใจเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต ซึ่งถ้าบุคคลมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือกและผลจาก การตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้น ๆ จะมีผลต่อสุขภาพของบุคคล
2. การแก้ปัญหา เมื่อบุคคลมีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้เกิดภาวะตึงเครียดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทักษะการแก้ปัญหาจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของเขาได้
3. ความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนสนับสนุนในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในการค้นหาทางเลือกต่าง ๆ และผลที่เกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก ถึงแม้ว่ายังไม่มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาก็ตามความคิด- สร้างสรรค์ยังช่วยให้บุคคลสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
4. ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และประเมิน ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อเจตคติและพฤติกรรม เช่น ค่านิยม แรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน อิทธิพลจากสื่อ ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต
5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนอย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถ ที่จะแสดงความคิดเห็น ความปรารถนา ความต้องการ การขอร้อง การเตือน การปฏิเสธและการขอ ความช่วยเหลือ

6. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล สามารถช่วยให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และสามารถที่จะรักษาและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันใน สังคมได้อย่างเป็นปกติสุข และรวมถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแหล่ง สำคัญของแรงสนับสนุนทางสังคม

7. การตระหนักรู้ในตนเอง เป็นความสามารถในการเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง อะไรที่ ตนเองปรารถนาและไม่พึงปรารถนาและเข้าใจในความแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ สามารถอยู่ภายใต้แรง กดดันต่าง ๆ ในชีวิตได้ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอีกด้วย

8. ความเห็นใจผู้อื่น เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและความเห็นใจบุคคลที่แตกต่าง จากเรา ถึงแม้ว่าเราจะไม่คุ้นเคย ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น ทำให้เกิด ความสัมพันธ์อันดีทางสังคม เช่น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม โดยเฉพาะบุคคลผู้มีภาวะ บกพร่องทางจิตใจ หรือบุคคลที่ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม

9. การจัดการกับอารมณ์ เป็นการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่นว่ามีอิทธิพลต่อ พฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถตอบสนองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม เช่น อารมณ์รุนแรงต่าง ๆ หรือความเศร้าโศกที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพ

10. การจัดการกับความเครียด เป็นความสามารถในการรู้ถึงสาเหตุของความเครียดและรู้ถึง แนวทางในการคุมระดับความเครียด เช่น การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในวิถีชีวิต การเรียนรู้วิธี ผ่อนคลายเมื่ออยู่ในภาวะความตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ทางด้านสุขภาพ

กองอนามัยโรงเรียน (2538) ได้พัฒนาโดยจัดความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์เป็นองค์ประกอบร่วม และจัดส่วนของคุณค่าในตนเอง และความรับผิดชอบในสังคม ความตระหนักรู้ในตนและความเห็นใจผู้อื่นเป็นองค์ประกอบด้านเจตคติ 2 คู่ ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ จัดเป็นองค์ประกอบด้านทักษะ (ภาพ 1) ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม วัฒนธรรมไทย ที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านและสับสนในด้านเจตคติและค่านิยม และเพื่อให้ง่ายต่อการสอนนักเรียน และการพัฒนาวิธีการสอนทักษะชีวิต 10 ชนิด

เจตคติ	คุณค่าในตนเอง - ความรับผิดชอบต่อสังคม ความตระหนักรู้ในตน - ความเห็นใจผู้อื่น	กระบวนการ สอนเจตคติ
องค์ประกอบร่วม	ความคิดสร้างสรรค์ - ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์	
ทักษะ	การสื่อสาร - การสร้างสัมพันธภาพ การตัดสินใจ - การแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์ - การจัดการกับความเครียด	กระบวนการ สอนทักษะ

แผนภาพที่ 6 แสดงองค์ประกอบของทักษะชีวิตของประเทศไทย (กองอนามัยโรงเรียน, 2538)

5.2 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ก่าไรต์นีย์ เย็นสุจิตร์ (2540) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมของบุคคลในการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติคัดค้าน เจรจาต่อรอง การสื่อสารเพื่อรักษาจุดยืนของตนเอง โดยเสนอทางเลือกใหม่ที่ดีกว่าและรู้จักหาเหตุผลโน้มน้าวให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือการเจรจาต่อรองอย่างละมุนละม่อม เพื่อรักษาน้ำใจและผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งมีผลดีต่อการยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีที่คอยเหนี่ยวรั้งหรือชักนำบุคคลให้เลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

Devito (2003) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. **การเป็นคนเปิดเผย (Openness)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะพูดอย่างตรงไปตรงมาตามความจริงในเรื่องที่กำลังสื่อสารอย่างเต็มที่ กล่าวพูดถึงความกลัว ความคับข้องใจ และความผิดพลาดของตนเองได้ มีความรับผิดชอบในความคิด และความรู้สึกของตนเองมีความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์อย่างแท้จริง บุคคลจะสามารถรู้จักตนเองและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี ต้องมีการเปิดเผยตนเอง ยิ่งเปิดเผยตนเองต่อบุคคลอื่นเท่าใด ก็ยิ่งแลกเปลี่ยนข้อมูลตัวเองให้กับผู้อื่นได้รู้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น การเปิดเผยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การเป็นคนเปิดเผยจริงใจต่อบุคคลที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (will to self disclose) คือ การบอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ หรือบอกถึงปฏิกริยา หรือบอกความรู้สึกที่ตนเองมีต่อบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ และรับฟังผู้อื่น เปิดรับความคิดและความรู้สึกของคนอื่นที่สื่อสารด้วย แต่การเปิดเผยตนเองในบางเรื่องก็เสี่ยงต่อการคุกคามความรู้สึกต่อตนเองเช่นกัน เช่น เรื่องเกี่ยวกับเพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ และอุปนิสัยส่วนตัว นอกจากนี้ยังพบว่า บุคคลจะเปิดเผยตนเองในเรื่องทางบวกได้ง่ายกว่าการเปิดเผยในทางลบ

1.2 การตอบสนองต่อผู้อื่นอย่างซื่อตรงจริงใจ (willingness to listen and react honestly) คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้อื่นในขณะที่สนทนาอย่างซื่อตรง กระทำโดยตั้งใจและเต็มใจฟัง แสดงความสนใจ และเข้าใจในความรู้สึกของคู่สนทนา เปิดเผยข้อมูลย้อนกลับขณะสนทนาเป็นระยะๆ ไม่แสดงการประเมินผู้พูดทั้งทางคำพูดและการแสดงกิริยาท่าทาง การรักษาความลับและไม่หาประโยชน์จากสิ่งที่เป็นความลับของผู้อื่น

1.3 การยอมรับว่าเป็นความรู้สึกของตนเอง (owning feeling) คือ การยืนยันถึงความรู้สึกและความนึกคิดที่ผู้พูดแสดงออกไปว่า เป็นความคิดและความรู้สึกของผู้พูดอย่างแท้จริง และผู้พูดรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้แสดงออกดังกล่าว โดยไม่บิดให้เป็นความรับผิดชอบของผู้อื่น

2. การเห็นอกเห็นใจ (Empathy) หมายถึง การรู้สึกเช่นเดียวกับคนที่สื่อสารด้วยความรู้สึก มีความรู้สึกร่วมในประสบการณ์ที่ผู้อื่นได้รับ เข้าใจว่าขณะนั้นเขารู้สึกอย่างไร โดยไม่นำความรู้สึกของตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง จะทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การแสดงออกเห็นอกเห็นใจ (Achieve empathy) ผู้อื่นโดยหลีกเลี่ยงการประเมินคุณค่าในด้านพฤติกรรมของผู้อื่นว่าถูก-ผิด เลว-ดี การแสดงออกเห็นอกเห็นใจอาจทำได้โดยไม่ใช้คำพูด (non-verbal empathy) ได้แก่ การแสดงออกทางสีหน้าท่าทางที่เหมาะสม เช่น การสัมผัส การสบตา ส่วนการแสดงออกเห็นอกเห็นใจโดยใช้คำพูด (verbal empathy) ประกอบด้วย การสะท้อนคำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในความรู้สึกของผู้ที่สนทนาด้วย การแสดงหรือพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่คิดว่าคู่สนทนากำลังรู้สึก การใช้เรื่องราวที่แวดล้อมตัวผู้พูดเพื่อเปิดเผยตัวเองให้เหมาะกับการสื่อสารถึงความเข้าใจ การพยายามนำเสนอสารร่วม เพื่อที่จะพยายามกระตุ้นการเปิดใจกว้างและมีการสื่อสารที่ซื่อสัตย์จริงใจ ดังนั้นการแสดงออกเห็นอก

เห็นใจจึงให้สามารถเข้าใจในการแสดงออกทางความคิด สติปัญญาและอารมณ์ที่มาจาก ประสบการณ์ของผู้ที่สนทนาด้วย

ส่วนใหญ่เรามักจะพบว่าเป็นเรื่องง่ายที่จะแสดงความเห็นอกเห็นใจต่อ คนที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันหรือมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน แต่เป็นเรื่องยากในการแสดงความเห็นอก เห็นใจคนที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกันหรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน ดังนั้นจึงอาจจะต้องมีวิธีการพิเศษ ในการแสดงความเห็นอกเห็นใจที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือกลุ่มคนเหล่านี้ แม้ว่าการแสดง ความเห็นอกเห็นใจจะเป็นสิ่งที่นิยมปฏิบัติกันทั่วไปว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่ในอีกแง่หนึ่ง มีตัวอย่าง ที่แสดงให้เห็นว่า การแสดงความเห็นอกเห็นใจต่อคนที่อยู่ในกลุ่มของตน อาจทำให้ความเข้าใจ ในความคิดและความรู้สึกต่อคนกลุ่มอื่นน้อยลงไป

3. การสื่อสารทางบวก (Positiveness) หมายถึง การมีทัศนคติที่ดีทั้งต่อ ตนเองและผู้อื่น ความพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง และความชื่นชมยินดีต่อผู้อื่นอย่างจริงจัง สามารถกระทำได้อย่างน้อยสองทาคือ

3.1 การมีทัศนคติในทางบวก (State positive attitude) เป็นการ ยอมรับเชิงบวกต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต่อตัวเองและสถานการณ์ การสื่อสารในทางบวกในการ สนทนาโดยปราศจากการประหม่นและตัดสินร่วมด้วย ผู้พูดที่มีความคิดเชิงบวกมักจะแสดง ความรู้สึกหรือพูดในเชิงบวกและทำให้เกิดการตอบสนองอย่างร่วมมือซึ่งกันและกัน ส่วนผู้ที่มี ความคิดเชิงลบก็มักจะแสดงความรู้สึกในเชิงลบด้วย ดังนั้นการมีทัศนคติในทางบวก จะทำให้ การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 การให้ความสำคัญกับบุคคลที่พูดคุยติดต่อด้วย (Stroke the person) เป็นการแสดงถึงการให้ความสำคัญโดยอาจจะแสดงออกทางการใช้คำพูดหรือการไม่ใช้ คำพูดก็ได้ การให้ความสำคัญนั้นอาจจะออกมาในเชิงลบหรือเชิงบวกก็ได้ การให้ความสำคัญเชิง บวกปกติจะแสดงออกมาในรูปของการเสริมแรงหรือการให้รางวัลและประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่ คาดหวัง การให้ความสำคัญเชิงลบเป็นการลงโทษ บางครั้งเป็นการทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งการให้ความสำคัญทางบวกเช่นการชื่นชม จะนำไปสู่การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า เพราะช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจแก่กันได้ดีกว่า

4. การรู้สึกร่วม (Immediacy) หมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกันและ ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ทั้งนี้ผู้ที่สื่อสารจะแสดงให้เห็นถึงความสนใจและ ตั้งใจฟังผู้อื่น การแสดงออกให้ผู้สนทนาด้วยได้ประจักษ์โดยการสบตากับผู้ที่สนทนาด้วย การ ยิ้ม การเรียกชื่อผู้ที่สนทนาด้วย การเปิดเผยตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีข้อควรระวังในการ

แสดงพฤติกรรมการสื่อสารที่แสดงความใกล้ชิดสนิทสนม และรู้สึกร่วมในประเทศที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เนื่องจากการแสดงความรู้สึกร่วมบางอย่าง อาจถือเป็นเรื่องปกติที่แสดงความจริงใจในประเทศหนึ่งแต่อาจเป็นการแสดงความรู้สึกร่วมที่มากเกินไปในอีกประเทศหนึ่งเป็นต้น ดังนั้นควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

5. การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interaction management) หมายถึง การสื่อสารที่ทำให้ผู้สื่อสารเกิดความพึงพอใจซึ่งกันและกัน แม้ในผู้ที่มีความรู้สึกต่อต้านหรือมีแนวโน้มที่จะต่อต้านการสื่อสารเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ระหว่างบทบาทผู้พูดกับบทบาทผู้ฟัง และต้องใช้ทักษะในการสื่อสารหรือพูดคุยระหว่างกัน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้พูดหรือผู้ฟังตลอดเวลา จะทำให้ประสิทธิภาพการสนทนาเกิดขึ้นได้ยาก

ควรหลีกเลี่ยงการขัดจังหวะผู้ที่กำลังพูด เพราะจะทำให้ผู้พูดรู้สึกว่าเรื่องที่กำลังพูดมีความสำคัญน้อยกว่าเรื่องของผู้อื่น และมีความรู้สึกว่าตนอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่า ส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ได้ ประการสำคัญอีกข้อหนึ่งคือ ควบคุมกิริยาที่แสดงถึงความกระวนกระวายหรือสงสัยการสนทนาเพราะทำให้คู่สนทนา รู้สึกไม่พอใจได้

6. การแสดงออก (Expressiveness) หมายถึง การสื่อสารที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเปรียบเสมือนผู้พูดเป็นผู้แสดง การแสดงออกทางการสื่อสารจะคล้ายกับการเป็นคนเปิดเผย(openness) โดยการรับผิดชอบต่อความคิด ความรู้สึก และมีการแสดงออกอย่างเปิดเผยต่อบุคคลอื่นรวมถึงยอมรับการป้อนกลับ อย่างไรก็ตามในบางประเทศจะมีวัฒนธรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ที่สื่อสารควรทำความเข้าใจในวัฒนธรรมแต่ละแห่งด้วย

นอกจากนี้การแสดงออกยังรวมถึงความรับผิดชอบต่อการพูด การฟังที่สร้างบรรยากาศแห่งความเสมอภาคในการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งในการใช้คำพูดหรือกิริยาท่าทางที่ไม่แสดงความเหนือกว่าหรือด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง แม้ว่าในสถานการณ์ทั่วไปนั้นบุคคลสองคนจะไม่มี ความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง การแสดงออกควรเป็นไปในรูปแบบการแสดงความรู้สึกของผู้พูดไม่ใช่ผู้ฟัง

7. การให้ความสำคัญกับบุคคลอื่น (other Orientation) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารที่แสดงถึงการให้ความสนใจและฟังในสิ่งที่ผู้อื่นพูด หากปราศจากการให้ความสำคัญกับผู้อื่นแล้ว แต่ละคนมักจะให้ความสนใจเฉพาะเรื่องที่ตนพูดหรือฟังในเรื่องที่ตนสนใจเท่านั้น ทำให้แต่ละคนสนใจแต่เป้าหมายของตนโดยไม่สนใจหรือให้ความร่วมมือกับเป้าหมายส่วนรวม

การให้ความสำคัญกับบุคคลอื่น มีความสำคัญและมีความยุ่งยากมากขึ้นเมื่อสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างกันในวัฒนธรรม นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับบุคคลอื่นยังรวมถึงการแสดงความเห็นใจผู้อื่นและเคารพในความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นด้วย

5.3 การสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

สุรพล พะยอมแย้ม(2548) กล่าวว่า ลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการบังคับมากกว่าการสื่อสารทั่วไป เพราะผู้รับสารมีทางเลือกในการทำปฏิกิริยาได้น้อยลง โดยเฉพาะการอยู่ต่อหน้าผู้ส่งสาร ผู้รับสารจะต้องแสดงกิริยาตอบรับสารไม่ว่าในขณะนั้นจะมีความรู้สึกต่อผู้รับสารหรือตัวสารอย่างไร การสื่อสารระหว่างกันจะบรรลุผลมากน้อยเพียงใดนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับกระบวนการสื่อสารตามปกติแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความคล้ายคลึงกันของอารมณ์ความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยม เพศ วัย สถานะทางสังคม และอื่นๆ ระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร นอกจากนี้เป้าหมายในการสื่อสารเพื่อสัมพันธภาพจะอยู่ที่การโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตามที่คาดหวังให้มากที่สุด และเรื่องที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเราในแต่ละวันมีทั้งเรื่องที่เราเห็นด้วยหรือเป็นเรื่องที่เรายอมรับและพร้อมที่จะทำตามเงื่อนไขต่างๆแต่ในขณะเดียวกันก็มีหลายเรื่องที่เราต้องการปฏิเสธหรือไม่ยอมปฏิบัติตามอยู่มาก และอีกหลายเรื่องที่กำลังระหว่างการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธดี ถ้าหากยอมรับปัญหาด้านสัมพันธภาพคงจะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ต้องการปฏิเสธย่อมเกิดกับผู้ร้องขออย่างแน่นอน ยิ่งหากการตอบปฏิเสธนั้นกระทำอย่างไม่เหมาะสมความไม่สบายใจก็จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย

กระทรวงสาธารณสุข (2542) ได้อธิบายวิธีการสอนทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะการปฏิเสธ หรือการสอนทักษะอื่นๆก็ตาม มักมีปัญหว่าสถานการณ์ที่นำมาสอนนั้น จริงๆแล้วผู้เรียนไม่คิดจะปฏิเสธ เช่น เพื่อชวนให้ลองดื่มเบียร์ ทำให้การฝึกเป็นไปแบบแกนๆ หรือไม่สมจริง ปัญหาเช่นนี้มีข้อคิด 2 ประการ คือ

1. การที่คนเราจะปฏิเสธสิ่งใด แสดงว่าเขามีเจตคติในเรื่องนั้น และได้ตัดสินใจอย่างชัดเจนไปแล้ว เพียงแต่ยังขาดทักษะที่จะปฏิเสธให้ได้ผลโดยไม่ทำลายสัมพันธภาพระหว่างกัน ดังนั้นในโครงสร้างการสอนจำเป็นต้องสอนเจตคติ และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องนำมาก่อน การสอนทักษะการปฏิเสธ การปฏิเสธที่แท้จริงจึงจะเกิดขึ้น

2. ในขั้นตอนนำเข้าสู่บทเรียนหรือบรรยายสั้นๆ ผู้สอนควรทบทวนการเรียนรู้ในช่วงที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจตรงกันว่า พฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักเรียนคิดที่จะปฏิเสธ

Lazaraton (2001) กล่าวว่าการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสอนที่มุ่งเน้นในด้านทักษะพิสัย ซึ่งต้องอาศัยการสร้างให้เกิดความชัดเจนในตัวทักษะ ให้เห็นเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่าย และผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียง และในการส่งเสริมให้ผู้เรียนทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ทางภาษา ทักษะและกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็นโดยผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้เห็นตรงกันว่า การใช้สถานการณ์จำลอง ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารในลักษณะที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ เป็นการใช้อำนาจที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น และการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้แสดงในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล จะสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการสอนทักษะชีวิตในด้านทักษะพิสัยซึ่งการสอนนั้นจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความชัดเจนในตัวทักษะ โดยต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงด้วยใช้สถานการณ์จำลอง ในงานวิจัยนี้ใช้การสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกการพูดเพื่อปฏิเสธรในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงและไม่พึงประสงค์โดยใช้สถานการณ์จำลอง และให้ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารโดยใช้เครื่องมือการสื่อสารบนเว็บเพื่อฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์และสถานการณ์จำลอง ที่ใช้ในการสอนทักษะชีวิตโดยตรงนั้นยังมีไม่มากนัก งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาได้จึงมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย มีดังนี้

Cooper (2000) ได้ทดลองจัดการเรียนโดยใช้เว็บกับนักศึกษา จำนวน 200 คน ในวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น จากการศึกษาพบว่า การเรียนออนไลน์หรือการเรียนการสอนบนเว็บเป็นโอกาสของความท้าทายในการเรียนการสอน และเป็นความท้าทายน่าสนใจทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน ถ้าในหลักสูตรวิชานั้นได้มีการวางแผนการสอนและปฏิบัติตามแผนการสอนอย่างดีและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ให้ข้อมูลย้อนกลับ อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนบนเว็บให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีสำหรับการศึกษา อีกทั้งเป็นทางเลือกใหม่ที่แตกต่างจากการเรียนแบบเดิม

Seagren และ Watrood(1997) ได้ศึกษาพบว่า เมื่อเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่งที่การศึกษาจะต้องก้าวให้ทันความเปลี่ยนแปลงนั้น กระบวนการเรียนการสอนจะต้องมีความเกี่ยวข้องกัน เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันการศึกษาเป็นเครือข่ายของแหล่งข้อมูลมากกว่าที่จะเป็นเพียงสถานที่ รวมถึงต้องมีระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา ดังที่มหาวิทยาลัยเนบราสกา ลินคอล์น (The University of Nebraska Lincoln) เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอก ได้มีการออกแบบ และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมการเรียนที่มีการถามตอบปัญหา และการอภิปรายของนักศึกษา และมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขณะที่ครูจะให้คำแนะนำ นักศึกษาแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ให้แก่กัน รวมไปถึงกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เป็นพื้นฐานในการสนทนาที่มีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม
2. กลุ่มผู้เรียนสามารถเข้าร่วมเรียนได้ตามสะดวกของตนเอง
3. การตอบสนอง การติชม เหตุผลที่เขียนขึ้น โดยปราศจากความเร่งรีบ
4. ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือมากกว่าการสอนในห้องแบบพื้นฐาน เพราะนักเรียนทั้งหมดต้องมีส่วนร่วม
5. ปัญหาที่พบในห้องเรียนลดลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ ชน กลุ่มน้อย ผู้มีความพิการทางกาย เป็นต้น

Jiang and Ting (1999) ได้ทำการเก็บข้อมูลที่สำรวจจากนักเรียน 287 คน ใน 78 รายวิชาที่มีการเรียนการสอนบนเว็บ เพื่อทำการศึกษาวิจัยว่า มีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อการรับรู้ในการเรียนของผู้เรียน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน มีผลต่อการรับรู้ในการเรียนของผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fredericksen and others (2000) ที่พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดต่อการเรียนในบทเรียนออนไลน์ คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

Garrison (1990) พบว่า จากการศึกษาผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นๆ จะมีแรงจูงใจในการเรียนและมีประสบการณ์ในการเรียนสูงซึ่งสอดคล้องกับ Bonk and Cunningham (1998) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันจะเป็นแรงจูงใจในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดการแบ่งปันข้อมูล ความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

สันตต์ ทองรินทร์ (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบของปฏิสัมพันธ์และระดับของปฏิสัมพันธ์ในการเรียน โดยการใช้การประชุมทาง คอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนที่มีรูปแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ มี สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ารูปแบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์

บุญชู ลิขิตศิริ (2548) ได้วิจัยเรื่อง ผลของรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนใน การฝึกอบรมโดยใช้เกมเป็นฐานบนเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของบุคลากรศูนย์ฝึกอบรม และควบคุมระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมที่ฝึกอบรมโดยใช้เกมเป็นฐานบนเว็บที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียน กับผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ฝึกอบรมโดยใช้เกมเป็นฐานบน เว็บ ที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับเนื้อหา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อำนวยการพร เตชไกรชนะ (2538) ได้วิจัยเรื่อง ประเภทของการให้ผลป้อนกลับใน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตเวช ศาสตร์ของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองที่มีผลป้อนกลับแบบธรรมชาติและประดิษฐ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ชัยณรงค์ แก้วสุข (2550) วิจัยเรื่อง ผลของการเรียนการสอนชีววิทยาโดยใช้ รูปแบบ ED³U ร่วมกับคอมพิวเตอร์สถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่ม ทดลองที่เรียนชีววิทยาโดยใช้รูปแบบการสอน ED³U ร่วมกับคอมพิวเตอร์สถานการณ์จำลอง มี คะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบที่เรียนชีววิทยา ตามแบบปกติ และมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองทันที และหลังการ ทดลอง 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน

บุญรัตน์ แผลงสร (2551) ผลของการเรียนแบบสถานการณ์จำลองบนเว็บโดยใช้ บล็อกเพื่อสะท้อนการเรียนเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อเรื่องยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบสถานการณ์จำลองบน เว็บแต่ไม่ได้ใช้บล็อก มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนเจตคติของนักเรียน

ที่มีต่อยาเสพติดหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนของนักเรียนที่เรียนแบบสถานการณ์จำลองบนเว็บโดยใช้บล็อกเพื่อสะท้อนการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบสถานการณ์จำลองบนเว็บแต่ไม่ได้ใช้บล็อกเพื่อสะท้อนการเรียนรู้

ศกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2544) อาจารย์แผนกวิชาการพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือผู้ป่วยสูงอายุของนักศึกษาพยาบาลพบว่ากลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สถานการณ์จำลองมีสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือผู้ป่วยสูงอายุสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สาวิตรี แยมบัวศรี (2540) โดยศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลและสุขภาพจิตและจิตเวชต่อความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล จากผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

รูปแบบการวิจัย

วิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research Design) แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดสองครั้ง (Pretest-posttest control groups design)

E	:	R	O ₁	X	O ₂
C	:	R	O ₃		O ₄

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
C	หมายถึง	กลุ่มควบคุม
X	หมายถึง	การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
O ₁	หมายถึง	คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง
O ₂	หมายถึง	คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
O ₃	หมายถึง	คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม
O ₄	หมายถึง	คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จ.นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียน ดังนี้
 - 1) โรงเรียนเข้าร่วมเป็นโรงเรียนนำร่องในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยองค์การแพธ (PATH) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชนในระบบการศึกษา และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษาเป็นวิชาผู้เรียนทุกคนต้องศึกษา 16 คาบ/ภาคการศึกษา
 - 2) มีความพร้อมด้านเครื่องมือ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตพร้อม
2. เลือกห้องเรียนโดยใช้การเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เลือกมา 2 ห้องเรียน คือ ม.5/1 และ 5/2 ซึ่งมีจำนวนผู้เรียนห้องละ 35 คน รวมเป็น 70 คน

หมายเหตุ ในแต่ละห้องผู้เรียนมีระดับผลการเรียนที่คละกันทั้งสูง กลาง ต่ำ จากการแบ่งนักเรียนตามเกณฑ์การแบ่งห้องเรียนของโรงเรียน
3. ทดสอบทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนกับผู้เรียนทั้ง 2 เพื่อทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นของการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
4. สุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลากเพื่อกำหนดกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้ผลคือ ม.5/1 เป็นกลุ่มทดลอง และม.5/2 เป็นกลุ่มควบคุม
5. แบ่งผู้เรียนกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มย่อย คัดเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ นำมาจัดเรียงตามลำดับจากนั้นคัดเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียนครบทุกผลการเรียน เพื่อให้ทุกกลุ่มมีความสามารถที่เท่าเทียมกันเป็นการควบคุมความแปรปรวนที่อาจจะเกิดขึ้นกับงานวิจัย แบ่งตามคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ในปีการศึกษา 2551 ด้วยค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ดังนี้
 - นักเรียนที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 75 ขึ้นไป เป็นนักเรียนกลุ่มสูง
 - นักเรียนที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 65-74 เป็นนักเรียนกลุ่มปานกลาง
 - นักเรียนที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 64 ลงไปเป็นนักเรียนกลุ่มต่ำ

จะสามารถแบ่งผู้เรียนออกเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนกลุ่มสูง 26 คน และกลุ่มปานกลาง 9 คน จัดเข้ากลุ่มย่อยได้ 7 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการจัดนักเรียนกลุ่มทดลองเข้ากลุ่มย่อย

การจัดกลุ่ม							รวม(คน)
1	2	3	4	5	6	7	35
สูง,สูง,สูง ,สูง,กลาง	สูง,สูง,สูง ,สูง,กลาง	สูง,สูง,สูง ,สูง,กลาง	สูง,สูง,สูง ,สูง,กลาง	สูง,สูง,สูง ,สูง,กลาง	สูง,สูง,สูง ,กลาง ,กลาง	สูง,สูง,สูง ,กลาง ,กลาง	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 2) เว็บการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
- 2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** คือ 1) แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 3) แบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก

ขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 2) เว็บการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง** มีรายละเอียด ดังนี้

1.1) ศึกษาหลักการ แนวคิด จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง และปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ จากการศึกษาผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการ และขั้นตอน ประโยชน์ ข้อดีและข้อจำกัด

ของการจัดกิจกรรม ซึ่งได้นำมาเป็นแนวทางในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

1.2) ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในรายวิชา เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากคู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับเยาวชน ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ขององค์การแพท(PATH) ภายใต้โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยศึกษาถึงหลักการ แนวทางการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเรื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือหน่วย ทักษะส่วนบุคคล โดยจำเพาะเจาะจงไปที่ ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่อง การปฏิบัติ

1.3) วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา และองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้กิจกรรมในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วย กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

1.4) กำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนด้วย ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง เกณฑ์การผ่านแต่ละระดับในขั้นตอนการเรียน แล้วเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และปรึกษาร่วมกับอาจารย์ผู้สอน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหา ของ วิชาเพศศึกษา ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ทักษะส่วนบุคคล โดยจำเพาะเจาะจงในทักษะการ สื่อสารระหว่างบุคคล เรื่องการปฏิบัติ โดยแบ่งเป็นหน่วยย่อย 2 หน่วยคือ การปฏิบัติเมื่อถูก กัดต้อน และการปฏิบัติอย่างประนีประนอม

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ใน สถานการณ์จำลอง ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม และ ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา การจัดกิจกรรม เวลา และสื่อที่ใช้ (ดังตารางใน ภาคผนวก ก) รับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การใช้ ภาษา กิจกรรม เนื้อหา เวลาที่ใช้ในกิจกรรม

2) การพัฒนาเว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ใน สถานการณ์จำลอง เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มีลักษณะเป็นเว็บไซต์ที่มี บทเรียนสถานการณ์จำลอง เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล จำนวน 2 หน่วย ประกอบด้วย การปฏิบัติเมื่อถูกกัดต้อน และการปฏิบัติอย่างประนีประนอม ในเว็บการเรียนรู้นี้อาศัย องค์ประกอบของเครื่องมือสื่อสารบนเว็บในการทำกิจกรรมตามแผนการสอน คือ ห้องสนทนา และบล็อก มีขั้นตอนการสร้างเว็บ ดังนี้

2.1) ศึกษาเนื้อหาวิชาเพศศึกษาในเรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยรวบรวมเนื้อหาจากเอกสารตำราที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน

2.2) วิเคราะห์เนื้อหาในเรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล และคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมนั้นคือ เรื่อง การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน และการปฏิเสธอย่างประนีประนอม เพื่อสร้างเว็บการเรียนด้วยสถานการณ์จำลอง (Standsklev,1974) โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกโดยการเผชิญสถานการณ์ที่จำลองขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีการหาทางออกในสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องการหลีกเลี่ยงได้อย่างเหมาะสม

2.3) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เขียนเนื้อหาบทเรียน บทละคร และเลือกใช้สถานการณ์จำลองให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากนั้นให้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่านประเมินความสอดคล้องของข้อความในบทเรียนสถานการณ์จำลองแต่ละข้อกับจุดประสงค์ที่จะวัด (Index of Item Objective Concurrence: IOC) และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้างของเนื้อหาภาษาที่ใช้(ดังตารางในภาคผนวก จ) แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4) เขียนผังโครงสร้างของเว็บเพื่อแสดงการเชื่อมโยงภายในเว็บ พร้อมทั้งจัดทำผังโครงเรื่อง (Storyboard) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองบนเว็บที่ออกแบบรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์(Ally,2004) ทั้ง 4 ระดับนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2.5) นำผังโครงเรื่อง (Storyboard) ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาสร้างเป็นการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองบนเว็บที่ออกแบบรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ (Ally,2004) ทั้ง 4 ระดับให้สอดคล้องกับการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง(Standsklev,1974) ได้เป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 แสดงกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

2.6) พัฒนาเว็บการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองด้วยโปรแกรมต่างๆให้เหมาะสมตามทฤษฎีและข้อค้นพบในงานวิจัย

2.7) นำเว็บการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนบนเว็บและบทเรียนสถานการณ์จำลอง 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมในด้านต่างๆ ทั้งในส่วนของเว็บการเรียนรู้ และบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ โดยใช้แบบประเมินเว็บการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยค่าเฉลี่ยของการประเมินเว็บการเรียนรู้โดยรวมอยู่ที่ 4.47 อยู่ในระดับมาก(ดังตารางในภาคผนวก ๑) สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือขนาดของตัวอักษร ในเว็บเพจและห้องสนทนา ค่าเฉลี่ยของการประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บอยู่ที่ 4.31 อยู่ในระดับมาก (ดังตารางในภาคผนวก ๑) สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ การใช้เสียงประกอบ และเพิ่มเติมเสียงพากษ์ของตัวละคร

2.8) แก้ไขปรับปรุงเว็บการเรียนรู้ จากข้อเสนอแนะที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินเว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง ซึ่งมีรายละเอียดการพัฒนาแบบประเมินเว็บการเรียนรู้ ดังนี้

แบบประเมินเว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินเว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามในแบบประเมินครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สร้างข้อคำถามที่เหมาะสมกับการประเมินเว็บการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง โดยแบ่งคำถามในการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 คำถามในการประเมินเว็บการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1.1.1 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน

1.1.2 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา

1.1.3 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน

1.1.4 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบริบทการเรียนการสอน

1.2 คำถามในการประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ

1.2.1 ด้านการออกแบบบทเรียนสถานการณ์จำลอง

- 1) การนำเข้าสู่บทเรียน
- 2) การนำเสนอสถานการณ์
- 3) การตัดสินใจ
- 4) ผลป้อนกลับ

5) การออกจากบทเรียน

1.2.2 ด้านการออกแบบหน้าจอ

การประเมินมีเกณฑ์ในการประเมินตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตามระดับความเหมาะสม จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจสอบไปใช้ในการประเมินเว็บการเรียนการสอนแบบร่วมมือผ่านเว็บ

2.9) นำเว็บที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำไปทดสอบความสามารถในการใช้งานของเว็บไซต์ (Usability test) โดยใช้แนวคิดโครงสร้างรูปแบบการประเมินของมหาวิทยาลัยโคโรลาโด (<https://www.cu.edu/irm/stds/usability/>) ทั้งนี้เพื่อประเมินความสามารถในการเข้าถึงในแต่ละเว็บเพจ ความสามารถในการเข้าใจเกี่ยวกับคำสั่งในขั้นตอนการเรียน การใช้ระยะเวลาในการเข้าถึง และความผิดพลาดของจุดเชื่อมโยงต่างๆ กับนักเรียนที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ได้นำข้อเสนอแนะจากจากทดสอบมาปรับปรุงได้แก่ ระยะเวลาในการเข้าถึงเว็บเพจของบทเรียนสถานการณ์จำลอง

2.10) ได้เว็บการเรียนรู้อด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่ใช้ในการทดลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 8 แสดงการสร้างเว็บการเรียนที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์
ในสถานการณ์จำลอง

ส่วนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 3) แบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก

1.) การพัฒนาแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของผู้เรียนในรูปแบบสถานการณ์ ชนิด 4 ตัวเลือก เป็นตัวเลือกที่จะแสดงถึงการมีคุณลักษณะนั้นมากน้อยต่างกัน โดยให้คะแนนเป็น 1 2 3 และ 4 ตามแนวคิดการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตของ ขวัญยืน มูลศรี (2548) จำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1) ศึกษาทฤษฎี นิยามจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน การปฏิเสธอย่างประนีประนอม

1.2) เขียนนิยามศัพท์เฉพาะของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลด้านการปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน และการปฏิเสธอย่างประนีประนอม

1.3) เขียนข้อคำถามให้อยู่ในนิยามของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลด้านการปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน และการปฏิเสธอย่างประนีประนอม โดยมีรายละเอียดในการเขียนข้อคำถาม ดังนี้

(1) ลักษณะของแบบวัดที่สร้างขึ้น เป็นรูปแบบสถานการณ์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้เลือกตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบ

(2) สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่กำหนด จำนวน 25 ข้อ ตามคำแนะนำที่ให้ข้อสอบเกินจำนวนที่ต้องการจริงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ซึ่งข้อสอบที่ต้องการจริงในการวิจัยครั้งนี้คือ 20 ข้อ

(3) การให้คะแนนของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลให้น้ำหนักคะแนน เป็น 1,2,3 และ 4 คะแนน ตามคุณลักษณะมาก-น้อยของเรื่องที่ต้องการวัด

1.4) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความครอบคลุมของเนื้อหา (IOC) โดยเกณฑ์ที่เลือกใช้ข้อคำถามคือเลือกข้อที่มีคะแนนมากกว่า 0.5 ขึ้นไป (ดังตารางในภาคผนวก ๑) จากนั้นนำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ

- 1.5) นำแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน
- 1.6) นำคะแนนสอบครั้งที่ 1 คำนวณค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมเมื่อหักคะแนนข้อนั้นออก (item-total Correlation) ค่าอำนาจจำแนกที่ถือว่าข้อคำถามนั้นมีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้คือจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548) ได้ข้อสอบที่ใช้ได้จำนวน 22 ข้อ (ดังตารางในภาคผนวก จ)
- 1.7) เพื่อความน่าเชื่อถือผู้วิจัยนำแบบวัดทักษะชีวิตที่ปรับปรุงไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง(คนละกลุ่มกับการวัดครั้งที่ 1) จำนวน 35 คน
- 1.8) นำคะแนนสอบครั้งที่ 2 คำนวณค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมเมื่อหักคะแนนข้อนั้นออก (item-total Correlation) เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป ได้ 20 ข้อ (ดังตารางในภาคผนวก จ)
- 1.9) นำคะแนนสอบครั้งที่ 2 คำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งเรียกว่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .649 (ดังตารางในภาคผนวก จ)
- 1.10) ได้แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 20 ข้อ

2.) การพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์

ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 2.1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์
- 2.2) ศึกษาลักษณะของการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน สถานการณ์จำลอง และลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลในการปฏิบัตินำมากำหนดเป็นข้อคำถาม
- 2.3) เลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) กำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ที่แน่นอนตายตัว
- 2.4) ร่างข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดย โดยมีประเด็นคำถามดังนี้
 - 1) ความคิดเห็นของผู้เรียนก่อนการทดลอง ที่มีต่อการพูดปฏิเส

2) ความคิดเห็นของผู้เรียนขณะทดลองที่มีต่อการปฏิบัติ และ
กิจกรรมการเรียนรู้

3) ความคิดเห็นของผู้เรียนหลังการทดลองที่มีต่อการปฏิบัติ และ
กิจกรรมการเรียนรู้

2.5) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความ
ตรงทางเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น (index of item – objective congruence : IOC) ที่มีลักษณะการให้คะแนน คือ

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

2.6) คัดเลือกข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์การตัดสินความตรงเชิงเนื้อหาของ ศิริชัย
กาญจนวาลี (2550) ที่กำหนดว่า ค่าดัชนีที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) จึงจะถือว่า
ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อความที่ต้องการจะวัด ในการวิจัยครั้งนี้ข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก
คือมีค่าระหว่าง 0.50-1 มีจำนวน 12 ข้อ และไม่ผ่านการคัดเลือก คือมีค่าต่ำกว่า 0.50
($IOC < 0.50$) จำนวน 3 ข้อ

2.6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ เพิ่มข้อ
คำถามให้มีความครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการวัดและตั้งคำถามให้เป็นคู่ขนาดกันทั้ง ก่อน-ระหว่าง-
หลังการทดลอง เพื่อให้ง่ายในการวิเคราะห์ข้อมูล ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษา

2.7) ได้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.) การพัฒนาแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกลูก

ประเด็นในการประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกลูก ผู้วิจัยได้
สังเคราะห์จากแนวคิดการสะท้อนการเรียนรู้จากการเขียนบันทึกการเรียนรู้บนบล็อกลูก ของ
Johnson และ Johnson (2002), Nahrgang และ Carter (1986), Mett(1987), Norwood และ
Carter (1994), Conner-Greene และ Anne (2000) โดยแบบประเมินนี้จะมีลักษณะเครื่องมือ
การวัดแบบรูบริก (Rubric Scoring) 3 ระดับ คือ ระดับ 0,1 และ 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1) สร้างประเด็นที่เหมาะสมกับการประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน
บนบล็อกลูก นิยามความแตกต่างของแต่ละระดับคะแนนให้ชัดเจน และสร้างเกณฑ์ในการประเมิน

3.2) นำแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา โดยการใช้ดัชนี IOC ที่มีลักษณะการให้คะแนน คือ

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง
- 1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

3.3) คัดเลือกข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์การตัดสินความตรงเชิงเนื้อหาของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ที่กำหนดว่า ค่าดัชนีที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อความที่ต้องการจะวัด ในการวิจัยครั้งนี้ข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.50 – 1

3.4) แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะท่านผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำมาใช้จริง สิ่งที่ปรับแก้ไขคือ ประเด็นในการสรุป และการประยุกต์ใช้ที่ประเมินแยกเป็นประเด็นละ 2 ครั้ง ทำให้การประเมินซ้ำซ้อน จึงต้องรวมประเด็นที่ซ้ำซ้อนมาไว้เป็นหัวข้อย่อยในประเด็นหลัก โดยมีโครงสร้างของประเด็นในการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างประเด็นในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิค

การสะท้อนการเรียนรู้บนบลิค	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเขียน				รวม
	บันทึกการเรียนรู้				
	1	2	3	4	
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ในครั้งนี้ได้	-	-	ข้อ 1	-	1
2. ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน		ข้อ 2			1
3. ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน	ข้อ 3.1-				2
	3.2				
4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนกับสถานการณ์อื่นได้				ข้อ 4.1-	3
				4.3	
รวม	2	1	1	3	7

หมายเหตุ 1 หมายถึง ผู้เรียนได้บันทึกสาระสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้
อะไรบ้าง และได้ทำอะไรจากการเรียน 2 หมายถึง ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ และตรวจสอบ
ความถูกต้องของความรู้และได้ทำความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 3 หมายถึง ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้
กับความรู้ใหม่ได้ 4 หมายถึง ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้

เกณฑ์การประเมิน

1.81 คะแนนขึ้นไป	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกอยู่ใน ระดับสูงมาก
1.42 – 1.80 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกอยู่ใน ระดับสูง
1.02 – 1.41 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกอยู่ใน ระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 1.02 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกอยู่ใน ระดับต่ำ

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

- 1) เตรียมเครื่องมือ จัดเตรียมสถานที่โดยการตรวจสอบห้องปฏิบัติการทาง
คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดลอง
- 2) จัดเตรียมระยะเวลาในการทดลองโดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนใน
รายวิชาเพศศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 กำหนดสัปดาห์ที่ใช้ในการทดลองตามความ
เหมาะสม
- 3) จัดเตรียมแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล กระดาษคำตอบ และเว็บ
การเรียนที่ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ให้พร้อมก่อนการ
ทดลอง
- 4) ผู้เรียนทั้ง 2 ห้องทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนจำนวน
20 ข้อใช้เวลา 30 นาที เพื่อทดสอบสมมติฐาน เบื้องต้นของการทดสอบความแตกต่างระหว่าง
กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างกันของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	(\bar{x})	S.D	t	Sig
กลุ่มทดลอง	35	65.17	6.08		
				1.642	.105
กลุ่มควบคุม	35	62.80	5.99		

$p < .05$

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 65.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 6.08 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 62.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 5.99 แสดงว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพื้นฐานทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนไม่แตกต่างกัน

5) เริ่มการทดลองตามขั้นตอนวิจัยตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2552

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการทดลอง

1) กลุ่มทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์รวม 8 คาบเรียน มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1.1) ก่อนการเรียนผู้วิจัยได้ปฐมนิเทศชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์การใช้งานเว็บ และเงื่อนไขต่างๆ รวมถึงอธิบายขั้นตอนการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองให้กับผู้เรียน ใช้เวลา 2 คาบเรียน

1.2) ผู้เรียนดำเนินการเรียนตามแผนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง(สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก ข) โดยมีขั้นตอนการเรียน โดยสรุป ดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน โดยผู้เรียนเข้าสู่ส่วนต่างๆของเว็บด้วยการนำทางของส่วนต่อประสานบนเว็บ และทำความเข้าใจขั้นตอนในการเรียนในแต่ละคาบ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา โดยผู้เรียนเข้าใช้งานบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ

ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน ในขั้นนี้จะเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้อื่นโดยใช้เครื่องมือการสื่อสารบนเว็บ ดังนี้

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารเนื้อหาการเรียนจากผู้สอน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน – ผู้เรียน สนทนาบนเว็บ (Chat) ในห้องสนทนากลุ่มย่อย โดยใช้ห้องสนทนาบนเว็บ ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปราย เพื่อซักซ้อม กำหนดบทละครในการจำลองการสื่อสารของกลุ่มตนเองจากสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้ในแต่ละคาบเรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน – ผู้เรียน สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนาหลัก โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงการจำลองการสื่อสารในสถานการณ์ที่ได้รับ ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดงทีละกลุ่ม ผู้สอนสรุปกิจกรรมในขั้นนี้และให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอน ในขั้นนี้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้บนบล็อก จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละคาบ และตอบคำถามผู้สอนเพื่อประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนกับสถานการณ์อื่น

- 1.3 ผู้เรียนทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังการวิจัย
- 1.4 สุ่มสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เรียน จำนวน 28 คน

2) กลุ่มควบคุม

ผู้เรียนได้รับการสอนโดยใช้แนวทางการจัดกิจกรรมของโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ ขององค์การแพท(Path) อ้างอิงจากคู่มือการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับเยาวชนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) เรื่อง “ทางที่เลือกเดิน” และ “คุยกันได้ไหม” ใช้เวลา 4 สัปดาห์รวม 8 คาบเรียน มีขั้นตอนการเรียนรู้โดยสรุป ดังนี้ (สามารถดูแผนการสอนกลุ่มควบคุมได้ในภาคผนวก ข)

คาบที่ 1-2 ปฐมนิเทศ/นำเข้าสู่บทเรียน

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อร่วมระดมความคิดตอบคำถามผู้สอนจากสถานการณ์ที่กำหนด เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดก่อนการตัดสินใจ
 - 2.1 ถ้าอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น เราารู้สึกอย่างไร
 - 2.2 เราจะตัดสินใจอย่างไร
 - 2.3 เพราะเหตุใดเราจึงเลือกตัดสินใจแบบนั้น ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจคืออะไร
 - 2.4 ผลที่เราคาดว่าจะเกิดจากการทำตามทางเลือกนั้น คืออะไร

3. ผู้สอนอธิบาย พูดคุยกับผู้เรียนในประเด็นการ “ตัดสินใจ” หาทางออกให้กับตนเองในสถานการณ์ต่างๆ

4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้รับสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อแสดงในคาบถัดไป

คาบที่ 3-4 การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน/ คาบที่ 5-7 การปฏิเสธอย่าง

ประนีประนอม (ใช้กิจกรรมเดียวกันทั้ง 2 เนื้อหา)

1. ผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้แสดงบทบาทสมมติในเรื่องการปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน

2. ผู้สอนถามความรู้สึกผู้เรียนกลุ่มที่แสดงว่าเป็นอย่างไร การพูดคุยง่ายหรือยากกว่าที่คิดไว้ตอนแรก และชวนผู้เรียนกลุ่มใหญ่คุยแลกเปลี่ยนโดยใช้คำถามเชื่อมโยงกับการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม
3. ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน อธิบายและสรุปประเด็นสำคัญในแง่ของหลักการ รวมถึงอธิบายตัวอย่างการใช้คำพูดให้แก่ผู้เรียน
4. ให้ผู้เรียนจับคู่กันเพื่อฝึกการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันในสถานการณ์ของกลุ่มที่แสดง
5. สุ่มผู้เรียนมาแสดงหน้าชั้นเรียน ผู้สอนให้ผลป้อนกลับและคำแนะนำ
6. ผู้สอนสรุปประเด็นสำคัญของกิจกรรม
7. ผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนเขียนบันทึกลงในกระดาษ A4 ดังนี้
 - 7.1 ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากการเรียนในคาบ
 - คาบที่ 3-4 การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน
 - คาบที่ 5-7 การปฏิเสธอย่างประนีประนอม
 - 7.2 ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เขียนอธิบายการตัดสินใจในการหาทางออก และการเลือกใช้คำพูด

สถานการณ์การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน : รุ่นพี่ของนักเรียนใช้คำพูดข่มขู่ให้ขายยาเสพติด

สถานการณ์การปฏิเสธอย่างประนีประนอม : แฟนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัดกัน 2 คน

คาบที่ 8 ทดสอบหลังเรียน

ให้ผู้เรียนทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังทดลองมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 1 ,2 ,3 และ 4 ตามคุณลักษณะของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีจากน้อยไปหามาก
2. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิบัติสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

3. ข้อมูลการเขียนสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกร เพื่อนำมาประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 3 ท่านได้ประเมิน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกร ให้คะแนนตาม ลักษณะการวัดแบบรูปรีค 3 ระดับ คือ 0,1 และ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ (t-test Independent)

2) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียน และคะแนนแบบวัด ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยนำข้อมูลมา วิเคราะห์เปรียบเทียบ (t-test Dependent)

3) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ (t-test Independent)

4) สรุปผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่ส่งผลต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล นำเสนอ ข้อมูลโดยทำการแปลข้อมูลจัดเป็นกลุ่มๆ และสรุปใจความสำคัญของข้อคำตอบ

5) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คะแนนที่ได้จาก การประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของผู้เรียนจากการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลอง ศึกษาคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาระดับการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research Design) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยตัวแปรในการทดลองคือ การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลอง

ในบทนี้เป็นการเสนอข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพได้แก่ คะแนนของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนและหลังเรียน ข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลอง และคะแนนของแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลอง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค

ผลการวิเคราะห์คะแนนการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อคเป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค ที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณัจำลองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และจัดเป็นระดับคะแนน สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียน และคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	(\bar{x})	S.D	t-test	Sig
กลุ่มทดลอง					
ก่อนเรียน	35	65.17	6.08		
หลังเรียน	35	72.03	4.01	-7.479	.000*
กลุ่มควบคุม					
ก่อนเรียน	35	62.80	5.99		
หลังเรียน	35	70.06	2.15	-7.298	.000*

*p<.05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกับคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของทั้ง 2 กลุ่มสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 65.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อน

เรียนเท่ากับ 6.08 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 72.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 4.01 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 62.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลก่อนเรียนเท่ากับ 5.99 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 70.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 2.15

2. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	(\bar{x})	S.D	t-test	Sig
กลุ่มทดลอง	35	72.03	4.01	2.56	.013*
กลุ่มควบคุม	35	70.06	2.15		

*p<.05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 72.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 4.01 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 70.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนเท่ากับ 2.56

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 28 คน เป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นก่อนการเรียน

ข้อมูลการวิจัยได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนก่อนการเรียน ข้อมูลพบว่าผู้เรียนในช่วงเริ่มต้นไม่เคยมีความรู้ในเรื่องการปฏิเสธที่เหมาะสมถูกต้องส่งผลให้ผู้เรียนไม่มั่นใจในการปฏิเสธและมักไม่ปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เห็นด้วย

ประเด็นคำถาม : ในอดีตเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่นักเรียนต้องปฏิเสธผู้อื่น นักเรียนกล้าปฏิเสธหรือไม่ เพราะเหตุใด ความรู้สึกเป็นอย่างไร

ก่อนการเรียนผู้เรียนจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ไม่กล้าที่จะปฏิเสธผู้อื่น สาเหตุจากความกลัวในเรื่องต่างๆ ทั้ง การเสียหน้า เพื่อนไม่ยอมรับเข้ากลุ่ม ค่าสอบประมาท การเสียมิตรภาพ การเข้าใจผิด นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากความห่วงใยในความรู้สึกของผู้อื่นจนไม่กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง ไม่อยาก让别人เสียหน้า รักเพื่อน และการไม่รู้หลักการในการจะปฏิเสธจึงทำให้ไม่ทราบว่าต้องใช้คำพูดอย่างไรคนที่ฟังจึงจะเข้าใจ ดังนั้นการที่ผู้เรียนไม่กล้าปฏิเสธทำให้รู้สึกอึดอัดใจ เสียความรู้สึกที่ต้องทำตามผู้อื่นโดยขัดแย้งกับความต้องการของตน มีเพียงผู้เรียนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 ที่กล้าปฏิเสธ เพราะเหตุผลที่ว่าจะกล้าปฏิเสธก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี เช่น ชักชวนให้หนีเรียน หรือเสพยาเสพติด หรือปฏิเสธในสิ่งที่เกินกำลังและความสามารถที่ตนจะทำได้ เช่น ในกลุ่มเพื่อนที่มีฐานะ แต่ตนไม่มีกำลังทรัพย์จะใช้จ่ายได้เท่าเพื่อนๆ ในกลุ่ม เมื่อเพื่อนชักชวนในเรื่องที่ต้องใช้จ่ายเงินเกินฐานะของตนก็จะกล้าปฏิเสธทันที แต่ความรู้สึกในขณะที่ปฏิเสธก็จะเป็นความลังเล กล้าๆ กลัวๆ ว่าคำพูดที่ใช้ปฏิเสธไปผู้ฟังจะยอมรับหรือไม่

ประเด็นคำถาม : นักเรียนคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคในการพูดปฏิเสธมากที่สุด ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นอุปสรรคในการพูดปฏิเสธ มีดังนี้

- 1) การเป็นห่วงความรู้สึกของผู้อื่นมากจนไม่ได้นึกถึงผลดีและผลเสียที่จะตามมาในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม
- 2) ไม่ทราบวิธีการปฏิเสธที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์
- 3) ไม่เคยมีประสบการณ์ในบางสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ

- 4) การไม่ยอมเปิดเผยตนเอง พยายามทำตนให้เทียบเท่ากับเพื่อน เช่น เมื่อไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่แตกต่างกับตนเอง ก็พยายามทำให้เพื่อนยอมรับ
- 5) ความเกรงใจผู้อื่น
- 6) ความกลัว เช่น กลัวผู้อื่นไม่ยอมรับ กลัวคำสบประมาท กลัวการเข้าใจผิด ฯลฯ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

หลังการเรียนรู้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นใน 6 ประเด็น ข้อมูลพบว่าในระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการจำลองสถานการณ์ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิเสธ ได้เห็นตัวอย่างการปฏิเสธที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูก มีอิสระในการเรียน ได้ฝึกการสื่อสารและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมไปกับกิจกรรม

ประเด็นคำถาม : กิจกรรมในขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้รู้วิธีการปฏิเสธ

กิจกรรมที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าจะช่วยให้นักเรียนรู้วิธีการปฏิเสธ คือ บทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ เพราะสามารถเข้าใจได้ง่ายจากละครที่จำลองสถานการณ์ขึ้นมาทำให้ผู้เรียนเห็นภาพมากขึ้น และมีหลากหลายทางออกในการปฏิเสธให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือกในทุกสถานการณ์

ประเด็นคำถาม : กิจกรรมขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการปฏิเสธ

กิจกรรมที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าจะช่วยในการฝึกวิธีการปฏิเสธ คือ กิจกรรมในห้องสนทนาที่มีการแบ่งกลุ่มย่อยให้จำลองการสื่อสาร เพราะผู้สอนได้มอบหมายสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่ต้องปฏิเสธ ลองผิดลองถูกในการเลือกคำตอบ ในตอนที่ชักซ้อมบทละคร ก่อนการแสดงจริงในห้องสนทนาพร้อมให้กลุ่มอื่นได้รับชม และเมื่อถึงเวลาแสดงจริงก็จะมีปัญหาเฉพาะหน้าหากมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้ชักซ้อมในกลุ่ม

ประเด็นคำถาม : นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่กำหนดให้หรือไม่

ผู้เรียนจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 มีความรู้สึกร่วมในสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ในทุกๆกิจกรรม มีสาเหตุจากสถานการณ์ที่นำมาใช้เป็นเหตุการณ์ที่ผู้เรียนเคยพบจึงทำให้รู้สึกร่วมในสถานการณ์นั้น และผู้เรียนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 ให้ความคิดเห็นว่าไม่รู้สึกร่วมในบางสถานการณ์ซึ่งมีสาเหตุจากการที่ไม่เคยเผชิญสถานการณ์นั้นมาก่อน

ประเด็นคำถาม : ความรู้สึกของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมเป็นอย่างไร

ผู้เรียนทุกคนมีความสนุกสนาน เพลิดเพลินกับกิจกรรมที่ได้ทำ ผู้เรียนไม่เคยได้เรียนด้วยกิจกรรมแบบนี้มาก่อน การเรียนในห้องเรียนส่วนใหญ่จะไม่ใช้สื่อการสอน คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตในการเรียนจึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกแปลกใหม่และชอบกิจกรรมการเรียนนี้ และรู้สึกอยากให้มีกิจกรรมการเรียนแบบนี้ในรายวิชาอื่นๆ ผู้เรียนจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ชอบกิจกรรมในห้องสนทนา เพราะผู้เรียนรู้สึกมีอิสระที่ได้แสดงความคิดเห็นของตน แลกเปลี่ยนกับความคิดเห็นของผู้อื่น ได้ฝึกการจำลองการสื่อสารและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ชอบกิจกรรมในบทเรียนสถานการณ์จำลอง เพราะผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกทางออกของสถานการณ์ด้วยตนเอง สามารถฝึกปฏิบัติโดยไม่ต้องอายุผู้อื่น บทเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

ประเด็นคำถาม : ในอนาคต หากเผชิญสถานการณ์ที่ต้องพบปฏิเสณ นักเรียนจะกล้าปฏิเสธหรือไม่ เพราะเหตุใด

หลังการเรียนผู้เรียนทุกคนมีความคิดเห็นเห็นว่า หากในอนาคตเจอเหตุการณ์ที่ต้องปฏิเสธก็จะมี ความกล้าที่จะพบปฏิเสณ เพราะจากกิจกรรมการเรียนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการปฏิเสธและฝึกการปฏิเสธในบางสถานการณ์ ทำให้มีการลำดับขั้นตอนในการพูด การคิด และการปฏิเสธอย่างถูกต้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิด ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ว่าเหตุการณ์ใดที่เป็นอันตรายไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว และการปฏิเสธในสถานการณ์นั้นก็มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ว่าการปฏิเสธแบบใดเหมาะสม จึงทำให้ผู้เรียนมั่นใจและกล้าที่จะปฏิเสธ

ผู้เรียนส่วนหนึ่งได้นำหลักการปฏิเสธที่ได้เรียนรู้และฝึกทักษะไปใช้จริงหลังจากการเรียน เช่น ในสถานการณ์ที่มีเพื่อนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัดช่วงปิดเทอม หรือชวนหนีเรียนพิเศษเพื่อไปดูภาพยนตร์ ผู้เรียนได้นำการพูดปฏิเสธที่ได้ฝึกมาไปใช้ และได้ผลตอบรับในด้านที่ดี ผู้ฟังสามารถยอมรับในสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิเสธและรักษาสัมพันธภาพระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

ประเด็นคำถาม: นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนนี้คืออะไร

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากกิจกรรมการเรียน มีดังต่อไปนี้

1) ผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องหลักการปฏิเสธในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

2) ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิเสธจากสถานการณ์จำลอง

3) ผู้เรียนเรียนรู้ว่าสถานการณ์ใดควรหลีกเลี่ยง และควรปฏิเสธ

- 4) ผู้เรียนสามารถนำเอาวิธีการปฏิบัติที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน
- 5) ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจ ไหวพริบ ปฏิภาณในการเลือกทางออกใน
สถานการณ์จำลองที่ได้เรียนรู้
- 6) ผู้เรียนได้ฝึกความกล้าแสดงออกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นกับผู้อื่น
- 7) ผู้เรียนได้รู้จักใช้เหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 8) ผู้เรียนได้พูดคุยอย่างเปิดใจกับเพื่อนต่างเพศ เพื่อเข้าใจความคิดเห็น
และมุมมองในเรื่องเพศของเพศตรงข้าม

ประเด็นคำถาม : ข้อเสนอแนะในการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร

ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น
- 2) ควรเพิ่มเติมสถานการณ์ที่ใช้ในกิจกรรมให้หลากหลายมากขึ้น
- 3) กิจกรรมการเรียนนี้ควรให้นักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ได้เรียนรู้

โดยเฉพาะผู้เรียนวัยประถมศึกษาเพื่อเป็นการปูพื้นฐานตั้งแต่เด็ก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบบล็อก

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบน
บบล็อก เป็นการตอบคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนบนบบล็อก โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการ
สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบบล็อก

การสะท้อนการเรียนรู้บนบบล็อก	(\bar{x})	(S.D.)	การแปลความ
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ในครั้งนี้ได้	1.64	0.45	สูง
2. ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน	1.6	0.42	สูง
3. ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้ เรียนมาอย่างชัดเจน	1.55	0.51	สูง
4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่าง เหมาะสม	1.5	0.49	สูง
รวม	1.57	0.48	สูง

จากตารางเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกในภาพรวมพบว่าผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกในระดับสูง มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 โดยค่าเฉลี่ยการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.5 – 1.64 โดยสามารถเรียงลำดับการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกได้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ได้ 2) ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน 3) ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน 4) ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64, 1.6, 1.55 และ 1.5 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง และศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน รวม 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองใช้การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง กลุ่มควบคุมไม่ใช้การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการเรียนทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ จำนวน 8 คาบเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล การสัมภาษณ์ และแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ t-test

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง และศึกษาความคิดเห็นในการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองในรายวิชาเพศศึกษา เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง พบว่าผู้เรียนในช่วงเริ่มต้นไม่เคยมีความรู้ในเรื่องการปฏิบัติที่เหมาะสมถูกต้องส่งผลให้ผู้เรียนไม่มั่นใจในการปฏิบัติและมักไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เห็นด้วย และในระหว่างกิจกรรมการเรียนที่มีการจำลองสถานการณณ์ผู้เรียนได้ฝึก

ทักษะการปฏิเสธ ได้เห็นตัวอย่างการปฏิเสธที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนได้ลองฝึกทดลองถูก มีอิสระในการเรียน ได้ฝึกการสื่อสารและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมไปกับกิจกรรม

3. การสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ผลการทดลองพบว่าผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกโดยรวมในระดับสูง มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.55 จากระดับคะแนนสูงมากคือ 1.81 คะแนนขึ้นไป ระดับปานกลางคะแนน 1.02 – 1.41 คะแนน และระดับต่ำอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 1.02 คะแนน โดยค่าเฉลี่ยการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกเป็นรายด้านในระดับสูงทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.5 – 1.64 โดยสามารถเรียงลำดับประเด็นการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกได้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ได้ 2) ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน 3) ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน 4) ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64, 1.6, 1.55 และ 1.5 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเป็นรายข้อตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองและนักเรียนที่เรียนโดยที่ไม่มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองมีผลต่อคะแนนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนโดยใช้ระดับปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนทั้ง 4 ระดับตามแนวคิดของ Ally(2004) มาผสมผสานกับขั้นตอนการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองของ Stanslev (1974) ได้เป็นขั้นตอนการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ทั้ง 4 ชั้น เป็นการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับวิธีสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดการสอนทักษะการสื่อสารเพื่อระหว่างบุคคลของกระทรวงสาธารณสุข(2542) ที่ได้ระบุว่า การสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติใน

สถานการณ์ใกล้เคียงตัว จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ทางภาษา ทักษะและ กลวิธีต่างๆ ที่จำเป็น โดยมีลำดับขั้นของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน ในขั้นนี้เป็นการใช้ปฏิสัมพันธ์ระดับต่ำสุดที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน (Learner-Interface Interaction) ตามแนวคิดของ Ally (2004) โดยที่การปฏิสัมพันธ์ระดับนี้จะ เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับเนื้อหา และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สอดคล้องกับ Repman and Logan(1996) ที่กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสานเป็นการที่ ผู้สอนออกแบบระบบสื่อให้เป็นบทเรียนและตัวแทนของผู้สอน แล้วให้ผู้เรียนได้เรียนผ่านสื่อ นั้น เสมือนกับว่าได้เรียนกับผู้สอน ในการวิจัยนี้ได้นำปฏิสัมพันธ์รูปแบบนี้มาผนวกเข้ากับกับการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองตามแนวคิดของ Stanslev(1974) ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน(Motivation) ที่เป็นขั้นสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะทำกิจกรรม

กิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเข้าใช้งานเว็บด้วยตนเอง ซึ่งส่วนต่อประสานบนเว็บ ได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ใช้งานได้ง่ายสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดสนใจในการทำ กิจกรรม คล้ายคลึงกับการนำเข้าสู่บทเรียนของครูผู้สอน ที่ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากที่จะ เรียนรู้ และเป็นแนะนำการเรียนให้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องเข้าไปศึกษาวัตถุประสงค์ของ การเรียน ขั้นตอนการเรียน และเข้าใช้งานส่วนต่างๆของเว็บตามขั้นตอนการเรียนด้วยการ ปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสานบนเว็บได้ด้วยตนเอง จึงสามารถผ่านการเรียนรู้ในขั้นนี้ไปยังขั้น ต่อไป

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกประสบการณ์การใช้ทักษะ ด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา

ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมโดยใช้บทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บโดยผู้เรียนได้ศึกษา สถานการณ์จำลอง และเป็นผู้ตัดสินใจเลือกทางออกในแต่ละสถานการณ์ด้วยตนเอง เป็นการที่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา(learner-content interaction) ตามแนวคิดของ Ally (2004) เพื่อการเชื่อมโยงความรู้เดิมและประมวลความรู้ที่ได้รับ โดยเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการปฏิสัมพันธ์ กับเนื้อหาซึ่งผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลเพื่อเปลี่ยนข้อมูลที่เก็บไว้ในหน่วยความจำระยะสั้นไปเก็บไว้ใน หน่วยความจำระยะยาว สอดคล้องกับ Moore (1993) ที่กล่าวว่าการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับ เนื้อหาวิชาจะส่งผลในการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน เช่น ความเข้าใจ มุมมองหรือความรู้ที่ได้รับ ผู้เรียนอาจจะพบกับตัวเองเกี่ยวกับข้อมูลและแนวคิดที่ได้รับจากการดู การอ่านหรือจากการฟัง จากรายการที่สอนที่กำหนด กิจกรรมนี้ได้นำปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหามาผนวกเข้ากับ

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองตามแนวคิดของ Stanslev(1974) ชั้นประสบการณ์ (Experience) กิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้เข้าร่วมสถานการณ์ ศึกษาวิธีการกระทำกิจกรรม กฎ กติกา เวลาและบทบาทที่กำหนดไว้ซึ่งการออกแบบบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างอิสระ สอดคล้องกับ Webber(1991) และ Jonassen(1985) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์เป็นการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามอัตราการเรียนรู้ของตนเอง

กิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องได้เรียนรู้ถึงเนื้อหาและเลือกทางออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด จึงจะสามารถออกจากสถานการณ์นั้นได้ หากผู้เรียนใช้ความรู้เดิมที่มีในการหาทางออกแล้วไม่สามารถออกจากสถานการณ์ได้ บทเรียนก็จะถูกออกแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อดี และข้อเสียของตัวเลือกนั้น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกลับไปเลือกคำตอบใหม่หรือใช้ตัวช่วยเหลือในการศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติม ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้ใหม่แล้วนำไปใช้เลือกทางออกที่เหมาะสม ผู้เรียนจึงจะสามารถออกจากสถานการณ์ในบทเรียนได้ และผู้เรียนก็จะผ่านการเรียนรู้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์ โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน

ผู้เรียนจะได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ ผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเป็นการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งสนับสนุน ตามแนวคิดของ Ally (2004) ที่กล่าวว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้วก็จะเริ่มมีความต้องการที่จะหาผู้ช่วยเหลือ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน(learner-learner) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (learner-to-instructor) ปฏิสัมพันธ์ระดับนี้นำมาผนวกเข้ากับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองตามแนวคิดของ Stanslev(1974) ในขั้นจำแนกแยกแยะ(Identify) และขั้นวิเคราะห์ (Analyze) โดยผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดบทบาทและคำพูดตัวละครในการจำลองการสื่อสาร ผู้เรียนจะได้ร่วมกันอภิปรายเพื่อหาทางเลือกในการตัดสินใจใช้คำพูดและบทละครที่เหมาะสมกับสถานการณ์

ผู้เรียนได้ใช้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้ช่องทาง การสื่อสารผ่านห้องสนทนาซึ่งเป็นการสื่อสารแบบประสานเวลา (Synchronous) ช่วยให้การ ทำกิจกรรมเป็นไปได้อย่างรวดเร็วทั้งการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ก่อนที่ผู้เรียนจะแยกเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับชมวิดีโอทัศน์ที่เป็นการสื่อสารจากผู้สอน เพื่ออธิบายในแง่ของหลักการและทฤษฎี รวมถึงความแตกต่างของตัวเลือกแต่ละข้อในบทเรียน สถานการณ์จำลอง จากนั้นผู้เรียนจึงเข้าห้องสนทนากลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายทบทวนความเข้าใจ และหาข้อสรุปสิ่งที่เรียนร่วมกัน สิ่งที่ผู้เรียนอภิปรายนั้นจะต้องสะท้อนความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อเลือกวิธีการสื่อสารที่

เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ผู้สอนได้กำหนด จากนั้นจึงสื่อความหมายสิ่งที่ได้ปรึกษากันในกลุ่ม ในรูปแบบของการแสดงละครเพื่อจำลองการสื่อสารในห้องสนทนา และผู้เรียนจะได้รับการ ประเมินและให้ผลป้อนกลับจากผู้สอนในการทำกิจกรรม

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนในการจำลองการสื่อสารในชั้นตอนนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจนในการสื่อสารเพื่อปฏิเสธจากคาบแรกจนถึงคาบสุดท้าย นั่นคือ ในคาบแรกผู้วิจัยให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสารในสถานการณ์ที่เพื่อนชวนหนีเรียนไปดูหนัง ผู้เรียนก็จะใช้คำพูดในการคัดค้าน เช่น “ไว้โอกาสหน้าดีกว่านะ” “ไว้ไปกันวันหลัง” เป็นต้น หรือ ใช้คำพูดในการต่อรอง เช่น “ไว้สอบเสร็จก่อนแล้วค่อยไปดูกัน” “โทรไปจองตั๋วก็ได้ เรียนเสร็จแล้ว ไปดูก็ยังทัน” เป็นต้น ซึ่งตามหลักการปฏิเสธที่ถูกต้องนั้นการใช้คำพูดเพื่อต่อรองหรือคัดค้านนั้น อาจใช้ได้ครั้งแรกแต่ในครั้งถัดไปก็ไม่สามารถปฏิเสธได้จึงเป็นการปฏิเสธที่ยังไม่สมบูรณ์ตาม หลักการ นอกจากนั้นผู้เรียนจะใช้เวลาในการสนทนาค่อนข้างมากและใช้คำพูดวกวน ทำให้การ ปฏิเสธยังไม่คล่องแคล่วเพราะการใช้คำพูดในการปฏิเสธยังไม่เหมาะสม

การจำลองการสื่อสารในคาบถัดมาผู้เรียนมีพัฒนาการในการสื่อสารมากขึ้น ผู้เรียนสามารถปฏิเสธได้ตามหลักการในสถานการณ์ที่แฟนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัดสองต่อสอง โดยหลักการปฏิเสธที่เหมาะสมนั้นในขั้นแรกต้องอธิบายความรู้สึกของตนเองที่ต้องปฏิเสธ ผู้เรียน จะใช้คำพูดว่า “ไม่ค่อยสบายใจเลย เราเป็นผู้หญิงจะเสียหายกว่าผู้ชายนะ” “ลำบากใจ เหมือนกันนะถ้าไปกันแค่สองคน” เป็นต้น จากนั้นจึงใช้คำพูดที่เหมาะสมในการปฏิเสธอย่าง สุภาพ “ขอไม่ไปเดี๋ยย” “ฉันว่าอย่าไปเลยนะ” เป็นต้น สุดท้ายต้องสอบถามความรู้สึกของคู่ สนทนา “คุณคงเข้าใจนะ” “คุณคงไม่ว่านะ” เป็นต้น นอกจากนั้นผู้เรียนหลายกลุ่มยังมีการปิด ท้ายการสนทนาด้วยการกล่าวแสดงความขอบคุณที่คู่สนทนาเข้าใจ และใช้คำพูดที่กระชับและ มั่นใจมากขึ้น ซึ่งถือว่าผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีในการสื่อสารจากการจำลองการสื่อสารในห้อง สนทนา อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้รับผลป้อนกลับจากผู้สอนหลังการจำลองการสื่อสารในทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Webber(1991) และ Jonassen(1985) ที่กล่าวว่าผลป้อนกลับเป็นสิ่งสำคัญใน การสร้างปฏิสัมพันธ์ และการปฏิสัมพันธ์ในขั้นนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญในการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ก่อให้เกิด แรงจูงใจและความเกื้อกูลช่วยเหลือในกลุ่ม และจะช่วยทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการ เรียนได้ดี (Repman and Logan, 1996)

ขั้นที่ 4 สรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับ
บริบทการเรียนรู้การสอน

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนรู้การสอน (learner-context interaction) ตามแนวคิดของ Ally(2004) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงในบริบทที่มีความหมายต่อตนเองเช่นเดียวกับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองของ Stanslev (1974) ในขั้นสุดท้ายคือขั้นลงความเห็นสรุป(Generalized) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนสรุปความคิดรวบยอด หลักการ หรือวิธีการที่ได้จากสถานการณ์จำลอง และนำเอาความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการที่ได้รับไปเชื่อมโยงสัมพันธ์เพื่อประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนเขียนบรรยายความคิดเป็นรายบุคคล

ผู้สอนจะตั้งคำถามให้ผู้เรียนใน 2 ข้อในการเขียนบันทึกบนบล็อก โดยผู้เรียนทุกคนจะต้องเขียนบันทึกโดยใช้แนวทางจากคำถามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ให้ดังนี้ ข้อแรกให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแง่ของหลักการและทฤษฎี ซึ่งผู้เรียนจะได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจและสรุปเนื้อหาบทเรียนโดยการปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอน และข้อที่สองผู้สอนจะกำหนดสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนในคาบนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักประยุกต์ใช้สาระที่ได้เรียนรู้ในบริบทที่มีความหมายต่อตนเอง ซึ่งในบันทึกทั้ง 2 ครั้งนี้ที่ผู้เรียนบันทึกจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนสามารถสื่อความหมายสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยภาษาของตนเอง และเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีเข้ากับความรู้ใหม่ได้เพราะผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเนื้อหาที่ได้อ่าน

กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมในการเรียนให้คล้ายคลึงกับแผนการสอนขององค์การแพท (PATH) ในการสอนเพศศึกษาแก่เยาวชนในโครงการก้าวอย่างเข้าใจของกลุ่มควบคุม ดังนี้

- 1) การนำเข้าสู่บทเรียนในทั้ง 2 กลุ่มในขั้นแรกของการเรียน 2) การได้เรียนรู้เนื้อหา โดยกลุ่มทดลองเรียนจากบทเรียนสถานการณ์จำลองในขั้นที่ 2 และวีดิทัศน์การอธิบายเนื้อหาจากผู้สอนในขั้นตอนที่ 3 ของการเรียน และกลุ่มควบคุมใช้การอธิบายเนื้อหาจากผู้สอนและผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ในห้องเรียน 3) การจำลองการสื่อสารในห้องสนทนาของกลุ่มทดลองมีพื้นฐานมาจากการแสดงบทบาทสมมุติในกลุ่มควบคุม 4)การบันทึกการเรียนรู้ด้วยการสรุปบทเรียน ประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นโดยกลุ่มทดลองเขียนลงบนบล็อกและกลุ่มควบคุมเขียนบันทึกลงในกระดาษรายงาน

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีความคล้ายคลึงกันในทุกๆขั้นตอน ถึงแม้ว่ากิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองจะเป็นการเรียนบนเว็บ

เพียงอย่างเดียวก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้เช่นกัน ซึ่งจุดเด่นของการเรียนบนเว็บที่เห็นได้ชัดในการสอนเพศศึกษานั้นคือ การที่ผู้เรียนไม่ต้องแสดงตัวตนที่แท้จริงในการพูดคุยในห้องสนทนา ใช้การพูดผ่านตัวละครทำให้ผู้เรียนสามารถพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศได้โดยไม่ต้องอาย เพราะหากเป็นการเรียนในห้องเรียนนั้นการที่ผู้เรียนจะพูดคุยเรื่องเพศกับผู้อื่นนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากผู้เรียนจะมีความเขินอาย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศ

2. ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

“ ไม่ค่อยกล้าปฏิเสธ เพราะกลัวเพื่อนจะเสียใจ ”

“ กลัวว่าปฏิเสธไปเพื่อนจะไม่ยอมให้เข้ากลุ่ม ”

“ บางทีก็รู้ว่าเรื่องที่ไม่ยอมปฏิเสธนั้นไม่ดี แต่ก็ต้องจำใจ ”

“ ไม่กล้าปฏิเสธ เพราะกลัวจะพูดไม่เข้าหูเพื่อน ”

ความคิดเห็นของผู้เรียนก่อนการทดลอง จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนผู้เรียนไม่มีความกล้าที่จะปฏิเสธ โดยให้ความเห็นว่าผู้เรียนเป็นห่วงความรู้สึกของผู้อื่นมากจนไม่ได้นึกถึงผลที่จะตามมาในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม ผู้เรียนไม่ทราบวิธีการปฏิเสธที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่เคยมีประสบการณ์ในบางสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ และไม่ยอมเปิดเผยตนเอง พยายามทำตนให้เทียบเท่ากับเพื่อน รวมถึงความเกรงใจผู้อื่น ความกลัว สอดคล้องกับ Devito (2003) ที่อธิบายไว้ว่าอุปสรรคของการสื่อสารระหว่างบุคคลคือ ปัญหาด้านตัวบุคคล คือ การขาดทักษะในการสื่อความ การใช้ภาษาและถ้อยคำ ขาดความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ การฝึกฝนที่ดีในการสื่อสาร การไม่มีการวางแผนหรือวางขั้นตอนในการสื่อสาร การใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับผู้รับสาร

“ รู้สึกมีความกล้ามากขึ้นเพราะรู้แนวทางในการปฏิเสธแล้ว ”

“ เรามีความรู้และได้ฝึก เราก็เริ่มกล้ามากขึ้น ”

“ กล้าปฏิเสธมากขึ้น เพราะได้ผ่านเหตุการณ์มาบ้างแล้วในสถานการณ์จำลอง ”

“ ทำให้เรารู้และกล้า ตอนที่ได้จำลองการสื่อสารในห้องสนทนา ”

“ อย่างน้อยก็พอจะเดาคำตอบเพื่อนที่จะตอบได้ ”

ในระหว่างการทดลองผู้เรียนเริ่มจะมีความกล้าที่จะปฏิเสธ เพราะกิจกรรมนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในหลักการของการปฏิเสธ ข้อดีและข้อเสียของการปฏิเสธแต่ละรูปแบบจากบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ และได้ฝึกการปฏิเสธในบางสถานการณ์ในห้องสนทนาที่มีการแบ่งกลุ่มย่อยให้จำลองการสื่อสาร ผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในสถานการณ์ต่างๆที่ผู้สอนได้ใช้ในการสอน จึงเริ่มจะมีความมั่นใจในการปฏิเสธมากขึ้น

“ทำให้ผมรู้ว่าสิ่งใกล้ผมก็มีสิ่งอันตรายและถ้าเรารู้จักปฏิเสธ เรื่องที่ไม่ดีก็จะผ่านพ้นไปได้ด้วยดี”

“ กิจกรรมนี้ทำให้จำสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น เพราะถ้าเราชอบสิ่งไหนเราจะจำสิ่งนั้นได้ดี”

“ รู้ว่าต้องปฏิเสธอย่างไร โดยไม่ให้เพื่อนเสียหน้าใจ”

“กิจกรรมที่ทำให้เราได้คิด ได้ใช้ความรู้ที่เรามี และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้”

“เมื่อได้เรียนวิชานี้แล้วทำให้ผมรู้สึกว่าผมกล้าที่จะปฏิเสธเรื่องที่ไม่ดี”

“ หลังจากเรียนเพื่อนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด แต่ผมปฏิเสธตามที่ได้ฝึก ได้ผลจริงๆครับ ”

หลังการทดลองผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะปฏิเสธมากขึ้นจากเดิม มีผู้เรียนหลายคนได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้จริงหลังจากการเรียน และผู้เรียนมีความคิดเห็นในทางบวกต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ด้วยการเน้นกิจกรรมการเรียนที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนและฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลให้สอดคล้องกับแนวคิดการสอนทักษะการสื่อสารเพื่อระหว่างบุคคลของกระทรวงสาธารณสุข (2542) ที่ได้ระบุว่าการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียงตัว จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ทางภาษา ทักษะและกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็น เป็นการสอนที่มุ่งเน้นในด้านทักษะพิสัย ให้เห็นเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่าย และผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียงตัว และในการส่งเสริมให้ผู้เรียนทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ทางภาษา ทักษะและกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็น

ผู้วิจัยได้นำเอาวิธีการสอนด้วยสถานการณ์จำลองมาใช้ในกิจกรรมการเรียนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารในลักษณะที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ เป็น

การใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น และการตัดสินใจนั้น จะส่งผลในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง (Littlewood, 1981; Bygate, 1995; Lazaraton, 2001) กิจกรรมการเรียนรู้นี้ให้ผู้เรียนได้จำลองการสื่อสารโดยใช้การสื่อสารผ่าน คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวช่วย (Romiszowski and Mason, 1996) เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่ผู้เรียน

ดังนั้นจากความคิดเห็นของผู้เรียนจะแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการ เรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการสื่อสารระหว่างบุคคลใน เรื่องของการปฏิเสธเปลี่ยนไปจากเดิม และผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้จริงได้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อลดความเสี่ยงในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมได้

3. การสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค

จากกิจกรรมทั้ง 4 ขั้นตอนที่ได้จัดเป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์จำลอง จะเห็นได้ว่า การที่ผู้เรียนจะผ่านแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้ได้นั้นได้มีการตั้ง เกณฑ์เพื่อควบคุมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ที่ครบถ้วนตามจุดประสงค์ที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนทำให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี ซึ่งสามารถดูได้จากการสะท้อนการเรียนรู้บนบลิ๊อคที่ผู้เรียนสามารถ สะท้อนการเรียนรู้ใน 4 ประเด็นในระดับสูงทุกด้าน คือ 1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิม เข้ากับความรู้ใหม่ได้ เพราะกิจกรรมในขั้นที่ 2 ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่จึงทำให้ผู้เรียนได้ เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแยกแยะความแตกต่างระหว่างความรู้เดิมและ ความรู้ใหม่ที่ได้รับ และสามารถถ่ายทอดความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ในบันทึกการเรียนรู้บนบลิ๊อค โดยผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเนื้อหาการเรียน ทั้ง 2 เนื้อหาได้ นอกจากนี้ผู้เรียนได้นำความรู้เดิมในเรื่องยาเสพติด และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อกภัย ทางสังคมมาใช้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เรื่องการปฏิเสธเพื่อประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่ผู้สอนได้ กำหนดให้ตอบคำถามบนบลิ๊อค 2) ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน เพราะกิจกรรมในขั้นที่ 3 ผู้เรียนได้ร่วมกับผู้เรียนคนอื่นในกลุ่มในร่วมกันสื่อความหมายความ คิดเห็นของกลุ่มในรูปแบบของการจำลองการสื่อสารเป็นการได้เรียนรู้การสื่อความหมายจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมในรูปแบบของการแสดง และสิ่งที่ผู้เรียนทุกกลุ่มสื่อความหมายนั้น จะได้รับคำแนะนำและผลป้อนกลับจากผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบว่าการสื่อความหมายของ ผู้เรียนนั้นมีสิ่งใดต้องปรับปรุง หรือมีสิ่งใดที่เหมาะสมแล้วที่กลุ่มอื่นควรเอาเป็นตัวอย่าง จึงทำให้ การสะท้อนการเรียนรู้ในประเด็นการสื่อความหมายที่ต้องการได้ชัดเจนบนบลิ๊อคของผู้เรียนมี ระดับสูง เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วว่า การสื่อความหมายที่ชัดเจนนั้นมีวิธีการอย่างไร ผู้เรียน

สามารถถ่ายทอดออกมาในการตอบคำถามบนบล็อกของผู้สอนทั้ง 2 ข้อโดยใช้ภาษาที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน 3) ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม เพราะกิจกรรมในขั้นที่ 3 ผู้เรียนได้จำลองการสื่อสารในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดเป็นการประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้โดยร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆ ในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดบทละครและคำพูดในการจำลองการสื่อสารของกลุ่ม ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้และได้ฝึกการประยุกต์ใช้ในขั้นนี้จึงทำให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกในประเด็นการประยุกต์ใช้ในบริบทของตนเองได้ในระดับสูง โดยพิจารณาจากการตอบคำถามในข้อที่ 2 ที่ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เขียนอธิบายการหาทางออกในสถานการณ์ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนมาใช้ในการหาทางออกในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดได้เป็นอย่างดี 4) ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน เพราะกิจกรรมในขั้นที่ 3 ผู้เรียนได้ทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนจากวิดีโอทัศน์การสื่อสารการเรียนจากผู้สอนและได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจอีกครั้งจากการร่วมอภิปรายในกลุ่มย่อย ก่อนจะทบทวนความเข้าใจครั้งสุดท้ายในการเขียนบันทึกในบล็อกเพื่อสรุปใจความสำคัญในบริบทของตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน เพราะได้ผ่านการทบทวนความเข้าใจกิจกรรมเป็นระยะ

สิ่งที่ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใดบ้างจากการร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ซึ่งผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้ในระดับสูงในทุกๆ ประเด็น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมนี้โดยดูได้จากคะแนนจากแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล นอกจากนี้สิ่งที่ผู้เรียนได้สะท้อนการเรียนรู้บนบล็อกก็เป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้ในระดับสูง จากการร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์เพื่อใช้ในการออกแบบ และพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง โดยบริบทเนื้อหาที่ผู้สอนควรเน้นบริบทที่ผู้เรียนมีโอกาสได้พบเจอในชีวิตประจำวัน เป็นเนื้อหาทางด้านสังคมวิทยาซึ่งจะต้องมีคำถามให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจด้วยสถานการณ์จำลองและการฝึก

ทักษะต่างๆที่ผู้เรียนสามารถพบเจอได้จริง เพราะสถานการณ์จำลองจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกถึงความสมจริง รู้สึกร่วมไปกับสถานการณ์เพราะได้ตัดสินใจเลือกให้สถานการณ์ดำเนินต่อไปได้ด้วยตัวเองในบทเรียนสถานการณ์จำลอง และได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งผู้เรียนด้วยกันและผู้สอนในห้องสนทนา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ และสามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันลงบนบล็อกร ซึ่งการเรียนในรูปแบบการสอนนี้ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนาน และมีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้นจากการเรียนการสอนปกติ

นอกจากนี้การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองยังสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางไม่จำกัดแค่เยาวชนในระบบการศึกษาเท่านั้น เยาวชนทั่วไปที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาก็สามารถนำกิจกรรมนี้ไปใช้ในการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลได้เพราะเยาวชนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่อพฤติกรรมทางเพศหากไม่ได้รับความรู้และการฝึกทักษะที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. คุณลักษณะของผู้เรียนอาจจะเป็นลักษณะหนึ่งในการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องลักษณะของผู้เรียนที่ส่งผลต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง เช่น ความแตกต่างทางด้านความรู้ความสามารถ ความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ แบบการคิดแบบการเรียนรู้ เป็นต้น
2. เวลาที่ใช้ในการวิจัยอาจเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและทักษะที่ต้องการฝึก เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพราะการฝึกแต่ละทักษะนั้นใช้ระยะเวลาในการฝึกฝนไม่เท่ากัน
3. หลังจากดำเนินกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองแล้วอาจให้ผู้เรียนได้สื่อสารกันโดยใช้การเผชิญหน้า (face to face) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ผู้เรียนได้ลองฝึกฝนด้วยการแสดงสีหน้า ท่าทาง และคำพูดด้วยตนเอง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- กำไลรัตน์ เย็นสุจิตร. การพัฒนาทักษะชีวิต. วารสารสุขศึกษา 20,76 (2540): 69 – 79.
- ขวัญยืน มูลศรี. การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บ ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ. สถานปฎิรูป 2 (มิถุนายน 2542): 28-30.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. E-Instructional Design : วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอน อิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ชัยณรงค์ แก้วสุก. ผลของการเรียนการสอนที่วิทยาโดยใช้รูปแบบ ED3 U ร่วมกับคอมพิวเตอร์ สถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ณัฐกร สงคราม. อิทธิพลของแบบการคิดและโครงสร้างของโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

- ทิวา พวงลำไย. การศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เกมส์และสถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2547.
- ทิตนา เขมมณี. รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ทิตนา เขมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- นาตยา ภัทรแสงไทย. ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พีรพัฒนา, 2525
- นาถวดี นันทาภินัย. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนผ่านเครือข่ายและเมตาคognitionชั้นในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาที่มีผลต่อการแก้ปัญหาในวิชาโครงงานอิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- นิตยา ไสร์กุล. ผลการใช้การสอนแนะในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่มีต่อการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2535.
- บุญชู บุญลิขิตศิริ. ผลของรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนในการฝึกอบรมโดยใช้เกมเป็นฐานบนเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของบุคลากรศูนย์ฝึกอบรมและควบคุมระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- บุญรัตน์ แผลงศร. ผลของการเรียนแบบสถานการณ์จำลองบนเว็บโดยใช้บล็อกเพื่อสะท้อนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อเรื่องยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2545.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่บูรณาการจริยธรรมทางวิชาชีพ. วารสาร สออ.ประเทศไทย 16 (มกราคม-เมษายน 2544) : 7-15.
- ประคอง กรวรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัย คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ประชาสัมพันธ์,กรม. โรคเอดส์ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะเยาวชนและวัยรุ่นจำนวนมาก [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: <http://thainews.prd.go.th>. [29 พ.ย.2551].
- ประชาสัมพันธ์,กรม. ศธ. ร่วมกับ 16 องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดประชุมวิชาการเพื่อศึกษาเพื่อเยาวชนครั้งที่ 4 [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: <http://thainews.prd.go.th>. [29 พ.ย.2551].
- ประชาสัมพันธ์,กรม. องค์การแพธ (PATH) เร่งขยายพื้นที่ดำเนินการโครงการก้าวอย่างเข้าใจ [ออนไลน์]. 2551 แหล่งที่มา: <http://thainews.prd.go.th>. [29 พ.ย. 2551].
- ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์. การเปรียบเทียบความสามารถในทักษะการฟัง การพูดเพื่อการสื่อสารและสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536
- พิมพ์วัลย์ บุญมงคล และคณะ. องค์ความรู้ของงานวิจัยเอดส์ด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งแสง, 2541.
- พีระพงศ์ แจ่มรังสี. ผลของรูปแบบการนำเสนอสตรึมมิ่งมีเดียการสอนแบบบรรยายในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547
- แพท, องค์การ. รู้จักเรา : จุดประกาย ขยายนวัตกรรม เพื่อโลกแห่งสุขภาวะ[ออนไลน์]. 2552 แหล่งที่มา : <http://teenpath.net/about.asp>. [3 กุมภาพันธ์ 2552].
- แพท, องค์การ. คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับเยาวชนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เฮอร์แจนท์ แทค, 2550.

- มนูพันธุ์ จำปาวงค์. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องจักรวาลและอวกาศ ระหว่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบการสอนซ่อมเสริม และแบบสถานการณ์จำลอง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- ยุติธรรม ปรมะ. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองบนอินเทอร์เน็ต วิชาการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ 1 หลักสูตรราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2547.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วชิราพร อัจฉริยโกศล. การประเมินผลสื่อการสอน. วารสารครุศาสตร์ 21(ม.ค.-มี.ค. 2536):
13-29.
- วิชุดา รัตนเพียร. การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย.
วารสารครุศาสตร์ 27 (มีนาคม 2542): 29-35.
- ศิรินทรา บัวประทุม. ผลของการใช้กระดานสนทนาแบบมีและไม่มีนำเสนอโครงสร้างเนื้อหา ในการเรียนการสอนบนเว็บกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีแบบการคิดต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศิวินิต อรรถวุฒิกุล. ผลของรูปแบบการนำทางในบทเรียนความเป็นจริงเสมือนบนเว็บ ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2542.

- สกวเนตร ไทรแจ่มจันทร์. ผลของการใช้โปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือผู้ป่วยสูงอายุของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สมพงษ์ วงศ์ชัยประทุม. ผลของรูปแบบการให้ผลย้อนกลับโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.
- สรรรวิชาติ ห่อไพศาล. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนผ่านเว็บวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สันหัตถ์ ทองรินทร์. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบของปฏิสัมพันธ์และระดับของปฏิสัมพันธ์ในการเรียนโดยใช้การประชุมทางคอมพิวเตอร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สาวิตตรี แยมศรีบัว. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองในการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาล สุขภาพจิต และจิตเวชต่อความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อบำบัดของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุภาพจิต,กรม. คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์, 2543.
- สุชิน นิธิไชโย. ผลของการใช้ข้อมูลป้อนกลับ 3 ชนิด ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2539.
- สุภา กิจจาทร .การใช้สถานการณ์จำลอง.เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบจุดภาค. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ตำรวจ,2529.

- สุมิตา เรือนแป้น. การใช้สถานการณ์จำลองในวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุรพล บุตรศรีด้วง. ผลของความเชื่อมั่นในตนเองและประเภทของผลย้อนกลับในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุรพล พยอมแย้ม. จิตวิทยาสัมพันธภาพ. กาญจนบุรี: สหายพัฒนาการพิมพ์, 2548.
- หทัยนันท์ ตาลเจริญ. ผลของการใช้เกมสถานการณ์จำลองตามแนวคอนสตรัคติวิสต์บนเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- อนามัยโรงเรียน, กอง. การประเมินผลโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : กองอนามัยโรงเรียน, 2538.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. ทศวรรษแรกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี : มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลแห่งแรกประเทศไทย. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2540.
- อมรรัตน์ เหลืองแสงทอง. การเปรียบเทียบกลวิธีการสื่อสารเพื่อการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- อุดม รัตน์อัมพรโสภณ. ผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลากันในกาเรียนรู้อ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

อำนวยการ เติชไกรชนะ. ประเภทของการให้ผลย้อนกลับในบทเรียนคอมพิวเตอร์ ชั่วสอน
แบบสถานการณ์จำลองที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาจิตเวชศาสตร์ ของนิสิตแพทย์
ชั้นปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสัตตศาสตร์ศึกษา ภาควิชาหลักสูตร
การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Alessi, S. Learner control of review in Computer assisted instruction within a military training environment. (n.p.):ERIC, 1989.
- Alessi, S.M. and Trollip, Stanley.R.S. Multimedia for Learning : Methods and Development. 3 rd ed. Boston : Allyn and Bacon, 2001.
- Ally, Mohamed. Foundation of Educational Theory for Online Learning[online]. 2004. Available from: http://cde.athabasca.ca/online_book/ch1.html [2008, July 14].
- Bailey, Robert W. Human Performance Engineering : A Guide for System Designers. New Jersey : Prentice-Hall, 1982.
- Baker, John and Tucker, Richard N. The Interactive learning revolution multimedia in educational and training. London : Kogan Page, 1990.
- Beck, Isabel H. and Bruce Monroe. Some Dimension of Simulation. Education Technology. (October 1969) : 45-49
- Bonk, C. J. & Cunningham, D. J. Electronic collaborators: Learner-centered technologies for literacy, apprenticeship, and discourse . New Jersey: Erlbaum, 1998.
- Burge, E. J. Learning in a computer conferenced contexts: The learners' perspective. Journal of Distance Education. 9 ,1(1994) : 19-43.
- Burnham, B.R. and Walden, B. Interactions in distance education: A report from the other side[Online]. 1997. Available from: <http://www.edst.educ.ubc.ca/aerc/1997/97burnham.html>[2008, July 14].
- Bygate M. Speaking. Oxford : Oxford University Press, 1995.
- Colleen, J. Designing Web-Based Instruction: Research and Rationale. [Online]. 1996. Available from : <http://ccwf.cc.utexas.edu/jonesc/research/empaper.htm>.
- Cooper, L. Online course. The Journal 27,8(2000): 86-92.

- Cronbach, J.J. Educational Psychology. New York : Harcourt Brace, 1963.
- Davies, Ivor Kevin. Instructional technique. New York: McGraw-Hill, 1981.
- Devitio, J. A. . Human communication : The basic course. 9 th ed. Boston: Pearson Education,2003.
- Driscoll,M. Web-Based Training:Creating e-Learning Experiences. 2 nd.ed. SanFrancisco: Jossey-Bass Pfeiffer,2002.
- Fulford, C. P., and Zhang, S. Perceptions of interaction: The critical predictor in distance education. The American Journal of Distance Education, 7, 3 (1993), 8-21.
- Garrison, D.R. An Analysis and evaluation of audio teleconferencing to facilitate education at a distance. The American Journal of Distance Education . 4(1990) : 13-24.
- Gredler, M.E. Learning and Instruction: Theory into Practice. 2nd ed. New York: Macmillan,1992
- Hannum,W. Web based instruction lessons [On-Line].1998. Available from: http://www.soe.unc.edu/edci111/8-98/index_wbi2.htm [2008, July 25].
- Hillman, D. C., Willis, D. J., and Gunawardena, C. N. Learner-interface interaction in distance education: An extension of contemporary models and strategies for practitioners. The American Journal of Distance Education. 8,2(1994), 30-42.
- Holmberg, Borje. Theory and Practice of Education. New York : Routledge, 1995.
- Hughes, C. and Hewson, L. Online interactions: Developing a neglected aspect of the virtual classroom. Educational Technology. 38,4 (1998): 48-55.
- Jasper, Fons. Interactive of instruction ? A reaction to Merrill. Educational Technology. 31,3 (1991) : 21-24.
- Jiang, M. and Ting, E. A study of students' perceived learning in a Web-based online environment. In the WebNet 99 World Conference on the WWW and Internet, Honolulu, Hawaii. ERIC, 1999.
- Jih, Hueyching Janice and Reevees,Thomas. Mental Models : A Reasearch focus for interactive learning system. ETR & D. 40,3 (1992) : 39-53.

- Jonassen,D.H. Designing Hypertext for learning.In Scanlon E and O'Shea,T.(Ed)
New Directions In Educational Technology. Berlin : Springer Verlag,1992.
- Jonassen,D.H. Interactive lesson design : A Taxonomy. Educational Technology. 25,6
(1985) : 7-17.
- Jones,Ken. Simulation in Language Teaching. (n.p) :Cambridge University Press, 1982.
- Kerr,J.Y.K. Game and Simulations in English Language Teaching. ELT Documents:
(1977): 5.
- Khan, B.H, (Ed.). Web-Based instruction.Englewood Cliffs. New Jersey: Educational
Technologies ,1997
- Kruh, J., and Murphy, K. Interactions in teleconferencing: The key to quality
instruction. In the Annual Rural and Small Schools Conference,
Manhattan, KS,1990.
- Lazaraton, A.. Teaching English as a second or foreign language .3rd. ed. Boston:
Heinle & Heinle, 2001.
- Littlewood, William. Communicative Language Teaching. Cambridge: Cambridge
University Press,1981.
- McGreal, R. . The Internet : A Learning Enviroment. Teaching and Learning at a
Distance : What It Takes to Effectively Design, Deliver and Evaluate Program.
71 (Fall 1997) : 67-74.
- Merrill M. David : Li Zhogmin and Jones, Mark K. Limitations of first generation
instructional design. Education Technology. 30,1(1990) : 7-11.
- Merrill M. David : Li Zhogmin and Jones, Mark K. Second Generation instructional
design. Education Technology. 30,2(1990) : 7-14.
- Micheal, K.S. Beyond Entertainment: Using Interactive Games in Web Based Instruction.
Journal of Instruction Delivery System. 11,2 (1997) :18-12.
- Moore, G, M. Distance Education: New Perspectives.New York: Routledge, 1993.
- Moore, Michael G. and Kearley, Greg. Distance education : A system view. Belmont :
Wadworth ,1996.

- Paulsen, F.M.. The online Report on Pedagogical Techniques for Computer Mediated Communication [Online]. 1997. Available from: <http://www.nki.no/~morten/cmcped.htm>[2008, August 1].
- Pollack, C. and Masters, R. Using Internet Technologies to Enhance Training. Performance Improvement. 36,2 (February 1997) : 28-31.
- Relan, A. and Gillani, B.B. Web-based Information and The Traditional Classroom :Similarities and Differences. New Jersey : Educational Technology Publications, 1997.
- Repman, Judi. And Logan. Interaction at a Distance : Possible Barrier and collaborative Solution. Techtrens. 41,6 (1996) :35-38.
- Romiszowski, A.J. The Selection and Use of Instructional Media. London : Kogan Page,1974.
- Ross and Schulz. Using the World Wide Web to accommodate diverse learning styles. College Teaching 47(1999) :123-129.
- Rowland, Gordon; Parra, Mariolga Lesseur; and Banset Kanchan. Educating instructional designer. Educational Technology. 34,4 (1994) : 5-10.
- Schultz, Landill L. Simulation in Social and Administrative Science. New Jersey. Prentice-Ha,1972.
- Schwier,Richard A. and Misanchuk, Earl R. Interactive multimedia instruction. New Jersey : Educational Technology Publications, 1993
- Seagren, N. and Watrood, Britt. The Virtual Classroom [online].1997. Available from :<http://ericir.syr.edu/>.
- Shih, C, Ingebritsen, T., Pleasant, J., Flicknger, K., and Brown, G. Learning strategies and other factors in flouncing achievement via web courses [CD-ROM].1998. Abstract from :Eric Item :ED422876.
- Standsklev, R. Handbook of Simulation Gaming in Social Education, Part One. Alabama: Instituted of Higher Education Research and Survives The University of Alabama, 1974.
- Stolurow, Lawrence. Instruction design readings. New Jersey: Prentice-Hall,1971.

- Sturtridge, Grill. Using simulation in teaching English for specific purposes. (n.p.) : Modern English, 1977.
- Su, Shun-Der. The effect of enhanced web-based instructional on pre-service teachers' mathematics achievement and attitude change toward mathematics and toward computers in Taiwan [CD-ROM] . 1999. Abstract from: ProQuest file: Dissertation Abstract Item: 19927747.
- Sudweekss, Fay . and Rafaeli, Sheizaf. Network and Netplay : Virtual Groups and the Internet. Massachusetts : AAAI Press, 1998
- Thurmond, V. A. Examination of interaction variables as predictors of students' satisfaction and willingness to enroll in future Web-based courses. Kansas City : University of Kansas Medical Center, 2003.
- Thurmond, V. A., Wambach, K., Connors, H. R., and Frey, B. B. Evaluation of student satisfaction: Determining the impact of a Web-based environment by controlling for student characteristics. The American Journal of Distance Education. 16 (2002) : 169-189.
- Wagner, E. D. In support of a functional definition of interaction. The American Journal of Distance Education, 8,2 (1994), 6-29.
- Weber, Warren. An Interactive System Model Derived from Experts' Perceptions of Human-Computer Issue. ETR & D. 40,1 (1991), 29-39.
- World Health Organization. Life Skills Education in school. Switzerland : World Health Organization, 1994.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอนวิชาเพศศึกษาและแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

1. รศ.ดร. เพชรน้อย สิงห์ข้างชัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่
2. ผศ.ดร.สายฝน เอกวางกูร สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3. อาจารย์สมพร ทองสมศรี กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนบนเว็บแบบมีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนและสถานการณ์จำลอง

1. รศ. ดร.เกียรติศักดิ์ พันลำเจียก คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. อาจารย์ ดร. สุรพล บุญลือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
3. อาจารย์ ดร.ปณิตา วรรณพิรุณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.บุญเรือง เนียมหอม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.ศิวินิต อรรถวฤตมิกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊ก

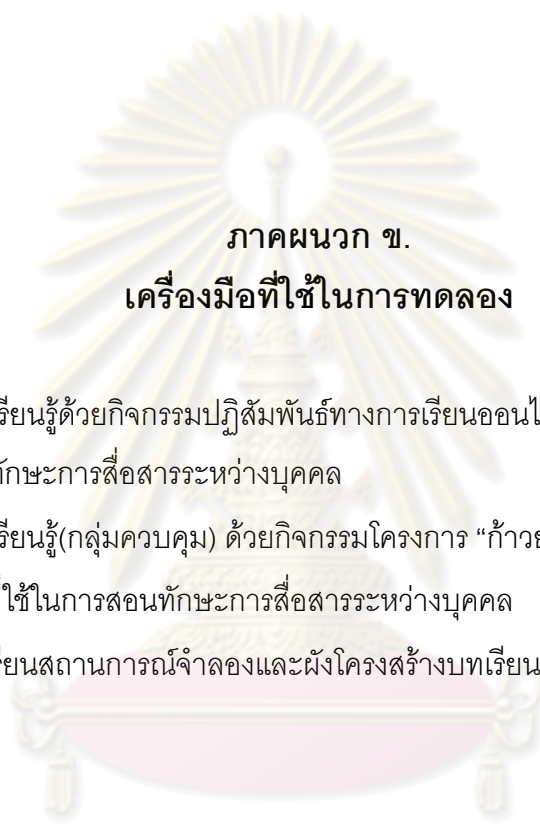
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ
3. อาจารย์ ดร.ประกะอบ กรณีกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินการเขียนสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค

1. อาจารย์สมพร ทองสมัคร	กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. อาจารย์อัครศักดิ์ กุลน้อย	กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร
3. อาจารย์นวัฒน์ บรรเจิดธีรกุล	กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง วิชาเพศศึกษา เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- แผนการจัดการเรียนรู้(กลุ่มควบคุม) ด้วยกิจกรรมโครงการ “ก้าวอย่างอย่างเข้าใจ”
- เนื้อหาบทเรียนที่ใช้ในการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- บทละครในบทเรียนสถานการณ์จำลองและผังโครงสร้างบทเรียนที่ใช้ในการเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้
การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

กลุ่มสาระสุขศึกษาพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 4

วิชา เพศศึกษา

เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (การปฏิเสธ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 8 คาบ

ผู้สอน นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการสื่อสารเพื่อปฏิเสธ ถ่ายทอดความคิดเห็นและลดความขัดแย้ง โดยคำนึงถึงการรักษาสัมพันธภาพได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกหลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดัน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกหลักและวิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม เพื่อลดความขัดแย้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดหลัก

การมีสุขภาพะทางเพศต้องอาศัยทักษะส่วนบุคคลหลายด้านเพื่อให้วัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตตามค่านิยมของตนเองได้อย่างรู้คุณค่า รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบรวมทั้งสามารถสื่อสาร การแสดงความรู้สึก การบอกความต้องการและต่อรองเพื่อให้บรรลุความต้องการทั้งของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเข้าใจกันและกัน

นอกจากนั้นสัมพันธภาพก็เป็นส่วนสำคัญในวิถีชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความสัมพันธ์มีขึ้นพร้อมกับความคาดหวัง บทบาทและความรับผิดชอบ สัมพันธภาพที่ดีอยู่บนฐานของการพยายามรับรู้ รับฟัง มองหาข้อดี เคารพความแตกต่างและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน

ปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน

- 1.1 ผู้เรียนเข้าสู่เว็บไซต์
- 1.2 ลงทะเบียนโดยใช้ Username และ password ที่ผู้เรียนได้สมัครสมาชิกไว้
- 1.3 ผู้เรียนเข้าสู่เว็บไซต์เพื่อศึกษาเงื่อนไขการเรียนพร้อมทั้งเครื่องมือต่างๆบนเว็บที่ต้องใช้ในระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา

ปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา

เลือกเมนูจากหน้าแรกของเว็บไซต์เพื่อเข้าสู่สถานการณ์จำลอง

- 2.2 เลือกสถานการณ์ที่ต้องการฝึกจากบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ

2.3 ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ปฏิบัติกิจกรรมโดยผู้เรียนร่วมดำเนินสถานการณ์โดยเป็นตัวละครหนึ่งในบทเรียนสถานการณ์จำลอง

2.3.3 เมื่อถึงทางเลือกที่ต้องตอบผู้เรียนก็จะเป็นคนตัดสินใจเลือกคำตอบเพื่อให้สถานการณ์ดำเนินต่อไป

2.3.4 ผู้เรียนศึกษาผลป้อนกลับเป็นสถานการณ์ที่ดำเนินต่อจากคำตอบที่ได้เลือกไว้

ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน

ในขั้นนี้จะเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือการสื่อสาร

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน

3.1 ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารจากผู้สอน โดยมีประเด็นในวีดิทัศน์ ดังนี้

3.1.1 พูดคุยกับผู้เรียนถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากบทเรียน tutorial โดยผู้สอนอธิบายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี

3.1.2 มอบหมายงานให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสาร โดยมีลักษณะของงานที่มอบหมายดังนี้

1) ให้ผู้เรียนเข้าสู่ห้องสนทนาบนเว็บ ของกลุ่มตนเองเพื่ออภิปรายกลุ่ม

2) ให้ผู้เรียนอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทตัวละครที่ทุกคนในกลุ่มจะได้รับ

3) ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับ

สถานการณ์โดยใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

4) ฝึกซ้อมบทบาทที่ทุกคนได้รับในห้องสนทนาเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง

5) ใช้เวลาในการอภิปรายและซักซ้อมทั้งหมด 15 นาที

6) เมื่อหมดเวลาให้ผู้เรียนเข้าห้องสนทนาในห้องรวมเพื่อแสดงและรับชมการจำลองการสื่อสารที่ละกลุ่ม

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน

สนทนาเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยใช้ห้องสนทนาบนเว็บ ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปราย ดังนี้

3.2.1. กำหนดบทบาทตัวละครที่ทุกคนจะได้รับ

3.2.2. กำหนดบทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ

5 นาที โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักการและแนวคิดเรื่องการเรียนรู้

3.2.3. ชักชวนการสนทนาเพื่อจำลองการสื่อสารภายในกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน

สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกรูปแบบตัวละครในห้องสนทนาให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับในการแสดงการจำลองการสื่อสาร

3.3.2 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแสดงการจำลองการสื่อสารในสถานการณ์ที่ได้รับ

3.3.3 ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดงที่ละกลุ่ม

3.3.4 ผู้เรียนที่ไม่ได้แสดง รับชมการแสดงของกลุ่มอื่นๆ และรับฟังการประเมินจากผู้สอน

3.3.5 ผู้สอนสรุปกิจกรรมในขั้นนี้และให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน

3.3.6 ผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดในเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้และสรุป

สาระความรู้ที่ได้จากการเรียนในเรื่องนี้

ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนการสอน

4.1 ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละคาบ และตอบคำถามผู้สอนเพื่อประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียน

แผนการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
 รายวิชา เทคโนโลยีฯ โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์
 ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		เครื่องมือ บนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
1-2	1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการตัดสินใจและเจรจาโต้ตอบเพื่อปฏิเสธต่อรองในสถานการณ์ที่ถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดัน โดยต้องยืนยันความต้องการของตัวเองได้อย่างสุภาพและหนักแน่น 2. ผู้เรียนได้ฝึกการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ที่ช่วยเรียนรู้	การสื่อสารเพื่อปฏิเสธและยืนยันความต้องการของตนเองเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้เยาวชนสามารถดูแลรับผิดชอบตัวเองได้	ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน 1. ครูสุมนิเทศนักเรียน โดยแนะนำเกี่ยวกับแผนการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 2. ครูแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนและเกณฑ์การ ประเมินผล 3. ครูแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับเครื่องมือ วิธีใช้ และการเรียนการสอนผ่านเว็บ 4. ครูแจก username และ password เพื่อใช้ในการเข้าสู่เว็บการเรียนการสอน 5. ครูตั้งกระทู้ "ชื่อกลุ่มทั้ง 7 กลุ่มและรายชื่อสมาชิกกลุ่ม" บนบล็อกและให้ผู้เรียนละกลุ่มเข้าใช้ห้องสนทนาเพื่อปรึกษากันเรื่องการตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นให้ผู้เรียนจึงไปตอบกระทู้บนบล็อกสนทนาภายในเวลา 10-15 นาที 6. ครูให้ผู้เรียนเขียนแนะนำตัวเองสั้นๆบนบล็อก	1. นักเรียนฟังครูแนะนำเกี่ยวกับการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง 2. นักเรียนทำความเข้าใจวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล 3. นักเรียนศึกษาเครื่องมือบนเว็บไปพร้อมกับครู 4. นักเรียน login เข้าใช้งานเว็บการเรียนการสอน 5. นักเรียนเข้าใช้งานห้องสนทนาเพื่อร่วมกันตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง เมื่อได้ข้อสรุปจึงนำชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกกลุ่มไปตอบกระทู้ในกระดานสนทนา ในระหว่างนี้หากมีข้อสงสัยก็สามารถซักถามครูผู้สอนได้ 6. นักเรียนเขียนแนะนำตัวเองสั้นๆบนบล็อกของตนเอง	1. เว็บไซต์ การเขียน 2. บล็อก 3. ห้องสนทนา	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)

คาบ	วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		เครื่องมือ	การวัดผล/ ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้	บนเว็บ	
3-4			ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมด้วยสถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา		บทเรียน สถานการณ์จำลอง บนเว็บ	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)
			7. ครูชี้แจงให้นักเรียน login เข้าสู่เว็บการเรียนการสอน และให้ทำความเข้าใจกิจกรรมที่ต้องทำในคาบเรียนนั้นบนเว็บ และให้ผู้เรียนแต่ละคนเริ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆตามขั้นตอนที่ระบุไว้บนเว็บ	7. นักเรียนเข้าสู่เว็บและลงทะเบียนเพื่อเข้าใช้งานเว็บและศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการเรียนในคาบนี้		
			8. ครูเตรียมบทเรียนสถานการณ์จำลองเรื่องการปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน ที่เป็นเหตุการณ์ความเสี่ยงต่อภัยทางสังคม 2 สถานการณ์อัปโหลดขึ้นบนเว็บไซต์ ให้ผู้เรียนได้เข้าไปฝึกทักษะ	8. ผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนการฝึกประสบการณ์จากบทเรียนสถานการณ์จำลอง ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อเลือกทางออกในการสื่อสารกับผู้อื่นในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อภัยทางสังคม 2 สถานการณ์ และศึกษาผลที่ตามมาจากการตัดสินใจเลือกทางออกของตนเองในแต่ละสถานการณ์		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คาบ	วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		เครื่องมือ บนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล	
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้			
3-4 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p> <p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>9. ผู้สอนให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์ โดยจัดทำวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารจากผู้สอน โดยมีประเด็นในวีดิทัศน์ ดังนี้</p> <p>9.1 พูดคุยกับผู้เรียนถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากบทเรียน สถานการณ์จำลองโดยผู้สอนอธิบายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>9.2 มอบหมายงานให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสาร โดยมีลักษณะของงานที่มอบหมายดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนเข้าสู่ห้องสนทนาบนเว็บ ของกลุ่มตนเองเพื่ออภิปรายกลุ่ม - ให้ผู้เรียนอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทตัวละครที่ทุกคนในกลุ่มจะได้รับ 		<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>9. ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการบรรยายจากผู้สอน</p> <p>9.1 ตั้งใจรับชมวีดิทัศน์ในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติจากบทเรียนสถานการณ์จำลองและสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>9.2 ทำความเข้าใจงานที่ผู้สอนมอบหมาย และเตรียมตัวปฏิบัติกิจกรรมในขั้นถัดไป</p>	วีดิทัศน์	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)

คาบ	วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและ เครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล	
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้			
3-4 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดย - ใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที - ฝึกซ้อมบทบาทที่ทุกคนได้รับในห้องสนทนาเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง - ใช้เวลาในการอภิปรายและซักซ้อมทั้งหมด 15 นาที - เมื่อหมดเวลาให้ผู้เรียนเข้าห้องสนทนาในห้องรวมเพื่อแสดงและรับชมการจำลองการสื่อสารที่ละกลุ่ม <p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>10. สังเกตและให้คำแนะนำผู้เรียนในการสนทนาบนเว็บ (Chat) ในห้องสนทนาดูแลระหว่างผู้เรียนด้วยกันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และทันตามเวลา</p>		ห้องสนทนา	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>10. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนาดูแลระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในการจำลองการสื่อสารดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดบทบาทที่ทุกคนจะได้รับ - กำหนดบทสนทนาสั้นๆที่จะสื่อสารกันในสถานการณ์จำลองอย่างไร ให้ถูกต้องตามหลักการและแนวคิด - ซักซ้อมการจำลองการสื่อสารภายในกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อม 	<p>**ใช้เกณฑ์การวัดผล/ประเมินผล</p> <p>ระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)</p>

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและ เครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
3-4 (ต่อ)			<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน</p> <p>11. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน ด้วยกิจกรรมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนดูการจำลองการสื่อสารของผู้เรียน - ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดง - ผู้สอนให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน 	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน</p> <p>11. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน ด้วยกิจกรรมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนแสดงการจำลองการสื่อสารในสถานการณ์จำลอง ในบทบาทที่ได้รับให้ผู้สอนได้ดูทีละกลุ่ม - ดูการจำลองการสื่อสารของกลุ่มอื่นๆ <p>รับฟังการประเมิน ผลป้อนกลับ และรับคำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้สอน</p>	ห้องสนทนา	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)
			<p>ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอน</p>			
			<p>12. ครูชี้แจงให้ผู้เรียนเขียนบันทึกความรู้แบบบล็อกของแต่ละคน ในประเด็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากรุ่นพี่ ช่มชู้ให้นักเรียนชายอาสาเสพติด โดยชู่ถ้าไม่ยอมชายจะใช้กำลังทำร้าย นักเรียนจะมีวิธีปฏิเสธอย่างไร ? -นักเรียนคิดว่าหลักของการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมีอะไรบ้าง จงอธิบาย 	<p>12. นักเรียนเขียนบันทึกความรู้แบบบล็อกของตนเองในประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้</p>	บล็อก	

แผนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
รายวิชา เพศศึกษา โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์
ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
5-6	1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการปฏิเสธอย่างประนีประนอมเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่รักได้ 2. ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิเสธอย่างประนีประนอมในสถานการณ์ที่วัยรุ่นเผชิญ	การสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมเป็นการเจรจาเพื่อรักษาจุดยืนของตนเอง โดยที่ไม่อยากกระทำตามคำชักชวนของบุคคลรอบข้างเรา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นไม่ได้สร้างแรงกดดันแก่เรา ซึ่งการปฏิเสธอย่างประนีประนอมนั้นจะเป็นการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน	ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน		เว็บการเรียนรู้	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แบบอยู่ท้ายแผนการสอน)
			1. ครูชี้แจงให้นักเรียน login เข้าสู่เว็บการเรียนรู้การสอน และให้ทำความเข้าใจกิจกรรมที่ต้องทำในคาบเรียนบนเว็บ และให้ผู้เรียนแต่ละคนเริ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆตามขั้นตอนที่ระบุไว้บนเว็บ	1. นักเรียนเข้าสู่เว็บและลงทะเบียนเพื่อเข้าใช้งานเว็บ และศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการเรียนในคาบนี้		
			ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมด้วยสถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา		2. ครูเตรียมบทเรียนสถานการณ์จำลองการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก 2 สถานการณ์ และข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางออกในสถานการณ์ต่างๆ	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
5-6 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยรวมร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p>		วีดิทัศน์	<p>**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)</p>
			<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>3. ผู้สอนให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์ โดยจัดทำวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารจากผู้สอน โดยมีประเด็นในวีดิทัศน์ ดังนี้</p> <p>3.1 พูดคุยกับผู้เรียนถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากบทเรียน tutorial โดยผู้สอนอธิบายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>3.2 มอบหมายงานให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสาร โดยมีลักษณะของงานที่มอบหมายดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนเข้าสู่ห้องสนทนาบนเว็บ ของกลุ่มตนเองเพื่ออภิปรายกลุ่ม - ให้ผู้เรียนอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทตัวละครที่ทุกคนในกลุ่ม 	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>3. ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการบรรยายจากผู้สอน</p> <p>3.1 ตั้งใจรับชมวีดิทัศน์จากผู้สอนในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติจากบทเรียนสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>3.2 ทำความเข้าใจงานที่ผู้สอนมอบหมาย และเตรียมตัวปฏิบัติกิจกรรมในขั้นถัดไป</p>		

คาบ	วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและ เครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล	
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้			
5-6 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทสนทนาสั้นๆของแต่ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดย - ใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที - ฝึกซ้อมบทบาทที่ทุกคนได้รับในห้องสนทนาเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง - ใช้เวลาในการอภิปรายและซักซ้อมทั้งหมด 15 นาที - เมื่อหมดเวลาให้ผู้เรียนเข้าห้องสนทนาในห้องรวมเพื่อแสดงและรับชมการจำลองการสื่อสารที่ละกลุ่ม <p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>10. สังเกตและให้คำแนะนำผู้เรียนในการสนทนาบนเว็บ (Chat) ในห้องสนทนากลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียนด้วยกันให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และทันตามเวลา</p>		<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>10. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนากลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในการจำลองการสื่อสารดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดบทบาทที่ทุกคนจะได้รับ - กำหนดบทสนทนาสั้นๆที่จะสื่อสารกันในสถานการณ์จำลองอย่างไร ให้ถูกต้องตามหลักการและแนวคิด - ซักซ้อมการจำลองการสื่อสารภายในกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อม 	ห้องสนทนา	<p>**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แบบอยู่ท้ายแผนการสอน)</p>

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
5-6 (ต่อ)			<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน</p> <p>5. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมดังนี้</p> <p>ผู้สอนดูการจำลองการสื่อสารของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดง - ผู้สอนให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน 	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน</p> <p>5. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมดังนี้ -ผู้เรียน</p> <p>แสดงการจำลองการสื่อสารใน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์จำลอง ในบทบาทที่ได้รับให้ผู้สอนได้ดู ทีละกลุ่ม - ดูการจำลองการสื่อสารของกลุ่มอื่นๆ <p>รับฟังการประเมิน ผลป้อนกลับ และรับคำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้สอน</p>	ห้องสนทนา	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)
			<p>ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอน</p>		บล็อก	
			<p>6. ครูชี้แจงให้ผู้เรียนเขียนบันทึกความรู้บนบล็อกของแต่ละคน ในประเด็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากแฟนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัดกัน 2 คน นักเรียนจะมีวิธีการตัดสินใจ และเลือกทางออกสำหรับเรื่องนี้อย่างไรไปหรือไม่ ถ้าไม่ไปจะมีวิธีการพูดกับแฟนอย่างไร - นักเรียนคิดว่าหลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมมีอะไรบ้าง จงอธิบาย 	<p>6. นักเรียนเขียนบันทึกความรู้บนบล็อกของตนเองในประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้</p>		

แผนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
 รายวิชา เทคโนโลยี โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คาบ/สัปดาห์
 ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552
 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การประเมินผล	
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียน			
7-8	1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการปฏิเสขออย่างประนีประนอมเพื่อรักษาสัมพันธภาพระหว่างครอบครัวได้ 2. ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งในสถานการณ์ที่อาจเกิดได้ภายในครอบครัว	การสื่อสารเพื่อปฏิเสขออย่างประนีประนอมเป็นการเจรจาเพื่อรักษาจุดยืนของตนเองโดยที่ไม่อยากกระทำตามคำชักชวนของบุคคลรอบข้างเรา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นไม่ได้สร้างแรงกดดันแก่เราซึ่งการปฏิเสขออย่างประนีประนอมนั้นจะเป็นการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน	ขั้นที่ 1 เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน	1. ครูชี้แจงให้นักเรียน login เข้าสู่เว็บการเรียนการสอนและให้ทำความเข้าใจกิจกรรมที่ต้องทำในคาบเรียนนั้นบนเว็บและให้ผู้เรียนแต่ละคนเริ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆตามขั้นตอนที่ระบุไว้บนเว็บ	1. นักเรียนเข้าสู่เว็บและลงทะเบียนเพื่อเข้าใช้งานเว็บและศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการเรียนในคาบนี้	เว็บการเรียน	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน
			ขั้นที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา	2. ครูเตรียมบทเรียนสถานการณ์จำลองการสื่อสารเพื่อปฏิเสขออย่างประนีประนอมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างครอบครัว 1 สถานการณ์ และข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสขออย่างประนีประนอมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางออกในสถานการณ์ต่างๆ	2. ผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนการฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์จำลอง ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อเลือกทางออกในการสื่อสารกับผู้อื่นในสถานการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว 1 สถานการณ์ และศึกษาผลที่ตามมาจากการตัดสินใจเลือกทางออกของตนเองในแต่ละสถานการณ์	บทเรียนสถานการณ์จำลอง	(แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
7-8 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p>		วีดิทัศน์	**ใช้เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน (แนบอยู่ท้ายแผนการสอน)
			<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>3. ผู้สอนให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์ โดยจัดทำวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการสื่อสารจากผู้สอน โดยมีประเด็นในวีดิทัศน์ ดังนี้</p> <p>3.3 พุดคุยกับผู้เรียนถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากบทเรียน tutorial โดยผู้สอนอธิบายถึงลักษณะของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>3.4 มอบหมายงานให้ผู้เรียนจำลองการสื่อสาร โดยมีลักษณะของงานที่มอบหมายดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนเข้าสู่ห้องสนทนา ของกลุ่มตนเอง เพื่ออภิปรายกลุ่ม - ให้ผู้เรียนอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อกำหนดบทบาทตัวละคร 	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้สอน</p> <p>3. ผู้เรียนรับชมวีดิทัศน์ ความยาวประมาณ 5 นาที ซึ่งเป็นการบรรยายจากผู้สอน</p> <p>3.1 ตั้งใจรับฟังการบรรยายจากผู้สอนในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติจากบทเรียน tutorial และสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่คล้ายกับบทเรียน และอธิบายถึงรูปแบบคำพูดในตัวเลือกแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และคำพูดแบบใดที่เหมาะสมที่สุด รวมถึงให้หลักการในแง่ของทฤษฎี</p> <p>3.2 ทำความเข้าใจงานที่ผู้สอนมอบหมาย และเตรียมตัวปฏิบัติกิจกรรมในขั้นถัดไป</p>		

คาบ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและเครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
7-8 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น</p> <p>ด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p>		ห้องสนทนา	<p>**ใช้เกณฑ์</p> <p>การผ่าน</p> <p>ระดับ</p> <p>ปฏิสัมพันธ์</p> <p>แต่ละ</p> <p>ขั้นตอน</p> <p>(แบบอยู่</p> <p>ท้าย</p> <p>แผนการ</p> <p>สอน)</p>
		<p>ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในห้องสนทนาเพื่อ</p> <p>กำหนดบทบาทสนทนาสั้นๆของแต่ละ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ละตัวละครให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยใช้เวลาในการแสดงไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที - ฝึกซ้อมบทบาทที่ทุกคนได้รับในห้องสนทนาเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขข้อบกพร่อง - ใช้เวลาในการอภิปรายและซักซ้อมทั้งหมด 15 นาที - เมื่อหมดเวลาให้ผู้เรียนเข้าห้องสนทนาในห้องรวมเพื่อแสดงและรับชมการจำลองการสื่อสารที่ละกลุ่ม <p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>4. สังเกตและให้คำแนะนำผู้เรียนในการสนทนาบนเว็บ (Chat) ในห้องสนทนากลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียนด้วยกันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และทันตามเวลาที่กำหนด</p>	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน</p> <p>4. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนากลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในการจำลองการสื่อสาร ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดบทบาทที่ทุกคนจะได้รับ - กำหนดบทสนทนาสั้นๆที่จะสื่อสารกันในสถานการณ์จำลองอย่างไร ให้ถูกต้องตามหลักการและแนวคิด <p>ซักซ้อมการจำลองการสื่อสารภายในกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อม</p>			

คาบ	วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการสอนและ เครื่องมือบนเว็บ	การวัดผล/ ประเมินผล
			กิจกรรมการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		
7-8 (ต่อ)			<p>ขั้นที่ 3 จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน</p>		ห้องสนทนา	**ใช้เกณฑ์ การผ่าน ระดับ ปฏิสัมพันธ์ แต่ละ ขั้นตอน (แบบอยู่ ท้าย แผนการ สอน)
			<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน 5. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดยผู้สอน สนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมดังนี้ ผู้สอนดูการจำลองการสื่อสารของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนประเมินและให้ผลป้อนกลับจากการแสดง - ผู้สอนให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน 	<p>ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน - ผู้เรียน 5. สนทนาบนเว็บ(Chat) ในห้องสนทนา โดย ผู้สอนสนทนากับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมดังนี้ ผู้เรียนแสดงการจำลองการสื่อสารใน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์จำลอง ในบทบาทที่ได้รับให้ ผู้สอนได้ดู ทีละกลุ่ม - ดูการจำลองการสื่อสารของกลุ่มอื่นๆ รับฟังการประเมิน ผลป้อนกลับ และรับคำแนะนำ เพิ่มเติมกับผู้สอน 		
			<p>ขั้นที่ 4 ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอน</p>		บล็อก	
<p>6. ครูชี้แจงให้ผู้เรียนเขียนบันทึกความรู้นับบล็อกของแต่ละ คน ในประเด็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนคิดว่าหลักและวิธีการสื่อสารเพื่อลดความ ขัดแย้ง มีอะไรบ้าง จงอธิบาย - คิดว่ากิจกรรมในคาบเรียนนี้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง ได้อย่างไร <p>7. ควบคุมการทดสอบทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลัง เรียน</p>	<p>6. นักเรียนเขียนบันทึกความรู้นับบล็อกของตนเอง ในประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้</p> <p>7. นักเรียนเข้ารับการทดสอบทักษะการสื่อสาร ระหว่างบุคคล หลังการเรียนรู้</p>					

แบบสังเกตและเกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่สังเกต	เครื่องมือช่วยสังเกต
1. เข้าสู่บทเรียนด้วยการแนะนำการเรียนด้วยปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่อประสาน	<p>ในการปฐมนิเทศ(คาบ1-2) ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมที่ผู้สอนได้กำหนดให้ทุกขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. ผู้เรียนสามารถ ลงทะเบียน เข้าใช้งานเว็บด้วยตนเอง</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถเข้าใช้งานห้องสนทนา พูดคุยผ่านห้องสนทนา เพื่อร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถเขียนแนะนำตัวเองสั้นๆบนบล็อกด้วยตนเอง</p> <p>1. นักเรียนสามารถเข้าใช้งานส่วนต่างๆของบทเรียน สถานการณ์จำลองได้</p>	<p>- ข้อมูลการใช้งานเว็บ</p> <p>- บันทึกการสนทนาในห้องสนทนาของผู้เรียน</p> <p>- บันทึกบนบล็อก</p> <p>- พฤติกรรมผู้เรียนขณะใช้งานจริง</p>
2 . ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลองฝึกการใช้ทักษะด้วยปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา	<p>1. ผู้เรียนได้เข้าฝึกบทเรียนสถานการณ์จำลองในสถานการณ์ที่กำหนดในแต่ละคาบเรียน</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถเลือกทางออกในการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์</p> <p>3. ผู้เรียนทราบข้อดีและข้อเสียจากตัวเลือกในแต่ละสถานการณ์</p>	<p>- ข้อมูลการใช้งานเว็บ</p> <p>- บทเรียนสถานการณ์จำลอง ที่ถูกออกแบบมาให้ผู้เรียนได้ทราบข้อดีและข้อเสียของแต่ละตัวเลือก ก่อนจะดำเนินสถานการณ์ต่อจากตัวเลือกนั้นๆและผู้เรียนต้องเลือกคำตอบที่เป็นทางออกที่เหมาะสมที่สุด หากเลือกคำตอบที่ไม่เหมาะสม ต้องกลับไปเลือกและตัดสินใจใหม่ จนกว่าจะได้คำตอบที่เหมาะสมจึงจะผ่านกิจกรรมในขั้นตอนนี้</p>

ขั้นตอน	พฤติกรรมที่สังเกต	เครื่องมือช่วยสังเกต
3. จำแนกแยกแยะและวิเคราะห์โดยร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นด้วยปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนทุกคนรับชมวีดิทัศน์จากผู้สอน 2. ผู้เรียนสามารถอภิปรายกลุ่มย่อยโดยทั่วถึงกันทุกคน 3. ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นโดยสะท้อน ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ 4. ทุกกลุ่มจะต้องแสดงการจำลองการสื่อสาร 	<p>ข้อมูลการใช้งานเว็บ</p> <p>- บันทึกการสนทนาในห้องสนทนา</p>
4. ลงความเห็นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ โดยผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนต้องสามารถสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนด้วยภาษาของตนเอง 2. สิ่งที่ผู้เรียนเขียนบันทึกนั้นสามารถสะท้อนได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ 3. สิ่งที่ผู้เรียนเขียนบันทึกนั้นสามารถสะท้อนได้ว่าผู้เรียนประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้ 4. ผู้เรียนตอบคำถามได้ครบทุกประเด็นที่ผู้สอนกำหนด 	<p>- ข้อมูลการใช้งานเว็บ</p> <p>- บันทึกการสนทนาในห้องสนทนา</p>

**แผนการจัดการเรียนรู้(กลุ่มควบคุม)
ด้วยกิจกรรมโครงการ “ก้าวอย่างเข้าใจ”**

กลุ่มสาระสุขศึกษาพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 4

วิชา เพศศึกษา

เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (การปฏิเสธ)

เวลา 8 คาบ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ผู้สอน นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการสื่อสารเพื่อปฏิเสธ ถ่ายทอดความคิดเห็นและลดความขัดแย้ง โดยคำนึงถึงการรักษาสัมพันธภาพได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์

จุดประสงค์ปลายทาง

3. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกหลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดัน
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกหลักและวิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมเพื่อลดความขัดแย้ง

แนวคิดหลัก

การมีสุขภาวะทางเพศต้องอาศัยทักษะส่วนบุคคลหลายด้านเพื่อให้วัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตตามค่านิยมของตนได้อย่างรู้คุณค่า รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบรวมทั้งสามารถสื่อสาร การแสดงความรู้สึก การบอกความต้องการและต่อรองเพื่อให้บรรลุความต้องการทั้งของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเข้าใจกันและกัน

นอกจากนั้นสัมพันธภาพก็เป็นส่วนสำคัญในวิถีชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความสัมพันธ์มีขึ้นพร้อมกับความคาดหวังต่อบทบาทและความรับผิดชอบสัมพันธภาพที่ดีอยู่บนฐานของการพยายามรับรู้ รับฟัง มองหาข้อดี เคารพความแตกต่างและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ใช้กระบวนการจัดการเรียนด้วยกิจกรรมโครงการก้าวอย่างเข้าใจ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “ทางที่เลือกเดิน” และ “คุยกันได้ไหม” ในคู่มือการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับเยาวชนช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

คาบที่ 1-2 ปฐมนิเทศ/นำเข้าสู่บทเรียน

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้ว่า เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจและฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในการจัดการความขัดแย้งในสถานการณ์ต่างๆที่ใกล้ตัววัยรุ่น (5 นาที)
2. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ร่วมกันตั้งรายชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกลุ่มให้กับผู้สอน (5 นาที)
3. ให้ทุกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นในสถานการณ์เดียวกันคือ “เพื่อนชวนหนีเรียนพิเศษไปดูภาพยนตร์” โดยในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วเขียนคำตอบลงในกระดาษในประเด็น ดังนี้ (5 นาที)
 - ถ้าอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น เรารู้สึกอย่างไร
 - เราจะตัดสินใจอย่างไร
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มตนเอง ให้ครบทั้ง 5 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (15 นาที)
5. เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วผู้สอนให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นกันอีกครั้ง เขียนคำตอบลงในกระดาษต่อจากครั้งแรก ในประเด็น ดังนี้ (10 นาที)
 - เพราะเหตุใดเราจึงเลือกตัดสินใจแบบนั้น ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจคืออะไร
 - ผลที่เราคาดว่าจะเกิดจากการทำตามทางเลือกนั้น คืออะไร
6. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มตนเอง ให้ครบทั้ง 5 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 3 นาที (15 นาที)
7. เมื่อผู้เรียนทุกกลุ่มออกมานำเสนอเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนร่วมอภิปรายกับผู้เรียนโดยใช้คำถามชวนคิด เชื่อมโยงกับคำตอบของแต่ละกลุ่ม ดังนี้ (20 นาที)

คำถามชวนคิด

- คิดว่าการ “ตัดสินใจ” เป็นเรื่องง่ายหรือยาก อะไรที่ทำให้การตัดสินใจเป็นเรื่องยากขึ้น
- ขออาสาสมัครยกตัวอย่างเรื่องที่เคยตัดสินใจ และหากมีโอกาสย้อนกลับไป จะไม่ทำแบบเดิมพร้อมอธิบายเหตุผล

8. ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เรียนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ และสรุปประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้ (20 นาที)

- การเลือกว่าจะทำหรือไม่ทำอะไรเป็นเรื่องที่เกิดกับทุกคน ทั้งเรื่องที่เป็นของตัวเองคนเดียวหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ดังนั้น การรู้จักความต้องการของตัวเองจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจ
- ในบางสถานการณ์ เราอาจประสบกับแรงกดดันจากการชักจูงหวานล่อมหรือบีบบังคับโดยเฉพาะเมื่อคนที่พูดกับเราเป็นเพื่อนหรือคนที่เรารัก การทำตามความรู้สึกหรือความต้องการของตนเองก็อาจเป็นเรื่องยากขึ้น
- เมื่อเลือกทำอะไรสักอย่างจะมีผลตามมาเสมอ การเลือกของเราจึงต้องคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นมาด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ เช่นการหนีเรียนพิเศษไปดูภาพยนตร์กับเพื่อน ผลก็คือ เพื่อนพอใจ เรารู้สึกดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม แต่อาจถูกครูทำโทษ
- เมื่อมีเรื่องต้องตัดสินใจ ให้ลองมองทางเลือกอื่นๆ นอกเหนือจากที่มีอยู่ โดยเฉพาะเมื่อเห็นทางเลือกอยู่เพียง ไป-ไม่ไป ยอม-ไม่ยอม ได้-ไม่ได้ รวมทั้งคิดหาทางลดความเสี่ยงจากผลที่ไม่ต้องการได้อย่างไร

9. ให้แต่ละกลุ่มออกมาจับสลากเลือกสถานการณ์ จาก 5 สถานการณ์ดังนี้ (10 นาที)

กลุ่มที่ 1 เพื่อนชวนดื่มเหล้าหรือของมีนเมาในงานปาร์ตี้

กลุ่มที่ 2 เพื่อนชวนโดดเรียนไปดูคอนเสิร์ตนักร้องดัง

กลุ่มที่ 3 พ่อแม่ว่าเราเลือกและสอบได้ในขณะที่พ่อกับแม่ไม่ยอมให้เราเรียน

กลุ่มที่ 4 คู่กันจนเด็กแฟนเลยขออนอนค้างที่ห้องด้วย

กลุ่มที่ 5 แฟนขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยแต่ไม่ยอมใช้ถุงยางอนามัย

เมื่อทุกกลุ่มได้สถานการณ์แล้ว ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ในสถานการณ์นั้นๆ คนที่เกี่ยวข้องจะรู้สึกอย่างไร และเราจะคุยในเรื่องนั้นๆ อย่างไร ให้คิดถึงสถานการณ์ที่ต้องมีการสื่อสารกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ และลดความขัดแย้ง ให้ทุกกลุ่มซักซ้อมเพื่อแสดงในคาบถัดไป

คาบที่ 3-4 (การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน)

1. ให้กลุ่มที่ 1 และ 2 เตรียมแสดงบทบาทสมมติของสถานการณ์นั้นๆ ของกลุ่มตนเอง (5 นาที)

2. ให้นักเรียนที่ 1 และ 2 ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที (10 นาที)

หมายเหตุ : อาจให้ผู้เรียนแสดงคาบละ 1 กลุ่ม และดำเนินกิจกรรมในแต่ละคาบซ้ำในข้อที่ 3-6 ตามความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการสอน)

3. ผู้สอนถามความรู้สึกผู้เรียนกลุ่มที่แสดงว่าเป็นอย่างไร การพูดคุยก่ายหรือยากกว่าที่คิดไว้ตอนแรก และชวนผู้เรียนกลุ่มใหญ่คุยแลกเปลี่ยนโดยใช้คำถามชวนคิดเชื่อมโยงกับการแสดงบทบาทสมมุติของแต่ละกลุ่ม (20 นาที)

คำถามชวนคิด

- จากสถานการณ์กลุ่มที่แสดง นักเรียนคิดว่าวิธีการหรือคำพูดแบบใดที่ได้ผลดีที่สุด เพราะอะไร
- อะไรที่ช่วยให้เราสามารถทำตามทางเลือกที่เราเห็นว่าดีที่สุดได้ และอะไรที่เป็นอุปสรรค
- วิธีการชักจูงใจให้เพื่อนทำตาม จากที่เห็นในบทบาทสมมติ หรือที่เคยเห็นในชีวิตจริงมีวิธีการอย่างไร
- หากเพื่อไม่ยอมฟังความรู้สึก/ความต้องการของนักเรียนเลยยังพยายามจะให้ทำตาม นักเรียนรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไรกับความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน
- ในฐานะผู้ชักชวน มีวิธีการตอบ หรือกระทำแบบใดบ้างที่จะทำให้เราอดเลิกล้มความตั้งใจที่จะชวนให้เพื่อนทำตาม
- การสามารถบอกความต้องการ/ความรู้สึกของตัวเอง และรับฟังความต้องการ/ความรู้สึกของผู้อื่น มีความสำคัญต่อสัมพันธภาพ อย่างไร

4. ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน ให้ผู้เรียน จากนั้นผู้สอนอธิบายและสรุปประเด็นสำคัญในแง่ของหลักการ รวมถึงอธิบายตัวอย่างการใช้คำพูดให้แก่ผู้เรียน (15 นาที)

5. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนคำพูดของตนเองลงในกระดาษคนละ 2 ประโยค ที่เกี่ยวกับการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันในสถานการณ์ของกลุ่มที่ 1 และ 2 (5 นาที)

6. ให้ผู้เรียนจับคู่ “พูด” ให้เพื่อนฟัง แล้วผลัดกันแสดงให้เห็นว่า น้ำเสียง สายตา และคำพูดที่ใช้นั้นเป็นอย่างไรในสายตาผู้ฟัง (10 นาที)

7. ผู้สอนสรุปประเด็นสำคัญของกิจกรรม ดังนี้ (15 นาที)

- การยืนยันความต้องการของตนเองเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่จะทำให้เรามีสัมพันธภาพกับผู้อื่นโดยที่ยังคงเป็นตัวของตัวเองได้ การบอกเล่าและรับฟังความคิดความรู้สึกซึ่งกันและกันเป็นพื้นฐานที่มั่นคงของมิตรภาพ การยอมรับว่าเพื่อน/แฟน ย่อมมีความคิดและมีทางเลือกของตัวเองที่อาจแตกต่างจากเราได้ การคบหาด้วยหลักการเช่นนี้เป็นเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายต้องช่วยกันสร้างขึ้น
- การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธที่ใช้ได้ผลมักเป็นการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ถูกรบกวนไปทำในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์หรือเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
- การบอกความต้องการของเรา การเรียนรู้และการฝึกฝนในการยืนยันความต้องการและการต่อรองเพื่อให้บรรลุความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นเรื่องสำคัญ การเรียนรู้นี้ดำเนินไปตลอดชีวิต การเผชิญกับความรู้สึกผิด อารมณ์โกรธ หวั่นเกรงกับความรู้สึกของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง หรือรู้สึกว่าตนเองด้อยค่าเป็นประสบการณ์ร่วมของทุกคน การเริ่มต้นและฝึกฝนในชีวิตประจำวัน จะช่วยให้เราทำได้ดีขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

8. ผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนเขียนบันทึกลงในกระดาษ A4 ดังนี้ (5 นาที)

8.1 ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากการเรียนเรื่องการปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน

8.2 หากรุ่นพี่ของนักเรียนใช้คำพูดข่มขู่ให้ขายยาเสพติด นักเรียนจะมีวิธีพูดปฏิเสธอย่างไร จงอธิบาย

คาบที่ 5-7 (การปฏิเสธอย่างประนีประนอม)

คาบที่ 5

1. ให้กลุ่มที่ 3, 4 และ 5 เตรียมแสดงบทบาทสมมติของสถานการณ์นั้นๆ ของกลุ่มตนเอง (10 นาที)
2. ให้กลุ่มที่ 3, 4 และ 5 ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที (15 นาที)

หมายเหตุ : อาจให้ผู้เรียนแสดงคาบละ 1 กลุ่ม และดำเนินกิจกรรมในแต่ละคาบซ้ำในข้อที่ 3-6 ตามความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการสอน)

3. ผู้สอนถามความรู้สึกผู้เรียนกลุ่มที่แสดงว่าเป็นอย่างไร การพูดคุ้ยง่ายหรือยากกว่าที่คิดไว้ตอนแรก และชวนผู้เรียนกลุ่มใหญ่คุ้ยแลกเปลี่ยนโดยใช้คำถามชวนคิดเชื่อมโยงกับการแสดงบทบาทสมมุติของแต่ละกลุ่ม ใช้คำถามเดียวกับคำถามชวนคิดคาบที่ 2-3 (20 นาที)

คาบที่ 6

4. ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง การปฏิเสธอย่างประนีประนอม ให้ผู้เรียน จากนั้นผู้สอนอธิบายและสรุปประเด็นสำคัญในแง่ของหลักการ รวมถึงอธิบายตัวอย่างการใช้คำพูด(20 นาที)

5. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนคำพูดลงในกระดาษ 3 ประโยค ที่เกี่ยวกับการปฏิเสธอย่างประนีประนอมในสถานการณ์ของกลุ่มที่ 3,4 และ 5 สถานการณ์ละ 1 ประโยค (10 นาที)

6. ให้ผู้เรียนจับคู่ “พูด” ให้เพื่อนฟัง แล้วผลัดกันแสดงให้เห็นว่า น้ำเสียง สายตา และคำพูดที่ใช้นั้นเป็นอย่างไรในสายตาผู้ฟัง (15 นาที)

คาบที่ 7

ต้นชั่วโมง : ทบทวนการเรียนรู้และกิจกรรมในคาบที่ผ่านมา (10 นาที)

7. สุ่มผู้เรียน 5 คู่ ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน (10 นาที)

8. ผู้สอนสรุปประเด็นสำคัญของกิจกรรม ดังนี้ (15 นาที)

- เราควรกล้าปฏิเสธความต้องการของผู้อื่นในกรณีที่อาจทำให้ชีวิตของเราไม่ปลอดภัยหรือเกิดผลกระทบตามมา โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันนั้นเป็นเรื่องจำเป็นที่แต่ละคู่ควรพูดคุยกันว่ามีความเห็นและมีความรู้สึกอย่างไร จะจัดการกับเรื่องร้าวระหว่างกันอย่างไรบนความเข้าใจซึ่งกันและกัน

- การเจรจาเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม เป็นการเจรจาเพื่อรักษาจุดยืนของเราโดยที่เราไม่อยากกระทำตามคำชักชวนของบุคคลรอบข้างเรา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นไม่ได้สร้างแรงกดดันแก่เราหรือประสงคร้ายต่อเรา การปฏิเสธอย่างประนีประนอม จะเป็นการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

8. ผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนเขียนบันทึกลงในกระดาษ A4 ดังนี้ (5 นาที)

8.1 ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากการเรียนเรื่องการปฏิเสธอย่างประนีประนอม

8.2 หากแฟนชวนไปเที่ยวต่างจังหวัดกัน 2 คน นักเรียนจะมีวิธีพูดปฏิเสธอย่างไร

คาบ 8

ให้ผู้เรียนทำแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลหลังเรียน ใช้เวลา 20 นาที

หลักการปฏิเสธและหาทางออก

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธที่ใช้ได้ผลมักเป็นการปฏิเสธในสถานการณ์ที่ถูกรบกวนไปทำในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์หรือเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา การปฏิเสธที่ดีจะต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธ มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
2. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนเป็นคำพูด
3. การขอความเห็นชอบ เพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ

การหาทางออกเมื่อถูกเข้าขี้ หรือสบประมาท

บางครั้งผู้ชวนพูดเข้าขี้ต่อเพื่อชวนให้สำเร็จ ผู้ถูกชวนไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูด เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธด้วยท่าทางมั่นคง และหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกลา แล้วเดินจากไปทันที
2. การต่อรอง โดยการชวนทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
3. การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยค	
	ชวนไปค้างที่บ้าน	ขอมีเพศสัมพันธ์
การปฏิเสธ 1. การบอกความรู้สึก (ประกอบเหตุผล) 2. การขอปฏิเสธ 3. การถามความคิดเห็น	“ฉันไม่สบายใจเลย เพราะอาจ ทำให้คนเข้าใจผิด “ผมไม่สบายใจเลย เกรงจะทำ ให้คุณเสียหาย” “ฉันไม่ขอไปด้วย” “ผมไม่ขอไป” “คุณคงไม่ว่า(นะคะ)” “คุณคงเข้าใจ(นะครับ)”	“ฉันไม่สบายใจเลย รู้สึกว่าเรา กำลังจะทำในสิ่งที่ไม่สมควรนะ” “ผมไม่สบายใจเลย เรื่องแบบนี้ คุณเป็นฝ่ายเสียหายนะครับ” “ฉันคิดว่าจะหยุดเพียงแค่นี้เพื่อ อนาคตของเราทั้งสองคน” “ผมคิดว่าเราควรหยุดเพียงแค่นี้ ผมไม่อยากให้คุณเสียหายครับ” “คุณคงไม่โกรธนะคะ” “คุณคงเข้าใจนะครับ”
การหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ 1. ปฏิเสธซ้ำแล้วบอกลา 2. ต่อรองชวนทำกิจกรรมอื่น 3. ผัดผ่อน(เพื่อยืดเวลา)	“ไม่ดีกว่า ขอตัวนะคะ” “อย่าดีกว่า ผมกลับละนะ” “เรากลับบ้านกันดีกว่า” “เราแยกย้ายกันกลับดีกว่า” “เอาไว้วันหลังแล้วกัน” “โอกาสหน้าก็แล้วกันนะครับ”	“ฉันจะไม่ทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม แบบนี้อีก ขอไปก่อนนะ” “ผมจะไม่ทำแบบนี้อีก ผมขอตัว นะครับ” “ฉันคิดว่า เราไปดูหนังสือกับ เพื่อนๆ ในกลุ่มดีกว่าการอยู่ ด้วยกันสองคนอย่างนี้” “ผมคิดว่าเรากลับบ้านกันดีกว่า ผมจะไปส่งคุณเอง” “ฉัน(ผม)คิดว่าเราควรจะรอ จนกว่าเราทั้งสองคนมีความ พร้อม สามารถรับผิดชอบตัวเอง ได้ ฉัน(ผม)ขอตัวก่อนนะ”

การเจรจาเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดัน

การเจรจาเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมบางครั้งอาจใช้ไม่ได้ผลกับบุคคลที่พยายามรุกรานเพื่อให้เราจะต้องปฏิบัติตามการชักชวน ให้กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เราไม่อยากจะกระทำ ดังนั้นการเรียนรู้ถึงวิธีการตอบสนองต่อการรุกรานของบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ ประเด็นสำคัญที่บุคคลเหล่านั้นใช้ก็คือการพยายามพูดนอกเรื่องและทำให้เราสับสนในที่สุดต้องทำตามเขา ซึ่งอาจเกิดผลร้ายแรงกับเราได้ การทำความเข้าใจในการเจรจา มี 6 แบบ ได้แก่

1. การดูถูก เช่น เธอกลัวไซ้ไหม เธอไม่กล้านี้
2. การโต้แย้ง เช่น ทำไมละ ใครๆเขาก็ทำกัน คนรุ่นใหม่เขาทำอย่างนี้ทุกคน
3. การข่มขู่ เช่น จะทำหรือไม่ทำ ไป..ไป เดียวนี้ นี่ถ้าคุณไม่ทำ...เจ็บแน่
4. การพยายามมองไม่เห็นปัญหา เช่น ไม่มีอะไรร้ายแรงหรอก พ่อไม่ว่าหรอก ไม่มีใครเห็นหรอก ไม่มีใครรู้หรอก
5. การอ้างเหตุผล เช่น คุณโตแล้วนะ อย่าเป็นเด็กอยู่เลย ผมรักคุณจริงๆนะ มาเถอะไม่มีใครทำอะไรคุณนะ...ผมอยู่ทั้งคน ทำไมต้องแคร์คนอื่นนี่เป็นเรื่องของเราสองคนเท่านั้น
6. การพยายามออกนอกเรื่อง เช่น เพิ่งรู้ว่า...คุณโมโหแล้วสวยจังเลย ผมชอบคุณจังเลย...เวลาคุณพูดเสียงดัง เวลาคุณคือ...คุณน่ารักจัง

เมื่อเราพบการเจรจากับบุคคลที่รุกรานเรานี้ ควรจะพูดอย่างไรกับเขา ในทุกกรณีที่คุณเจรจาทำให้เราสับสน เราควรพยายามเจรจาให้เข้าสู่ประเด็น และพยายามอย่าให้คู่เจรจาพูดนอกเรื่อง โดยอาจใช้คำพูดต่อไปนี้

- ⇒ ขอให้คุณพูดให้จบก่อน
- ⇒ เดียวฉันพูดก่อนซิ
- ⇒ อย่าเพิ่งขัดจังหวะซิ....ฉันยังพูดไม่จบเลย
- ⇒ ดี....ข้อเสนอของเธอ...แต่ฟังฉันก่อนนะ
- ⇒ ฉันเข้าใจ...แต่ให้คุณพูดให้จบก่อนนะ

และถ้าการเจรจายังไม่สำเร็จ เนื่องจากคู่เจรจาของเราพยายามจะชักชวนให้เรากระทำตามเขาให้ได้ นั่นคือเขาได้พยายามรุกเร้าและสร้างแรงกดดันอย่างมาก ดังนั้นเราสามารถเลือกการปฏิบัติได้ 3 ประการ ตามความเหมาะสม ได้แก่

การปฏิเสธอย่างจริงจัง อาจใช้คำพูดดังต่อไปนี้ (ถ้ายังไม่เชื่อก็เดินจากไป)

- ⇒ ไม่...ไม่ ฉันหมายความว่าไม่
- ⇒ ไม่..ไม่ ฉันบอกว่าไม่ เข้าใจไหม
- ⇒ ไม่...ขอบคุณ
- ⇒ ไม่...ไม่ ฉันบอกว่าไม่ ฉันไปแล้ว (เดินจากไป)

การผัดผ่อน เป็นความพยายามที่จะไม่ปฏิบัติหรือกระทำตามโดยยืดเวลาออกไป โดยพูดว่า

- ⇒ ฉันยังไม่พร้อมที่จะทำแบบนี้เลย
- ⇒ เอาอย่างนี้ได้ไหม...ขอเวลาฉันตัดสินใจอีกทีนะ
- ⇒ เอาไว้คุยกันอีกครั้งดีกว่า...วันนี้สับสน
- ⇒ ขอให้ฉันปรึกษาเพื่อนก่อนนะ

การต่อรอง เป็นความพยายามที่จะให้โอกาสตัดสินใจเพื่อกระทำในสิ่งที่ดีกว่า ตัวอย่างคำพูด ได้แก่

- ⇒ ไปเราไปทำ....กันดีกว่า
- ⇒ ผมไม่อยากทำเลย แต่เราอาจจะทำ...ดีกว่านะ
- ⇒ ผมคิดว่า วิธีการนี้ไม่เหมาะ ผมว่าทำ...ดีกว่า
- ⇒ ขอผมตัดสินใจนะ เราไป....ดีกว่า

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปฏิเสธอย่างประนีประนอม

การเจรจาเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม เป็นการเจรจาเพื่อรักษาจุดยืนของเราโดยที่เราไม่ยากกระทำให้ตามคำชักชวนของบุคคลรอบข้างเรา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นไม่ได้สร้างแรงกดดันแก่เรา หรือประสงคร้ายต่อเรา การปฏิเสธอย่างประนีประนอม จะเป็นการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันซึ่งควรฝึกฝนเป็นประจำ ในระยะแรกของการฝึกอาจจะยังทำได้ไม่ดีนัก แต่ถ้าฝึกต่อไปและพยายามนำวิธีการไปใช้ก็จะสามารถปฏิเสธอย่างประนีประนอมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมชาติ การเจรจาเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอมมีขั้นตอนการเจรจา 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 อธิบายความรู้สึกของเราต่อเหตุการณ์หรืออธิบายปัญหาที่จะเกิดกับเรา ดังตัวอย่างคำพูด

⇒ ฉันรู้สึกไม่สบายเลย ถ้าฉัน.....

⇒ ฉันรู้สึกยุ่งยากใจ ถ้าจะต้อง.....

⇒ ฉันสับสนมาก ถ้าจะต้อง.....

⇒ ฉันไม่ชอบเลย.....

⇒ แย่แน่เลยถ้าฉัน.....

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนะแนวทางที่เราอยากให้คุณเจรจากับเราปฏิบัติ ดังตัวอย่างคำพูด

⇒ เอาอย่างนี้ได้ไหม ถ้าเราจะ.....

⇒ ฉันคิดว่าเราควร.....ดีกว่านะ

⇒ ฉันอยากให้เธอ.....

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามความรู้สึกกับคุณเจรจากับข้อเสนอของเรา ดังตัวอย่างคำพูด

⇒ คงจะดีกับเธอนะ.....

⇒ คุณคงเห็นด้วยกับฉันนะ.....

⇒ คุณคงจะชอบนะ.....

⇒ ไม่ยุ่งยากกับเธอนะ.....

⇒ เธอรู้สึกดีขึ้นแล้วนะ.....

⇒ เธอคงเห็นด้วยกับฉันนะ.....

ขั้นตอนที่ 4 กล่าวสรุปเมื่อคุณเจรจากับข้อเสนอแนะของเรา ดังตัวอย่างคำพูด

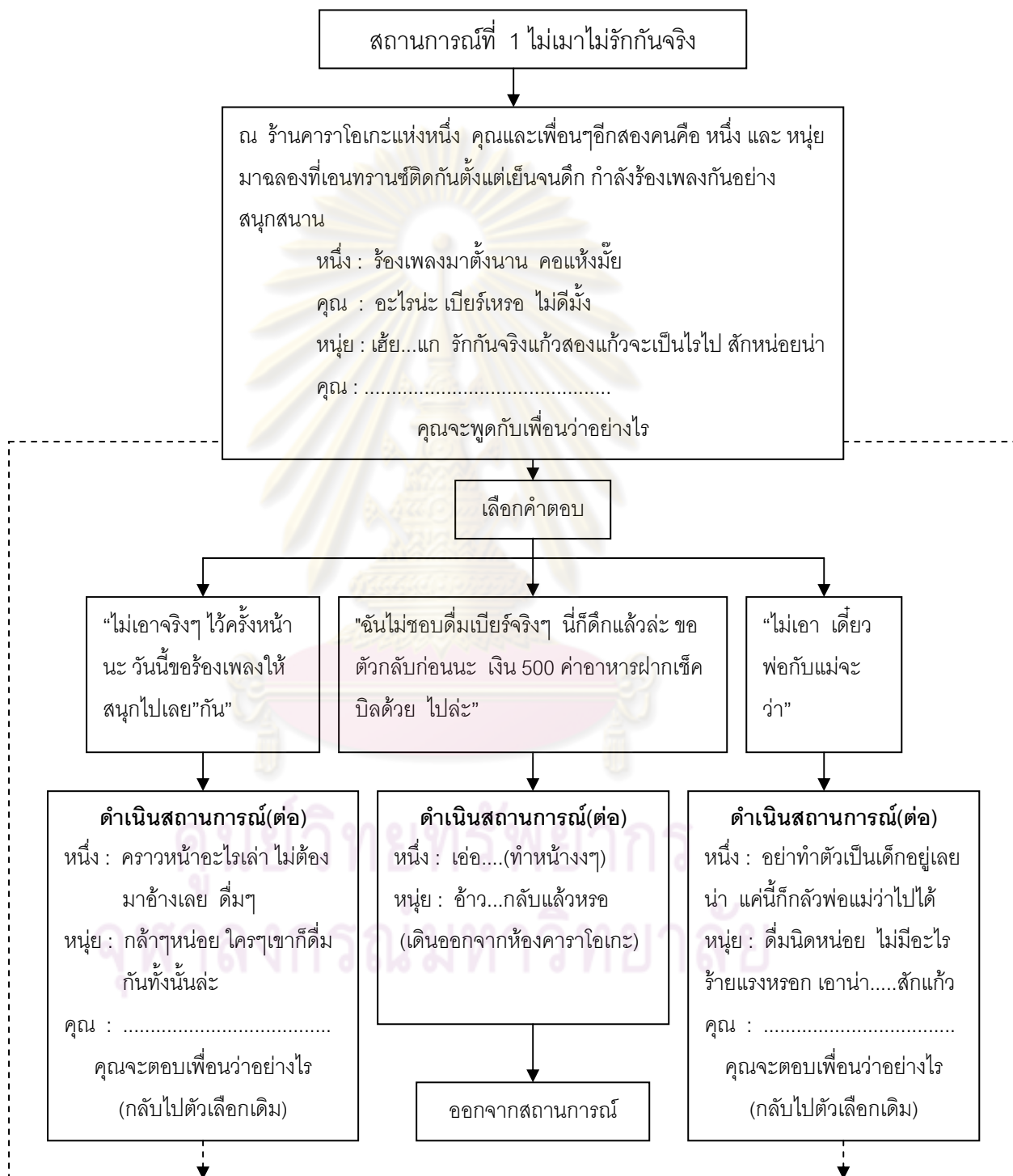
⇒ ขอขอบคุณมาก

- ⇒ คุณน่ารักจังเลยที่เห็นด้วย.....ขอบคุณมาก
- ⇒ ฉันดีใจจังเลยที่เธอชอบ.....ขอบคุณมาก
- ⇒ วิเศษเลยที่เธอรู้สึกดีขึ้น.....ขอบคุณมาก
- ⇒ ดีใจที่ไม่ทำความลำบากให้กับเธอ.....ขอบคุณมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทละครและโครงสร้างสถานการณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน
ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เรื่อง การปฏิเสธ

สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง

ฉากที่ 1 ร้านคาราโอเกะ

คุณและเพื่อนๆอีกสองคนคือ หนึ่ง และ หนุ่ยมาฉลองที่เอนทรานซ์ติดกันตั้งแต่เย็นจน
ดึก กำลังร้องเพลงกันอย่างสนุกสนาน

หนึ่ง : ร้องเพลงมาตั้งนาน คอแห้งม๊วย

คุณ : อะไรนะ เบียร์หรือ ไม่ดื่มั้ง

หนุ่ย : เฮ้ย...แก รักกันจริงแก้วสองแก้วจะเป็นไรไป สักหน่อยน่า

คุณ :

คุณจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร

- ก. “ไม่เอาจริงๆ ไว้ครั้งหน้านะ วันนี้ขอร้องเพลงให้สนุกไปเลย”
- ข. “ฉันไม่ชอบดื่มเบียร์จริงๆ นี่ก็ดึกแล้วละ ขอตัวกลับไปก่อนนะ นี่ค่าอาหารฝากเช็คบิล
ด้วย ไปละ”
- ค. “ไม่เอา เดี่ยวพอกับแม่จะว่า”

เฉลย

ข้อ ก. “ไม่เอาจริงๆ ไว้ครั้งหน้านะ วันนี้ขอร้องเพลงให้สนุกไปเลย”

ข้อดี

- รักษาหัวใจเพื่อน
- เบี่ยงเบนความสนใจ เพื่อลดอิทธิพลกลุ่ม

ข้อเสีย

- ปฏิเสธยังไม่หนักแน่น อาจถูกชักจูงหรือบังคับทางอ้อมได้อีก
- เมื่อถึงงานหน้าอาจต้องดื่ม

ดำเนินสถานการณ์ต่อ

หนึ่ง : คราวหน้าอะไรเล่า ไม่ต้องมาอ้างเลย ตี๋มๆ

หนุ่ย : กล้าๆหน่อย ใครๆเขาก็ดื่มกันทั้งนั้นละ

คุณ :

คุณจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร (กลับไปตัวเลือกเดิม)

ข้อ ข. “ฉันไม่ชอบดื่มเบียร์จริงๆ นี่ก็ตึกแล้วละ ขอตัวกลับก่อนนะ นี่ค่าอาหารฝาก
เช็คบิลด้วย ไปละ”

ข้อดี

- ตัดสินใจเด็ดขาดดี
- ยุติความพยายามชักจูงหรือบังคับทางอ้อมได้ดี
- รู้จักตัวเองดี
- บอกยืนยันความต้องการของตนเองได้ดี

ดำเนินสถานการณ์ต่อ

หนึ่ง : เออ....(ทำหน้างงๆ)

หนุ่ย : อ้าว...กลับแล้วหรือ

คุณ : (เดินออกจากห้องคาราโอเกะไป)

ข้อ ค. “ไม่เอา เดี่ยวพอกับแม่จะว่า”

ข้อดี

- มีความนับถือตนเอง สามารถควบคุมตัวเองได้
- ลดอิทธิพลกลุ่มเพื่อน

ข้อเสีย

- เพื่อนล้อเลียน
- เพื่อนสุขภาพไม่ดีแทน
- สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนอาจมีปัญหา เช่น โกหก

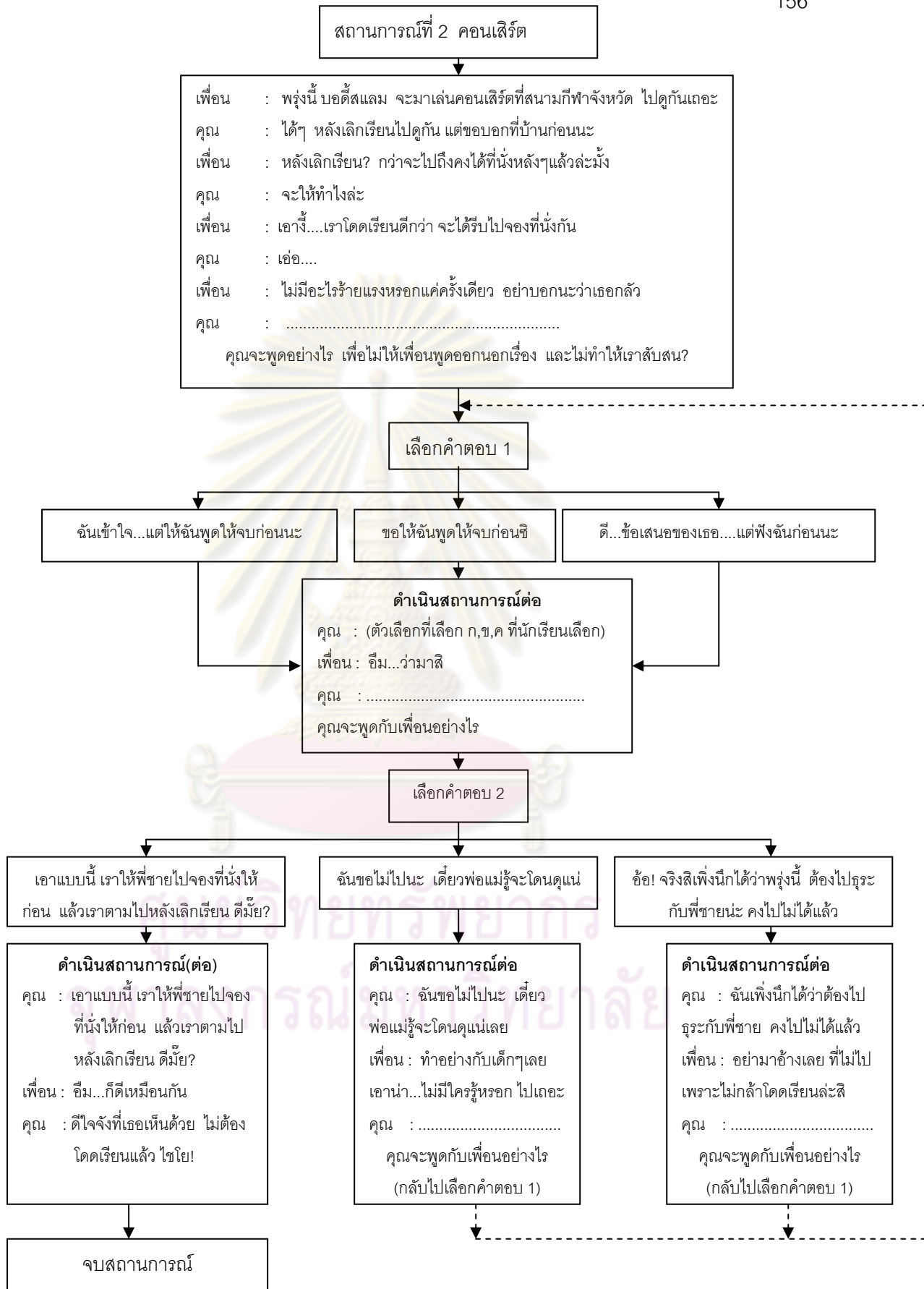
ดำเนินสถานการณ์ต่อ

หนึ่ง : อย่าทำตัวเป็นเด็กอยู่เลยนะ แคนี่ก็กลัวพ่อแม่ว่าไปได้

หนุ่ย : ตีมนิดหน่อย ไม่มีอะไรร้ายแรงหรอก เอาน่า.....สักแก้ว

คุณ :

คุณจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร (กลับไปตัวเลือกเดิม)

สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต

ในห้องเรียน

เพื่อน : พรุ่งนี้ บอดี้สแลม จะมาเล่นคอนเสิร์ตที่สนามกีฬาจังหวัด ไปดูกันเถอะ

คุณ : ได้ๆ หลังเลิกเรียนไปดูกัน แต่ขอบอกที่บ้านก่อนนะ

เพื่อน : หลังเลิกเรียน? กว่าจะไปถึงคงได้ที่นั่งหลังๆ แล้วละมัง

คุณ : จะให้ทำไงล่ะ

เพื่อน : เอ็ง...เราโดดเรียนดีกว่า จะได้รีบไปจองที่นั่งกัน

คุณ : เอ้อ....

เพื่อน : ไม่มีอะไรร้ายแรงหรอกแค่ครั้งเดียว อย่าบอกนะว่าเธอ(นาย)กลัว

คุณ :

คุณจะพูดอย่างไร เพื่อไม่ให้เพื่อนพูดออกนอกเรื่อง และไม่ทำให้เราสับสน?

ก. ฉันเข้าใจ...แต่ให้ฉันพูดให้จบก่อนนะ

ข. ขอให้ฉันพูดให้จบก่อนสิ

ค. ดี...ข้อเสนอของเธอ...แต่ฟังฉันก่อนนะ

เฉลย ข้อ ก. ฉันเข้าใจ...แต่ให้ฉันพูดให้จบก่อนนะ

ข้อ ข. ขอให้ฉันพูดให้จบก่อนสิ

ข้อ ค. ดี...ข้อเสนอของเธอ...แต่ฟังฉันก่อนนะ

ดำเนินสถานการณ์ต่อ

คุณ : (ตัวเลือกที่เลือก ก,ข,ค,)

เพื่อน : อืม...ว่ามาสิ

คุณ :

ก. เอาแบบนี้ เราให้พี่ชายไปจองที่นั่งให้ก่อน แล้วเราตามไปหลังเลิกเรียน ดีมั๊ย?

ข. ฉันขอไม่ไปนะ เดี่ยวพ่อแม่วุ้จะโดนดุแน่เลย

ค. ฉันเพิ่งนึกได้ว่าต้องไปธุระกับพี่ชาย คงไปไม่ได้แล้ว

เฉลย ข้อ ก. เอาแบบนี้ เราให้พี่ชายไปจองที่นั่งให้ก่อน แล้วเราตามไปหลังเลิกเรียน ดีมั๊ย?

ข้อดี

- รักษาหัวใจเพื่อน
- เป็นการรวมซอระหว่างเพื่อน
- รู้จักหาสิ่งทดแทนเพื่อจะหาโอกาสทำสิ่งที่ดีกว่า

ดำเนินสถานการณ์ต่อ

คุณ : เอาแบบนี้ เราให้พี่ชายไปจองที่นั่งให้ก่อน แล้วเราตามไปหลังเลิกเรียน ดีมั๊ย?

เพื่อน : อืม...ก็ดีเหมือนกัน

คุณ : ดีใจจังที่เธอเห็นด้วย ไม่ต้องโดดเรียนแล้ว ไชโย!

ข้อ ข. ฉันขอไม่ไปนะ เดี่ยวพ่อแม่รู้จะโดนดุแน่เลย

ข้อดี

- มีความนับถือตนเอง สามารถควบคุมตัวเองได้
- ลดอิทธิพลกลุ่มเพื่อน

ข้อเสีย

- เพื่อนล้อเลียน
- เพื่อนอาจจะทำในสิ่งไม่ดีแทน
- สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนอาจมีปัญหา เช่น โกหก
- ข้ออ้างต้องมีความหนักแน่นจึงจะสามารถยับยั้งการคะยั้นคะยอได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ

คุณ : ฉันขอไม่ไปนะ เดี่ยวพ่อแม่รู้จะโดนดุแน่เลย

เพื่อน : ทำอย่างกับเด็กๆเลย เอาน่า...ไม่มีใครรู้หรอก ไปเถอะ

คุณ :

คุณจะถูกกับเพื่อนอย่างไร (กลับไปเลือกคำตอบ 1)

ข้อ ค. ฉันเพิ่งนึกได้ว่าต้องไปธุระกับพี่ชาย คงไปไม่ได้แล้ว

ข้อดี

- มีความนับถือตนเอง สามารถควบคุมตัวเองได้
- ลดอิทธิพลกลุ่มเพื่อน

ข้อเสีย

- เพื่อนล้อเลียน
 - ข้ออ้างต้องมีความหนักแน่นจึงจะสามารถยับยั้งการคะยั้นคะยอได้
- สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนอาจมีปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์

ฉากที่ 1 ในห้อง ตัวละครนั่งอยู่หน้าคอมพิวเตอร์

คุณ : รู้ผลเอนทรานซ์ วันนี้เนี่ยา จะติดที่ไหนนะเรา
: ติดอักษรศาสตร์ พ่อกับแม่จะว่าอะไรมั๊ยเนี่ยา

ฉากที่ 2 ห้องรับแขก พ่อกับแม่นั่งอยู่ ลูกเดินขา

คุณ : พ่อกับแม่ครับ ผลเอนท์ฯประกาศแล้ว
แม่ : ติดบริหารธุรกิจใช้มั๊ยลูก
คุณ : เอ๋อ.....
พ่อ : ดีเลย เรียนมาแล้วจะได้สืบทอดกิจการของพ่อ
คุณ : ผมติดอักษรศาสตร์ครับ
แม่ : เรียนจบแล้วจะทำงานอะไรล่ะลูก ทำไม่ไม่เลือกบริหารธุรกิจ
พ่อ : พ่อว่านะลูก เรียนบริหารดีกว่า สละสิทธิ์แล้วไปเรียนเอกชนก็ได้นะลูก
คุณ :

คุณจะพูดกับพ่อแม่อย่างไร

ฉากที่ 1 ในห้อง ตัวละครนั่งอยู่หน้าคอมพิวเตอร์

คุณ : รู้ผลเอนทรานซ์ วันนี้นี่นา จะติดที่ไหนนะเรา
(รู้ผลสอบ) : ติดอักษรศาสตร์.....พ่อกับแม่จะว่าอะไรมั๊ยเนี่ย?

ฉากที่ 2 ห้องรับแขก พ่อกับแม่นั่งอยู่ ลูกเดินขา

คุณ : พ่อกับแม่ครับ(คะ) ผลเอนท์ฯประกาศแล้ว

แม่ : ติดบริหารธุรกิจใช่ไหมลูก

คุณ : เอ้อ.....

พ่อ : ดีเลย เรียนมาแล้วจะได้สืบทอดกิจการของพ่อ

คุณ : ผม(หนู)ติดอักษรศาสตร์ครับ

แม่ : เรียนจบแล้วจะทำงานอะไรล่ะลูก ทำไมไม่เลือกบริหารธุรกิจ

พ่อ : พ่อว่านะลูก เรียนบริหารดีกว่า สละสิทธิ์แล้วไปเรียนเอกชนก็ได้

คุณ :

คุณจะพูดกับพ่อแม่อย่างไร

- ก. “ไม่ครับ(คะ)พ่อ ยังไงผมก็จะเรียนคณะนี้”
- ข. “ผม(ฉัน)ไม่ค่อยสบายใจเลยถ้าต้องเรียนบริหารฯ ผมชอบเรียนภาษาครับ(คะ) คุณพ่อคุณแม่คงเข้าใจผม(หนู)นะครับ(คะ)”
- ค. “ไม่ครับ(คะ) เพื่อนๆคนอื่นเค้าก็เรียนในสิ่งที่ชอบทั้งนั้น ทำไมผม(หนู)จะเรียนบ้างไม่ได้”

เฉลย ข้อ ก. ปฏิเสธอย่างจริงจังเด็ดขาด

“ไม่ครับพ่อ ยังไงผมก็จะเรียนคณะนี้”

ข้อดี

- มีความเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง

ข้อเสีย

- ไม่มีเหตุผล และทางเลือกอื่น ๆ เพื่อมารองรับการปฏิเสธ
- ไม่อาจยับยั้งการคะยั้นคะยอได้
- คำพูดที่ใช้ยังไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคลที่กำลังสนทนา

ด้วย

ดำเนินสถานการณ์ต่อ (ก)

แม่ : ทำไมพุดจาแบบนี้ลูกไม่น่ารักเลย พ่อกับแม่หวังดีนะจ๊ะ

พ่ : เชื้อพ่อเถอะลูก เรียนที่พ่อกับแม่บอกดีที่สุดแล้ว

คุณ :

คุณจะถูกกับพ่อแม่อย่างไร

ข้อ ข. อ่างความรู้สึกประกอบเหตุผล และขอความเห็นชอบ

“ ผมไม่ค่อยสบายใจเลยถ้าต้องเรียนบริหารฯ ผมชอบเรียนภาษาครับ คุณพ่อกับคุณแม่คงเข้าใจผมนะครับ”

ข้อดี

- มีความเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง
- การความรู้สึกประกอบเหตุผล และขอความเห็นชอบ เป็นการปฏิบัติอย่างประนีประนอม และผู้ฟังจะคล้อยตาม

ดำเนินสถานการณ์ต่อ (ข)

แม่ : เายังไงดีล่ะคุณ ลูกพุดถึงขนาดนี้แล้ว

พ่ : เอล่ะ...ในเมื่อลูกชอบพ่อก็คงไม่ว่า ตั้งใจเรียนแล้วกัน

คุณ : ชอบคุณพ่อกับคุณแม่ที่เข้าใจผมนะครับ

ข้อ ค. ปฏิเสธโดยอ้างผู้อื่นเป็นเหตุผลประกอบ

“ ไม่ครับ เพื่อนๆคนอื่นเค้าก็เรียนในสิ่งที่ชอบทั้งนั้น ทำไมผมจะเรียนบ้างไม่ได้ครับ”

ข้อดี

- มีความเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง

ข้อเสีย

- การอ้างผู้อื่นเป็นเหตุผลประกอบ เป็นเหตุผลที่ยังไม่หนักแน่น
- ไม่อาจยับยั้งการคะยั้นคะยอได้
- คำพูดที่ใช้ยังไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคลที่กำลังสนทนาด้วย

ดำเนินสถานการณ์ต่อ (ค)

พ่ : คนอื่นเค้าไม่ได้มีกิจการต้องสืบทอดแบบเรานะลูก

แม่ : อย่าดี้อเลยจ๊ะ เรียนตามที่พ่อกับแม่บอกดีแล้ว

คุณ :

คุณจะถูกกับพ่อแม่อย่างไร

สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว

(Version สำหรับ ผู้ชาย)

คุณและแฟนคบกันได้สักระยะหนึ่ง ทั้งคู่ต่างก็เรียนมหาวิทยาลัยต่างจังหวัด จึงต้องพักหอพัก วันหนึ่ง....แฟนของคุณชวนให้มาตีหนังสื่อกันที่ห้องของแฟน และอยู่จนดึก

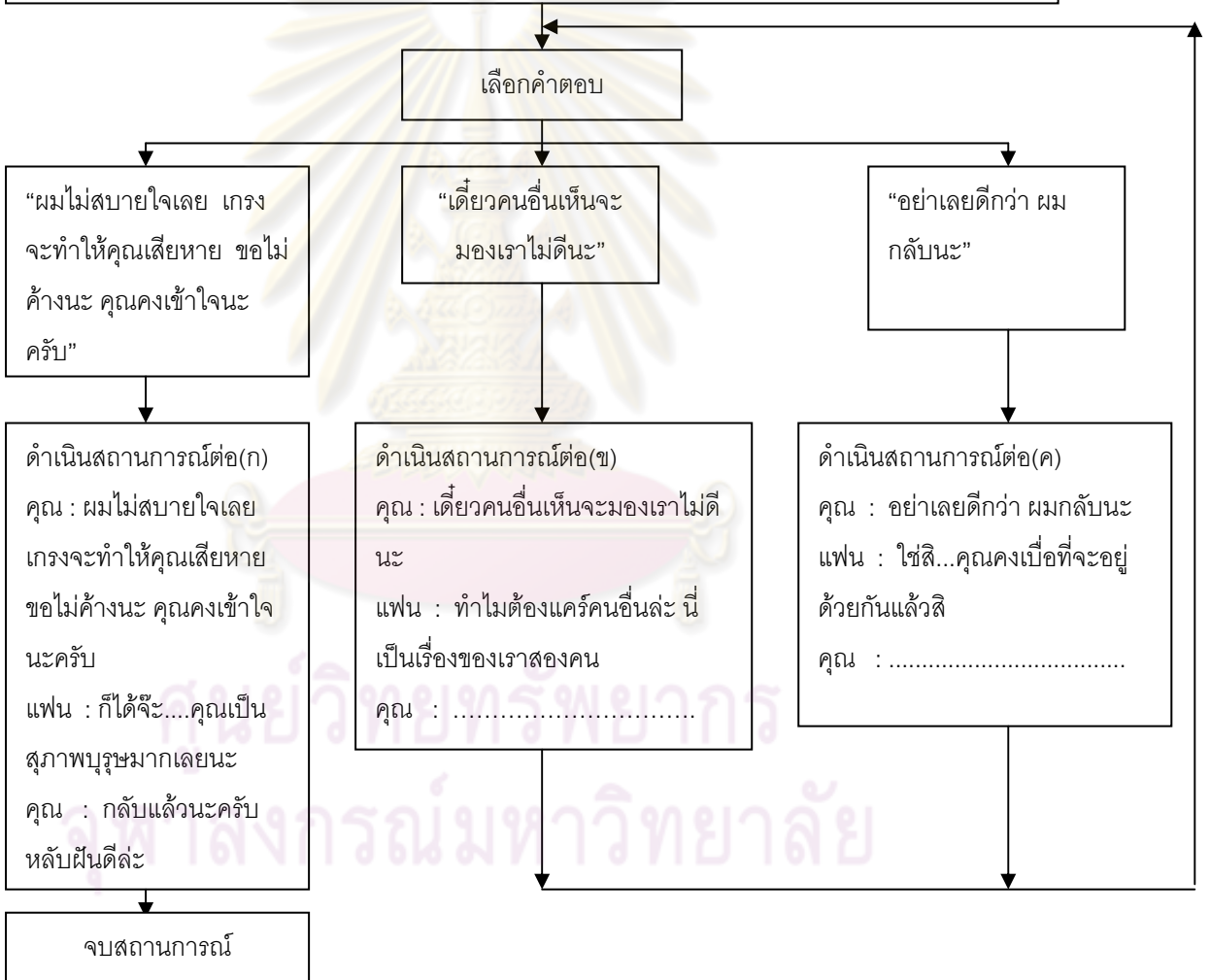
คุณ : โห...ตีหนึ่งแล้วนี่นา

แฟน : จะกลับแล้วหรือ

คุณ : อืม..วันนี้ก็ตีกันได้เยอะแล้วนะ

แฟน : ดึกแล้ว ค้างที่นี่เถอะ อยากรให้อยู่ด้วยกันอีกนิดนึงนะ

คุณ :

สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว

(Version สำหรับ ผู้ชาย)

คุณและแฟนคบกันมาได้สักระยะหนึ่ง ทั้งคู่ต่างก็เรียนมหาวิทยาลัยต่างจังหวัด จึงต้องพักหอพัก
วันหนึ่ง...แฟนของคุณชวนให้มาตีหนังสื่อกันที่ห้องของแฟน และอยู่จนดึก

คุณ : โห...ตีหนึ่งแล้วนี่นา

แฟน : จะกลับแล้วหรือ

คุณ : อืม..วันนี้ก็ตีกันได้เยอะแล้วนะ

แฟน : ดึกแล้ว ค้างที่นี่เถอะ อยากให้อยู่ด้วยกันอีกนิดนึงนะ

คุณ :

คุณจะมีวิธีพูดกับแฟนอย่างไร

- ก. ผมไม่สบายใจเลย เกรงจะทำให้คุณเสียหาย ขอไม่ค้างนะ คุณคงเข้าใจนะครับ
- ข. ไม่ล่ะ เดี่ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ
- ค. อย่าเลยดึกว่า ผมกลับละนะ

เฉลย ข้อ ก. ผมไม่สบายใจเลย เกรงจะทำให้คุณเสียหาย ขอไม่ค้างนะ คุณคงเข้าใจนะครับ

ข้อดี

- นึกถึงคุณค่าของความเป็นผู้หญิง นึกถึงความเป็นลูกผู้ชาย เป็นการให้เกียรติผู้หญิง
- ลดความเสี่ยงติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์จากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน
- รู้จักปฏิเสธด้วยการบอกความรู้สึกประกอบเหตุผล และขอความเห็นชอบจากฝ่ายตรงข้าม
- รู้จักปฏิเสธโดยยังรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ก)

คุณ : ผมไม่สบายใจเลย เกรงจะทำให้คุณเสียหาย ขอไม่ค้างนะ คุณคงเข้าใจนะครับ

แฟน : ก็ได้จ๊ะ....คุณเป็นสุภาพบุรุษมากเลยนะ

คุณ : กลับแล้วนะครับ หลับฝันดีล่ะ

ข้อ ข. ไม่เอาน้ำ... เดี่ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ

ข้อดี

- ปฏิเสธโดยยึดการมองเห็นคุณค่าของตน
- ลดความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

ข้อเสีย

- การอ้างเหตุผลยังไม่มีน้ำหนักพอ เพราะไม่ได้ใช้การบอกความรู้สึกของตน
- อาจทำให้เสียสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคู่รักได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ข)

คุณ : ไม่เอาน้ำ...เดี๋ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ

แฟน : ทำไมต้องแคร์คนอื่นล่ะ นี่เป็นเรื่องของเราสองคนนะ

คุณ :

ข้อ ค. อย่าเลยดีกว่า ผมกลับละนะ

ข้อดี

- ปฏิเสธโดยยึดการมองเห็นคุณค่าของตน
- ลดความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

ข้อเสีย

- การใช้คำพูดที่ปฏิเสธอาจทำให้เสียสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคู่รักได้
- ไม่มีการอ้างความรู้สึกและเหตุผลเพื่อให้การปฏิเสธนั้นดูหนักแน่น

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ค)

คุณ : อย่าเลยดีกว่า ผมกลับละนะ

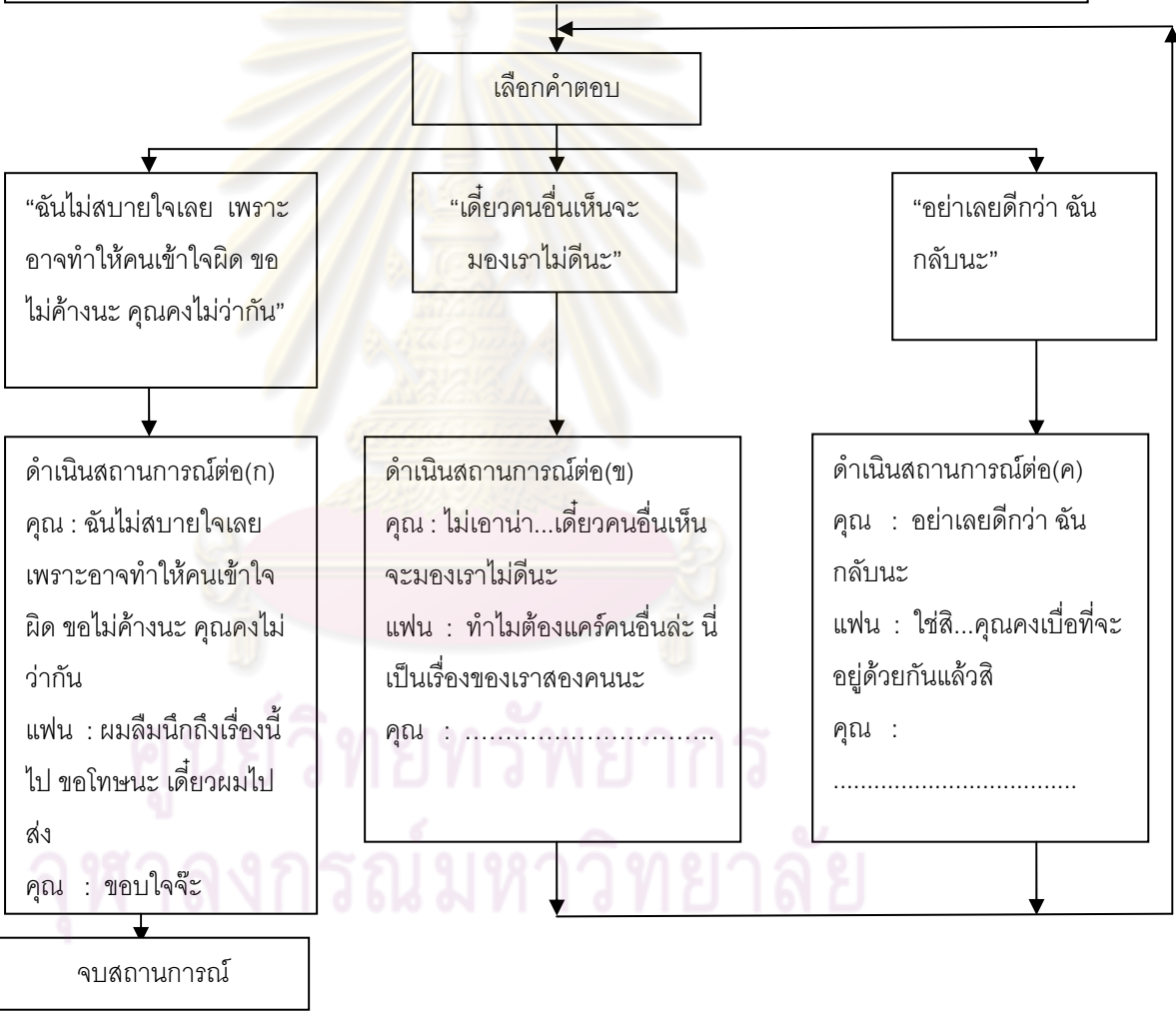
แฟน : ใสสิ...คุณคงเบื่อกันแล้วสิ

คุณ :

(Version สำหรับ ผู้หญิง)

คุณและแฟนคบกันมาได้สักระยะหนึ่ง ทั้งคู่ต่างก็เรียนมหาวิทยาลัยต่างจังหวัด จึงต้องพักหอพัก
 วันหนึ่ง...แฟนของคุณชวนให้มาตีหนังสือกันที่ห้องของแฟน และอยู่จนดึก

คุณ : โห...ตีหนึ่งแล้วนี่นา
 แฟน : จะกลับแล้วหรือ
 คุณ : อืม..วันนี้ก็ตีกันได้เยอะแล้วนะ
 แฟน : ดึกแล้ว ค้างที่นี่เถอะ อยากให้อยู่ด้วยกันอีกนิดนึงนะ
 คุณ :

(Version สำหรับ ผู้หญิง)

คุณและแฟนคบกันได้สักระยะหนึ่ง ทั้งคู่ต่างก็เรียนมหาวิทยาลัยต่างจังหวัด จึงต้องพักหอพัก
วันหนึ่ง...แฟนของคุณชวนให้มาตีวงหนังสือกันที่ห้องของแฟน และอยู่จนดึก

คุณ : โห...ตีหนึ่งแล้วนี่นา

แฟน : จะกลับแล้วหรือ

คุณ : อืม..วันนี้ก็ตีวงกันได้เยอะแล้วนะ

แฟน : ตีแล้ว ค้างที่นี้เถอะ อยากให้อยู่ด้วยกันอีกนิดนึงนะ

คุณ :

คุณจะมีวิธีพูดกับแฟนอย่างไร

- ก. “ฉันไม่สบายใจเลย เพราะอาจทำให้คนเข้าใจผิด ขอไม่ค้างนะ คุณคงไม่ว่ากัน”
- ข. “ไม่เอา่น่า...เดี๋ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ”
- ค. “อย่าเลยดีกว่า ฉันกลับนะ”

เฉลย ข้อ ก. “ฉันไม่สบายใจเลย เพราะอาจทำให้คนเข้าใจผิด ขอไม่ค้างนะ คุณคงไม่ว่ากัน”

ข้อดี

- นึกถึงคุณค่าของความเป็นผู้หญิง นึกถึงความเป็นลูกผู้ชาย เป็นการใช้เกียรติผู้หญิง
- ลดความเสี่ยงติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์จากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน
- รู้จักปฏิเสธด้วยการบอกความรู้สึกประกอบเหตุผล และขอความเห็นชอบจากฝ่ายตรงข้าม
- รู้จักปฏิเสธโดยยังรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ก)

คุณ : ฉันไม่สบายใจเลย เพราะอาจทำให้คนเข้าใจผิด ขอไม่ค้างนะ คุณคงไม่
ว่ากัน

แฟน : ผมลืมนึกถึงเรื่องนี้ไป ขอโทษนะ เดี่ยวผมไปส่ง

คุณ : ขอบใจจ๊ะ

ข้อ ข. ไม่เอาน่า...เดี๋ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ

ข้อดี

- ปฏิเสธโดยยึดการมองเห็นคุณค่าของตน
- ลดความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

ข้อเสีย

- การอ้างเหตุผลยังไม่มีน้ำหนักพอ เพราะไม่ได้ใช้การบอกความรู้สึกของตน
- อาจทำให้เสียสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคู่รักได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ข)

คุณ : เดี่ยวคนอื่นเห็นจะมองเราไม่ดีนะ

แฟน : ทำไมต้องแคร์คนอื่นล่ะ นี่เป็นเรื่องของเราสองคนนะ

คุณ :

ข้อ ค. อย่าเลยดีกว่า ฉันกลับนะ

ข้อดี

- ปฏิเสธโดยยึดการมองเห็นคุณค่าของตน
- ลดความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

ข้อเสีย

- การใช้คำพูดที่ปฏิเสธอาจทำให้เสียสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคู่รักได้
- ไม่มีการอ้างความรู้สึกและเหตุผลเพื่อให้การปฏิเสธนั้นดูหนักแน่น

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ค)

คุณ : อย่าเลยดีกว่า ฉันกลับนะ

แฟน : ไซ้สิ...คุณคงเบื่อที่จะอยู่ด้วยกันแล้วสิ!

คุณ :

สถานการณ์ที่ 5 ตัวอย่างอนามัย

คุณและแฟนเป็นคู่รักที่คบกันอย่างเปิดเผย ไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ วันหนึ่งเมื่ออยู่กับตามลำพังและบรรยากาศทุกอย่างเป็นใจ คุณและแฟนเกิดความรู้สึกที่มีความต้องการซึ่งกันและกัน

แฟน : รักเค้ามั๊ย?
 คุณ : รักสิ...ตามได้..
 แฟน : แล้วรักมากมั๊ย..
 คุณ : เค้าเขินนะ..มาถกกันแบบนี้
 แฟน : ก็ตอบหน่อยสิจ๊ะ...
 คุณ : รักมากๆเลยละ
 แฟน : คุณนี่น่ารักจริงๆเลย ผมรักคุณนะ..
 คุณ :(เขิน)
 แฟนโน้มตัวลงมาหอมแก้มคุณ แล้วพูดว่า
 แฟน : ผมอยากรู้จักคุณให้มากกว่านี้
 แฟน : เอ่อ...คือว่า...เรามีอะไรกันได้มั๊ย?
 คุณ :(พยักหน้า)...แต่...ต้องใส่ถุงยางอนามัยนะ
 แฟน : ผมไม่ได้เตรียมมา ไม่ต้องใส่ถุงยางก็ได้มั๊ย
 คุณ : เอ่อ...
 แฟน : หรือว่าคุณจริงจังผม กลัวผมเป็นเอดส์หรือ?
 คุณ : ไม่ใช่แบบนั้น

เลือกคำตอบ

ถ้าไม่ใช้ถุงยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ถุงยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อนะคะคุณควรจะใช้...กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่ไหมหรือ

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ก)
 คุณ : ถ้าไม่ใช้ถุงยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ถุงยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อนะคะ
 คุณควรจะใช้นะ กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่ไหมหรือเปล่า?
 แฟน : อืม...ก็ได้จ๊ะ ที่คุณพูดมาก็มีเหตุผลนะ
 คุณ : ขอบคุณนะคะ ที่เข้าใจ รักคุณจังเลย
 แฟน : จ้า...รอผมแป๊บหนึ่งนะ เดี่ยวผมไปซื้อถุงยางอนามัยก่อน

จบ

ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัยสิ ถ้าเกิดมีปัญหามาตามจะว่ายังไงละ ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เอาด้วยละ

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ข)
 คุณ : ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัยสิ ถ้าเกิดมีปัญหามาตามจะว่ายังไงละ ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เอาด้วยละ
 แฟน : ทำไมคุณพูดแบบนี้ล่ะ แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมใช่ไหม
 คุณ : ไม่ใช่...คุณกำลังเข้าใจผิด
 แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ
 คุณ :

กลับไปเลือกคำตอบ

พอเถอะคะ คุณกลับไปก่อนได้มั๊ย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจ

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ค)
 คุณ : พอดีเถอะคะ คุณกลับไปก่อนได้มั๊ย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ
 แฟน : คุณถึงกับไล่ผมกลับเลยหรือ? แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมใช่ไหม
 คุณ : ไม่ใช่...คุณกำลังเข้าใจผิด
 แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ
 คุณ :

ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช้ถุงยางอนามัยเอาแบบนี้สิ...เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยไหม

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ง)
 คุณ : ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช้ถุงยางอนามัย เอาแบบนี้สิ...เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยไหมมั๊ยคะ?
 แฟน : อืม...ก็ได้จ๊ะ ที่คุณพูดมาก็มีเหตุผลนะ
 คุณ : ขอบคุณนะคะ ที่เข้าใจ
 แฟน : ทางออกที่คุณเลือกก็ทำให้เราทั้งคู่มีความสุขได้โดยไม่เสี่ยง
 คุณ : ใช่ค่ะ รักคุณจังเลย (อมยิ้ม)

จบ

สถานการณ์ที่ 5

ถุงยางอนามัย

Version ผู้หญิง

คุณและแฟนเป็นคู่รักที่คบกันอย่างเปิดเผย ไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ วันหนึ่งเมื่ออยู่กันตามลำพังและบรรยากาศทุกอย่างเป็นอย่างดี คุณและแฟนเกิดความรู้สึกที่มีความต้องการซึ่งกันและกัน

แฟน : รักเค้ามั๊ย?

คุณ : รักสิ...ถามได้..

แฟน : แล้วรักมากมั๊ย..

คุณ : เค้าเขินนะ..มาถามกันแบบนี้

แฟน : ก็ตอบหน่อยสิจ๊ะ...

คุณ : รักมากๆเลยละ

แฟน : คุณนี่น่ารักจริงๆเลย ผมรักคุณนะ..

คุณ :(เขิน)

แฟนโน้มตัวลงมาหอมแก้มคุณ แล้วพูดว่า

แฟน : ผมอยากรู้จักคุณให้มากกว่านี้

แฟน : เอ่อ...คือว่า...เรามีอะไรกันได้มั๊ย?

คุณ :(พยักหน้า)...แต่...ต้องใช้ถุงยางอนามัยนะ

แฟน : ผมไม่ได้เตรียมมา ไม่ต้องใช้ถุงยางก็ได้มั้ง

คุณ : เอ่อ...

แฟน : หรือว่าคุณรังเกียจผม กลัวผมเป็นเอดส์เหรอ?

คุณ : ไม่ใช่แบบนั้น

แฟน : ถ้าไม่ได้รังเกียจผม ก็ไม่ต้องใช้หรือกันนะที่รัก

คุณ :

คุณจะพูดกับแฟนว่าอย่างไร?

ก. ถ้าไม่ใช้ถุงยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ถุงยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะคะคุณควรจะใช้.... กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่ไหมหรือเปล่า?

ข. ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัยสิ ถ้าเกิดมีปัญหามาตามมาจะวุ่นวายใจละ ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เอาด้วยละ

ค. พอเถอะค่ะ คุณกลับไปก่อนได้มัย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ

ง. ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช่ดูยางอนามัย เอาแบบนี้ดี....เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยมั๊ยคะ?

เฉลย

ก. ถ้าไม่ใช่ดูยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ดูยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะคะคุณควรจะใช้... กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่หรือเปล่า?

ข้อดี

- พยายามผ่อนหนักให้เป็นเบา และหาเหตุผลมาสนับสนุน และทำให้เห็นว่าดูยางอนามัยไม่ใช่เรื่องยุ่งยาก หรือทำลายความสุขแต่อย่างใด
- รู้จักต่อรองเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพกับคนรัก และรักษาประโยชน์ ป้องกันผลร้ายที่จะเกิดตามมาภายหลัง
- มองว่าดูยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- เข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ก)

คุณ : ถ้าไม่ใช่ดูยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ดูยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะคะคุณควรจะใช้... กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่หรือเปล่า?

แฟน : อืม...ก็ได้จ๊ะ ที่คุณพูดมากก็มีเหตุผลนะ

คุณ : ขอขอบคุณนะค่ะ ที่เข้าใจ รักคุณจังเลย

แฟน : จ้า...รอผมแป็บนึงนะ เดี่ยวผมไปซื้อดูยางอนามัยก่อน

คุณ : ค่ะ (อมยิ้ม)

ข. ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัย ถ้าเกิดมีปัญหามาจะว่ายังไงล่ะ ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เอาด้วยล่ะ

ข้อดี

- เด็ดเดี่ยว มีจุดยืนเรื่องปลอดภัยไว้ก่อนเสมอ
- มองว่าถุงยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- ผู้หญิงมีบทบาทต่อการใช้/ไม่ใช้ถุงยางอนามัย

ข้อเสีย

- สัมพันธภาพกับคนรักจะไม่ยั่งยืน

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ข)

คุณ : ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัย ถ้าเกิดมีปัญหามาจะว่ายังไงล่ะ

ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เอาด้วยล่ะ

แฟน : ทำไมคุณพูดแบบนี้ล่ะ แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมไ้หรือเปล่า

คุณ : ไม่ใช่...คุณกำลังเข้าใจผิด

แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ

คุณ :

ค. หยุดเถาะคะ คุณกลับไปก่อนได้มัย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ

ข้อดี

- เด็ดเดี่ยว มีจุดยืนเรื่องปลอดภัยไว้ก่อนเสมอ
- มองว่าถุงยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- ผู้หญิงมีบทบาทต่อการใช้/ไม่ใช้ถุงยางอนามัย
- การป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุดคือ ไม่มีเพศสัมพันธ์
- แสดงให้เห็นคุณค่าศักดิ์ศรีของตนเอง
- มีความนับถือตนเอง มั่นใจและควบคุมตนเองได้ดี

ข้อเสีย

- สัมพันธภาพกับคนรักจะไม่ยั่งยืน

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ค)

คุณ : หยุดเถอะอะ คุณกลับไปก่อนได้มัย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรก็น่าจะสบายใจกว่านะ

แฟน : คุณถึงกับได้ผมกลับเลยหรือ? แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมใช้รีเปล่า

คุณ : ไม่ใช่ซะ...คุณกำลังเข้าใจผิด

แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ

คุณ :

ง. ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช่ดูยงอนามัย เขาแบบนี้ดี....เราก็ก็น่าไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยใช่มัยคะ?

ข้อดี

- ฝ่อนหนักเป็นเบา
- รู้จักโน้มน้ำหนัก/ตอรอง เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพในขณะเดียวกันสามารถรักษาประโยชน์ของตนได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ง)

คุณ : ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช่ดูยงอนามัย เขาแบบนี้ดี....เราก็ก็น่าไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยใช่มัยคะ?

แฟน : อืม...ก็ได้จ๊ะ ที่คุณพูดมากก็มีเหตุผลนะ

คุณ : ขอบคุณนะคะ ที่เข้าใจ

แฟน : ทางออกที่คุณเลือกก็ทำให้เราทั้งคู่มีความสุขได้โดยไม่เสียดาย

คุณ : ใช่ค่ะ รักคุณจังเลย (อมยิ้ม)

สถานการณ์ที่ 5

ถุงยางอนามัย

Version ผู้ชาย

คุณและแฟนเป็นคู่รักที่คบกันอย่างเปิดเผย ไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ วันหนึ่งเมื่ออยู่กันตามลำพังและบรรยากาศทุกอย่างเป็นอย่างดี คุณและแฟนเกิดความรู้สึกที่มีความต้องการซึ่งกันและกัน

คุณ : รักเค้ามั้ย?

แฟน : รักสิ...ถามได้..

คุณ : แล้วรักมากมั้ย..

แฟน : เค๋าเงินนะ..มาถามกันแบบนี้

คุณ : ก็ตอบหน่อยสิจ๊ะ...

แฟน : รักมากๆเลยละ

คุณ : คุณนี่น่ารักจริงๆเลย ผมรักคุณนะ..

แฟน :(เขิน)

คุณโน้มตัวลงมาหอมแก้มแฟน แล้วพูดว่า

คุณ : ผมอยากรู้จักคุณให้มากกว่านี้

คุณ : เอ่อ....คือว่า....เรามีอะไรกันได้มั้ย?

แฟน : (พยักหน้า).....

คุณ : ดินะที่ผมพกถุงยางอนามัยติดตัวตลอด

: ไม่คิดว่าวันนี้จะได้ใช้นะเนี่ย

แฟน : ต้องใช้ถุงยางด้วยเหวอ..... หน้าตามันดูแปลกๆ ยังไงไม่รู้

คุณ : เอ่อ.....

แฟน : ฉันอยากมีความทรงจำดีๆ ในครั้งแรกของเรานี้มาอย่าใช้เลยนะคะ

คุณ :

คุณจะพูดกับแฟนว่าอย่างไร?

ก. ถ้าผมไม่ใช่ถุงยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ถุงยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะ กันไว้ดีกว่าแก้ มันจะเป็นผลดีกับคุณด้วยนะครับ?

ข. ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัยสิ ถ้าเกิดมีปัญหาตามมาจะว่ายังไงละ ถ้าไม่ใช่ก็ไม่เอาด้วยละ

ค. พอเถอะค่ะ คุณกลับไปก่อนได้มัย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ

ง. ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช่ดูยางอนามัย เค้าแบบนี้ดี....เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยมั๊ยคะ?

เฉลย

ก. ถ้าไม่ใช่ดูยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ดูยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะคะคุณควรจะใช้... กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่ไหมหรือเปล่า?

ข้อดี

- พยายามผ่อนคลายให้เป็นเบา และหาเหตุผลมาสนับสนุน และทำให้เห็นว่าดูยางอนามัยไม่ใช่เรื่องยุ่งยาก หรือทำลายความสุขแต่อย่างใด
- รู้จักต่อรองเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพกับคนรัก และรักษาประโยชน์ ป้องกันผลร้ายที่จะเกิดตามมาภายหลัง
- มองว่าดูยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- เข้าใจความต้องการและความรู้สึกของตนเอง

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ก)

คุณ : ถ้าไม่ใช่ดูยางรู้สึกไม่สบายใจเลย ดูยางช่วยป้องกันทั้งเรื่องท้องและโรคติดต่อ นะคะคุณควรจะใช้ไหมะ กันไว้ดีกว่าแก้ คงไม่ยุ่งยากเกินไปใช่ไหมหรือเปล่า?

แฟน : อืม...ก็ได้จ้ะ ที่คุณพูดมากก็มีเหตุผลนะ

คุณ : ขอบคุณนะค่ะ ที่เข้าใจ รักคุณจังเลย

แฟน : จำ... รอดผมแบบนี้นะ เดียวผมไปซื้อดูยางอนามัยก่อน

คุณ : ค่ะ (อเมี่ยม)

ข. ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัย ถ้าเกิดมีปัญหาตามมาจะว่ายังไงล่ะ ถ้าไม่ใช้ก็ไม้อะด้วยล่ะ

ข้อดี

- เด็ดเดี่ยว มีจุดยืนเรื่องปลอดภัยไว้ก่อนเสมอ
- มองว่าถุงยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- ผู้หญิงมีบทบาทต่อการใช้/ไม่ใช้ถุงยางอนามัย

ข้อเสีย

- สัมพันธภาพกับคนรักจะไม่ยั่งยืน

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ข)

คุณ : ยังไงก็ไม่ได้นะ ต้องใช้ถุงยางอนามัย ถ้าเกิดมีปัญหาตามมาจะว่ายังไงล่ะ ถ้าไม่ใช้ก็ไม้อะด้วยล่ะ

แฟน : ทำไมคุณพูดแบบนี้ล่ะ แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมใช้รีเปล่า

คุณ : ไม่ใช่...คุณกำลังเข้าใจผิด

แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ

คุณ :

ค. หยุดเถอะอะ คุณกลับไปก่อนได้มัย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ

ข้อดี

- เด็ดเดี่ยว มีจุดยืนเรื่องปลอดภัยไว้ก่อนเสมอ
- มองว่าถุงยางอนามัยเป็นเครื่องหมายของความปลอดภัย
- ผู้หญิงมีบทบาทต่อการใช้/ไม่ใช้ถุงยางอนามัย
- การป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุดคือ ไม่มีเพศสัมพันธ์
- แสดงให้เห็นคุณค่าศักดิ์ศรีของตนเอง
- มีความนับถือตนเอง มั่นใจและควบคุมตนเองได้ดี

ข้อเสีย

- สัมพันธภาพกับคนรักจะไม่ยั่งยืน

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ค)

คุณ : หยุดเถอะค่ะ คุณกลับไปก่อนได้มั้ย ถ้าเป็นแบบนี้ ไม่ต้องมีอะไรกันน่าจะสบายใจกว่านะ

แฟน : คุณถึงกับไล่ผมกลับเลยหรือ? แสดงว่าคุณยังไม่ไว้ใจผมใช้รีเปล่า

คุณ : ไม่ใช่ค่ะ...คุณกำลังเข้าใจผิด

แฟน : เข้าใจผิดหรือ? แล้วทำไมคุณถึงปฏิเสธผมล่ะ

คุณ :

ง. ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช้ถุงยางอนามัย เอาแบบนี้ดี....เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยใช่มั้ยคะ?

ข้อดี

- ผ่อนหนักเป็นเบา
- รู้จักในมน้ำว/ตอรอง เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพในขณะเดียวกันสามารถรักษาประโยชน์ของตนได้

ดำเนินสถานการณ์ต่อ(ง)

คุณ : ฉันไม่สบายใจจริงๆนะ ถ้าไม่ใช้ถุงยางอนามัย เอาแบบนี้ดี....เราก็ยังไม่ต้องมีอะไรถึงขั้นนั้นได้หรือเปล่า ใช้วิธีแบบไม่สอดใส่ น่าจะปลอดภัยกว่านะ คุณคงจะเห็นด้วยใช่มั้ยคะ?

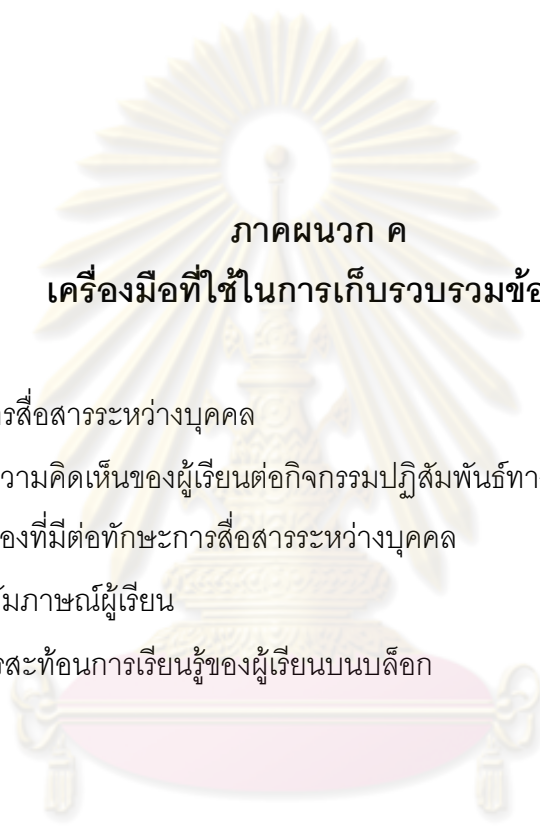
แฟน : อืม...ก็ได้จ๊ะ ที่คุณพูดมากก็มีเหตุผลนะ

คุณ : ขอขอบคุณนะคะ ที่เข้าใจ

แฟน : ทางออกที่คุณเลือกก็ทำให้เราทั้งคู่มีความสุขได้โดยไม่เสีียง

คุณ : ใช่มั้ยคะ รักคุณจังเลย (อมยิ้ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เรียน
- แบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือดำเนินการทดสอบ แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ความหมาย

ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูด ภาษา ท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตน ความปรารถนา รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง ขอร้อง ใช้ เหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่นให้คล้อยตามและสนับสนุนแนวคิดและการกระทำที่ถูกต้อง สามารถ ถ่ายทอดความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับซึ่งกันและกันโดยจะต้องมีความ เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์

โครงสร้างของแบบวัด

แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลรูปแบบสถานการณ์ ชนิด 4 ตัวเลือก ให้คะแนนเป็น 1, 2 และ 3 ครอบคลุมนิยามศัพท์ของทักษะการสื่อสารระหว่าง บุคคล ในการตอบแบบวัดให้ผู้ตอบพิจารณาข้อคำถามในแต่ละข้อว่า ตัวเลือกใดตรงกับ ความรู้สึกหรือการปฏิบัติของตนเองให้เลือกตอบข้อนั้น

แบบวัดประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 ข้อ

วิธีการตรวจให้คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะต่ำ	ให้	1	คะแนน
ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะสูง	ให้	3	คะแนน
ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีทักษะสูงมาก	ให้	4	คะแนน

วิธีดำเนินการทดสอบ

วิธีดำเนินการทดสอบแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้น ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดวัน เวลา สถานที่สอบล่วงหน้าและ แจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการทดสอบ

1.2 เตรียมผู้ดำเนินการสอบ 1 คน และผู้ช่วย 1 คน ซึ่งจะต้องศึกษาคำชี้แจงวิธีการสอบให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินการทดสอบได้อย่างราบรื่น

1.3 เตรียมอุปกรณ์การทดสอบให้ครบถ้วน ได้แก่ แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล กระดาษคำตอบให้มีมากกว่าจำนวนผู้สอบ

2. การดำเนินการทดสอบ ปฏิบัติ ดังนี้

ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วย พุดจาในมน้ำวผู้ทดสอบให้มีความกระตือรือร้นในการทดสอบและตอบด้วยความจริงใจ

ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วย ต้องอธิบายคำชี้แจงของแบบวัด ให้ลงมือทำพร้อมกัน ชี้แจงเวลาในการทดสอบ ให้ลงมือทำพร้อมกัน และเริ่มจับเวลา แจ้งเตือนเวลา 2 ครั้ง คือ ก่อนหมดเวลา 5 นาที และเมื่อหมดเวลา

2. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

ให้ผู้ทดสอบหยุดทำแบบวัดทันที เก็บกระดาษคำตอบ และแบบวัด ผู้ดำเนินการทดสอบกล่าวชมเชยนักเรียนที่ให้ความร่วมมือและตั้งใจสอบเป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การให้คะแนนในแต่ละข้อ

ข้อ	คะแนน			
	ก	ข	ค	ง
1	1	3	4	2
2	4	3	2	1
3	1	3	2	4
4	2	1	4	3
5	2	3	4	1
6	2	4	1	3
7	2	4	1	3
8	3	1	2	4
9	2	4	3	1
10	3	1	2	4
11	1	4	3	2
12	4	3	1	2
13	3	4	1	2
14	1	3	4	2
15	1	4	3	2
16	4	2	3	1
17	2	1	3	4
18	1	4	2	3
19	4	1	3	2
20	3	1	2	4

แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

คำชี้แจง

1. แบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีทั้งหมด 20 ข้อ

2. แบบวัดนี้เป็นสถานการณ์เรื่องราวที่วางไปให้นักเรียนอ่านพิจารณาว่าถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นจะทำอย่างไร โดยเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดให้ ซึ่งคำตอบเหล่านั้นไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ดังนั้น นักเรียนสามารถเลือกตอบได้อย่างสบายใจเพราะไม่มีผลกระทบใดๆต่อผลการเรียนของนักเรียน ควรตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดของนักเรียนมากที่สุด อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อตัวนักเรียนที่จะได้รู้จักตนเองและเป็นประโยชน์จากการวิจัย

3. ในแต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จากข้อ ก, ข, ค หรือ ง แล้วทำเครื่องหมาย X ให้ตรงกับอักษรช่อง ก, ข, ค หรือ ง ที่นักเรียนเลือกตอบในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

(0) เมื่อนักเรียนป่วยและรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลและอยากให้เพื่อนมาเยี่ยมมาก

นักเรียนจะบอกกับเพื่อนว่าอย่างไร

- ก. บอกให้เพื่อนรีบมาเยี่ยม
- ข. บอกเพื่อนว่าถ้าว่างให้มาเยี่ยม
- ค. บอกว่าไม่ต้องมาเยี่ยมเพราะจะหายแล้ว
- ง. ไม่กล้าบอกเพื่อน

เมื่อนักเรียนจะบอกให้เพื่อนรีบมาเยี่ยม เลือกข้อ ก

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2				

หมายเหตุ เมื่อนักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบ จาก ก เป็น ค ให้ทำ ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	✕		X	
2				

1. เมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยว แต่นักเรียนยังค้นข้อมูลสำหรับทำรายงานไม่เสร็จ นักเรียนบอกเพื่อนๆอย่างไร?

- ก. บอกเพื่อนว่าไม่อยากไป
- ข. บอกเพื่อนว่าอยากไปแต่ติดธุระสำคัญ
- ค. บอกเพื่อนถึงความรู้สึกและเหตุผลที่ไม่สามารถไปได้
- ง. บอกตกลงจะไปกับเพื่อน

2. งานไหว้ครูปีนี้ นักเรียนและเพื่อนๆ มีความตั้งใจจะจัดพานไหว้ครูกันเองแต่สุดาคิดว่าน่าจะจ้างทำเพราะสะดวกกว่า นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. อธิบายให้สุดาเข้าใจเหตุผลที่จะจัดพานเอง
- ข. บอกสุดาว่าต้องยียดเสียงข้างมากเป็นหลัก
- ค. บอกสุดาว่าน่าจะสนใจ แต่คงต้องเป็นงานหน้า
- ง. บอกสุดาว่าน่าจะสนใจ และทำตามความเห็นของสุดา

3. เพื่อนๆชวนนักเรียนไปเที่ยวผับ บาร์ ข้อใดคือคำตอบของนักเรียน?

- ก. บอกตกลงจะไป แต่ห้ามกลับดึก
- ข. บอกเพื่อนว่าไม่ไป เพราะไม่ชอบเที่ยวกลางคืน
- ค. บอกเพื่อนว่าไม่อยากไปเพราะเป็นแหล่งมั่วสุม
- ง. บอกเพื่อนว่าไม่ไปเพราะพุงนี้ต้องไปโรงเรียน

4. ทางโรงเรียนจัดออกค่ายทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้มากแต่แม่ไม่อยากให้ไปเพราะเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. บอกแม่ว่าอาจารย์ให้ไปทุกคน ไม่ไปไม่ได้
- ข. ไม่ไปเพราะกลัวแม่เป็นห่วง
- ค. พูดถึงประโยชน์ของการออกค่ายให้แม่เข้าใจ
- ง. บอกแม่ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งของการเรียน

5. นักเรียนอธิบายแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ให้เพื่อนจนเข้าใจ และได้รับคำชมว่าอธิบายได้ดีมากแล้วคราวหน้าจะขอความช่วยเหลืออีก เพื่อนอีกคนหนึ่งชื่อฝ้ายได้ยินจึงพูดว่า “เธอเก่งทุกอย่างนั่นแหละรู้ทุกเรื่อง” นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. บอกฝ้ายว่า เธอก็พูดเกินไป ไม่ขนาดนั้นหรอก
- ข. บอกฝ้ายว่า ที่เข้าใจเพราะตั้งใจเรียนเท่านั้นไม่ได้เก่งหรอก
- ค. บอกฝ้ายว่า ทุกคนต่างถนัดกัน บางเรื่องตนก็ต้องถามคนอื่น
- ง. บอกฝ้ายว่า ขอขอบคุณที่ชม

6. นักเรียนถูกเพื่อนชักชวนให้เราลองยาบ้า นักเรียนไม่อยากลองแต่เพื่อนก็ตื้อ นักเรียนอยากจะทำปฏิเสธรแต่จะแสดงออกอย่างไร?

- ก. บอกต่อรองเพื่อนว่าไว้ครั้งหน้าจะลองดู
- ข. บอกเพื่อนไปตรงๆว่าไม่อยากลอง และเดินจากไป
- ค. บอกเพื่อนว่าขอลองนิดเดียวก็พอ
- ง. บอกเพื่อนว่ายังไม่พร้อมที่ต้องลองสิ่งเสพติด

7. พ่อและแม่ของนักเรียน อยากให้แต่งงานกับคนที่พ่อและแม่หาไว้ให้ทันทีหลังจากที่จบ ม.6 แต่ นักเรียนไม่อยากแต่ง อยากเรียนต่อมหาวิทยาลัย นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. คัดค้านการแต่งงาน
- ข. บอกพ่อแม่ว่าไม่สบายใจที่จะต้องแต่งงาน และอธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนต่อ
- ค. ยอมทำตามพ่อแม่ ไม่อยากให้ท่านเสียใจ
- ง. บอกพ่อแม่ว่ายังไม่พร้อมจะแต่งงาน ขอให้เรียนจบมหาวิทยาลัยก่อน

8. นักเรียนทำงานพิเศษได้เงินมาก่อนหนึ่ง แฟนของนักเรียนรู้เรื่องนี้และอยากได้เกมพกพาเป็นของขวัญวันเกิด จึงคะยั้นคะยอให้นักเรียนซื้อให้ แต่นักเรียนต้องเอาเงินที่มีไปเสียค่าเทอม และเลี้ยงดูน้องๆ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. บอกแฟนว่าซื้อให้ไม่ได้จริงๆ และขอเปลี่ยนเป็นของขวัญอย่างอื่นแทน
- ข. ยอมซื้อให้ และหางานพิเศษเพิ่มเพื่อหาเงินค่าเทอมให้น้อง
- ค. บอกแฟนว่าขอเวลาเก็บเงินอีกสักพักแล้วจะซื้อให้
- ง. บอกแฟนว่าไม่สบายใจ และบอกเหตุผลที่ต้องใช้เงินก่อนนี้

9. ถ้าที่บ้านของนักเรียนมีฐานะยากจน แต่เพื่อนๆในกลุ่มเป็นคนมีฐานะ วันหนึ่งเพื่อนๆชวนกันไปดูคอนเสิร์ตซึ่งบัตรมีราคาแพงมาก หากนักเรียนจะทำอย่างไร?
- ก. บอกเพื่อนว่าไปไม่ได้ เพราะต้องดูแลน้องๆ
 - ข. บอกเพื่อนว่าไม่สบายใจที่ต้องใช้เงินเยอะๆ เพราะที่บ้านยากจน
 - ค. บอกเพื่อนว่างานนี้คงไปไม่ได้ ขอผลัดเป็นงานหน้า
 - ง. บอกเพื่อนว่าอยากไป แต่คงต้องยืมเงินเพื่อนซื้อบัตรก่อนเพราะเงินไม่พอ
10. ขณะที่ทำกิจกรรมค่ายมีเพื่อนมาชวนให้ลองสารเสพติด นักเรียนจะทำอย่างไร?
- ก. บอกเพื่อนว่าไม่อยากลองเพราะไม่ชอบสิ่งเสพติด
 - ข. ลองใช้เพียงเล็กน้อย เพื่อรักษาน้ำใจเพื่อน
 - ค. บอกเพื่อนว่าไม่พร้อมจะลองตอนนี้
 - ง. บอกเพื่อนว่าไม่สบายใจที่จะลอง และชวนเพื่อนทำกิจกรรมอื่น
11. สุพจน์เป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน วันหนึ่งสุพจน์ชวนนักเรียนให้ลองไปหารายได้เสริม ซึ่งนักเรียนสงสัยว่าอาจเป็นการขายบริการทางเพศ นักเรียนจะทำอย่างไร?
- ก. บอกสุพจน์ว่า ขอเวลาในการตัดสินใจก่อน ตนเองยังสับสน
 - ข. บอกสุพจน์ว่าไม่ทำ เพราะรู้สึกอึดอัดใจที่ต้องทำงานนี้ มันเสี่ยงเกินไป
 - ค. บอกสุพจน์ว่าขอบคุณสำหรับความหวังดี แต่ตนเองยังไม่ลำบากเรื่องเงิน
 - ง. บอกสุพจน์ว่าตนเองไม่สนใจงานนี้
12. นักเรียนไปเที่ยวสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง มีคนเข้ามาทำความรู้จัก และชวนไปเที่ยวต่อที่อื่น นักเรียนจะทำอย่างไร?
- ก. บอกว่าตนไม่อยากไป เพราะยังไม่รู้จักกันมากพอ
 - ข. บอกว่าตนไปไม่ได้ เพราะต้องรีบกลับบ้าน
 - ค. บอกว่าตนจะไป แต่ขอพาเพื่อนไปด้วย
 - ง. บอกว่าไว้โอกาสหน้าตนจะไปด้วยแน่ๆ

13. อาจารย์เพื่อนสนิทของนักเรียนมาชวนไปงานปาร์ตี้วันเกิดของธนาในวันเสาร์ที่จะถึงนี้ ซึ่งนักเรียนทราบมาว่า เพื่อนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมใช้สารเสพติดและfree sex นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกอาจารย์ว่าตนเองไม่ชอบตอนอน ปฏิเสธที่จะไป และขอใบอาจารย์ที่ชวน
 - บอกอาจารย์ว่าตนเองไม่สบายใจที่ต้องกลับบ้านดึก พ่อแม่เป็นห่วง ขอปฏิเสธที่จะไป
 - ยอมไปกับอาจารย์ แต่ขอตัวกลับก่อน
 - บอกอาจารย์ว่าตนไม่ว่าง ติดธุระสำคัญ
14. มานิตย์เป็นเพื่อนในห้องเดียวกับนักเรียน ที่มีพฤติกรรมชอบเปลี่ยนคู่นอน และนับแต่มีจำนวนคู่นอน วันหนึ่งมานิตย์มาพูดชักชวนนักเรียนให้ทำพฤติกรรมเดียวกัน และพูดกดดันว่าหากใครไม่ทำนั่นเซ็กซี่มาก นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกมานิตย์ว่าตนเองยังไม่พร้อมที่จะทำแบบนั้น
 - บอกมานิตย์ว่าตนเองไม่อยากทำ แต่เราควรจะทำอย่างอื่นดีกว่านะ
 - บอกมานิตย์ว่ามันไม่เหมาะกับตน ไม่ขอทำแบบนั้น และขอให้มานิตย์เข้าใจ
 - บอกมานิตย์ว่าตนเองไม่เคยคิดจะทำ มันเป็นเรื่องไม่ดี
15. แฟนของนักเรียนชวนไปเที่ยวที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง และหามุมที่ลับตาคนเพื่อนั่งคุยกันสองต่อสอง นักเรียนจะทำอย่างไร?
- ยอมทำตาม และพยายามไม่ให้เกิดสิ่งใดเกินเลย
 - บอกแฟนว่าตนเองไม่สบายใจ เพราะคนอื่นจะมองไม่ดี
 - บอกแฟนว่าตนเองไม่ชอบนั่งในที่แบบนั้น
 - บอกแฟนว่าตนเองไม่สบายใจ แต่ยอมทำตามเพราะไม่อยากให้แฟนเสียใจ
16. หากนักเรียนเป็นผู้หญิง เมื่อไปเที่ยวกับแฟนแล้วถูกล่วงเกินด้วยการ จับมือ กอด จูบ นักเรียนจะทำอย่างไร?
- บอกแฟนว่ายังสับสน หากรักกันจริง ให้ออเวลาที่เหมาะสม
 - บอกแฟนว่าไม่คุ้นเคยกับการทำแบบนี้
 - บอกแฟนว่าไม่ชอบ ขอให้หยุดทำแบบนี้
 - บอกแฟนว่ายอมให้ได้แค่นี้ อย่าให้มีอะไรเกินเลยมากไปกว่านี้

17. จากข้อ 16 เมื่อนักเรียนปฏิเสธแล้วแต่แฟนของนักเรียนไม่ฟังและยังล้วงเกินนักเรียนอยู่ จะทำอย่างไร

- ก. ร้องให้คนช่วย
- ข. บอกแฟนว่าถ้ายังทำแบบนี้อยู่ จะไม่ให้คุย
- ค. บอกแฟนว่าถ้ารักกันจริง อย่าทำแบบนี้เลย
- ง. บอกแฟนให้หยุดการกระทำนี้ แล้วพยายามลูกหนีออกไป

18. หากนักเรียนเป็นผู้หญิง เมื่อไปที่บ้านของแฟนแล้วแฟนชวนดูหนังโป๊ นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. บอกแฟนว่าตนไม่กล้าดู เพราะไม่เคยดูมาก่อน
- ข. บอกแฟนว่าไม่ดู แล้วขอตัวกลับก่อน
- ค. บอกแฟนว่าไม่ดู ไม่เห็นจะสนุกตรงไหน
- ง. บอกแฟนว่าไม่ดู ออกไปเที่ยวข้างนอกดีกว่า

19. หากนักเรียนเป็นผู้ชาย และมีรุ่นพี่ที่นับถือกันชักชวนไปเที่ยวผู้หญิงขายบริการ นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. บอกรุ่นพี่ถึงความลำบากใจหากตนเองไปเที่ยว และขอไม่ไป
- ข. บอกรุ่นพี่ว่าไว้ครั้งหน้า คราวนี้ติดธุระไปไม่ได้
- ค. พูดเปลี่ยนเรื่อง และชักชวนรุ่นพี่ทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่า
- ง. บอกรุ่นพี่ว่าไม่ไป ไม่ชอบเที่ยว

20. นักเรียนและแฟนต่างก็ยังไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับใครมาก่อน แล้วแฟนแอบปากอยากมีความสัมพันธ์ครั้งแรกกับนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร?

- ก. บอกแฟนว่าถ้ารักกันจริง อย่าทำแบบนี้เลย
- ข. บอกแฟนว่าถ้ายังคิดแบบนี้อยู่ จะไม่ให้คุย
- ค. บอกแฟนว่าไม่เคยคิดจะทำแบบนี้ มันไม่ดี
- ง. บอกแฟนว่ายังรู้สึกสับสนและกังวล อย่าทำแบบนี้เลย

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์
ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ก่อนทดลอง

1. ในอดีต หากเผชิญสถานการณ์ที่นักเรียนต้องปฏิเสธผู้อื่น นักเรียนกล้าปฏิเสธหรือไม่

กล้าปฏิเสธ	ไม่กล้าปฏิเสธ
2. กล้าปฏิเสธเพราะเหตุใด	ไม่กล้าปฏิเสธเพราะเหตุใด
3. ความรู้สึกขณะปฏิเสธเป็นอย่างไร	ความรู้สึกที่ไม่ได้ปฏิเสธเป็นอย่างไร

4. นักเรียนคิดว่าอุปสรรคในการพูดปฏิเสธ คืออะไร

ระหว่างการทดลอง

1. กิจกรรมในขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ทราบวิธีการในการปฏิเสธ
2. กิจกรรมขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการปฏิเสธ
3. ขณะร่วมกิจกรรมนักเรียนมีกล้าที่จะปฏิเสธแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. (กล้า/ไม่กล้า) ปฏิเสธเพราะเหตุใด
5. นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้หรือไม่
6. สถานการณ์จำลองใดที่นักเรียนคิดว่ามีส่วนช่วยให้ได้เข้าใจการพูดปฏิเสธมากที่สุด
7. ความรู้สึกของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมเป็นอย่างไร
8. นักเรียนชอบกิจกรรมในขั้นตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

หลังการทดลอง

1. ในอนาคต หากเผชิญสถานการณ์ที่ต้องพูดปฏิเสธ นักเรียนจะกล้าปฏิเสธหรือไม่

กล้าปฏิเสธ	ไม่กล้าปฏิเสธ
2. กล้าปฏิเสธเพราะเหตุใด	ไม่กล้าปฏิเสธเพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนนี้คืออะไร

4. ข้อเสนอแนะในการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุล (ผู้ถูกสัมภาษณ์).....

ก่อนการทดลอง

2. ในอดีต หากเผชิญสถานการณ์ที่นักเรียนต้องปฏิเสธผู้อื่น นักเรียนกล้าปฏิเสธหรือไม่

 กล้า ไม่กล้า

3. เพราะเหตุใด.....

.....

3. ความรู้สึกขณะปฏิเสธ (กล้า) / ความรู้สึกที่ไม่ได้ปฏิเสธ (ไม่กล้า)

.....

4. นักเรียนคิดว่าอุปสรรคในการพูดปฏิเสธ คืออะไร

.....

ระหว่างการทดลอง

9. กิจกรรมในขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ทราบวิธีการในการปฏิเสธ.....

.....

10. กิจกรรมขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการปฏิเสธ.....

.....

3. ขณะร่วมกิจกรรมนักเรียนมีความกล้าที่จะปฏิเสธ ในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้หรือไม่

 กล้า ไม่กล้า

4. เพราะเหตุใด.....

.....

5. นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้หรือไม่.....

.....

6. สถานการณ์จำลองใดที่นักเรียนคิดว่ามีส่วนช่วยให้ได้เข้าใจการพูดปฏิเสธมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

7. ความรู้สึกของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

8. นักเรียนชอบกิจกรรมในขั้นตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด.....

.....

.....

.....

หลังการทดลอง

1. ในอนาคต หากเผชิญสถานการณ์ที่ต้องพูดปฏิเสธ นักเรียนจะกล้าปฏิเสธหรือไม่

กล้า ไม่กล้า

2. เพราะเหตุใด.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้คืออะไร.....

.....

.....

.....

4. ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลงชื่อ

()

ผู้สัมภาษณ์

แบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิค

ผู้วิจัยพัฒนาประเด็นในการประเมินจากการสังเคราะห์แนวคิดพฤติกรรมที่ผู้เรียนสะท้อนการเรียนรู้จากการเขียนบันทึกการเรียนรู้บนบลิค ของ Johnson และ Johnson (2002), Nahrgang และ Carter (1986), Mett(1987), Norwood และ Carter (1994), Conner-Greene และ Anne (2000) โดยแบบประเมินนี้จะมีลักษณะเครื่องมือการวัดแบบรูบรีค (Rubric Scoring) 3 ระดับ คือ ระดับ 0,1 และ 2

<p>1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ในครั้งนี้ได้</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้</p>
<p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายการเรียนรู้ได้อย่างไม่สับสน ไม่วกวน</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายการเรียนรู้ได้ แต่มีบางส่วนที่วกวน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสื่อความหมายการเรียนรู้ มีหลายส่วนที่สับสนและวกวน</p>
<p>3. ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน ดังนี้</p> <p>3.1) หลักของการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน (บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 1)</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียน</p>
<p>3.2) หลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม (บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 2)</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียน</p>
<p>4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม ดังนี้</p> <p>4.1) หากรุ่นพี่ชมชื่นนักเรียนให้ชายยาเสพติด โดยชมชื่นว่าหากไม่ยอมขายจะใช้กำลังทำร้าย นักเรียนจะทำอย่างไร (บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 1)</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>
<p>4.2) หากแฟนชวนไปนั่งในลิ้นตาคคนในสวนสาธารณะ นักเรียนจะมีวิธีการตัดสินใจ และเลือกทางออกสำหรับเรื่องนี้อย่างไร ไปหรือไม่ ถ้าไม่ไปจะมีวิธีการพูดกับแฟนอย่างไร (บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 2)</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>

เกณฑ์การประเมิน

1.81 คะแนนขึ้นไป	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อก ในระดับสูงมาก
1.42 – 1.80 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อก ในระดับสูง
1.02 – 1.41 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อก ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 1.02 คะแนน	หมายถึง	ผู้เรียนมีระดับการสะท้อนการเรียนรู้บนบล็อก ในระดับต่ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

แบบประเมินที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณืจำลอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนเพศศึกษา
- แบบประเมินบทเรียนสถานการณืจำลองด้านเนื้อหา เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนเพศศึกษา
- แบบประเมินความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกในแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนเพศศึกษา
- แบบประเมินเว็บการเรียนการสอนสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนบนเว็บแบบมีปฏิสัมพันธ์ และสถานการณืจำลอง
- แบบประเมินความสอดคล้องของความเหมาะสมของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณืจำลอง
- แบบประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิ๊อค
- แบบประเมินความสามารถในการใช้งานของเว็บการเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณืจำลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษา

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

(ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

โดย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา โสวัตศนศึกษา

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

แบบสอบถามและแบบประเมินชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพศศึกษา เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

สิ่งที่แนบมาด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

**แบบประเมินความสอดคล้องของความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้
ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล**

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในด้านต่างๆตามที่กำหนดหรือไม่ แล้ว
เขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
-1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1. ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้				
1.1 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีครบถ้วนและถูกต้อง สมบูรณ์				
1.2 มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันขององค์ประกอบทุกส่วน				
2. ด้านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม				
2.1 มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
2.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				
3. ด้านสาระการเรียนรู้				
3.1 สาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์				
3.2 ความถูกต้องและชัดเจนของสาระการเรียนรู้				
3.3 การจัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหาสาระการเรียนรู้				
3.4 สาระการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสม				
3.5 ความทันสมัยของสาระการเรียนรู้				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์				
4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง				
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม				
4.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้				
5.1 มีความเหมาะสม ในการค้นหาความรู้เพิ่มเติม				
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้				
5.3 มีความทันสมัย น่าสนใจ				
6. ด้านการประเมินผล				
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
6.2 ประเมินตามสภาพการเรียนรู้ในขั้นตอนการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์โดยใช้สถานการณ์จำลอง				
6.3 เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในแต่ละขั้นตอน				
7. ด้านเวลา				
ความเหมาะสมของเวลาในการจัดการเรียนรู้				

แบบประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลองด้านเนื้อหา
เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อ
ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

(ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN
SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION
SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

โดย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ใน
สถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์
ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก ที่เรียนด้วยกิจกรรม
ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ติดต่อผู้วิจัย e-mail : pink_pk91@hotmail.com

โทร. 081-874-9433

คำชี้แจง

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญชุดนี้เป็นแบบประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลอง (Simulation) บนเว็บที่ใช้การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. แบบประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลอง(Simulation) บนเว็บ โดยในการประเมินมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

2. กรุณาใช้เว็บไซต์ (Domain name) ชื่อ <http://www.learnforplearn.com> ในการพิจารณาแบบสอบถาม

3. . ในการประเมินบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) สามารถเข้าศึกษาบทเรียนได้จากเว็บไซต์ <http://www.learnforplearn.com> ในเมนู Simulation โดยบทเรียนสอนเนื้อหาเรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยแบ่งออกเป็น 2 เรื่องย่อย คือ

3.1 การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน มี 2 สถานการณ์ ดังนี้

ไม่เมาไม่รักกันจริง และ คอนเสิร์ต

3.2 การปฏิเสธอย่างประนีประนอม มี 3 สถานการณ์

เอนทรวานซ์ ดึกแล้ว และ ถูยงอนามัย

4. บทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้มีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

4.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดันกับเหตุการณ์ต่างๆได้

4.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม เพื่อลดความขัดแย้งในเหตุการณ์ต่างๆได้

แบบประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลองด้านเนื้อหา
เรื่อง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลอง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน ท่านสามารถแสดงความเห็นเพิ่มเติมโดยละเอียดได้ในเอกสารประกอบการพิจารณาที่แนบมา

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ส่วนนำ						
1.1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ฝูงยางอนามัย						
1.2	สถานการณ์จำลองก่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้เรียน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ฝูงยางอนามัย						
2.	ส่วนเนื้อหา						
2.1	เนื้อหาในสถานการณ์จำลองครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ฝูงยางอนามัย						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
2.2	ความชัดเจนในการอธิบายสถานการณ์จำลองของบทเรียน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
2.3	สถานการณ์จำลองมีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
2.4	ความสอดคล้องของสถานการณ์จำลองกับเนื้อหา						
	เนื้อหาการปฏิบัติเมื่อถูกกดดัน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	เนื้อหาการปฏิบัติอย่างประนีประนอม						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
2.5	บทเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนตลอดการเรียน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
2.6	สถานการณ์จำลองใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
3	ส่วนสรุป						
3.1	ความสอดคล้องของคำถามและตัวเลือกกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
3.2	ความเหมาะสมของตัวเลือก						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
3.3	ข้อมูลช่วยในการตัดสินใจแก่ผู้เรียน						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3.4	รูปแบบการให้ผลป้อนกลับ						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						
3.5	สถานการณ์ที่น่าเสนอหลังจากการตัดสินใจ						
	สถานการณ์ที่ 1 ไม่เมาไม่รักกันจริง						
	สถานการณ์ที่ 2 คอนเสิร์ต						
	สถานการณ์ที่ 3 เอนทรานซ์						
	สถานการณ์ที่ 4 ดึกแล้ว						
	สถานการณ์ที่ 5 ถุงยางอนามัย						

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ผู้วิจัย

**แบบประเมินความสอดคล้องของความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือก
ในแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามและตัวเลือกนี้เหมาะสม
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามและตัวเลือกนี้มีความเหมาะสม
-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามและตัวเลือกนี้ไม่เหมาะสม

หมายเหตุ () วงเล็บหลังข้อหมายถึง คะแนนที่ให้ในแต่ละตัวเลือก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>1. เมื่อเพื่อนนัดไปเที่ยว แต่นักเรียนยังค้นข้อมูลสำหรับทำรายงานไม่เสร็จ นักเรียนบอกเพื่อนๆอย่างไร?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าไม่ออกไป (1) ข. บอกเพื่อนว่าอยากไปแต่ติดธุระสำคัญ (3) ค. บอกเพื่อนถึงความรู้สึกและเหตุผลที่ไม่สามารถไปได้(4) ง. บอกตกลงจะไปกับเพื่อน (2)</p>				
<p>2. งานไหว้ครูปีนี้ นักเรียนและเพื่อนๆ มีความตั้งใจจะจัดงานไหว้ครูกันเองแต่สุดท้ายคิดว่าน่าจะจ้างทำเพราะสะดวกกว่า นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. อธิบายให้สุดาเข้าใจเหตุผลที่จะจัดงานเอง(4) ข. บอกสุดาว่าต้องยียดเสียงข้างมากเป็นหลัก (3) ค. บอกสุดาว่าน่าสนใจ แต่คงต้องเป็นงานหน้า (2) ง. บอกสุดาว่าน่าสนใจ และทำตามความเห็นของสุดา (1)</p>				
<p>3. เพื่อนๆชวนนักเรียนไปเที่ยวผับ บาร์ ข้อใดคือคำตอบของนักเรียน?</p> <p>ก. บอกตกลงจะไป แต่ห้ามกลับดึก(1) ข. บอกเพื่อนว่าไม่ไป เพราะไม่ชอบเที่ยวกลางคืน (3) ค. บอกเพื่อนว่าไม่ออกไป เพราะเป็นแหล่งมั่วสุม (2) ง. บอกเพื่อนว่าไม่ไป เพราะพุงนี้ต้องไปโรงเรียน (4)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>4. ทางโรงเรียนจัดออกค่ายทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้มากแต่แม่ไม่ยอมให้ไป เพราะเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกแม่ว่าอาจารย์ให้ไปทุกคน ไม่ไปไม่ได้(2)</p> <p>ข. ไม่ไปเพราะกลัวแม่เป็นห่วง (1)</p> <p>ค. พูดถึงประโยชน์ของการออกค่ายให้แม่เข้าใจ(4)</p> <p>ง. บอกแม่ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งของการเรียน (3)</p>				
<p>5. นักเรียนอธิบายแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ให้เพื่อนจนเข้าใจ และได้รับคำชมว่าอธิบายได้ดีมากแล้วคราวหน้าจะขอความช่วยเหลือเหลืออีก เพื่อนอีกคนหนึ่งชื่อฝ้ายได้ยินจึงพูดว่า “เธอเก่งทุกอย่างนั่นแหละรู้ทุกเรื่อง” นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกฝ้ายว่า เธอก็พูดเกินไป ไม่ขนาดนั้นหรอก (2)</p> <p>ข. บอกฝ้ายว่า ที่เข้าใจเพราะตั้งใจเรียนเท่านั้นไม่ได้เก่งหรอก (3)</p> <p>ค. บอกฝ้ายว่า ทุกคนต่างถนัดกัน บางเรื่องตนก็ต้องถามคนอื่น (4)</p> <p>ง. บอกฝ้ายว่า ขอขอบคุณที่ชม (1)</p>				
<p>6. นักเรียนถูกเพื่อนชักชวนให้เราลองยาบ้า นักเรียนไม่ยอมลองแต่เพื่อนก็ตี้อ นักเรียนอยากจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกต่อรองเพื่อนว่าไว้ครั้งหน้าจะลองดู(2)</p> <p>ข. บอกเพื่อนไปตรงๆว่าไม่ยอมลอง และเดินจากไป(4)</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่าขอลองนิดเดียวก็พอ (1)</p> <p>ง. บอกเพื่อนว่ายังไม่พร้อมที่ต้องลองสิ่งเสพติด (3)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>7. นักเรียนถูกเพื่อนชักชวนสูบบุหรี่ จึงปฏิเสธไป แต่เพื่อนก็ยังตื้อให้สูบบอก ถ้านักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าขอลองแค่ครั้งนี่ครั้งเดียว (1)</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าไม่อยากลอง และต้อรองให้ทำอย่างอื่นดีกว่า (3)</p> <p>ค. บอกเพื่อนอย่างจริงจังว่าไม่อยากลอง และปลีกตัวออกมา (4)</p> <p>ง. บอกผลัดเพื่อนเป็นครั้งหน้า เพราะยังไม่พร้อม (2)</p>				
<p>8. นักเรียนขับรถไปงานวันเกิดของเพื่อน และมีการสังสรรค์เฮฮาและดื่มเหล้า โดยปกตินักเรียนไม่เคยดื่มเหล้าเลย แต่ในงานถูกเพื่อนๆ คะยั้นกะยoiให้ดื่มเหล้า นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าดื่มแก้วเดียวคงพอ (1)</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าไม่ดื่มกลัวว่าจะขับรถกลับไม่ไหว (4)</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่าไม่ชอบดื่มเหล้า (3)</p> <p>ง. บอกเพื่อนว่าไม่ชอบเหล้ายี่ห้อนี้ (2)</p>				
<p>9. นักเรียนและแฟนตีวงหนังสือที่หอของแฟนจนดึก และแฟนชวนให้ค้างคืนด้วยกัน นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกแฟนว่าไม่ค้าง เพราะกลัวคนเข้าใจผิด และเสียชื่อเสียง (3)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าไม่ค้าง เพราะอยากให้รอเวลาที่เหมาะสมกว่านี้ (2)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าไม่สบายใจ และยังไม่พร้อม (4)</p> <p>ง. บอกแฟนว่าพุงนี้เข้าต้องรีบไปส่ง เพราะกลัวคนเห็น (1)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>10. เมื่อนักเรียนและแฟนเกิดความต้องการซึ่งกันและกัน ด้วยบรรยากาศที่เป็นใจ แฟนจึงเอ่ยปากอยากมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนักเรียน แต่ไม่ขอใช้ถุงยางอนามัย นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกแฟนว่ายังไม่อยากมีเพศสัมพันธ์ในตอนนี (2)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าไม่เป็นไร และให้หลังภายนอก (1)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าถ้าไม่ใช้ถุงยางอนามัย ตนก็คงมีเพศสัมพันธ์ด้วยไม่ได้ (3)</p> <p>ง. บอกแฟนว่าไม่ใช้ถุงยางรู้สึกไม่สบายใจ และจะไม่ปลอดภัย (4)</p>				
<p>11. พ่อและแม่ของนักเรียน อยากให้แต่งงานกับคนที่พ่อและแม่หาไว้ให้ทันทีหลังจากที่จบ ม.6 แต่นักเรียนไม่อยากแต่ง อยากเรียนต่อมหาวิทยาลัย นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. คัดค้านการแต่งงาน (2)</p> <p>ข. บอกพ่อแม่ว่าไม่สบายใจที่จะต้องแต่งงาน และอธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนต่อ (4)</p> <p>ค. ยอมทำตามพ่อแม่ ไม่อยากให้ท่านเสียใจ (1)</p> <p>ง. บอกพ่อแม่ว่ายังไม่พร้อมจะแต่งงาน ขอให้เรียนจบมหาวิทยาลัยก่อน(3)</p>				
<p>12. นักเรียนทำงานพิเศษได้เงินมาก่อนหนึ่ง แฟนของนักเรียนรู้เรื่องนี้และอยากได้เกมพกพาเป็นของขวัญวันเกิด จึงคะยั้นคะยอให้นักเรียนซื้อให้ แต่นักเรียนต้องเอาเงินที่มีไปเสียค่าเทอม และเลี้ยงดูน้องๆ นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกแฟนว่าซื้อให้ไม่ได้จริงๆ และขอเปลี่ยนเป็นของขวัญอย่างอื่นแทน (3)</p> <p>ข. ยอมซื้อให้ และหางานพิเศษเพิ่มเพื่อหาเงินค่าเทอมให้น้อง(1)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าขอเวลาเก็บเงินอีกสักพักแล้วจะซื้อให้(2)</p> <p>ง. บอกแฟนว่าไม่สบายใจ และบอกเหตุผลที่ต้องใช้เงินก่อนนี้ (4)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>13. ถ้าที่บ้านของนักเรียนมีฐานะยากจน แต่เพื่อนๆในกลุ่มเป็นคนมีฐานะ วันหนึ่งเพื่อนๆชวนกันไปดูคอนเสิร์ตซึ่งบัตรมีราคาแพงมาก หากนักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าไปไม่ได้ เพราะต้องดูแลน้องๆ (2)</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าไม่สบายใจที่ต้องใช้เงินเยอะๆ เพราะที่บ้านยากจน (4)</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่างานนี้คงไปไม่ได้ ขอผลัดเป็นงานหน้า (3)</p> <p>ง. บอกเพื่อนว่าอยากไป แต่คงต้องยืมเงินเพื่อนซื้อบัตรก่อนเพราะเงินไม่พอ (1)</p>				
<p>14. ขณะที่ทำกิจกรรมค่ายมีเพื่อนมาชวนให้ลองสารเสพติด นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าไม่อยากลองเพราะไม่ชอบสิ่งเสพติด (3)</p> <p>ข. ลองใช้เพียงเล็กน้อย เพื่อรักษาน้ำใจเพื่อน (1)</p> <p>ค. บอกเพื่อนว่าไม่พร้อมจะลองตอนนี้ (2)</p> <p>ง. บอกเพื่อนว่าไม่สบายใจที่จะลอง และชวนเพื่อนทำกิจกรรมอื่น (4)</p>				
<p>15. เมื่อเพื่อนมาชวนให้ไปเป็นเพื่อนซื้อของอย่างหนึ่งที่นักเรียนคิดว่าอาจจะเป็นสารเสพติด นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าต้องไปทำธุระอย่างอื่น ไปไม่ได้ (3)</p> <p>ข. บอกเพื่อนว่าลำบากใจที่จะไปจริงๆ ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (4)</p> <p>ค. ยอมไปกับเพื่อน แต่ไม่ซอຍกับสิ่งเสพติด (1)</p> <p>ง. บอกเพื่อนว่าไว้ครั้งหน้าจะไปด้วย ครั้งนี้ไม่สะดวกจริงๆ (2)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>16. สุพจน์เป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน วันหนึ่งสุพจน์ชวนนักเรียนให้ลองไปหารายได้เสริม ซึ่งนักเรียนสงสัยว่าอาจเป็นการขายบริการทางเพศ นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกสุพจน์ว่า ขอเวลาในการตัดสินใจก่อน ตนเองยังสับสน(1)</p> <p>ข. บอกสุพจน์ว่าไม่ทำ เพราะรู้สึกอึดอัดใจที่ต้องทำงานนี้ มันเสี่ยงเกินไป(4)</p> <p>ค. บอกสุพจน์ว่าขอบคุณสำหรับความหวังดี แต่ตนเองยังไม่ลำบากเรื่องเงิน(3)</p> <p>ง. บอกสุพจน์ว่าตนเองไม่สนใจงานนี้ (2)</p>				
<p>17. นักเรียนไปเที่ยวสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง มีคนเข้ามาทำความรู้จักและชวนไปเที่ยวต่อที่อื่น นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกว่าตนไม่ยอมไป เพราะยังไม่รู้จักกันมากพอ (4)</p> <p>ข. บอกว่าตนไปไม่ได้ เพราะต้องรีบกลับบ้าน (3)</p> <p>ค. บอกว่าตนจะไป แต่ขอพาเพื่อนไปด้วย (1)</p> <p>ง. บอกว่าตนจะไปแน่ๆ แต่คงต้องเป็นโอกาสหน้า (2)</p>				
<p>18. อาวุธเพื่อนสนิทของนักเรียนมาชวนไปงานปาร์ตี้วันเกิดของธนาในวันเสาร์ที่จะถึงนี้ ซึ่งนักเรียนทราบมาว่า เพื่อนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมใช้สารเสพติดและfree sex ทุกคน นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. บอกอาวุธว่าตนเองไม่ชอบดนนอน ปฏิเสธที่จะไป และขอใบอาวุธที่ชวน (3)</p> <p>ข. บอกอาวุธว่าตนเองไม่สบายใจที่ต้องกลับบ้านดึก พ่อแม่เป็นห่วงขอปฏิเสธที่จะไป (4)</p> <p>ค. ยอมไปกับอาวุธ แต่ขอตัวกลับก่อน (1)</p> <p>ง. บอกอาวุธว่าตนไม่ว่าง ติดธุระสำคัญ (2)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>19. มานิตย์เป็นเพื่อนในห้องเดียวกับนักเรียน ที่มีพฤติกรรมชอบเปลี่ยนคู่นอน และนับแต่มีจำนวนคู่นอน วันหนึ่งมานิตย์มาพูดชักชวนนักเรียนให้ทำพฤติกรรมเดียวกับตน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ใครๆก็ทำเพื่อแข่งขันกัน และพูดกดดันว่าหากใครไม่ทำนั้นเซมมากนักเรียนจะอย่างไร</p> <p>ก. บอกเพื่อนว่าตนเองยังไม่พร้อมที่จะทำแบบนั้น (1)</p> <p>ข. บอกมานิตย์ว่าตนเองไม่อยากทำ แต่เราควรอาจจะทำอย่างอื่นดีกว่านะ (3)</p> <p>ค. บอกมานิตย์ว่ามันไม่เหมาะกับตน ไม่ขอทำแบบนั้น และขอความเข้าใจจากมานิตย์ (4)</p> <p>ง. บอกมานิตย์ว่าตนเองไม่เคยคิดจะทำมันเป็นสิ่งไม่ดี(2)</p>				
<p>20. แฟนของนักเรียนชวนไปเที่ยวที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง และหามุมที่ลับตาคนเพื่อนั่งคุยกันสองต่อสอง นักเรียนจะอย่างไร?</p> <p>ก. ยอมทำตาม และพยายามไม่ให้เกิดสิ่งใดเกินเลย(1)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าตนเองไม่สบายใจ เพราะคนอื่นจะมองไม่ดี (4)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าตนเองไม่ชอบนั่งในที่แบบนั้น(3)</p> <p>ง. บอกแฟนว่าตนเองไม่สบายใจ แต่ยอมทำตามเพราะไม่อยากให้แฟนเสียใจ (2)</p>				
<p>21. หากนักเรียนเป็นผู้หญิง เมื่อไปเที่ยวกับแฟนแล้วถูกล่วงเกินด้วยการ จับมือ กอด จูบ นักเรียนจะอย่างไร</p> <p>ก. บอกแฟนว่าไม่ชอบ ขอให้หยุดทำแบบนี้ (4)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าไม่คุ้นเคยกับการทำแบบนี้ (2)</p> <p>ค. บอกแฟนว่ายังสับสน หากรักกันจริง ให้รอเวลาที่เหมาะสม (3)</p> <p>ง. บอกแฟนว่ายอมให้ได้แค่นี้อย่าให้มีอะไรเกินเลยมากไปกว่านี้(1)</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>22. จากข้อ 21 เมื่อนักเรียนปฏิเสธแล้วแต่แฟนของนักเรียนไม่ฟัง และยั่งลวงเกินนักเรียนอยู่ จะทำอย่างไร</p> <p>ก. ร้องให้คนช่วย(2)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าถ้ายังทำแบบนี้อยู่ จะไม่ให้อภิเษก(1)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าถ้ารักกันจริง อย่าทำแบบนี้เลย(3)</p> <p>ง. บอกแฟนให้หยุดการกระทำนี้ แล้วพยายามลูกหนีออกไป (4)</p>				
<p>23. หากนักเรียนเป็นผู้หญิง เมื่อไปที่บ้านของแฟนแล้วแฟนชวนดูหนังไป นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกแฟนว่าตนไม่กล้าดู เพราะไม่เคยดูมาก่อน (1)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าไม่ดู แล้วขอตัวกลับก่อน (4)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าไม่ดู ไม่เห็นจะสนุกตรงไหน (2)</p> <p>ง. บอกแฟนว่าไม่ดู แล้วชักชวนออกไปเที่ยวข้างนอก (3)</p>				
<p>24. หากนักเรียนเป็นผู้ชาย และมีรุ่นพี่ที่นับถือกันชักชวนไปเที่ยวผู้หญิงขายบริการ นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกรุ่นพี่ถึงความลำบากใจหากตนเองไปเที่ยว และขอไม่ไป (4)</p> <p>ข. บอกรุ่นพี่ว่าไว้ครั้งหน้า ครั้งนี้ติดธุระไปไม่ได้ (1)</p> <p>ค. พูดเปลี่ยนเรื่อง และชักชวนรุ่นพี่ทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่า (3)</p> <p>ง. บอกรุ่นพี่ว่าไม่ไป ไม่ชอบเที่ยว (2)</p>				
<p>25. นักเรียนและแฟนต่างก็ยังไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับใครมาก่อน แล้วแฟนเอ่ยปากอยากมีความสัมพันธ์ครั้งแรกกับนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร?</p> <p>ก. บอกแฟนว่าถ้ารักกันจริง อย่าทำแบบนี้เลย (3)</p> <p>ข. บอกแฟนว่าถ้ายังคิดแบบนี้อยู่ จะไม่ให้อภิเษก (1)</p> <p>ค. บอกแฟนว่าไม่เคยคิดจะทำแบบนี้ มันไม่ดี (2)</p> <p>ง. บอกแฟนว่ายังรู้สึกสับสนและกังวล อย่าทำแบบนี้เลย (4)</p>				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบประเมินเว็บการเรียนรู้การสอน
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ และสถานการณ์จำลอง**

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

(ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

โดย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ติดต่อผู้วิจัย e-mail : pink_pk91@hotmail.com

โทร. 081-874-9433

คำชี้แจง

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญชุดนี้เป็นแบบประเมินเว็บการเรียนการสอนที่ใช้การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แบบประเมินเว็บที่มีเกณฑ์ในการประเมินด้านต่างๆ ด้านดังนี้

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบริบทการเรียนการสอน

โดยในการประเมินมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

2. แบบประเมินบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) บนเว็บ ที่มีเกณฑ์การประเมินด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ด้านการออกแบบบทเรียนสถานการณ์จำลอง

2.2 ด้านการออกแบบหน้าจอ

โดยในการประเมินมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.กรรณาใช้เว็บไซต์ (Domain name) ชื่อ <http://www.learnforplearn.com>

ในการพิจารณาแบบสอบถาม

4. ในการประเมินบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) สามารถเข้าศึกษา

บทเรียนได้จากเว็บไซต์ <http://www.learnforplearn.com> ในเมนู Simulation โดยบทเรียนสอนเนื้อหาจะแบ่งเป็น 2 เรื่องคือ

4.1 การปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน

4.2 การปฏิเสธอย่างประนีประนอม

โดยบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้มีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

5.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกรุกเร้าหรือสร้างแรงกดดันกับเหตุการณ์ต่างๆได้

5.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม เพื่อลดความขัดแย้งในเหตุการณ์ต่างๆได้

ส่วนที่ 1 แบบประเมินเว็บการเรียนรู้การสอนที่ใช้การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินเว็บที่ใช้การเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน						
1.1	กิจกรรมการปฐมนิเทศทำให้ผู้เรียนเข้าใจการใช้งานเว็บการเรียนรู้ได้						
1.2	การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนให้แก่ผู้เรียนทราบบนเว็บ						
1.3	การแจ้งขั้นตอนการเรียนบนเว็บให้แก่ผู้เรียน						
1.4	ระบบการลงทะเบียนใช้งานเว็บของผู้เรียน						
1.5	ความง่ายต่อการเข้าใช้งานแต่ละเว็บเพจ						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1.6	การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้ทราบ						
1.7	การตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล						
1.8	การออกแบบเครื่องมือนำทางบนเว็บ						
1.9	การจัดวางองค์ประกอบได้สัดส่วน ง่ายต่อการใช้งาน						
1.10	รูปแบบตัวอักษรมีขนาด สี ชัดเจน อ่านง่าย						
1.11	การเลือกใช้สีมีความเหมาะสมและกลมกลืน						
1.12	การสื่อความหมายสอดคล้องกับแนวเนื้อหา						
1.13	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้						
2.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา						
2.1	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและฝึกทักษะโดยใช้สถานการณ์จำลอง						
2.2	ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริง						
2.3	ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ได้ด้วยตนเอง						
2.4	การให้คำแนะนำช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน						
2.5	รูปแบบการให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน						
2.6	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้						
3.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน						
3.1	กิจกรรมของรายวิชาเอื้อต่อการใช้เครื่องมือสื่อสาร(ห้องสนทนา และกระดานสนทนา)เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และผู้เรียน						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3.2	สามารถเรียกใช้เครื่องมือสื่อสารทุกประเภทได้ตลอดเวลาและด้วยความสะดวก						
3.3	ความง่ายในการใช้ห้องสนทนา						
3.4	ความเหมาะสมของรูปแบบห้องสนทนา						
3.5	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการจำลองการสื่อสารในมิติประสานเวลา(Synchronous)						
3.6	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการอภิปรายระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในมิติประสานเวลา(Synchronous)						
3.7	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียน-ผู้เรียนในมิติประสานเวลา(Synchronous)						
3.8	ความง่ายในการใช้กระดานสนทนา						
3.9	ความเหมาะสมของรูปแบบกระดานสนทนา						
3.10	กระดานสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการแจ้งข่าวสารในกิจกรรมการเรียนแต่ละสัปดาห์						
3.11	กระดานสนทนาเหมาะสมที่จะใช้การตั้งประเด็นคำถาม ข้อสงสัย และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากการเรียนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในมิติต่างเวลา(Asynchronous)						
3.12	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้						

ส่วนที่ 2 แบบประเมินบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) บนเว็บการเรียนรู้
ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง ที่มีต่อทักษะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินเว็บที่ใช้การเรียนแบบ
การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง โดยทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านการออกแบบบทเรียนสถานการณ์จำลอง						
	การนำเข้าสู่บทเรียน						
1.1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ						
1.2	บทเรียนออกแบบให้เข้าใจง่าย เมนูไม่สับสน						
1.3	มีการชี้แจงสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนต้อง แก้ไข						
	การนำเสนอสถานการณ์						
1.4	การอธิบายรายละเอียดของสถานการณ์ปัญหา						
1.5	วิธีการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาแบบจำลอง ทางสถานการณ์						
	การตัดสินใจ						
1.6	การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการตัดสินใจ						
1.7	ความเหมาะสมรูปแบบของคำถาม						
1.8	ความเหมาะสมของตัวเลือกที่ให้ผู้เรียนเลือก ตัดสินใจเป็นแบบปรนัย						
1.9	มีข้อมูลช่วยในการตัดสินใจแก่ผู้เรียน						
	ผลป้อนกลับ						
1.10	ความเหมาะสมของรูปแบบการให้ผลป้อนกลับ						
1.11	ความเหมาะสมของการนำเสนอสถานการณ์ หลังจากการตัดสินใจ						

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	การออกจากบทเรียน						
1.12	ผู้เรียนสามารถควบคุมการออกจากบทเรียนได้						
2.	ด้านการออกแบบหน้าจอ						
	ความเหมาะสมของสีตัวอักษร						
	ความเหมาะสมของแบบตัวอักษร						
	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร						
	ขนาดของภาพและกราฟิก						
	ความเหมาะสมของภาพเคลื่อนไหว						
	ความเหมาะสมของเสียง						
	ความสอดคล้องของปริมาณภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและข้อความในแต่ละหน้า						

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง

ขอพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

ผู้วิจัย

**แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การสัมมนา
ในแบบสัมมนาผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียน**

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ด้วยสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

(ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN
SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION
SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

โดย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อกที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามในการสัมมนาว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสัมมนาและใช้ภาษา

สิ่งที่แนบมาด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้แบบใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ด้วยสถานการณ์จำลอง เรื่อง ทักษะการสื่อสารเพื่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
2. โครงร่างวิทยานิพนธ์

วัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณณ์จำลอง

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

ประเด็นคำถาม

1. ความคิดเห็นของผู้เรียนก่อนการทดลอง ที่มีต่อการปฏิเสช
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนขณะทดลองที่มีต่อการปฏิเสช และกิจกรรมการเรียน
3. ความคิดเห็นของผู้เรียนหลังการทดลองที่มีต่อการปฏิเสช และกิจกรรมการเรียน

รูปแบบการสัมภาษณ์

ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) กำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ที่แน่นอนตายตัว

คุรุณย์วิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
ในแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียน**

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาคำถามในการสัมภาษณ์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์การสัมภาษณ์และการวิจัยและใช้ภาษาเหมาะสมหรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณา
ของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องและเหมาะสม
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีสอดคล้องความเหมาะสม
-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
ก่อนเข้ารับการทดลอง				
1. นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสธ อย่างไร				
2. หากเผชิญสถานการณ์ที่นักเรียนต้องปฏิเสธผู้อื่น นักเรียนกล้าปฏิเสธหรือไม่(กล้าไปที่ข้อ 3 ,ไม่กล้า ไปที่ข้อ 4)				
2. หากกล้าปฏิเสธ นักเรียนมีวิธีการพูดอย่างไร				
3. หากไม่กล้าปฏิเสธ เพราะเหตุผลใด				
4. ความรู้สึกในขณะที่ปฏิเสธเป็นอย่างไร				
5. สิ่งใดที่เป็นอุปสรรคในการพูดปฏิเสธมากที่สุด				
ระหว่างเข้ารับการทดลอง				
1. กิจกรรมในขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ทราบ วิธีการในการปฏิเสธ				
2. กิจกรรมขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการ ปฏิเสธ				
3. นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่ กำหนดให้หรือไม่				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
4. ความรู้สึกของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมเป็นอย่างไร				
5. นักเรียนชอบกิจกรรมในขั้นตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด				
หลังเข้ารับการทดลอง				
1. นักเรียนคิดว่าสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร				
2. กิจกรรมการเรียนนี้ทำให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสธแตกต่างจากเดิมหรือไม่ อย่างไร				
3. หากนักเรียนต้องเผชิญสถานการณ์ที่ต้องปฏิเสธนักเรียนกล้าที่จะปฏิเสธหรือไม่				
4. ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

**แบบประเมินความสอดคล้อง
ของแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิค**

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) ผลของปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ด้วยสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

(ภาษาอังกฤษ) EFFECTS OF ONLINE LEARNING INTERACTIONS IN SIMULATIONS UPON INTERPERSONAL COMMUNICATION SKILLS OF ELEVENTH GRADE STUDENTS

โดย นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว

สาขาวิชา โสวัตศึกษาศาสตร์

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิคที่เรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา

สิ่งที่แนบมาด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้แบบใช้ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ด้วยสถานการณ์จำลอง เรื่อง ทักษะการสื่อสารเพื่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. โครงร่างวิทยานิพนธ์
3. ตารางวิเคราะห์การเขียนบันทึกการเรียนรู้บนบลิค

**แบบประเมินความสอดคล้อง
ของแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก**

คำชี้แจง

โปรดพิจารณารายการประเมินการเขียนบันทึกการเรียนรู้บนบล็อกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และใช้ภาษาเหมาะสมหรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
0 ไม่อาจตัดสินว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง
-1 ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ในครั้งนี้ได้</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้</p>				
<p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้อย่างไม่สับสน ไม่วกไปวนมา</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้ แต่มีบางส่วนที่วกวน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสื่อความหมาย มีหลายส่วนที่สับสนและวกวน</p>				
<p>3. ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่เรียน</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้</p>				
<p>5. ผู้เรียนสามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ในประเด็นดังต่อไปนี้</p> <p>5.1) หลักของการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนเพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>				
<p>5.1 หลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนเพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>				
<p>6. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนกับสถานการณ์อื่นได้</p> <p>6.1) สถานการณ์ที่ 1 : หากรุ่นพี่ชมรุ่นนักเรียนให้ขายยาเสพติด โดยชมชู้ว่าหากไม่ยอมขายจะใช้กำลังทำร้าย นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>				

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
<p>6.2) สถานการณ์ที่ 2 : หากนักเรียนไปเที่ยวสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง มีคนเข้ามาทำความรู้จัก พูดจากรูปร่างและชวนไปเที่ยวในสถานที่อื่น นักเรียนจะอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>				
<p>6.3) สถานการณ์ที่ 3 : หากแฟนชวนไปนั่งในที่ลับตาคนในสวนสาธารณะ นักเรียนจะมีวิธีการตัดสินใจ และเลือกทางออกสำหรับเรื่องนี้หรือไม่ ถ้าไม่ไปจะมีวิธีการพูดกับแฟนอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>				
<p>6.4) สถานการณ์ที่ 4 : หากพ่อแม่อยากให้นักเรียนคบกับคนที่พ่อแม่แนะนำให้รู้จัก โดยที่นักเรียนก็มีคนที่คบอยู่ด้วยแล้ว นักเรียนจะอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ขอพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

**แบบประเมินความสามารถในการใช้งานของเว็บการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5**

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเข้าสู่เว็บการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
2. ให้นักเรียนทดลองเข้าสู่เครื่องมือต่างๆที่จัดไว้ให้บนเว็บตามหัวข้อการประเมินแล้วพิจารณาถึงเข้าถึงเครื่องมือในการใช้งาน
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามเกณฑ์ดังนี้
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสามารถเข้าถึงได้ง่าย หากสามารถเข้าถึงเว็บได้อย่างง่ายไม่ซับซ้อน
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย หากไม่สามารถเข้าถึงได้และมีเหตุขัดข้อง
4. ให้นักเรียนระบุเวลาโดยประมาณในการเข้าถึงเว็บไซต์โดยให้ระบุตามเกณฑ์ดังนี้
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เร็ว หากใช้เวลาในการเข้าถึงน้อยกว่า 2 นาที
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ปานกลาง หากใช้เวลาในการเข้าถึงประมาณ 3-4 นาที
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ช้า หากใช้เวลาในการเข้าถึงมากกว่า 5 นาที
5. ในการประเมินคำสั่งการเรียนในแต่ละขั้นตอนการเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามเกณฑ์ดังนี้
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเข้าใจ หากนักเรียนอ่านคำสั่งในขั้นตอนการเรียนแล้วเข้าใจในคำสั่งนั้นๆ
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เข้าใจ หากนักเรียนอ่านคำสั่งในขั้นตอนการเรียนแล้วไม่เข้าใจในคำสั่งนั้นๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเลือก

หัวข้อการประเมิน	ความสามารถในการเข้าถึง		ระยะเวลาในการเข้าถึง			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	สามารถเข้าถึงได้ง่าย	ไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย	เร็ว (น้อยกว่า 2 นาที)	ปานกลาง (3-4 นาที)	ช้า (มากกว่า 5 นาที)	
ชั้นที่ 1						
- การเข้าสู่หน้าเว็บหลัก						
- การเข้าสู่หน้าสมัครสมาชิก						
- การเข้าสู่หน้าลงทะเบียนเข้าใช้งานเว็บ						
- การเข้าสู่หน้าขั้นตอนการเรียนและแจ้งจุดประสงค์การเรียน						
- การเข้าสู่เมนูต่างๆจากหน้าหลัก						
คำสั่งการเรียนในชั้นตอนที่ 1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
เข้าใจ						
ไม่เข้าใจ						

หัวข้อการประเมิน	ความสามารถในการเข้าถึง		ระยะเวลาในการเข้าถึง			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	สามารถเข้าถึงได้ง่าย	ไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย	เร็ว (น้อยกว่า 2 นาที)	ปานกลาง (3-4 นาที)	ช้า (มากกว่า 5 นาที)	
ชั้นที่ 2						
- การเข้าสู่หน้าหลักบทเรียนสถานการณ์จำลอง						
- การเข้าสู่หน้าการเลือกบทเรียนสถานการณ์จำลอง						
- การเข้าสู่หน้าดำเนินสถานการณ์จำลองในบทเรียน						
- การเข้าสู่หน้าคำถามและเลือกคำตอบของบทเรียนสถานการณ์จำลอง						
- การเข้าสู่หน้าดำเนินสถานการณ์ต่อจากการเลือกคำตอบ						
คำสั่งการเรียนในชั้นตอนที่ 2	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
เข้าใจ						
ไม่เข้าใจ						

หัวข้อการประเมิน	ความสามารถในการเข้าถึง		ระยะเวลาในการเข้าถึง			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	สามารถเข้าถึงได้ง่าย	ไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย	เร็ว (น้อยกว่า 2 นาที)	ปานกลาง (3-4 นาที)	ช้า (มากกว่า 5 นาที)	
ชั้นที่ 3						
- การเข้าสู่หน้าลงทะเบียนการใช้งานห้อง สนทนา						
- การเข้าหน้าหลักห้องสนทนา						
- การตั้งกลุ่มย่อยและรหัสผ่านในห้องสนทนา						
- การเลือกตัวละครในห้องสนทนา						
- การเปลี่ยนห้องสนทนา						
- การออกจากระบบห้องสนทนา						
คำสั่งการเรียนในชั้นตอนที่ 3	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
เข้าใจ						
ไม่เข้าใจ						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการประเมิน	ความสามารถในการเข้าถึง		ระยะเวลาในการเข้าถึง			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	สามารถเข้าถึงได้ง่าย	ไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย	เร็ว (น้อยกว่า 2 นาที)	ปานกลาง (3-4 นาที)	ช้า (มากกว่า 5 นาที)	
ชั้นที่ 4						
- การเข้าสู่หน้าแรกของบล็อก						
- การเข้าสู่หน้าเขียนบันทึกของบล็อก						
- การเข้าสู่หน้ารวมบันทึกทั้งหมด						
- การเข้าสู่หน้าบันทึกแต่ละบันทึก						
- การเข้าสู่หน้าแสดงความคิดเห็นของแต่ละบันทึก						
คำสั่งการเรียนในชั้นตอนที่ 4	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
เข้าใจ						
ไม่เข้าใจ						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
- ตารางวิเคราะห์เว็บการเรียนการสอนที่ใช้การเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
- ตารางวิเคราะห์บทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง(Simulation) บนเว็บ
- ตารางวิเคราะห์ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกในแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล
- ตารางวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
- ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง
- ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแบบประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบล็อก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผชช.			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
1.1 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีครบถ้วนและถูกต้อง สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันขององค์ประกอบทุกส่วน	+1	+1	+1	3	1.00
2. ด้านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
2.1 มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	0	+1	2	0.66
2.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3. ด้านสาระการเรียนรู้					
3.1 สาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 ความถูกต้องและชัดเจนของสาระการเรียนรู้	+1	0	+1	2	0.66
3.3 การจัดลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหาสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.4 สาระการเรียนรู้มีความง่ายเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
3.5 ความทันสมัยของสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	0	+1	2	0.66
4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00
4.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผชช.			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้					
5.1 มีความเหมาะสม ในการค้นหาความรู้เพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.3 มีความทันสมัย น่าสนใจ	+1	+1	+1	3	1.00
6. ด้านการประเมินผล					
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	0	+1	2	0.66
6.2 ประเมินตามสภาพการเรียนรู้ในชั้นตอนการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์โดยใช้สถานการณ์จำลอง	+1	0	+1	2	0.66
6.3 เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นแต่ละชั้นตอน	+1	+1	+1	3	1.00
7. ด้านเวลา					
ความเหมาะสมของเวลาในการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	2	0.66

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินเว็บการเรียนการสอนที่ใช้การเรียน
ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสมจาก ผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
1.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับส่วนต่อประสาน					
1.1	การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนให้แก่ผู้เรียนทราบบนเว็บ	4	5	4	13	4.33
1.2	การแจ้งขั้นตอนการเรียนบนเว็บให้แก่ผู้เรียน	4	4	4	12	4
1.3	ระบบการลงทะเบียนใช้งานเว็บของผู้เรียน	5	5	5	15	5
1.4	ความง่ายต่อการเข้าใช้งานแต่ละเว็บเพจ	5	5	4	14	4.66
1.5	การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้ทราบ	4	5	4	13	4.33
1.6	การตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล	5	4	4	13	4.33
1.7	การออกแบบเครื่องมือนำทางบนเว็บ	5	5	4	14	4.66
1.8	การจัดวางองค์ประกอบได้สัดส่วน ง่ายต่อการใช้งาน	5	5	4	14	4.66
1.9	รูปแบบตัวอักษรมีขนาด สี ชัดเจน อ่านง่าย	5	4	4	13	4.33
1.10	การเลือกใช้สีมีความเหมาะสมและกลมกลืน	5	4	4	13	4.33
1.11	การสื่อความหมายสอดคล้องกับแนวเนื้อหา	5	5	4	14	4.66
1.12	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในขั้นตอนนี้	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา					
2.1	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและฝึกทักษะโดยใช้สถานการณ์จำลอง	5	4	4	13	4.33
2.2	ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริง	5	4	4	13	4.33

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
2.3	ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ได้ด้วยตนเอง	5	5	4	14	4.66
2.4	การให้คำแนะนำช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน	5	4	4	13	4.33
2.5	รูปแบบการให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน	4	4	4	12	4
2.6	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้	4	5	5	14	4.66
3.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน					
3.1	กิจกรรมของรายวิชาเอื้อต่อการใช้เครื่องมือสื่อสาร(ห้องสนทนา และกระดานสนทนา)เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และผู้เรียน	4	5	4	13	4.33
3.2	สามารถเรียกใช้เครื่องมือสื่อสารทุกประเภทได้ตลอดเวลาและด้วยความสะดวก	5	4	4	13	4.33
3.3	ความง่ายในการใช้ห้องสนทนา	5	4	4	13	4.33
3.4	ความเหมาะสมของรูปแบบห้องสนทนา	5	5	4	14	4.66
3.5	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการจำลองการสื่อสารในมิติประสานเวลา(Synchronous)	5	5	5	15	5
3.6	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการอภิปรายระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในมิติประสานเวลา(Synchronous)	5	5	5	15	5
3.7	ห้องสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มย่อยระหว่างผู้เรียน-ผู้เรียนในมิติประสานเวลา(Synchronous)	5	4	5	14	4.66
3.8	ความง่ายในการใช้กระดานสนทนา	5	5	4	14	4.66
3.9	ความเหมาะสมของรูปแบบกระดานสนทนา	5	5	4	14	4.66

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
3.10	กระดานสนทนาเหมาะสมกับกิจกรรมการแจ้งข่าวสารในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์	5	4	4	13	4.33
3.11	กระดานสนทนาเหมาะสมที่จะใช้การตั้งประเด็นคำถาม ข้อสงสัย และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากการเรียนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในมิติต่างเวลา(Asynchronous)	5	5	4	14	4.66
3.12	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้	5	5	5	15	5
4.	ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้การสอน					
4.1	กิจกรรมของรายวิชาเอื้อต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบริบทการเรียนรู้การสอน	5	4	4	13	4.33
4.2	บล็อก(Blog) สามารถช่วยให้ผู้เรียนถ่ายทอดสิ่งที่ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับบริบทการเรียนรู้การสอนได้	5	4	4	13	4.33
4.3	ความง่ายในการใช้บล็อก	5	3	4	12	4
4.4	ความเหมาะสมของรูปแบบบล็อก	5	4	4	13	4.33
4.5	เกณฑ์การผ่านระดับปฏิสัมพันธ์ในชั้นตอนนี้	5	4	5	14	4.66

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินบทเรียนสถานการณ์จำลองบนเว็บ

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
1	ด้านการออกแบบบทเรียนสถานการณ์จำลอง					
	การนำเข้าสู่บทเรียน					
1.1	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	5	4	4	13	4.33
1.2	บทเรียนออกแบบให้เข้าใจง่าย เมนูไม่สับสน	5	4	4	13	4.33
1.3	มีการชี้แจงสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนต้องแก้ไข	4	4	4	12	4
	การนำเสนอสถานการณ์					
1.4	การอธิบายรายละเอียดของสถานการณ์ปัญหา	5	4	4	13	4.33
1.5	วิธีการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาแบบจำลองทางสถานการณ์	5	4	5	14	4.66
	การตัดสินใจ					
1.6	การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการตัดสินใจ	4	5	4	13	4.33
1.7	ความเหมาะสมรูปแบบของคำถาม	4	5	4	13	4.33
1.8	ความเหมาะสมของตัวเลือกที่ให้ผู้เรียนเลือกตัดสินใจเป็นแบบปรนัย	4	5	3	12	4
1.9	มีข้อมูลช่วยในการตัดสินใจแก่ผู้เรียน	5	4	4	13	4.33
	ผลป้อนกลับ					
1.10	ความเหมาะสมของรูปแบบการให้ผลป้อนกลับ	5	4	4	13	4.33
1.11	ความเหมาะสมของการนำเสนอสถานการณ์หลังจากการตัดสินใจ	5	5	4	14	4.66
	การออกจากบทเรียน					
1.12	ผู้เรียนสามารถควบคุมการออกจากบทเรียนได้	5	4	4	13	4.33

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่าเฉลี่ย
2.	ด้านการออกแบบหน้าจอ					
	ความเหมาะสมของสีตัวอักษร	5	4	4	13	4.33
	ความเหมาะสมของแบบตัวอักษร	5	4	4	13	4.33
	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4	4	4	12	4
	ขนาดของภาพและกราฟิก	5	5	4	14	4.66
	ความเหมาะสมของภาพเคลื่อนไหว	5	4	4	13	4.33
	ความเหมาะสมของเสียง	4	5	3	12	4
	ความสอดคล้องของปริมาณภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและข้อความในแต่ละหน้า	4	5	4	13	4.33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือกของแบบวัด
ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

คำถาม ข้อที่	ระดับความสอดคล้อง			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1.00
2	+1	+1	+1	3	1.00
3	0	+1	+1	2	0.66
4	+1	+1	+1	3	1.00
5	+1	+1	+1	3	1.00
6	+1	+1	+1	3	1.00
7	0	+1	+1	2	0.66
8	0	+1	+1	2	0.66
9	+1	0	+1	2	0.66
10	+1	+1	+1	3	1.00
11	+1	+1	+1	3	1.00
12	+1	+1	+1	3	1.00
13	+1	+1	+1	3	1.00
14	+1	+1	+1	3	1.00
15	+1	+1	+1	3	1.00
16	+1	+1	+1	3	1.00
17	+1	+1	+1	3	1.00
18	+1	+1	+1	3	1.00
19	+1	+1	+1	3	1.00
20	+1	+1	+1	3	1.00
21	+1	+1	+1	3	1.00
22	0	+1	+1	2	0.66
23	+1	+1	+1	3	1.00
24	+1	+1	+1	3	1.00
25	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดทักษะการสื่อสาร
ระหว่างบุคคลโดยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
จากการทดสอบครั้งที่ 1

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์	ผลการคัดเลือก	ลำดับข้อ คำถามใหม่
ข้อที่ 1	.621	คัดเลือกไว้	1
ข้อที่ 2	.392	คัดเลือกไว้	2
ข้อที่ 3	.357	คัดเลือกไว้	3
ข้อที่ 4	.289	คัดเลือกไว้	4
ข้อที่ 5	.346	คัดเลือกไว้	5
ข้อที่ 6	.270	คัดเลือกไว้	6
ข้อที่ 7	.203	คัดเลือกไว้	7
ข้อที่ 8	.048	ตัดออก	-
ข้อที่ 9	-.087	ตัดออก	-
ข้อที่ 10	-.219	ตัดออก	-
ข้อที่ 11	.565	คัดเลือกไว้	8
ข้อที่ 12	.405	คัดเลือกไว้	9
ข้อที่ 13	.408	คัดเลือกไว้	10
ข้อที่ 14	.503	คัดเลือกไว้	11
ข้อที่ 15	.215	คัดเลือกไว้	12
ข้อที่ 16	.391	คัดเลือกไว้	13
ข้อที่ 17	.251	คัดเลือกไว้	14
ข้อที่ 18	.394	คัดเลือกไว้	15
ข้อที่ 19	.319	คัดเลือกไว้	16
ข้อที่ 20	.315	คัดเลือกไว้	17
ข้อที่ 21	.242	คัดเลือกไว้	18
ข้อที่ 22	.333	คัดเลือกไว้	19
ข้อที่ 23	.203	คัดเลือกไว้	20
ข้อที่ 24	.442	คัดเลือกไว้	21
ข้อที่ 25	.244	คัดเลือกไว้	22

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยวิธีหาค่าสัมพันธระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากการทดสอบครั้งที่ 2

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์	ผลการคัดเลือก	ลำดับข้อคำถามใหม่
ข้อที่ 1	.243	คัดเลือกไว้	1
ข้อที่ 2	.359	คัดเลือกไว้	2
ข้อที่ 3	.392	คัดเลือกไว้	3
ข้อที่ 4	.200	คัดเลือกไว้	4
ข้อที่ 5	.350	คัดเลือกไว้	5
ข้อที่ 6	.244	คัดเลือกไว้	6
ข้อที่ 7	.133	ตัดออก	-
ข้อที่ 8	.510	คัดเลือกไว้	7
ข้อที่ 9	.427	คัดเลือกไว้	8
ข้อที่ 10	.345	คัดเลือกไว้	9
ข้อที่ 11	.487	คัดเลือกไว้	10
ข้อที่ 12	.025	ตัดออก	-
ข้อที่ 13	.438	คัดเลือกไว้	11
ข้อที่ 14	.338	คัดเลือกไว้	12
ข้อที่ 15	.405	คัดเลือกไว้	13
ข้อที่ 16	.292	คัดเลือกไว้	14
ข้อที่ 17	.351	คัดเลือกไว้	15
ข้อที่ 18	.226	คัดเลือกไว้	16
ข้อที่ 19	.310	คัดเลือกไว้	17
ข้อที่ 20	.238	คัดเลือกไว้	18
ข้อที่ 21	.448	คัดเลือกไว้	19
ข้อที่ 22	.250	คัดเลือกไว้	20

ค่าความเชื่อมั่น = 0.649

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความเหมาะสมของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์จำลอง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผชช.			ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ก่อนเข้ารับการทดลอง					
1. นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสธร้อย่างไร	+1	+1	-1	0.33	ตัดออก
2. หากเผชิญสถานการณ์ที่นักเรียนต้องปฏิเสธผู้อื่น นักเรียนกล้าปฏิเสธหรือไม่(กล้าไปที่ข้อ 3 ,ไม่กล้า ไปที่ข้อ 4)	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
3. หากกล้าปฏิเสธ นักเรียนมีวิธีการพูดอย่างไร	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
หากไม่กล้าปฏิเสธ เพราะเหตุผลใด	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
ความรู้สึกในขณะปฏิเสธเป็นอย่างไร	+1	+1	-1	0.33	ตัดออก
สิ่งใดที่เป็นอุปสรรคในการพูดปฏิเสธมากที่สุด	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
ระหว่างเข้ารับการทดลอง					
กิจกรรมในขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ทราบวิธีการในการปฏิเสธ	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
กิจกรรมขั้นตอนใดที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกวิธีการปฏิเสธ	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่กำหนดให้หรือไม่	+1	0	+1	0.66	คัดเลือก
ความรู้สึกของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
นักเรียนชอบกิจกรรมในขั้นตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด	+1	0	+1	0.66	คัดเลือก
หลังเข้ารับการทดลอง					
1. นักเรียนคิดว่าสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
2. กิจกรรมการเรียนนี้ทำให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อปฏิเสธแตกต่างจากเดิมหรือไม่ อย่างไร	+1	0	0	0.33	ตัดออก
3. หากนักเรียนต้องเผชิญสถานการณ์ที่ต้องปฏิเสธนักเรียนกล้าที่จะปฏิเสธหรือไม่	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนด้วยกิจกรรมนี้คืออะไร	+1	+1	+1	1	คัดเลือก

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแบบ
ประเมินการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนบนบลิค

รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น ผชช.			ค่า IOC	ผลการ คัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนกับความรู้ใหม่ ในครั้งนี้ได้</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้ เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะท้อนความรู้ เดิมโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถเขียนสะท้อนความรู้เดิมโดย เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างชัดเจน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้อย่าง ไม่สับสน ไม่วกไปวนมา</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้ แต่มี บางส่วนที่วกวน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสื่อความหมาย มีหลายส่วนที่ สับสนและวกวน</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>3. ผู้เรียนสามารถทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและสรุป ความรู้ที่ได้เรียนมาอย่างชัดเจน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความ เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างชัดเจน</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทบทวนและสรุปความ เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนและสรุปความเข้าใจในสิ่งที่ เรียน</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก

รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น ผชช.			ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>3.1) หลักของการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเมื่อถูกกดดัน</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนเพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>3.2 หลักการสื่อสารเพื่อปฏิเสธอย่างประนีประนอม</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสิ่งที่ได้เรียนเพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนกับสถานการณ์อื่นได้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>4.1) สถานการณ์ที่ 1 : หากรุ่นพี่ชวนนักเรียนให้ขายยาเสพติด โดยข่มขู่ว่าหากไม่ยอมขายจะใช้กำลังทำร้าย นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ผชช.			ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>4.2) สถานการณ์ที่ 2 : หากนักเรียนไปเที่ยวสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง มีคนเข้ามาทำความรู้จัก พูดจากรูปร่างและชวนไปเที่ยวในสถานที่อื่น นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธเมื่อถูกกดดันมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>	+1	+1	+1	1	คัดเลือก
<p>4.3) สถานการณ์ที่ 3 : หากแฟนชวนไปนั่งในที่ลับตาคนในสวนสาธารณะ นักเรียนจะมีวิธีการตัดสินใจ และเลือกทางออกสำหรับเรื่องนี้หรือไม่ ถ้าไม่ไปจะมีวิธีการพูดกับแฟนอย่างไร</p> <p>2 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p>1 หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้เพียงบางส่วน</p> <p>0 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักการปฏิเสธอย่างประนีประนอมมาใช้กับสถานการณ์นี้ได้</p>	0	+1	+1	0.66	คัดเลือก

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างเว็บการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนออนไลน์
ในสถานการณ์จำลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้าจอหลักของเว็บ

ตัวอย่างบทเรียนสถานการณ์จำลอง

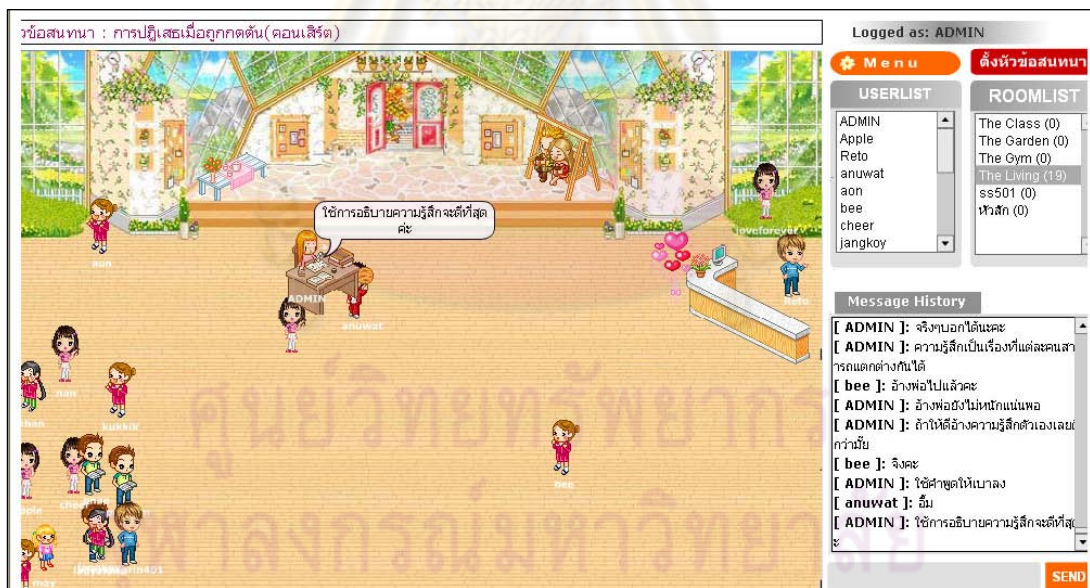
ตัวอย่างบทเรียนสถานการณ์จำลอง

ตัวอย่างบทเรียนสถานการณ์จำลอง

ตัวอย่างห้องสนทนา

ตัวอย่างห้องสนทนา

ห้องสนทนา : การปฎิเสธเมื่อถูกกดดัน(ตอนเลิร็ด)

Logged as: ADMIN

Menu ตั้งหัวข้อสนทนา

USERLIST

ADMIN
bow_hwan
dekza
jaja
kai23
lampard
nam
naney

ROOMLIST

The Class (0)
The Garden (16)
The Gym (0)
The Living (0)
shinee (0)
เธอเป็นแฟนฉัน (0)

Message History

[ADMIN]: กูดีอไป
 [ADMIN]: พอแล้วว
 [nearts]: 5455+
 [ADMIN]: ดบเข้าไป
 [play]: พอลงสาย
 [sunny]: หนีไปเที่ยวปากกัมเม็ย
 [nam]: ละไรหะร อบม
 [sunny]: ตอนนี้อมากเลย
 [nam]: จังแหรอ
 [sunny]: อากาศกำลังหนาวเลย
 [sunny]: ไปเซทๆ
 [nam]: แล้วอากาศดีจังแหรอ

SEND

ตัวอย่างห้องสนทนา

ห้องสนทนา : สถานการณ์:ไม่มาไม่รักกันจัง

Logged as: student1

Menu ตั้งหัวข้อสนทนา

USERLIST

ADMIN
student1
student2

ROOMLIST

The Class (3)
The Garden (0)
The Gym (0)
The Living (0)

Message History

[student2]: สวสดีคะ
 [ADMIN]: ชื่ออะไรคะ
 [student1]: ชื่อมุกคะ

SEND

ตัวอย่างห้องสนทนา

ภาคผนวก ซ
ภาพบรรยากาศการเรียนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวดวงธิดา รักษาแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2527 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อปีการศึกษา 2549 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย